

***Huzella Tivadar
Két Tanítási Nyelvű
Általános Iskola***

Pedagógiai program

2024.

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK.....	1
HELYZETÉRTÉKELÉS ÉS BEMUTATKOZÁS HELYETT.....	4
GYERMEKKÉPÜNK.....	4
PEDAGÓGUSKÉPÜNK.....	5
ISKOLAKÉPÜNK.....	6
BEVEZETŐ.....	8
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI. 8	8
ALAPELVEK.....	8
PEDAGÓGIAI CÉLOK.....	10
PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	11
PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSOK.....	12
ESZKÖZÖK ÉS ELJÁRÁSOK.....	13
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI CÉLOK ÉS FELADATOK	14
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS.....	17
A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	23
KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS	23
A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSE	26
A PEDAGÓGUS HELYI, INTÉZMÉNYI FELADATAI	28
AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	31
KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK.....	34
BEILLESZKEDÉSI ZAVAROK, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK	34
ENYHÍTÉSÜKET SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK	35
TANULÁSI KUDARC.....	36
TEHETSÉGGONDOZÁS	39
GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM.....	40
KÜLÖNLEGES GONDOSKODÁSRA JOGOSULT TANULÓK.....	42
A TANULÓK INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE.....	43
A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁIT	44
<i>A szülőkkel való kapcsolattartás formái.....</i>	<i>44</i>
<i>A tanulókkal való kapcsolattartás formái.....</i>	<i>45</i>
<i>Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás formái.....</i>	<i>45</i>
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK.....	46
FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT LETEHEŐ VIZSGA	47
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	47
A FELVÉTEL, AZ ÁTVÉTEL, A CSOPORTSZERVEZÉS-VÁLTÁS SZABÁLYAI	50
ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK	52
AZ ÉRDEMJEK TANULMÁNYI RENDSZERBE TÖRTÉNŐ RÖGZÍTÉSÉNEK SZAKMAILAG INDOKOLHATÓ HATÁRIDEJE.....	54
TANTERVEK ÉS ÓRATERVEK.....	56
A HELYI TANTERV JOGSZABÁLYI ALAPJA.....	56

AZ ÓRATERVEKET ÉS TANTÁRGYI TANTERVEKET MEGHATÁROZÓ JELLEMZŐK	56
KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ ÉS SZABADON VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK	56
AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK	56
AZ IDŐKERET FELHASZNÁLÁSA, A HELYI TANTERV TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS HETI ÓRASZÁMA	57
AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	62
A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	62
MINDENNAPOS TESTNEVELÉS.....	63
VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK	63
A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA	63
A DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FORMÁLÓ ÉRTÉKELÉS.....	66
A TANULÓ MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	67
AZ ISKOLAI JUTALMAZÁS FORMÁI	69
CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI	70
<i>A csoportbontás okai.....</i>	70
<i>Általános elvek.....</i>	70
EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	71
A PROGRAMOKKAL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	73
EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS	73
AZ ISKOLA KÖRNYEZETI- ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI SZEMLÉLETE.....	73
ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	75
<i>Szociális hátrányok és enyhítésük.....</i>	75
<i>Elhanyagolás és következményeinek enyhítése.....</i>	76
A PEDAGÓGUS CSELEKVÉSI LEHETŐSÉGEI	77
KÖVETENDŐ ELVEK	77
AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT SZÓBELI ÉS ÍRÁSBELI FELADATOK ELVEI, KORLÁTAI ÉS SZABÁLYAI	78
A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI	78
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAMJA	80
A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE.....	86
A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	86
AZ HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁSÁNAK JÓVÁHAGYÁSA.....	87
MELLÉKLET	88

I. fejezet

Nevelési program

2024.

Helyzetértékelés és bemutatkozás helyett

Gyermekképünk

A mi tanítványunk sokat mosolyog, vidám és elégedett.

Nem érzi elviselhetetlenül hosszúnak a foglalkozásokat, nem elgyötört a nap végére, mert a tudás megszerzésében tevékeny és kezdeményező; a tanulás a világ felfedezését, a titkok megfjtését jelenti számára. A tananyag csupa talány és rejtély, mely megmozgatja kíváncsiságát és munkára ösztönzi. Az ismeretekkel nem tantárgyak, órák és fejezetek szétszórt szilánkjaként találkozik, ezért a világot egészében látja.

Kedvvel tanul, mert módszereink, tananyag felépítésünk, értékelésünk kizárja az iskolai kudarcok sorozatos ismétlődését. Ugyanakkor azzal is tisztában van, hogy a tanulás folyamat, melynek során mindenki sokszor téved, tehát neki is szabad hibáznia. Teljesítményét nem gátolja a kudarcból való félelem, aktivitása sértetlen marad.

Tudja, hogy az ő véleménye pontosan annyira fontos, mint bárki másé, ezért mer véleményt alkotni, s azt képviselni.

Ismeretei korszerűek, készségei, kompetenciái fejlettek, művelt. Megfelel a század embereszményének.

A problémák megoldásában kreatív, és akkor sem csügged, ha első kísérletei nem hozzák meg a várt eredményt. Az ismereteket csak eszköznek tekinti, melyeket alkotó módon használ fel. Érdeklődése sokirányú és kitartó.

Gondolkodása összetett, mindig az összefüggéseket keresi. A jelenségeket kiváltó okokra, a cselekedeteket indítékaikra igyekszik visszavezetni. A világot rendszerben szemléli. Nem kedveli a rendezetlenséget sem a gondolkodásban, sem az életében.

Jelleme, személyisége ép. Kapcsolatai nyitottak, figyel az emberekre és bizalommal fordul feléjük. Szívesen siet mások segítségére, és természetesen fogadja, ha rajta segítenek.

Tisztában van az erkölcsi normákkal, értékválasztása biztos, a szabályokat követi vagy (ha nem ért velük egyet) megváltoztatásukra törekszik. Elvei mellett kiáll. Egyenes ember tiszta szándékokkal, nemes célokkal. Tiszteli az élet minden formáját.

Szeretetet adni és fogadni egyaránt kész. Odaadó barát, hálás tanítvány.

Környezetével összhangban él, önmagával elégedett. Intézményünk közösségeinek megbecsült tagja, aki képes a közös céloknak alárendelni érdekeit. A közösség vezetésére, képviselésére is alkalmas. Társaival elfogadó, miként vele a többiek.

Társaságban oldott és kedves. Mindenkiel udvarias. Előnyben részesíti a kikapcsolódás kulturált formáit.

Képes célokat tűzni maga elé, melyek később jövőképpé formálódnak, soha nem él majd máról holnapra. Sorsát a kezében tartja, következetesen és tudatosan irányítja.

A teljesítmény számára az emberi tevékenység mércéje. Eredmény centrikus és sikerre törekvő.

Igényesen alakítja környezetét, választja meg barátait, végzi munkáját.

Pedagógusképünk

A mi pedagógusunk sokat mosolyog, vidám és elégedett.

A tanítást alkotó tevékenységként éli meg, melyet odaadással végez. Tisztában van azzal, hogy felelősséggel tartozik a reá bízott gyermekekért, hiszen sorsukat döntően befolyásolja tevékenységével. Ismeri a tanítványaiiban szunnyadó lehetőségeket, de fölméri korlátaikat is. Akkor elégedett, ha fejlődésük megfelel a tőlük elvárhatónak, ha pályája útjelzői nem elrontott, hanem sikeres életek.

Jó előadó, szellemes és lendületes. Színes egyéniségével lenyűgözi tanítványait. Magyarázatai lebilincselőek, a tananyag megközelítése életszerű, érdekes, cselekvésre ösztönző.

Az önálló ismeretszerzést tartja a tanulás leghatékonyabb formájának. Tanítványainak csak kalauza ilyenkor. Irányítja őket és mindig a megfelelő pillanatban és csak a szükséges mértékben avatkozik be.

A tanulás folyamatát, foglalkozásait tudatosan tervezi. Korszerű pedagógiai elveket vall, eljárásokat alkalmaz, módszertanilag felkészült. A pedagógusközösség alkotó tagja. A tanítást nem a tanterem zárt ajtaja mögött folyó elszigetelt, magányos tevékenységnek, hanem együttműködő pedagógusok összehangolt munkájának tartja.

Művelt, világképe szilárd. Rálátása van a tantárgyához kapcsolódó tudományterületekre, birtokolja a legfrissebb információkat. Érdeklődik a szakterületétől távol eső kérdések iránt is. Általános tájékozottsága átlagon felüli. Folyamatosan képi magát, ismeri az aktuális szakirodalmat. Kultúrateremtő és -fogyasztó, örömeit leli a művészetekben.

A jutalmazást és büntetést, értékelést és osztályozást, a motiváció intézményes eszközeit nem tartja a legcélravezetőbbnek. A tanulási helyzet helyes megválasztásában, a tanulói aktivitásban, a tevékenykedtető tanulásban, az eredményt hozó közös munkában és erőfeszítésben, a stressz mentes környezetben, a gyerekek eredendő megfelelni akarásában azonban hisz.

Nem a pozíciójából eredő tekintélyre támaszkodik. Személyiségével, cselekedeteivel, tudásával, emberségével nyeri el tanítványai elfogadását és megbecsülését.

Pedagógiai munkája közben elszenvetett kudarcokért nem tanítványait vagy a családot okolja, hanem a kiutat keresi; az elhibázott megközelítés, módszer helyett másikat, megfelelőbbet. Nem alkalmazza az önfelmentés, felelősség elhárításának bevált fogásait.

Tudja, hogy viselkedése, gondolkodása, élete tanítványai számára az egyik legfontosabb minta, ezért körükben felülemelkedik gyengeségein.

Tanítványait változásukban látja. Pillanatnyi teljesítményüknek, a megszokottól való alkalmi eltérésüknek, egyszeri botlásaiknak nem tulajdonít jelentőséget.

Nem gondolja, hogy tévedhetetlen, ezért elnéző más tévedéseivel is. Empátiával közeledik minden tanítványához.

Iskolaképünk

Mindenki tudni véli, milyen a jó iskola. Beszél róla, vágyik rá. Mi megpróbáljuk együtt megvalósítani!

A nevelés és oktatás mindig a társadalom szükségleteinek alárendelt. Az iskolarendszer azonban sok tekintetben rugalmatlan. A megszokottól való elmozdulása nehézkes, sokszor évtizedekkel korábbi működési módokat, elveket, eszményeket, tananyag tartalmakat, pedagógiai gyakorlatot őriz. A hirtelen változásokra jelentős késéssel reagál. Márpedig az elmúlt húsz év gyökeresen átformálta a társadalmat és az iskolarendszerrel kapcsolatos elvárásokat is. Ezzel egy időben látványosan változott a gyerekek tekintélyhez való viszonya, érdeklődése, lehetőségei, értékrendje, családi, baráti kapcsolata, jövőképe, motivációja. Erre azonban az iskolának általában nincsenek megfelelő válaszai, az oktatás, nevelés hagyományos megközelítése eredménytelen, az új pedig még várat magára.

Olyan programra, gyakorlatra van szükség, amely számol a változó korrallal, igényekkel, feltételekkel, és napjaink iskoláskorú gyerekeinek megváltozott sajátosságaihoz igazodik.

Feladtuk a hagyományos pedagógus szerepeket. Tanítóink, tanáraink a tanulás támogatói, a folyamat szervezői, akik ösztönző helyzeteket teremtenek. Gondolkodásuk nem tananyag, hanem tanítás centrikus.

A gyerekek tanuláshoz, iskolához való viszonyát is újragondoltuk. Napjaink iskoláiban megfigyelhető, hogy a szülő és a tanuló kényesen ügyelnek jogaik érvényesülésére, a pedagógusok viszont a kötelességek „behajtására” hangoltak.

Ha a jogok és kötelességek egyensúlyba kerülnek, mindenki elégedett. Ezért intézményünkben szülő, gyerek, pedagógus számára világos és nyilvános elvárásokat fogalmazunk meg, a jogokról legalább annyi szó esik, mint a kötelességekről.

Napjainkban az idegen nyelv biztos tudása a boldogulás záloga. Ezért vezettük be a magyar-angol és magyar-német két tanítási nyelvű oktatást.

A világban számtalan információs csatorna nyílt meg, melyekhez ellenőrizetlenül férhetnek hozzá a gyerekek is. Nem volna életszerű, ha megkísérelnénk ezektől távol tartani őket, inkább az oktatás részévé tettük használatukat. Megtanítjuk, hogyan uralhatják az eszközöket, mielőtt azok kerítenék őket hatalmukba. Óvjuk növendékeinket a megemészthetetlen tömegű, a jó ízlés és a rendszerező értelem által meg nem szűrt információ káoszától; a nyelvi elszegényedéstől és igénytelenségtől; rávezetjük arra, hogy a közvetlen társas kapcsolatokat nem pótolják a személytelen, felelősség és következmény nélküli hálózati találkozások.

Ugyanakkor kihasználjuk a digitális technika kínálta előnyöket az oktatásban, a szülőkkel való kapcsolattartásban. Növendékeink különböző tanórákon és az önálló felkészülésben használt nélkülözhetetlen eszköze a számítógép, kutatómunkájuk terepe az internet.

Az eredményes tanulás kulcsa szerintünk nem növendékeink memóriájának fokozott terhelése. A tudás összetevői a mi értelmezésünkben: a tanultak kreatív felhasználása, az összefüggések keresése és megértése, az önálló szellemi tevékenységhez szükséges készségek fejlettsége, az információk rendezésének képessége, a gondolatok adekvát kifejezése.

Az egészséges személyiségfejlődés és az érzelmi szükségletek kielégítésének feltétele a kortárs csoport(ok)hoz, közösség(ek)hez való tartozás, barátságok kialakulása. Az egyéneket az azonos célok, a hasonló érdeklődés szervezi közösséggé, melyet azután az együtt végzett tevékenység éltet. Tanulásszervezési eljárásaink, módszereink (projektek, koope-

ratív tanulásszervezés, kutatómunka, filmkészítés, színjáték, csapatjátékok...) együttműködést várnak el; szabadidős programjaink közösségi élmények. Intézményünkben érték az öntevékeny, belső kohézió által összetartott közösség.

A fogyasztói társadalom önfeladásra készítő csábításaira, a fenntartható fejlődés kihívására (szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, egészséges táplálkozás, a fizikai állapot karbantartása, a természeti környezet gondozása, tudatos vásárlás), a globalizációval járó szemléletváltásra felkészítünk, cselekvő válaszokat adunk.

Bevezető

A *pedagógiai programot* az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, a fenntartó jóváhagyásának dátumával lép hatályba és határozatlan időre szól.

Helyi pedagógiai programunk, tantervünk jogi megalapozója a 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről; a 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról; a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról és a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek

Nevelő – oktató munkánkat alapjaiban meghatározza a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság; a személyiség fejleszthetőségébe vetett hit, az alapvető közösségekhez (család, nemzet) való tartozás eszméje; a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok egyenlősége; a szolidaritás és a tolerancia értékei.

Alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének.

A kompetencia alapú oktatás során az ismereteket, készségeket és attitűdöket kölcsönhatásokban fejlesztjük.

Pedagógiánk a komplexitás elvére épül, azaz tudatosan számolunk munkánk közben azzal, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek egyidejűleg hatnak.

A közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

Az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja a környezetében élők emberi méltóságát.

Iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása.

Figyelembe vesszük azt az alapvető pszichológiai tényt, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz, 12 – 14 éves kortól viszont az ismeretszerzési folyamatban előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.

Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében.

Minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.

Az egyéni szükségleteknek megfelelő feltételeket biztosítunk a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók neveléséhez, oktatásához igazodva alkalmazkodunk speciális szükségleteikhez, biztosítjuk számukra az egyéni megsegítés különböző formáit.

Hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok semlegesítéséhez.

Támogatjuk az integrált oktatást, mely a személyiségfejlesztéssel, a közösségfejlesztéssel együtt hozzájárul a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.

Az egyéni sajátosságokat és haladási ütemet figyelembe véve differenciálással segítjük tanulóinkat az ismeretek megszerzésében.

A kiemelkedő képességű gyerekeket támogatjuk tehetségük kibontakozásában.

Az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a teljesítményorientált beállítódást, az önálló tanulás képességét.

Felkészítünk az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, megteremtjük az önkifejezés lehetőségének vágyát.

Kialakítjuk az általános műveltség megszerzéséhez szükséges képességeket, készségeket, az ismeretszerzés, rendszerezés igényét, átadjuk az alapozó ismereteket.

Iskolánk segíti a világban való eligazodást és a nyelvi tehetség kibontakozását az idegen nyelvek oktatásával.

Az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai fejlődésével.

A nevelési - oktatási folyamatokban „emberléptékű” követelményeket támasztunk.

Igénnyé tesszük a konstruktív életvezetést, az egyéni életpálya-építést és az egészséges életmódot.

Reális önismeret kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását.

A kommunikációs- és viselkedéskultúra elsajátíttatásával kialakítjuk a környezetükben, személyes világukban való eligazodás képességét.

Alapvető értéknek tekintjük a hazához való kötődés érzését, a történelmi múlt ismeretét, családi és nemzeti gyökerek ápolását.

Nemzeti kultúránk, történelmi eseményeink, kiemelkedő személyiségeink, helyi hagyományaink megismertetésével fejlesztjük tanulóink nemzeti tudatát, erősítjük a haza és a szülőföld iránti szeretetét.

Mindent megteszünk a személyiség harmonikus fejlődéséért; a közösségek építésével, a helyes énkép alakításával, a testi, lelki fejlődés összehangolásával, az egyéniség tisztetével, a hátrányos helyzet lehetőségeink szerinti kompenzálásával.

Fejlesztjük az eredményes tanuláshoz szükséges akarati és érzelmi tényezőket.

A természeti és mesterséges környezet értékeinek bemutatásával fejlesztjük tanulóink felelősségtudatát környezetük iránt, kialakítjuk környezetük megismerésének és megővésének igényét.

Pedagógiai célok

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy egyben közösségük javát is szolgálják.

Célunk az iskolai nevelés-oktatás teljes vertikumában a kompetenciafejlesztés magas szakmai színvonalon történő megvalósítása.

Az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság fejlesztése.

A gyermek átvezetése az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe, természetes fejlődésének segítése.

A gyermek fogékonnyá tétele saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése.

A szabályok, a kulturált együttélés normáinak elfogadtatása, az együttműködés képességének megtanítása.

A természet, közvetlen környezetük megóvása igényének kialakítása.

Az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása.

Az alapkészségek fejlesztése a különleges gondozásra jogosult tanulók esetében az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Az alapkészségek kimunkálása (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) és differenciált fejlesztése.

A tanulók önálló problémamegoldó képességének, készségének, kreativitásának fejlesztése.

A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítjük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való beilleszkedésre.

Tanulóink közösségben gondolkodó, cselekvő társas lényekké válnak.

Készüljenek fel a jogok és köteleességek gyakorlására.

Sajátítsák el a szűkebb és tágabb környezetük erkölcsi értékeit, pozitív és humánus magatartásmintákat, szokásokat.

Műveltté, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes, elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló emberekké válnak.

Fejlett önismerettel rendelkező, empatikus, megbízható, becsületes és szavahihető felnőttekké legyennek.

Környezetükkel harmonikus, konstruktív kapcsolatban éljenek.

A tárgyi tudás mellé szerezzék meg mindazokat az együttműködési és kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudásuk hasznosíthatóvá lesz.

Alakuljon ki bennük a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága.

Képesek legyenek az önérvényesítésre, de az önuralomra is.

Fogadják el a sokféleséget – beleértve a másságot, fogyatékoságot -, legyenek toleránsak másokkal szemben.

Érjék el az önálló ismeretszerzés képességét, rendelkezzenek saját, hatékony tanulási stratégiával.

Idegen nyelvi környezetben akadálymentes kommunikációra való képesség.

Pedagógiai feladatok

A pedagógiai munka középpontjába a személyre szóló fejlesztést állítjuk.

A tanítás a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése, ezért a tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulási kedv ébren tartása, a tanulók aktivitásának mozgósítása és motiválásuk.

Megalapozzuk a tanuláshoz való pozitív viszonyt, a felelősségtudat, a kitartás kialakulását, megalapozzuk a tanulási szokásokat.

A tananyag tartalmában, felosztásában figyelembe vesszük az eltérő tanulási ütemet, szükséges és elégséges segítséget biztosítunk a tanulási folyamat során.

Differenciálás tervezésében, a szükséges tanári segítségnyújtásban, az ellenőrzésben és értékelésben.

Az oktatási folyamatban alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.

A személyiség érését szolgáljuk a konstruktív magatartásformák, szokások megerősítésével.

Csökkentjük a gyermekek szociális, kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadó hátrányokat.

Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.

Sajátos nevelési igényű tanulóknál a tanulási folyamatot az egyes gyermekek szükségleteihez igazítjuk.

Fejlesztjük a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus kapcsolatokhoz szükséges képességeket, készségeket.

Az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák, tevékenykedtető munkaformák) közben fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját.

Tudatosítjuk a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit, tisztázzuk az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát.

Elérjük, hogy minden tanulónk vállalja identitását, kialakuljon nemzeti, nemzetiségi azonoságtudata, miközben elfogadja az egymás mellett élés szabályait.

Erősítjük az Európához való tartozást, bemutatjuk a közösséget alkotó népek hagyományait, kultúráját, szokásait, életmódját, különösen az angol és a német nyelvterületekét.

Bemutatjuk az emberiség közös problémáit, hogy tanítványunk tudjon „globálisan és lokálisan gondolkodni és cselekedni”, hogy felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi környezetét.

A test és a lélek harmonikus fejlesztése.

Az elemi műveltség kialakítása.

Pedagógiai eljárások

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú életéből az iskolai kötöttebb tanulási tevékenységeibe.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Az ismeretek elsajátításának folyamatában az induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás képességének fejlesztésére.

Az értelmi és érzelmi intelligencia gazdagításához a drámapedagógia eszközeit is felhasználjuk.

A személyiség erkölcsi arculatát és érzelmeit alakítjuk helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

Az önismeret, az önértékelés képességének alakításával, az együttműködés hatékonyságának meg tapasztaltatásával segítjük tanulóink családi, baráti, társas kapcsolatait.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása.

A tapasztalás, a felfedezés lehetősége, a kreatív megoldásokat elváró feladatok, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés a tanulás sikerességének záloga.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, az alapvető képességek, készségek birtoklásával megalapozzuk az önálló tanulást és az önművelést.

A délután négyig tartó nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). Építünk kíváncsiságukra és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Heurisztikus tanulási helyzeteket és az ismereteket, a megszerzett tudást rendszerező helyzeteket egyaránt kínálunk tanulóinknak. Az így szervezett tanulási folyamat juttatja el őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét.

A műveltségi anyag legkisebb egységére is igaz az a kettősség, hogy az ismert és az új elemeknek megfelelő arányban kell vegyülniük. Az előzetes ismeretek teszik lehetővé a

probléma megértését, míg az ismeretlen, az újdonság kelti fel a figyelmet és a szolgáltatja a kitartó munkához szükséges motivációt.

Az érdeklődést fenntartó újdonság, az önálló felfedezés, megismerés az ismeretanyag szerkesztésekor elsődleges.

Megkísérlünk előnyre szert tenni a közismert tényből, hogy érdeklődési területükhöz akár csak távolról is kapcsolódó új ismeret vagy tevékenység jobban megragadja őket, könnyebben és tartósabban elsajátítják, mint az ezektől távol állókat. Minden tantárgy, téma bevezethető és tanítható úgy, megfogalmazható olyan feladatként, mely a korosztály többségének érdeklődését felkelti és tartósan fenntartja.

Kialakítjuk bennük a rendszerezés képességének igényét. A logikai rendezettségre törekedve képesek lesznek az élet bármely területén a konkrétumok tolakodó sokféleségétől elszakadva környezetük egyedi jelenségeit általános összefüggések részeként szemlélni.

Az érzelem, az értelem és a cselekvés közti kapcsolat tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kíváncsi összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudással a szocializációs folyamatokat segítjük elő.

A tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet és a sérülés-specifikus pedagógiai módszertani eljárásokat alkalmazzuk.

Olyan módszereket, módszerkombinációkat választunk, amelyek alkalmazhatóak a különleges gondozási igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

Olyan - a nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló - tevékenységeket választunk, melyek lehetővé teszik az egyes gyermek vagy csoport igényeinek megfelelő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

Eszközök és eljárások

Minden gyermek számára képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítunk.

A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele.

Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az alkalmazható tudás, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése érvényesül.

Megismerjük és alkalmazzuk a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztésére kidolgozott tanulói és tanári eszközrendszert, az SDT kínálta lehetőségeket.

A tanulási tevékenység során hasznosítjuk a számítógépet, s az infokommunikációs technikákat (IKT).

A diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez megyei illetve országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.

A tanulók számára folyamatos visszajelzést adunk a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről.

Törekszünk az individualizált (személyre szabott) tanulás megvalósítására.

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai célok és feladatok

Általános megállapítások

Tanítványaink fejlődését befolyásolhatjuk, hisz életük korai szakaszában, még rugalmas személyiség szerkezettel érkeznek intézményünkbe.

Erősítjük a feladattartást, a magabiztosságot, a lankadatlan odaadást, az egyént foglalkoztató, egyéni érdeklődésre számot tartó célok (célokkal azonosuló közösségek) választását, mert ezek a tulajdonságok, összetevők és közegek az intellektuális képességektől függetlenül is növelik a teljesítményt, az eredményességet.

A személyiség normáknak megfelelő megnyilvánulásait jutalmazzuk. 7-8. évfolyamon, a személyiség éréseinek megfelelő időszakában az egyszerű jutalmazás–büntetés megerősítő funkciói helyett a belátáson alapuló szabálytartást részesítjük előnyben.

A személyiség igyekszik önmagát ellentmondásmentes egységbe szervezni, noha az emberi lélek nem mentes átmeneti vagy akár állandósult distanciáktól, sokszor énünk részévé lesznek az egészbe (látszólag) nem illeszkedő jegyek. Megtanítjuk, hogy a személyiség egészsége nem jelent egységességet. A nem épülésüket szolgáló, fölösleges feszültséget fenntartó vagy káros cselekvésre ösztönző feszültségeket oldani próbáljuk.

Az emberi gondolkodás mindig a töredezettség, az ismeretek szétszórtságának megszüntetésére, a tudat rendezettségére törekszik. A tapasztalatokat megkísérli rendszerezni, a hiányzó ismereteket kiegészíteni, ezért feladatunk, hogy a műveltségi anyagot, a fejlesztés irányait, módszereit mindig egységben szemléljük, a rendszereket más rendszerekhez kapcsoljuk, a kiegészítő anyagot mindig az egészhez illesszük.

Kultúra és példakép

Átadjuk azokat a kulturális alapértékeket, melyek tanítványunk életkorának, intézményünk szellemiségének, a társadalom elvárásainak, a kor eszményeinek, a környezetükhöz való alkalmazkodásnak a legjobban megfelelnek.

A személyiség alakulásának spontán módja az azonosulás. Növendékeink követendő példákat látnak tanáraikban, némelyik osztálytársukban, közösségeik vezetőiben, közéleti személyiségekben, ismert emberekben, sztároknál. Ezek a spontán vonzódások azonban nem mindig szolgálják a személyiség egészséges fejlődését.

A példaadás, példaképteremtés az emberi személyiség fejlesztésének olyan övezete, ahol szívós munkával jelentős eredményeket érhetünk el.

Intézményünk pedagógusai nem törődnek bele, hogy növendékeink torz példaképeket, média-bábokat, vagy erőfölényükkel visszaélő kortársakat válasszanak példaképüknek. Arra

törekszünk, hogy a családi, iskolai, felnőtt életbeli szerepek tanulásakor pozitív példák sokaságát vonultassuk föl, melyekkel azonosulva elfogadják és átveszik a pozitív személyiségjegyeket.

Természetesen ilyenkor sem hagyjuk figyelmen kívül az életkorból következő vonzódásokat. (A kamaszokat nem tiltjuk például a zene világától és a sztároktól, de közülük olyat emelünk példaképpé, aki erre – értékrendünk szerint – valóban rászolgál.)

A személyiség motívumai

A fejlődő személyiség önmegvalósításra törekszik. Az önmegvalósításra törekvés lényünk kifejeződése cselekedeteinkben, ízlésünkben, ítéleteinkben. Ha tanítványunk gyakran kap énje önkifejezésekor megerősítést, kiegyensúlyozott, elégedett, magabiztos ember válik belőle.

Ezért támogatjuk az önként választott, érdeklődésükből, tehetségükből fakadó tevékenységi formákat, belső világuk változatos kibontakozásának lehetőségeit. Ezért avatkozunk be, ha a célnélküliség, álhatatlanság, a kitartás hiánya, a kudarcba való beletörődés, a küzdelem nélkül való lemondás tanúi leszünk.

Fejlődő személyiség

Csak az lehet eredményesen cselekvő ember, aki önismerete révén számot vetett magával, képes megbékélni gyengeségeivel, ismeri korlátait, azaz elfogadja magát. Az ilyen ember sikerebben összpontosít feladataira; megértőbb embertársaival és nem ítélkezik szükségtelenül; jobban alkalmazkodik változó körülményekhez; nem ijesztik saját alkalmi érzelmi, hangulati változásai. Ezért fontos növendékeink önismeretének fejlesztése.

A valóság megismerésére törekvés, és az ennek megfelelő alkalmazkodás a személyiség érett állapotának egyik legkifejezőbb jellemzője.

Fejlesztjük a tudatos megfigyelést és kitartó szemlélődést, melyek megóvhatják tanítványainkat a felületes megközelítéstől. Növeljük figyelmük tartósságát, elemző és rendszerező képességüket.

A sodródás nélkülség: a tömegirányzatoknak, - ízlésnek, felkapott és népszerű nézeteknek, világmagyarázatoknak, normáknak, divatoknak ellenálló önálló vélemény képviselése az érett személyiség másik jellemzője, mely független világlátásra, elfogulatlan ítéletalkotásra és új megoldások megalkotására tesz képessé.

Tanítványainkban elültetjük a tekintély (könyvből, tanárból, médiából... sugárzó) tévedhetetlenségében való kételkedést; az általános vélekedés, az elfogadott törvényszerűségek, a közgondolkodás felülvizsgálatának, saját megoldások keresésének igényét. Egyidejű cél a jellem megszilárdítása, hogy képesek legyenek bátran és világosan képviselni eltérő véleményüket.

Tudjuk és tanítjuk, hogy az alkotás, a teremtés minden ember lényegéhez tartozik, tanítványaink egészséges fejlődése sem képzelhető el nélküle. Alkotás minden olyan tevékenység, amelybe új vonást, elemet visz tanítványunk, vagy a meglévőket újszerűen kombinálja.

A kreatív megoldást elismerjük, jutalmazunk, nyilvánosság elé viszünk. Mindent ebbe a körbe sorolunk, ami az egyénnek köszönhetően újszerű a megszokottban. Vannak, melyek csak megfelelő közösség megtermékenyítő hatására működnek. Ilyen a diákhumor, a diáknyelv, melyeket értéknek tekintünk. Teret, lehetőséget teremtünk, hogy művelői megmutathassanak.

Az örömeire való vágy az egészséges személyiség jegye. A szórakozás, kikapcsolódás, magány, meghitt együttlét a személyiség érzésének nélkülözhetetlen helyzetei, állapotai, ha tehetjük, biztosítjuk ezekhez a lehetőséget.

Ha az ember saját magát – hiányosságaival együtt – elfogadta, kész elfogadni a másik embert is anélkül, hogy ideálképeihez, máskor elnagyolt sztereotípiákhoz kellene fordulnia biztonságos értelmezésért.

Akit nyitottá tettünk saját személyisége elfogadására, a valóság összefüggéseinek keresése, képessé tapasztalatai rendezése; aki elfogadja az élet nyújtotta egyszerű örömeit, az elfogadja az emberek különbözőségét is. Az előítéletet nem szigorítja ítéletté, az elnagyolt általánosításokat könnyedén feloldja.

Tanítványainkban kialakítjuk az erkölcsi ítélőképességet és felelősséget, hogy tekintettel legyenek társaik sajátos szokásaira, normáira, igényeire.

A másik ember megközelítően pontos megítéléséhez hozzásegít a társas életben való jártasság, az önismeret, az intelligencia, a tapasztalat, az analógiák. Tudatosan készítjük föl növendékeinket az „emberismeretre”.

A közösség hatása

Pedagógiai szemléletünkben adódóan tanítványaink csoportjait, közösségeit nem az egyéneket egybefoglaló közegeknek tekintjük csupán, hanem hatásos eszköznek a személyiség fejlesztéséhez. Önmagunk megismerésének egyik forrása az önismeret, a másik a társak véleménye.

Az elfogadó egyének és közösségek hozzásegítenek a pozitív énkép kialakulásához, míg az elutasítók rombolják azt. Ezért tanítványainkban erősítjük az empátia képességét, felkeltjük a másokért való cselekvés, az önzetlenség, a segíteni akarás igényét.

A közösségek életének ésszerű irányításával, az intézményi csoportok tagjai közti viszony állandó megfigyelésével lehetővé válik az azonnali beavatkozás, amennyiben az elkerülhetetlen konfliktusok egészséges megoldásai helyett, vagy a természetes rivalizálás, a csoportszerepek keresése közben azt tapasztaljuk, hogy tanítványaink személyisége torzul. Ennek biztos jele, hogy eltérnek a közös normáktól, szem elöl tévesztik az eredeti célt, különböző belső csoportosulások jelennek meg, az ellenséges indulatok kioltják az összetartozás érzését, megszűnik a tagok mellérendeltségi viszonya, a szervezethez helyett autokrata vezetők uralják a csoport gyengébb tagjait.

Pedagógusainktól és tanítványainktól is elvárjuk, hogy az összeütközésekben, pozícióküzdelemben, kritikában soha ne a velük szemben álló egész személyiséget vegyék össze alá, hanem csupán a kérdéses helyzetet, jellemvonást.

A közösség tevékenységei közben kipattanó viták, nézeteltérések (indulataik korlátozásával) maradjanak a konkrétumok síkján, és ne tolódjának el a másik véleményének cáfolata helyett személyiségének megkérdőjelezése felé.

Olyan közösségeket kell felkínálnunk növendékeinknek, amelyekben tevékenykedve domináns vonásaikra szükség van, ezért felértékelődnek.

Érzelmek és jellemvonások

Az érzelmek életünknek azok a meghatározói, melyek nehezen irányíthatóak. A pedagógus helyes mintaadással, a pozitív érzelmek szociális eredményességének, a negatív érzelmek önsorsrontó és közösségromboló következményeinek bemutatásával és bizonyításával alakítja növendékeink értékrendjét.

A szeretet erős érzelmi kötődés. Aki képes szeretni, az részvétellel éli át mások bánatát, fájdalmát; a számára fontos embereknek, közösségeknek (család, barátok...) képes megadni azt az érzelmi biztonságot, amit maga is elvár környezetétől. A szeretet a szülőktől és az elfogadó környezettől tanulható. Mindent megteszünk, hogy tanítványaink az iskolában is megélhessék a szeretet biztonságát, és megtanuljanak szeretetet adni.

Bizonyítanunk kell, hogy soha nem egy tulajdonság, hanem a tulajdonságok együttese, az egész személyiség részt vesz a cselekvésben, ezért egyes vonások kiemelése tévútra vezethet.

Egészségfejlesztés

Az iskola lehetőségei

Tanulóink alakuló-gazdagodó személyisége lehetővé teszi az egészségfejlesztéssel és megtartással kapcsolatos szokások, életvitel, magatartás elsajátítását. Az iskola az egészségtárogató magatartásmódok kialakulásának folyamatában a szocializáció kitüntetett színtere.

Az egészségfejlesztési program célja, hogy az oktatás valamennyi szereplője (tanuló, pedagógus, szülő) felismerje az életmód, a környezet, a szokások és az egészségi állapot közötti összefüggéseket; megértse, az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, mentális és szociális jóllét állapota. Tudatosuljon bennük, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások döntő mértékben meghatározzák egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

Célunk az életben való eligazodáshoz és a lelki harmónia megteremtéséhez szükséges biztos értékrend kialakítása, a lelki betegségek, devianciák megelőzése.

Az egészségfejlesztési program feladata:

nevelőtestület	tanuló	szülő
• tagjainak megnyerése az egészség- és környezeti nevelési munkához • team létrehozása • az egészségfejlesztéssel kapcsolatos továbbképzés szervezése, • az egészség- és környezeti nevelés módszereinek bemutatása • példamutató magatartás • kedvező környezet kialakítása	• ismerjék: • az életkorral járó biológiai-, pszichohigiénés-, életmódi tennivalókat; • a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdéseit; • az egészséges táplálkozást; • a mindennapos testnevelést, testmozgást; • a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzését (cigaretta, alkohol, drog fogyasztása); • a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzését; • az egészséges életvitelhez szükséges képesség fejlesztésének lehetőségeit; • az egészségérték tudatosítását (figyelemfelkeltés, tájékoztatás, motiváló és aktivizáló egészségérték tudatosítás); • a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtást.	• a szülő, a család a legfontosabb társ a munkában • megfelelő tájékoztatása, információhoz juttatása • aktív résztvevője, segítője a programnak

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés négy feladat rendszeres végzését jelenti a tanulók, a nevelőtestület, a szülők és az intézmény partneri kapcsolati hálójába tartozó kliensek észszerű bevonásával:

1. Egészséges táplálkozás (lehetőleg a helyi termelők áruinak felhasználása);
2. Mindennapi testnevelés/testedzés;
3. A gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyiségközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatásának felhasználásával (éneke, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, színjátszás);
4. Környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési modulok oktatása.

Az iskolai egészségnevelés hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók kellő ösztönzést kapjanak, tapasztalatot és ismereteket szerezzenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó egészséges életvitelhez.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek az iskola pedagógiai rendszerébe szükségképpen beépülnek:

önmaguk és egészségi állapotuk ismerete;	személyi higiéné;	az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;	aktív szabadidő eltöltése;
az értékek ismerete;	az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;	a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat;	a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészség megőrzésben;
a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;	lelki egyensúly megteremtése;	tanulási technikák;	az idővel való gazdálkodás szerepe;
a rizikóvállalás és határai;	a szenvedélybetegségek elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése);	a tanulási környezet alakulása;	a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Személyi feltételek

- Az iskolai egészségnevelő program szereplői:
- diákok,
- intézményvezető,
- nevelőtestület (kiemelt szerepük van a testnevelőknek, biológia szakos tanároknak és az osztályfőnököknek valamint az egészségfejlesztésben képzett pedagógiai szakembereknek),
- diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- szülők,
- szülői szervezetek,

- iskolaorvos,
- védőnő,
- iskolapszichológus,
- Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Nevelési Tanácsadó,
- Vöröskereszt,
- Népegészségügy,
- rendvédelmi szervek.

Iskolai környezet

Az iskolai egészségnevelés összefügg a pedagógusi magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével. Az egészséges iskolai környezet néhány kelléke:

- Az osztálytermek rendszeres szellőztetése;
- Alkalmazkodás tanulók egészségi állapotához, sajátos igényeihez;
- Az iskolai környezet higiéniája;
- Az osztálytermek egészségügyi szempontoknak megfelelő berendezése;
- A gyermekek megfelelő testtartására;
- Az ülésrend kialakítása a tanulók egyéni adottságait (rövidlátás, hallási zavar, testmagasság...) figyelembevételével;
- A mozgásigény kielégítése;
- Az elméleti- és készségtárgyak órarendi elrendezése;
- Levegőzés a szünetekben;
- Kulturált, nyugodt étkezés;
- Egészséges kínálat az iskolabüfében, a menzán.

Tanórai foglalkozások

- A környezetismeret-, biológia-, háztartástan-életvitel-, kémia, osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek;
- A mindennapi testnevelés, mozgás;
- Iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában; a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

Tanórán kívüli foglalkozások

Az egyéb foglalkozások kitűnően kiegészítik a tanórai fejlesztést, hiszen kiváló színterei a játékoknak, játékos gyakorlatoknak.

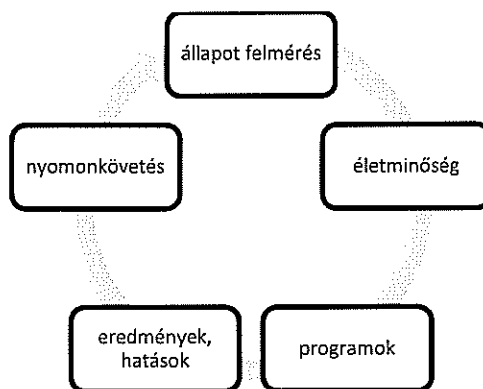
Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:

- szakkörök (pl.: természetjárás);
- mindennapi testedzés: (játékos, egészségfejlesztő testmozgás, tömegsport foglalkozások, úszásoktatás);
- minden évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környéken;
- minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- egészségnap, egészség megőrző hét szervezése;
- aranyseprű tisztasági verseny alsó tagozaton;
- sportversenyek osztályok között;

- egészségpályázat (Ne dohányozz!);
- beszélgetés meghívott vendégekkel;
- osztálykirándulás, erdei iskola, nyári tábor;
- filmvetítés – vita.

Területek

A hagyományos egészségnevelésen, felvilágosításon, a rizikócsoporthoz tartozók prevencióján túl az érzelmi intelligenciát, szociális kompetenciákat, alkalmazkodást, önismeretet fejlesztjük. Cselekvési tervünk kialakításakor döntően a helyi kockázatokra és igényekre fókuszálunk a folyamatátbra lépései szerint:

Pedagógiai eszközök

- szakirányú végzettséggel rendelkező előadókat hívunk;
- szebbé tesszük az iskola környezetét;
- kirándulásokat szervezünk, a rendszeres testmozgás feltételeit biztosítjuk;
- A tantárgyakban megjelenítjük az egészségfejlesztés szemléletét;
- Részt veszünk városi takarítási akciókban;
- interaktív foglalkozások;
- bábjátékok (alsó tagozaton);
- tematikus játékok;
- riportmódszer;
- kreatív tevékenység;
- művészi kifejezés;
- kiselőadások órákon;
- plakátkészítés;
- projektmódszer;
- gondolattérkép;

Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonyságának kritériumai

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű, ha nem szűkül:

- egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt befolyásolja;
- egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem minden tanuló részt vesz benne;
- a nevelőtestület egyes elkötelezett tagjaira;

- az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét is.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés indikátor-tényezői

- a tanulási eredményesség javulása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a másság elfogadása, befogadó közösség kialakítása az esélyegyenlőség érdekében;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodóképesség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek...) elsődleges megelőzése;

Iskolai drogstratégia

A drogprevenció sem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem kötődhet egyetlen személyhez. Az iskola komplex nevelési hatásrendszerébe beépül a szerfogyasztással kapcsolatos egységes pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat.

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthető drogprevenciós tartalmak:

- Biológia: a drogok szervezetre gyakorolt hatásai;
- Kémia: a drogok szervezetkárosító anyagai;
- Idegen nyelv: különböző országok drogstratégiái;
- Történelem: drog-jogi ismeretek;
- Technika és tervezés: egészséges életmódra nevelés;
- Digitális kultúra: drog enciklopédia tanulmányozása;
- Földrajz: drogttermelés a világban, drogterjesztés;
- Irodalom: a drogok befolyásoló szerepe az alkotó munkában;
- Közösségi nevelés: önismeret, személyiségfejlesztés (közösségi életre nevelés, kommunikációs képesség fejlesztése, személyiségleltár készítése, konfliktuskezelő technikák,); a serdülőkor testi és pszichés jellemzői; egészséges életmódra nevelés.

Tanórán kívüli programok:

- drog-prevenció nap;
- filmvetítések;
- versenyek, vetélkedők, pályázatok;
- iskolarádió;
- könyvtár (kézikönyvek, szakanyagok);
- tematikus előadások (szülőknek, tanulóknak, pedagógusoknak).

A pszichológiai problémák megelőzése, a fennállók kezelése

Pszichológiai gondozást, foglalkozásokat kezdeményezünk a gyermekeket érő családi vagy közösségi traumák feldolgozása és megakadályozása érdekében.

Egyéni helyzetben javasoljuk az életvezetési konzultációkat, krízishelyzetek kezelését, krízistanácsadást.

Csoportos helyzetben: a szociometriai vizsgálatok eredményét felhasználva segítjük a közösségépítést, fejlesztjük a tanulók kommunikációs képességét, önismeretét, szociális érzékenységét.

Szülői fórumokat, szülő klubokat, szülőcsoportokat szervezünk az érdeklődés vagy a problémák hasonlósága szerint.

Szakembereket hívunk meg, akik erősítik a mentálhigiénés prevenció tudatosságát konzultációkkal, esetmegbeszélésekkel, előadásokkal.

A törékeny egészség

Tanítványaink közvetlen tapasztalatokat szereznek különféle foglalkozásokon az élővilágban lejátszódó folyamatokról. Megismerik az emberi szervezet felépítését, a testi folyamatokat és összefüggéseiket. Az emberi test fejlődését megfigyelve tapasztalatokat szereznek saját testi fejlődésükről is.

Testnevelés órákon, délutáni sportfoglalkozásokon lehetőségük nyílik az edzettség megszerzésére.

Baleset- és munkavédelmi oktatáskor részletesen feltárjuk azokat a helyzeteket, melyek balesetet okozhatnak, illetve veszélyeztetik a test épségét.

Tanítjuk az elsősegély-nyújtás alapjait, a rosszullétek elsődleges kezelését, a baleseti sérülések ellátását, a segítségkérés formáit,

Megismertetjük azoknak a betegségeknek a tüneteit, amelyek elsősorban a fiatalabbakat veszélyeztetik. Ismerni fogják az allergia, kullancscsípés, napszúrás, asztma, stb. nyomán kialakuló tüneteket s azok elsődleges kezelési módjait.

Az iskolaorvos által végzett szűrővizsgálatokkal megelőzzük, vagy időben korrigáljuk a már kialakult problémákat.

A testi-lelki egészség megőrzéséhez szükséges döntések

Szerepjátékokkal már alsó tagozaton kialakítjuk tanítványainkban azt a tudatosságot, amellyel nemet mondanak az őket veszélyeztethető szituációkban.

Biztos értékrendet alakítunk ki, hogy képessé váljanak a helyes és helytelen, a biztonságos és veszélyes megkülönböztetésére.

A nevelő-oktató munka során kialakuló szituációkat felhasználva a gyakorlatban is szemléltjük, a tanulókkal együtt értelmezzük, döntéseik milyen következményekkel járhatnak, már kialakult problémáikat miképpen lehet kezelni.

Az intézmény szoros kapcsolatot ápol olyan szervezetekkel (rendőrség, tűzoltóság, mentők, polgári védelem...), amelyek bemutatók, versenyek, egyéb rendezvények szervezésével igazítanak el, mit kell tenniük tanítványainknak a valós élet szülte veszélyhelyzetekben.

Tudatos fogyasztói magatartás

Megtanítjuk, mi a különbség a szükséges és felesleges fogyasztási cikkek között, ismereteket kapnak arról, hogy a felesleges fogyasztás miképpen terheli a szervezetet, a természetet, s ezek milyen következményekkel járnak.

Szituációs játékokkal gyakorolhatják a tudatos vásárlói magatartást.

Megtanítjuk diákjainkat az észszerű gazdálkodásra.

Bemutatjuk, hogyan teremtenek a reklámok mesterséges igényeket.

Egészséges életmódot eredményező cselekvések, szokások

Kialakítjuk tanítványainkban azokat a szabályokat, amelyek segítenek az egészség megőrzésében. Ösztönözzük őket a helyes életvitel megszervezésére: higiénés és tisztálkodási szokásokra; a rend, az egészséges környezet kialakítására; a helyes táplálkozásra; a mindennapos mozgás lehetséges módjaira; a kulturált szórakozás és a társas kapcsolatok megfelelő mennyiségű és minőségű gyakorlására.

Megtanítjuk a munka és a pihenés közti aránytartást.

Megismertetjük tanítványainkat a minőségi táplálkozás és a mértékletesség, a tudatos és egészséges táplálkozás ismerveivel. Felhívjuk figyelmüket mindazokra az egészségkárosító hatásokra, melyet a helytelen táplálkozás okoz.

Mozgásigény felkeltése, kielégítése. A testedzéshez kötődő motiváció fenntartása

Kisiskolás korban az egészség védelme, az általános fejlődés elősegítése, az egészségügyi követelmények betartására való nevelés a pedagógusok feladata a természet adta feltételek: nap, víz, friss levegő arányos napi szükségleteknek megfelelő biztosításával.

Egyszerű testgyakorlatokkal, játékos testmozgásokkal, sor- és körjátékokkal, zenés gimnasztikával, tartásjavító tornával fejlesztjük a mozgást..

A gyermekek számára a mozgás életszükséglet, és kiemelkedő jelentősége van a soron következő életszakasz megalapozásában, mivel a mozgás a fejlődés feltétele. A klasszikus, hagyományos sportágakkal párhuzamosan új mozgásformák, kedvelt, divatos, akár extrém sportágak megismertetésével vonzóvá tesszük a mozgást.

A gyermekek gimnasztika, sorsverseny, labdajátékok, ugró és dobófeladatok közben megismerik saját képességeiket, s ezzel alkalmuk nyílik annak a sportágnak a megválasztására, amelyben a legügyesebbek.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok***Közösségfejlesztés******A közösségek szintjei***

Tanulóink közösségeinek három szintjét különböztetjük meg.

1. Az osztályok, a csoportok, amelyekbe az intézmény kötelező szabályzói szerint soroljuk tanulóinkat, formális közösségek. Választásuk nem önkéntes.

2. Azok, amelyekhez spontán vonzódásaiknak engedve csatlakoznak, szabadon választható, tevékenységközpontú, a tehetségben való kiteljesedés lehetőségét hordozó vagy érdeklődést kielégítő választható közösségek.
3. Az intézménytől legfüggetlenebb és legintimebb közösségek a család és az emberi kapcsolatteremtés általános mintáját követve szövődő baráti társaságok.

Majdnem bizonyos, hogy legtöbbjük egyszerre tartozik a (1.) kötelező, formális, (2.) az intézmény által kínált, de szabadon választható és a (3.) nyilvánosság elől részben rejtett, szabadon létrehozható és alakítható közösségekbe. Mindenki egy időben több közösség tagja.

Formális közösségek

A beiratkozás pillanatától valamennyi tanítványunkat az intézmény szabályzatai, hagyományai, adottságai és pillanatnyi lehetőségei szerint formális közösségekbe soroljuk. Az osztályokba, csoportokba, tanulóközösségekbe, egyéni bánásmódot igénylő felkészítő, felzárkóztató, fejlesztő, foglalkoztató csoportokba kerülés nagyjából nem óhajaik, hanem teljesítményük, szükségleteik és az intézmény lehetőségei szerint történik.

Ezekben a „besorolással létesített formális közösségekben” megtapasztalják a csoportokban spontán kialakuló alá-fölérendeltséget, a társak közti függőségi viszonyokat, megismerik a közösség egyszer óvó, máskor maga alá gyűrő természetét; a társak elismerésére szomjazó vágyat, a vesztés kiszolgáltatottságának fájdalmát és a győzelem mámorát. Kipróbálják, hogyan lehetnek hódítók és a legkevesebb vesztés árán behódolók.

A pedagógus dolga közben tartani a folyamatokat: A formális közösséget a kényszerű együvé tartozás napi megélésének helyszínéből a tanulók természetes közegévé kell alakítani, amelyben az együttműködés, befogadás, felelősségvállalás, önzetlenség, egymás támogatása, az egyenrangúság és a cselekvő részvétel a közösség mindennapjaiban érték.

Érdeklődés alapján szerveződő közösségek

A közösség önmagát és tagjait egyszerre fejlesztő csoport. Amennyiben szerencsés a közös tevékenység megválasztása, és a tagok eléggé elkötelezettek, szilárd a csoportot belső összetartó ereje. Ha a csoporton belüli egyéni szerepek, a csoportstruktúra vállalható, a közösség megmarad, változik, fejlődik, eredményeivel a nyilvánosság elé lép. Ezek a közösségek képesek arra, hogy tagjaik énképét pozitívan tükrözzék vissza. Fejlesztő, önbizalom növelő hatásuk miatt fennmaradásukat minden módon támogatjuk.

A szabadidőben működtetett sport, művészeti, hobby csoportokat; tudományos, tanulmányi, érdeklődési köröket a közös tevékenység, az eredményre törekvés, az egyének egymásrautaltsága tartja egyben. Kiválóak a sokszereplős csoportok a tagok közti kompromisszumkeresés gyakorlására, a többség véleményének önfeladás nélküli elfogadására, a kudarc tűrésének megtanulására, a közösségért való áldozathozatalra; a közösségnek, mint alkotó egyedeiből organikus módon fejlődő szervezetnek a megismerésére.

Ezekben a csoportokban finomodik tanítványaink emberismerete, kialakul bennük a közösséghez való tartozás természetes igénye, hozzájárul önmaguk megismeréséhez, képességeik határainak feltérképezéséhez, elfogadó viszonyt alakítanak ki környezetükkel, megtanulják a szabályok tartását, az eltérő vélemények, indítékok tiszteletét.

A kötelezettségek, szabályrendszerek hálójában ezek a szerveződések intézményen belül az egészséges személyiség alakulásához nélkülözhetetlen szabadság szigetei. Külső korlátok helyett a közösség önszabályozó képessége szabja meg kereteit, ezért alapelvünk, hogy a felnőtt vezető csak tanácsadó, támasz, koordinátor, szakmai iránymutató. Nem diktál, nem ír elő semmit, nem utasít; csak baj, megoldhatatlan nehézség, veszély esetén avatkozik be.

Baráti közösségek

A baráti közösségek az intézmény mikroközösségei, a magánélet szférájába tartoznak. Ezeket intézményünk az életkornak megfelelő szinten támogatja, mert érzelmi szükségletet elégítenek ki, és nélkülözhetetlenek a személyiség egészséges fejlődéséhez. Ezekbe a kapcsolatokba beleszólása az iskolatársaknak vagy a pedagógusoknak csak akkor van, ha általános vagy helyi normákat szegnek meg.

A mikroközösségek egymáshoz tartozását lehetőleg sem kötelező iskolaidőben nem gátoljuk, sem szabadidőben nem nehezítjük, tanítványainkat nem választjuk el egymástól, támogatjuk közös tanulásukat és kikapcsolódásukat, együttlétüket.

A család

A család is a legkisebb természetes, intim közösségek egyike. Amennyiben működési zavarokkal küzd, bizonyos, hogy növendékünk élete, tanulmányai, fejlődése egyaránt megcsúszhat, személyiségfejlődésének gátjává válhat. Ezért a családdal való kapcsolattartásra törekszünk, bizalmat kérünk a család belső életének, állapotának megismeréséhez. Ugyanakkor a harmonikus család megadja a tanuló iskolai tevékenységéhez nélkülözhetetlen szükségletet, a biztonságot.

A szülők gyermeke iskolai életének ismerője és részese. A szülőt szívesen látjuk előadóként, tanácsadóként; mestersége, szaktudása, magas szinten művelt tevékenységei bemutatójaként.

A család együtt vesz részt közös rendezvényeinken, ahol tagjai – alkalomtól függően – közönségként, szurkolóként, lelki támaszként, zsűriként, aktív szereplőként vannak jelen, vagy éppen közösen táboroznak gyermekükkel.

Csoportszervezés

Törekszünk arra, hogy szabadidős tevékenységeink a különböző korú, nemű, vérmérsékletű, fizikai vagy intellektuális adottságokkal rendelkező tanítványaink érdeklődésének egyaránt megfeleljenek.

A csoport létrejötténél bábáskodó pedagógus a tevékenység végzése közben felhívja figyelmüket a tevékenység sikeréhez nélkülözhetetlen szabályokra. Ezek az első útjelzések a további működés feltételei. A tevékenység folytatása közben új és új szabályok körvonalazódnak, ezeket már a csoport maga tudatosítja, fogadja el normaként.

A tevékenység, a közös cselekvés első percétől tanítványaink keresni kezdik csoporton belüli szerepüket, szövédni kezd a tagok közti érzelmi-viszonyulási háló, alakul a csoportstruktúra. Az új közösség szerveződésének első alkalmi azok, amikor még semmi nem dőlt el. Élve ezzel a lehetőséggel, előnyhöz juttathatók, megsegíthetők a más közösségekben perifériára sodródott, esetleg zárkózott, visszahúzódó gyerekek.

Intézményünk támogatja a nem pedagógus felnőttek szerepvállalását az iskolai közösségekben. Személyes tapasztalataik, példájuk életszerűsége, előadásaik hitelessége a legkiválóbb módszereknél is hatékonyabb.

Külsőségek

A közösségek mindig kialakítják szabályrendszerük mellett jellemző külsőségeiket is. Tanulóink közös tevékenységre szerveződő csoportjai együvé tartozásának külsőségeit elfogadjuk.

Alkalmi csoportosulások

Természetes, hogy a viszonylagosan állandó közösségek mellett megfelelő alkalmi programokra (közösségnek nem nevezhető) csoportok verbuválódnak. Ilyenkor gyakorolhatják az ismerkedés, kapcsolatteremtést, ismeretlenekhez való közeledést.

Az alkalmi előadások, fellépések, iskolatárasak egyéni vagy közösségi produkciói; a nem megszokott csoportban (osztály) tervezett projektek, akciók, szabadidős tevékenységek az alkalmazkodás, a tömeghatások elkerülése és az egyéniség megtartásának szolgálatába állíthatók, ugyanakkor kiváló alkalmi az idegen közegben való kulturált viselkedés, a kapcsolatkeresés, ismerkedés kipróbálásának, a közéleti, művészeti, sport... események szokásrendje gyakorlásának.

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködése***Diákönkormányzat***

A diákönkormányzatba az osztályok által delegált képviselők mellett az iskola bármely közös érdeklődés összefűzte diákközössége küldhet képviselőt a diákönkormányzatba.

A diákönkormányzat vagy bármelyik érdeklődés alapján szerveződő diákközösség alapos indokkal, felnőtt vezetőjével történő egyeztetés után megtagadhatja tag felvételét vagy kizárhatja tagját foglalkozásról, ha az magatartásával a közösség működését, céljait veszélyezteti.

A diákönkormányzat minden tanulók csoportjait érintő ügyben képviseleti joggal rendelkezik a nevelőtestület, munkaközösség, alkalmi munkacsoport ülésein. Ezek témáiról a diákönkormányzat működését segítő tanár értesíti, a felkészülésben segíti a tagokat.

Tanítványaink együttműködése

Tanóráik egy részében és szabadon választott közösségeikben alkalmanként vagy rendszeresen csoportban dolgoznak. Olyan feladatokkal találkoznak, melyeket sikerrel csak együttesen végezhetnek el. Eredményességük kooperációs képességüktől függ, egyéni teljesítményük összeadódik.

Növendékeink szabadon hozhatnak létre közös érdeklődés, tevékenység vagy érdekek mentén szerveződő közösségeket.

Problémakezelés

Tanítványunk problémáival szaktanárához, majd osztályfőnökéhez fordulhat, aki – ha úgy véli, hogy a megoldás az ő szintjén nem lesz hatékony – az ügyet tovább viszi a gyermekvédelmi felelőshöz, az igazgatóhelyetteshez. Mindvégig tanítványa támasza, érdekeinek képviselője marad.

Ha az ügyben érintett az osztályfőnök is, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős látja el képviseletét.

Tanulóink nagyobb csoportját érintő, de általuk nem artikulált problémát, melyre különböző méréseink vagy egyszerű tapasztalás révén fény derül, az érintett pedagógusok, szakemberek és a vezetőség orvosolja.

Tanulók tájékoztatása

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, aktuális feladatokról a diákönkormányzat felelős vezetője, az osztályfőnök, meghatározott ügyekben a szaktanárok tájékoztatják: A diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat ülésein, faliújságon; az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon, a KRÉTA tanulmányi rendszerben, a szaktanár szakórán és a KRÉTA tanulmányi rendszerben.

A szülő és az intézmény együttműködése

A szülő számtalan szállal kötődhet az iskolához. Találhat olyan közösséget, (színjátszók, táncosok, sakk-kör...), melyben maga is kiteljesedhet támogatóként, aktív résztvevőként, alkotóként, oktatóként. Érdeklődésének, szaktudásának megfelelően csatlakozhat pedagógus munkacsoport munkájához alkalomszerűen vagy állandó támogatóként.

Tanítványaink iskolai életében, tevékenységében felkészültsége, tudása, tapasztalatai, lehetőségei szerint számíthatunk rá: lehet szponzor, előadó, önképzőkör vezető, példakép; történetmondó, tudományos kör vezetője; sportcsapatunk lelkes szurkolója; néző növendékeink előadásain, kiállításain látogatója, diákújság szerkesztője, egyéni ösztöndíjak alapításával tehetségeink támogatója.

Az osztályszintű szülői közösségek félévente megvitatják a csoport munkáját, eredményeit, problémáit. Szükség esetén az osztályfőnökökkel, érintett pedagógusokkal átfogó megoldási tervet dolgoznak ki.

Szülők ajánlhatnak nevelési témákat (akár konkrét előadásra, előadóra is javaslatot téve), közösségformáló programokat osztályfőnököknek.

A szülői közösség maga határozza meg – az intézmény vezetésével egyeztetve, az objektív korlátok belátásával és elfogadásával – működését, dönt szervezetéről, felkért vezetőjéről.

Szülői problémafelvetés, kezdeményezés

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg illetve választott képviselőik útján közölhetik nevelőtestület vagy az intézmény vezetősége bármely tagjával.

A „levelesláda” nyilvános e-mail elérés az intézmény vezetéséhez, amely – az elvárt diszkreció és titoktartás szabályai között – kivizsgálja a jelzéseket, panaszokat; a kérdésekre válaszol.

Az egy tanulóhoz köthető problémával, sérelemmel a szülő közvetlenül a pedagógushoz, az osztályfőnökhöz fordulhat. Több tanuló vagy egy csoport érintettsége esetén az intézmény vezetőségéhez.

Kezdeményezhetik tanulókkal, közösséggel kapcsolatban rendkívüli értekezlet összehívását.

Hibásnak vélt intézményi szokások, szabályok, gyakorlat módosítását kérheti írásos indoklással bármely szülő vagy szülői csoport, a szülői közösség.

Az együttműködés formái

- közös kirándulások, táborozások, sportnapok, színházlátogatások, kikapcsolódás,
- szülők bevonása a témahetek, projektek megvalósításába,
- iskolabemutató a szülők részére,
- a leendő első osztályos gyermekek szüleinek tájékoztatása,
- pályaválasztási tanácsadás,
- 8. osztályosok számára pályaválasztási körkép,
- szülői értekezletek,
- fogadó órák, meghívásos fogadó órák,
- egyéni megkeresések;
- családlátogatás,
- nyílt napok, bemutató órák,
- szülő-pedagógus bál.

A kapcsolat minősége

- együttműködésen alapul,
- a szülőket rendszeresen tájékoztatja, naprakészen informál a tanulók egyéni fejlődéséről és az iskolai életéről,
- alkalmazkodik a felmerülő igényekhez, ugyanakkor elvárásainak is folyamatosan hangot ad,
- a szülők problémáinak felmérése, felismerése, segítségnyújtás, a megoldás folyamatos követése,
- problémák esetén közös megoldások közös keresése.

A szülők tájékoztatása

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az intézményvezető és az osztályfőnökök tájékoztatják: Az intézményvezető legalább félévente a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy iskolai szintű szülői értekezleten, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők írásbeli tájékoztatására a KRÉTA elektronikus naplót használjuk.

A pedagógus helyi, intézményi feladatai***Pedagógiai tevékenység***

Elvárás a pedagógustól a hatékony, szakszerű és tervezett nevelő-oktató munka a tantárgyfelosztásban meghatározott rendben, a pedagógiai programba foglaltak szerint; a nevelőtestület által kialakított egységes elvek és távlati célok alapján.

Munkáját a módszerek és a taneszközök szabad megválasztásával végzi (jogsabályi korlátok figyelembe vételével) a tanulók adottságaihoz igazítva.

Tanév elején a követelményeket és osztályonként/csoportonként az előző évi mérések eredményét figyelembe vevő, a képességek fejlesztését segítő tanmenetet készít.

Tanítási óráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, órái/foglalkozásai szakszerűek, az érvényes intézményi pedagógiai programnak, a helyi tantervnek, a munkaközösség iránymutatásainak, tanmenetének megfelelnek.

Órái és foglalkozásai anyagába beépíti keresszttanternv jelleggel a modulokat, a fejlesztendő kompetenciákat, az átadásra váró ismereteket.

Figyelemmel kíséri a tanulók egyéni fejlődését, segít a tehetség kibontakozásában, a sajátos gondoskodást igénylőket támogatja. Egyensúlyt teremt nevelés és oktatás között.

Óráin gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja.

Az iskolavezetés jóváhagyásával a hátrányos helyzetű, lassúbb tempóban haladó, a többségtől eltérő gondoskodást igénylő gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyénre szabott feladatokkal fejleszti őket. Egyéni fejlesztést, tehetséggondozást, felzárkóztatást végez.

A szaktárgyában kimagasló teljesítményt elérő, érdeklődő tanítványait hozzásegíti tehetségük kibontakoztatásához.

Együttműködik az osztályfőnökökkel és a vele egy osztályban tanító kollégákkal, tanítványai szüleivel. Alkotó tagja a nevelőtestületnek.

Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményét. Megtartja az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyát. Alkalmazkodik a tanterv szummatív, formatív, diagnosztikus mérésekre vonatkozó előírásaihoz. A tantárgyakból vagy tantárgyrészekből az érdemjeggyel történő értékelés alól felmentett tanulókat szövegesen értékeli. Értékelése mindig motiváló.

A kötelező írásbeli feladatokat, tanítványai munkáit ellenőrzi, javítja. Fejleszti az önellenőrzés, önértékelés képességét, ezekhez lehetőséget teremt.

Óráin használja az iskolában rendelkezésre álló szemléltető és IKT eszközöket, részt vállal a szemléltető eszközök fejlesztésében.

Az iskola pedagógiai programjában meghatározott szabadidős programok, versenyek előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában aktív szerepet vállal beosztása szerint.

Tanítványa teljesítményének vagy viselkedésének változásakor kapcsolatot keres a szülőkkel, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, a tanító tanárokkal. A gyermek veszélyeztetettségének gyanúja esetén szükség szerint értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, a gyámhivatalt, a rendőrséget az intézményvezetővel történt egyeztetést követően.

Minden esetben tanítványa érdekeit képviseli.

Vezeti az igazolt és igazolatlan mulasztásokat. Gondoskodik a szülő és a hatóságok egyidejű értesítéséről.

A munkaidő felhasználása

Az ügyeleti rendnek megfelelően óráközi ügyeletet, a tanulói étkeztetés felügyeletét, hajnali, délutáni ügyeletet lát el, a délutáni időszakban foglalkozást tart a vezető helyettesek által kijelölt napokon és időtartamban. Szükség szerint helyettesít a délelőtti és délutáni időszakban, szabadidős programokat szervez tanítási időn kívül, táboroztat szorgalmi időben és azon kívül.

A különféle vizsgatípusok, versenyek, felmérések felügyelőjeként, kérdező tanáraként, bizottsági tagjaként beosztható.

Részt vesz a testületi, munkaközösségi, rendkívüli értekezleteken, megbeszéléseken, a közös döntésekhez véleményével hozzájárul.

Szervezőként vagy felügyelőként jelen van minden iskolai-, tagozati-, osztályszintű rendezvényen, programon, ünnepségen.

Adminisztráció

Elvégzi a feladatkörével kapcsolatos adminisztrációs munkát: napra készen vezeti a törzslapot, a gyűrűskönyvet, az elektronikus naplóban tanóráit, a tanulók házi feladatait, a kötött munkaidő tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulók érdemjegyeit, hiányzását, a szülők értesítését. Vezeti a javító- és az osztályozóvizsga jegyzőkönyveit.

Nyilvántartja a gyermekek adatait, a szakvéleményeket, a felmentéseket és mentesítéseket, a kedvezményre jogosító iratokat. Ezekről az iskolavezetés számára adatot szolgáltat.

Pedagógiai jellemzést készít tanítványairól szükség szerint – személyenként, tantárgyanként, osztályonként, évfolyamonként.

Központi vagy intézményi adatszolgáltatáshoz statisztikát készít.

Kapcsolattartás, tájékoztatás

Fogadó órát, szülői értekezletet tart, vagy meghívottként vesz részt ezeken. A szülőket tájékoztatja a tantárgyi követelményekről; az osztályozóvizsga követelményeiről; a tanulók előmeneteléről, teljesítményéről, fejlődéséről; az iskola és saját értékelési rendszeréről; a dokumentumokat, írásbeli munkákat egy évig megtartja, szülői kérdésre bemutatja, kérdés esetén értékelést indokolja.

Tanítványait világosan, áttekinthetően tájékoztatja tantárgyi elvárásairól, követelményeiről, az értékelés és minősítés módjáról, a javítás lehetőségeiről, az eredményes tanulási technikákról.

Munkaközösség tagja. Megosztja kollégáival önképzésben, továbbképzésen szerzett ismereteit. A munkaközösség állásfoglalásainak kialakításában, döntéseiben tevékeny. A munkaterv végrehajtásában aktív.

Minden rendkívüli eseményről, tanulással vagy tanórán kívüli tevékenységgel kapcsolatos eredményről, problémáról, kudarcról tájékoztatja az igazgatót és a tagozat helyettesét.

Felkérésre, megkeresésre tájékoztatást ad munkájáról a fenntartónak, érdeklődőknek – az intézményvezetővel történő előzetes egyeztetést követően.

Egyéb feladatok

Részt vesz a tanulók tanszerellátásában (tankönyvosztás), meghatározza és közli a szülőkkel a szaktárgyában használatos felszerelés és egyéb taneszköz szükségletet. Tanév végén összegyűjti, a könyvtárban leadja a tartós tankönyveket.

Tanév elején általános jellegű balesetvédelmi, tűzvédelmi oktatást tart. Tanév közben minden veszélyhelyzetre ismételten felhívja tanítványai figyelmét akár tanítási óráról, akár szabadidős iskolai vagy iskolán kívüli foglalkozásról, programról legyen szó.

Feladata a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzése, segítségnyújtás, a szülő értesítése, a védőnőtől, orvostól való segítségkérés, a mentő értesítése, a baleset jelentése, jegyzőkönyv felvételében való közreműködés.

Szakmai és pedagógiai felkészültségét gyarapítja, módszertani kultúráját fejleszti. Hétévente teljesíti a 120 órás továbbképzést tanfolyamokkal, szakvizsgával vagy felsőfokú tanulmányokkal.

Alkotója az intézmény életét meghatározó dokumentumoknak, valamennyit megismeri, munkáját ezekhez igazítja.

Gondoskodik a szaktárgyához tartozó leltári, szertári anyag megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, a szertár rendjéről, a selejtezésről.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoportnak. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, értékelvé fejlesztése; közösségi életük, tevékenységeik szervezése; öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése; önismeretük és énképük formálása; értékválasztásuk és értékrendjük alakítása.

Munkáját a helyi tanterv és a nevelőközösség döntései szerint tervezi, folytatja, ennek írásos dokumentuma a tanmenet, foglalkozási terv és az osztályfőnöki órák tématerve.

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök közvetíti osztályának a kulturált iskolai élet szabályrendszerét. Megismerteti, értelmezi és betartatja az osztály tanulóival a házirend szabályait. Tájékoztatja őket a tanév rendjéről, a munkatervről. Tűz- és balesetvédelmi oktatást tart, ismerteti az intézményi óvó, védő előírásokat, szabályokat.

A szabályok betartását ellenőrzi. A balesetveszélyes tevékenységekre, játékokra, viselkedésre felhívja a tanulók figyelmét, ezeket következetesen tiltja.

Az osztályfőnök megismerteti osztálya tanulóival az iskola hagyományait, múltját és jelenét.

Törekszik tanítványai személyiségének, családi és szociális körülményeinek alapos megismerésére; a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.

Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit és az osztályon belül uralkodó értékrendet.

Együttműködik az osztályában tanító szaktanárokkal, nevelőkkel, más szakemberekkel.

Figyelemmel kíséri az osztályban tanító tanárok munkáját. Mulasztásaikra, a gyermekek számára hátrányos döntéseikre, lépéseikre felhívja figyelmüket.

Látogatja osztálya tanítási óráit, tanítási órán kívüli foglalkozásait; tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges problémákat az érintett pedagógussal megbeszéli.

Szükség esetén az osztályban tanító pedagógusokat, esetenként szülőket tanácskozássra hívja össze.

Képviseli osztálya és az egyes tanulók érdekeit az osztályozó értekezleten. Az intézményvezető kérésére a nevelőtestületi értekezleten ismerteti és elemzi a tanulócsoport helyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását. Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.

Gondot fordít arra, hogy tanítványai elérjék a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban, ha valamelyikük teljesítménye ingadozik, beavatkozik. Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.

Havonta értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását és szorgalmát.

Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.

Elfogadtatja a másságot; a sajátos helyzetű vagy nevelési igényű társak beillesztésének sikeréért mindent megtesz, kapcsolatot tart az Együttnevelési munkaközösséggel.

A nem magyar anyanyelvű vagy hosszabb idejű külföldi tartózkodásról hazatért tanulók anyanyelvi, tantárgyi felzárkóztatását figyelemmel kíséri, elakadásakor segítséget kér az igazgatóhelyettől.

A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart: formálja a közösséget; kezeli a neveltségi problémákat; kialakítja a szabálykövetést és -tartást. Az egyes témákra fordított időt az iskola pedagógiai programja, a tanulók fejlettségi szintje és érdeklődése alapján választja ki.

Nevelő munkája tervezésekor az osztályfőnöki tanmenetet foglalkozási tervvel egészíti ki. Ebben megtervezi a gyerekek személyiségfejlesztése érdekében elvégzendő felméréseket, vizsgálatokat, a tanulókkal való egyéni bánásmód eljárásait; az osztállyal történt egyeztetés után a tanévre tervezett közös tevékenységeket (munka, kirándulások, egyéb rendezvények).

Felkészíti osztályát az iskola rendezvényeire, ünnepeire; szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait oly módon, hogy megismertesse tanítványaival a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit; különös figyelmet fordít a nemzeti ünnepekre.

Segíti osztálya diákönkormányzati munkáját; felkelti a tanulóknál az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést; az osztály életének demokratikus szervezésével fejleszti az ehhez szükséges képességeket.

Az osztályfőnök minden tekintetben felel osztályáért - a házirend vonatkozó előírásait követve - iskolai vagy iskolán kívüli rendezvényeken, programokon.

A gyerekek minden iskolai tevékenységét (beleértve az egyéb foglalkozásokat és szabadidős foglalkozásokat is) figyelemmel kíséri, értékeli, hogy tanítványiban is kialakuljon a reális önértékelés igénye.

Folyamatosan törekszik osztályában a társadalmi munkamegosztás megismertetésére. A gyerekek életkorának megfelelő szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.

Felelősök megbízásával, munkájuk ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjét, tisztaságát, berendezési tárgyainak megőrzését; nyolc tanév alatt így természetessé válik a környezetéért viselt felelősség.

Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.

Évente legalább 2 alkalommal szülői értekezletet, az iskolai munkaterv szerint fogadóórát, tájékoztatót tart; a szülőkkel elektronikus úton is tartja a kapcsolatot.

Megismerteti a szülőkkel és tanítványaival az iskola pedagógiai programját, házirendjét. Megbeszéli a szülőkkel az osztályközösség, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozó terveit.

Megszervezi az arra vállalkozó és alkalmas szülők részvételét a tanulás segítésében, a pályaválasztás, szabadidős programok, kirándulások, táborozások szervezésében.

Folyamatosan tájékoztatja a szülőket gyermekük magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, iskolapszichológussal, gondoskodik szociális és tanulmányi megsegítésükről.

Figyelemmel kíséri a tanulók szaktárgyi osztályzatait; felhívja az osztályában tanítók figyelmét, ha az osztályzatok, értékelések száma kevesebb az intézményben előírtnál.

Összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztikák elkészítéséhez.

Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztratív teendőket, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan kitölti, továbbításra átadja.

Indokolt esetben félévente legfeljebb 3 nap távollétet engedélyez a szülő előzetes kérelmére.

Igazolatlan hiányzás esetén jogszabály szerint jár el. A hiányzás okait felderíti, a tényről haladéktalanul értesíti a szülőt, az intézményvezetőt.

Tanulmányozza a pedagógiai szakirodalmat, továbbképzzi magát, továbbtanul.

Bemutató foglalkozást tart; különböző témájú/tárgyú felmérések kidolgozását és elemzését végzi.

Erkölcsei, jogi és szakmai felelősséget vállal a rábízott tanulók biztonságáért, kulturált viselkedéséért, személyiségük fejlődéséért, tanulmányaik képességüknek megfelelő eredményességéért.

Képviseli az osztályába járó diákok érdekeit. A tudomására jutott jogsérelmeket saját hatáskörében vagy az iskolavezetés bevonásával orvosolja.

Ha tanítványa testi vagy lelki veszélyeztetését feltételezi, kapcsolatba lép a szülőkkel, az intézmény vezetőivel, a megfelelő hatósággal, szakemberrel.

Az osztályfőnök az osztály tanulóinak szociális helyzetével kapcsolatos információkkal segíti a döntéshozókat a titoktartási szabályok betartásával. Különös gondot fordít az osztályába járó hátrányos helyzetű tanulóakra. Érdekükben együttműködik az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssével.

Anyagi felelősséggel tartozik az intézmény vagyonáért, felszerelési tárgyainak épségéért, a rábízott tárgyak szabályos kezeléséért, a leltári tárgyakért.

Részt vesz az iskola életét meghatározó dokumentumok elkészítésében.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók

Beilleszkedési zavarok, magatartási nehézségek

Általános megállapítás

A fejezetben ismertetett problémákkal küzdő gyerekek számára segítséget a korai felismerés, megfelelő szakember beavatkozása, helyzetének, állapotának folyamatos követése, elfogadó közösség és képzett, empátikus pedagógus jelenthet.

Karaktervonásokból adódó beilleszkedési zavarok

A karaktervonások szerencsétlen kombinációja, az átlagostól való eltérés akár egyetlen területen is szükségszerűen vezet a beilleszkedés zavaraihoz. A karaktervonások nem változtathatóak meg egyszerű fegyelmezéssel, elmarasztalások ismétlődő sorozatával, ezért tanítványaink pozitív mezőben lévő vonásaira támaszkodva erősítjük szabálykövetésüket, az önmaguk fölött gyakorolt kontrollt.

Mégis mindig akad, akinek közösségi alkalmazkodása (saját és pedagógusai erőfeszítése ellenére) sikertelen. Esetükben elfogadjuk és társaival is elfogadtatjuk szélsőséges, szokatlan, sokszor meglepő viselkedését.

Szociális viselkedési zavar

A társadalom periferiájára sodródott vagy sajátos normák szerint élő, nevelési elveket valló családokból érkező gyermekek egy része nem ismeri a többség értékeit, elfogadott kommunikációs és viselkedési szokásait, kortársaik normarendszerét, a konfliktusok elfogadott megoldási módjait. A számukra ismeretlen helyzetekre rendszerint inadekvát módon reagálnak, kívül rekednek a közösségen.

Intézményünkben az osztályfőnök feladata a szülőkkel fölvenni a kapcsolatot; a megfelelő megoldást kidolgozni, tanítványunkkal elfogadtatni, hogy a közösségbe lépve új szabályokhoz kell alkalmazkodniuk.

Traumán átesett gyerekek

Egyik vagy másik szülő elvesztése, a szülők válása, testvér születése, mélyszegénység, szenvedélybeteg családtag, agresszió a családban, a gyermekkel szemben elkövetett agresszió trauma a gyermeknek. Tünetei segítségért kiáltanak: félénk, rosszkedvű, visszahúzódó vagy éppen túl hangos, fáradékony, figyelmetlen...

Ha hasonló tüneteket tapasztal, a pedagógus nyomban az iskolapszichológushoz fordul és értesíti az intézményvezetőt, aki kapcsolatot keres intézkedésre jogosult hatósággal.

Szorongó gyermekek

Többnyire a szorongó gyermeket veszik észre a legkevésbé, mert nem produkál látványos, a pedagógus vagy a közösség érdekeit sértő, életét megkeserítő tüneteket. A szorongó gyermek csak saját életét és iskolai teljesítményét rombolja. Ezek a gyerekek visszahúzódók, gyakran magányosak.

A pedagógus dolga az osztályon belüli megsegítése, az igazgatóé kapcsolatok keresése intézkedésre jogosult hatósággal és/vagy szakemberekkel.

Észlelési zavarban szenvedő vagy sajátos nevelési igényű gyerekek

Bármennyire értelmesek, tehetségesek, számukra áthághatatlan akadály az olvasás, az írás, a helyesírás, a számolás vagy más tevékenység. A tanulásba fektetett energia, az erőfeszítés hiábavalósága csalódáshoz, a tanulástól való elforduláshoz, a kudarcból fakadó devianciához vezet.

A pedagógusok felelőssége, hogy még a beilleszkedési, magatartási problémák jelentkezése előtt felfedezzék tanítványunk problémáját, s erre szakosodott szakember/szakemberek kezdjék meg fejlesztését, kezelését.

Intézményünk közösségeiben a pedagógusok dolga elfogadtatni a többséggel, hogy némelyik osztálytársuktól mást és másként követelnek, vele másként bánnak, s mindezt oly módon, hogy a gyermek ne érezze magát sérültnek, csökkent értékűnek.

A magatartás zavarai

Azok a gyerekek tartoznak ebbe a csoportba, akik tartósan aszociális, agresszív, engedetlen magatartást mutatnak; társaikkal, a felnőttekkel durvák, a meggyőzés, a hagyományos fegyelmezési módok esetükben csődöt mondanak.

Körülményeik feltérképezését, majd pszichológiai vizsgálatukat kezdeményezzük.

Oppozíciós zavar

Ő az örökké támadó, számon kérő, ellenálló gyermek. Ez a probléma általában előzménye a magatartászavarnak, kialakulásáért a gyermek hosszú éveken keresztül megoldatlan problémái felelősek.

Őt is csak a pszichológus és az elfogadó környezet mozdíthatja ki önsorsrontó állapotából.

Figyelemzavar, mozgászavar, tanulási zavar

Többségükben jó képességű, tehetséges gyerekek, akik azonban a viselkedés szabályozásának zavarával küzdenek. Izegnek-mozognak, mindig játsszanak valamivel, fecsegnek, impulzívok, gondolkodás nélkül cselekszenek.

Intézményünkben nem törekszünk megváltoztatásukra. A zavarok valamelyikével élő növendékeinket csak feltétel nélküli elfogadásukkal illeszthetjük a közösségbe.

Enyhítésüket szolgáló tevékenységek***Pedagógiai feladatok***

- A gyermek előéletét megismerjük, a tüneteket kiváltó okokat feltárjuk;
- Elhanyagoló otthoni nevelés esetében megkísérünk felelősséget ébreszteni a szülőknél, gyermekük iskolai életével, teljesítményével kapcsolatban;
- Figyelemmel kísérjük társas kapcsolataik rendezettségét;
- Elfogadó, befogadó közösséget alakítunk ki;
- Egyéni motivációs lehetőségeket keresünk, egyéni bánásmódot, értékelést, alkalmazunk;
- A problémát kiváltó okokat ellensúlyozzuk;
- Olyan tanulási helyzeteket teremtünk, amelyekben változatos tanulási módszerek (kooperatív tanulás, páros munka) alkalmazásával segítjük a tanulók szocializációját.

Alkalmazott módszereink

- Bizalomépítő, szituációs beilleszkedést megkönnyítő játékok;
- Egyéni, csoportos beszélgetés;
- Kooperatív munkaformák, differenciált foglalkoztatás;
- Szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, családlátogatás;
- Szociometria mérések eredményeinek beépítése az osztályfőnöki tervekbe;
- A tanulók bevonása a közös tevékenységekbe, programokba;
- Nevelési tanácsadótól szakmai segítség kérése;
- Önismeret fejlesztése;
- Egyéni bánásmód és értékelés alkalmazása;
- A túlzott szülői szigor vagy passzivitás esetén többlet figyelem a pedagógus részéről;
- Külső segítség igénybevétele (pedagógiai munkát segítő intézmények, hatóságok, rendőrség).

A problémák enyhítésének fő tevékenységi területei

- felzárkóztató foglalkozások,
- integrált oktatás,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- indulási hátrányok csökkentése,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- pályaválasztás segítése,
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- családi életre történő nevelés,
- iskolai étkezési lehetőségek,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatás a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást szabadidős programokról.

Tanulási kudarc***Általános megállapítások***

A tanuló teljesítménye nem éri el a tőle elvárható szintet, a benne rejlő lehetőségek elvesznek, vagy csak részlegesen bontakoznak ki, illetve képességei általában vagy körülhatárolható területeken nem teszik lehetővé a helyi tanterv minimális követelményeknek megfelelő elsajátítását.

A tanulásban akadályokat jelenthetnek: a személyiség jellemzői, a család társadalmi és kulturális helyzete, a család státuszának kedvezőtlen változása (munkanélküliség, válás...)

A tanulás kudarca vizsgálható fennállásának ideje, kiváltó okai, az enyhítés, kompenzálás, megszüntetés módja szerint.

Átmeneti vagy tartós?

Tartósnak az egész életre kiható vagy egy életszakaszban állandósult tanulási nehézséget tekintjük.

A tanulás eredményességére hatással van tanítványaink aktuális fizikai és pszichés állapota. A fáradtság, érzelmeik pillanatnyi rendezetlensége, túlterheltség, megoldatlan problémák, mind okozhatnak átmeneti, egy-két napra, hétre korlátozódó tanulási zavart.

Megértés, türelem, életvitelbeli tanácsok, egyszerű beszélgetés kimozdíthatja tanítványunkat állapotából.

Az egy hónapnál hosszabb ideig tartó rendellenességgel már komolyan kell foglalkoznunk, hiszen ennyi kiesés már nem (vagy csak ritkán) hozható be a pedagógus külön időt, figyelmet igénylő beavatkozása nélkül.

A tartós tanulási kudarcot vagy a szociális illeszkedés zavarait, született vagy szerzett hátrányokat tapasztalva első teendők a személyiség kedvezőtlen változásainak kezelése. Ezután következhet csak a tanulmányokban keletkezett hiányok intenzív, egyéni foglalkozást, felzárkóztatási tervet, csoportot (pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyermek- és ifjúságvédelmi szakember és pedagógusok) igénylő pótlása.

A felzárkóztató csoport vezetője az osztályfőnök. A hiányok mértékének és a személyiséget orvosló eljárások időigényének felmérését követően eldöntik, hogy mikorra kell növendékünknek utolérnie a többiekét. Meghatározzák az önálló tevékenység és a fejlesztő csoport tagjaival történő irányított tevékenység arányait. A felzárkóztatást folyamatosan ellenőrzik.

Amikor tanítványunk magánszférája, életkörülményei a tanulási nehézség okozói a beavatkozás lehetősége korlátozott. Intézményen belüli eszközök maradnak megsegítésére: Némelyiküknek a személyes gondoskodás, egy felnőttözhöz való pótló-kötődés, másoknak az elfogadó környezet, csoporthoz való tartozás, a velük való azonosulás segíthet. Mindenkinek más.

Azoknak, akik egyes területen gyengén, másokon jól teljesítenek, erősségeiket hangsúlyozzuk. Minél többször sikerhez juttatjuk őket, hogy önértékelésük, önbizalmuk izmosodjon, mert ez jótékonyan befolyásolja tanulási motivációt, feledtet a másutt elszenvedett kudarcot.

Néha tapasztaljuk, hogy tanítványunk tanulóközösségben való eligazodása, beilleszkedése gátolt, vagy némely területen fejlődése az átlagosnál lassúbb, képtelen az átlagos elvárást teljesíteni, noha környezete ép, támogató és harmonikus. Támogató környezetükkel együttműködve biztos sikert érünk el.

A különleges gondozásra jogosult tanuló pedagógusa a tanuló félévi és tanév végi minősítését egyezteti a pszichológussal, gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal.

Tanítási módszerek és szervezeti formák

Előnyben részesítjük az egyéni képességekhez igazodó munkaformát, a differenciált oktatást, személyre szabott oktatást, kooperatív tanulási technikákat.

Sajátos nevelési igényű tanulók esetén a pedagógiai környezetet és az osztálytermi munkát a különleges igények figyelembevételével szervezzük meg, a szükséges segédeszközöket alkalmazzuk.

Segítjük az egyéni munkarend szerint tanulók eredményes előrehaladását.

A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulókra vonatkozó intézményi feladatok

Lemorzsolódással veszélyeztetett az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

A nevelési-oktatási intézmény a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámát összesítve, valamint az alkalmazott intézkedéseket feladatellátási helyenként összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban az adott tanév első félévére vonatkozóan február 10-éig és az adott tanév második félévére vonatkozóan június 30-áig továbbítja a pedagógiai szakmai szolgáltatást végző Hivatal számára.

A korai iskolaelhagyás megelőzését célzó intézményi tevékenységek lehetnek megelőzési (prevenciós), illetve intervenciós célúak. Ezek a tanulmányi eredmény javítását célzó; tanulói motiváció növelésére irányuló; tanulói igazolatlan hiányzás csökkentésére irányuló; a tanuló szociális helyzetből eredő hátrányának kompenzálását célzó; testi, lelki, mentális fejlesztésre, illetve szenvedélybetegség kialakulásának és bántalmazásnak a megelőzésére irányuló beavatkozások. A támogatás kiterjedhet a tanulói előrehaladásra, pedagógus támogatásra, intézményvezetés támogatására.

A lemorzsolódás mértékét csökkentő tevékenységben érintettek lehetnek a tanulók, pedagógusok, szülők, gondviselők, és egyéb szakemberek (családgondozó, szociális munkás, iskolapszichológus, orvos, stb.).

Támogató szakmai szolgáltatások köre:

- A tanulók tanulószobai részvételre kötelezése, szaktanári vezetéssel;
- A bevált intézményi jó gyakorlatokról tájékoztatás;
- A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése érdekében megfelelő pedagógiai eszközök és módszerek terjesztése és kiválasztásának a segítése az országos szaktanácsadói hálózaton keresztül;
- Szaktanácsadói látogatás; intézményfejlesztési szaktanácsadás igénybe vétele;
- Szaktanácsadói konzultáció az egyéni fejlesztési tervek kidolgozásához;
- A hiányzó alapkompétenciákat fejlesztő programok meghatározásához hatékony egyéni tanulómegismerési eszközök, módszerek megismertetése, használatára felkészítés;
- Célikirányos képzések biztosítása;
- Célikirányos műhelyfoglalkozások tartása;
- Család- és gyermekjóléti szolgálat bevonása;
- Iskolapszichológus, gyógypedagógus bevonása.

Tehetséggondozás

Általános megállapítások

A tehetség a személyiség általános megnyilvánulása. A fejlesztő tevékenység ezért nem csak a célzott területekre hat, hanem a teljes személyiséget formálja, s a személyiséggel alakul a tehetség is.

Állandó a kölcsönhatás a tehetség és környezete között. kibontakozását a környezet elősegítheti vagy megakadályozhatja, eredeti irányultságához képest más pályákra irányíthatja.

Vannak általánosan és specifikusan tehetséges gyerekek. Tehát akadnak olyanok, akik majdnem mindenben felülmúlják társaikat, korosztályukat, és vannak, akik csak egy-egy jól körülírható területen.

A tehetség kiválasztása

A tehetség megfigyelése, kiválasztása intézményünkben nyolc éven át tart.

Ennek egyik oka, hogy néhány tehetségféle (zenei, anyanyelvi...) korán, más tehetség típusok csak az életkor előrehaladtával mutatkoznak meg, a másik, hogy azok a képességeik, melyek társaikénál fejlettebbek, sokféle speciális területre való alkalmasságot előlegezhetnek meg, melyek néha meglepően későn differenciálódnak (a művészet területén ilyen az író, a rendező...).

A tehetség időben történő azonosítása legalább annyira fontos, mint időben elnyújtott keresése. Ha elszalasztjuk a tehetség jelentkezését, ha nem ismerjük fel, és nem kezdünk hozzá tervszerű fejlesztéséhez, növendékünk általános intelligenciája és teljesítménye számottevően az adottságaiban lehetőségként meglévő szint alatt marad. Ezzel arányosan fogyatkozik későbbi felfedezésének esélye is.

A tehetség kiválasztásában a klasszikus módszereket alkalmazzuk:

A különféle tehetség típusokra kibontakozásuk elvárt időszakában figyelünk elsősorban. Célterületeink az általános intelligencia, a speciális képességek, a kreativitás, az érdeklődés tartóssága, a motiváltság, a nyelvi képességek, a tanulási képességek.

A pedagógusok, szabadidős tevékenységek vezetői jelzik, ha tapasztalják, hogy tanítványunk valamilyen területen kiválik a többiek közül, ezért az átlagosnál intenzívebb fejlesztése indokolt. A helyi és országos felmérések, versenyek, a tantárgyi tesztek mind alkalmasak arra, hogy az általános vagy a speciális tehetség megmutatkozzék.

A szülő megfigyelései is fontos információval szolgálhatnak gyermekük érdeklődéséről, hajlandóságairól.

Tanítványainknak változatos szabadidős elfoglaltságot kínálunk. Amikor ezek közül választ, érdeklődéséről, vonzódásairól is árulkodik, melyek a kibontakozó tehetség előszobái lehetnek.

Kockázatok

A tehetséges tanítvány nem kizárólag képességei tekintetében különbözik a többiektől, hanem gyakran megjelenése, viselkedése, reakciói is mások. Társas kapcsolatait ez a „különbözőség” sokszor ellehetetleníti. Elejét vesszük elmagányosodásának, annak, hogy tehetségét tehernek érezze, segítjük beilleszkedését az intézmény közösségeibe.

A tehetséggel karöltve jár a nonkonformizmus szókimondása, szokásokat figyelmen kívül hagyó volta, sajátos célirányossága, de szélsőséges esetben előfordulhat aszociális magatartás, deviancia, hiperaktivitás is.

A tanulók tehetségének gondozására kiválasztott pedagógusokkal szemben kíváncsi vagyok, hogy maguk is alkotó módon tehetségesek legyenek, hiteles és érett személyiségek, akik emellett elegendő empátiával rendelkeznek, és képesek alárendelni magukat a rájuk bízott feladatnak.

Kreativitás és alkotás

A kreativitás az általános intelligencia mellett a tehetség egyik nélkülözhetetlen kelléke. Fejlesztéséhez eszközünk a megfelelően kiválasztott tananyag, amely érdekes, felkelti a kíváncsiságot, feltételezi és megengedi a többféle megoldást, nem köti sűrűn szűk időkeretekhez a végső kidolgozást. Ezért előnyben részesítjük a probléma felfedezésétől a megoldásáig vezető önálló tanulói tevékenységet elváró módszereket.

A kreativitás alkotásokban (Tág értelemben ez akár egy gondolat vagy originális feladatmegoldás is lehet.) manifesztálódik.

Tehetséggel megáldott növendékeink alkotótevékenységének eredménye az alkotótól/alkotóktól elválik és tárgyiasult formában is megjelenik az esetek többségében. Intézményünk megkísérli biztosítani számukra a nyilvánosság megérdemelt szintjét.

Míg növendékeink életének más területén buzdítjuk a versenyszellemet, a kreatív megoldást váró feladatok esetében inkább nyugodt (alkotó) légkört teremtünk, mert versengés közben növendékeink a végső célra összpontosítanak, nem a minél többféle megközelítésre, a kínálkozó megoldások latolgatására.

Gyermek- és ifjúságvédelem

Általános megállapítások

Minden veleszületett vagy szerzett hátrány – amely nehezíti vagy ellehetetleníti növendékeink iskolai életét, tanulmányait, személyiségük egészséges fejlődését – megszüntetését, következményeinek enyhítését a gyermek- és ifjúságvédelem feladatkörébe soroljuk. (Akár elhanyagolt rossz tartásból vagy túltápláltságból is származhat perifériára kerülés; válhat az ilyen gyerekekből gúny tárgya. Ez hosszútávon önértékelési, személyiségfejlődési zavarokhoz vezethet, energiáikat sajátos önvédelmi stratégiák kiépítésére fordítják, teljesítményük messze teljesítőképességük alatt marad.)

Munkánk során tehát nem a gyermek- és ifjúságvédelem szélsőséges és látványos eseteire (gyermekbántalmazás, erőszak, elhanyagolás, elemi szükségletek kielégítetlensége...) gondolunk kizárólag, hanem minden hátrányra, amely növendékünket eltérítheti az egészséges fejlődés útjáról.

A pedagógus feladata

Elsődleges dolga, hogy felhívja a többi pedagógus és szakemberek figyelmét, ha valamelyik tanítványa viselkedésében, tanulmányaiban kedvezőtlen változást tapasztal. Haladék nélkül felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, beszélgetésre hívja őket, hogy információt szerezzen és adjon. Tájékoztatja a tanítványával kapcsolatba kerülő pedagógusokat a problémáról, ha szükséges, osztályszintű értekezletet hív össze. A probléma múltával megszervezi célzott felzárkóztatását, a kimaradt műveltségi elemek pótlását.

Fontos feladata az általa irányított osztályközösség belső életének megfigyelése. Tapintatosan beavatkozik, ha tapasztalja, hogy felborult a közösség tagjai közti kényes egyensúly, letértek a demokratikus közösségi élet útjáról, növendékei személyisége előnytelenül változik.

Részt vesz megelőző jellegű tevékenységben. Alakítja osztálya, csoportjai heti/havi alkalmi szabadidős kínálatát, felhívja a figyelmüket esti vagy hétfévi és a korosztálynak szóló programokra.

Tudatosítja a szórakoztató és művészi, értékes és értéktelen, ízléses és ízléstelen fogalmait, a két pólust képviselő kiadványok, műsorok és előadások közti különbséget. Megtanítja kritikával szemlélni, jobb esetben elkerülni a pszichét, erkölcsöt romboló, normákat figyelmen kívül hagyó média- és információs termékeket. Rámutat a reklámokban (és egyéb adásokban) nyíltan vagy rejtetten megbúvó manipulációra.

Figyeli és alakítja az egészséges életvitelt. Felhívja a figyelmet a gyerekekre, fiatalokra leselkedő veszélyekre, elkerülésük vagy elhárításuk lehetőségeire.

Azokat a tanítványainkat, akiknél betegsége (magas vérnyomás, cukorbetegség, allergia, kóros soványság, látási, hallási gyengeség...) utaló jeleket fedez fel, az iskolaorvoshoz küldi, amennyiben a szülőt a tünetek nem indították arra, hogy kivizsgáltassa gyermekét, az iskolaorvos támogatásával felhívja figyelmét a teendőkre.

Gondoskodik a szülő egészségügyi vizsgálatot, oltást, iskolaorvosi, fogorvosi beavatkozást megelőző és – szükség esetén – követő értesítéséről.

Tanítja a segítségkérést társtól, tanártól, szülőtől, hivatalos szervektől, idegenektől.

Bemutatja, milyen krízishelyzetek fordulnak elő a korosztállyal leggyakrabban, s mi a teendő, ha véletlenül hasonló helyzetbe kerülnek.

Nyíltan foglalkozik a szenvedélybetegségekkel.

Tárgyalja a bűnmegelőzés, az áldozattá válás elkerülését.

A gyakori vagy igazolatlan hiányzásoknak utána jár.

A gyermek- és ifjúságvédelmi szakember feladata

Ő a kapocs pedagógus, szülő, növendék, intézményi szakemberek, külsős szakemberek és intézmények, hivatalok és hatóságok között. Minden esetben és mindenkivel szemben növendékünk érdekeit képviseli.

A pedagógus jelzésére az osztályfőnökkkel közösen beszélgetésre invitálja a szülőket. Az ügyet a gyermek- és ifjúságvédelmi szakember viszi tovább, ha a szülő ebben akadályozott vagy éppen vele szemben kell eljárni. Tanítványunk sorsát mindaddig követi, míg az megnyugtatóan rendeződik, vagy az elértnél jobb eredmény már nem várható.

Tájékoztatja a szülőket, tanulókat arról, hová fordulhatnak segítségért, ha problémájuk megoldását nem bízzák az intézményre, vagy feltételezik, hogy annak nincsenek a megoldáshoz eszközei.

A tudomására jutó pedagógus-növendék konfliktust tárgyszerűen kezeli. Kezdeményezheti az érintett növendék tevékenység-, csoport-, osztályváltását, fegyelmi büntetését és ezzel egyidejűleg magatartása okainak kivizsgálását, vagy a pedagógussal szembeni eljárást.

Ha növendékünk szeretet és gondoskodás szükséglete családjában kielégítetlen marad, mert túlzott elvárással fordulnak felé, vagy szülei ridegek, elhanyagolók, vagy érdektelenek iskolai teljesítményével kapcsolatban, a gyermek- és ifjúságvédelmi szakember megkeresi

a szülőket, és akár több alkalommal, más szakembereket is bevonva megpróbál életvitelbeli tanácsokat adni.

Szülők egymással vagy növendékünkkel szembeni agressziója, egyedül nevelő szülő átmeneti vagy tartós alkalmatlansága (betegség, depresszió...) esetén kezdeményezi növendékünk védelembe vételét.

Nyilvántartja az egészségügyi okokból speciális étrendet igénylők névsorát, a konyhafőnökkel egyeztet.

Nyilvántartja a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a rendszeres nevelési támogatásban részesülő gyerekeket. Helyzetükről folyamatosan tájékozódik, az osztályfőnököktől tájékoztatást kér. Szervezi támogatásukat, amennyiben pedagógus nem a tankönyvjegyzékről választott segédeszközt használ az osztályban; étkezési támogatásukat, ingyenes részvételüket szülők által finanszírozott programokon. A kapcsolódó intézményekkel, szakemberekkel együttműködik.

Követi a deviáns csoportokhoz csapódó gyermekek sorsát. Kezdeményezi a kapcsolatfelvételt a szülőkkel. Felvilágosít, tanácsot ad.

Eredménytelenséget tapasztalva kezdeményezi a gyermek védelembe vételét.

Különleges gondoskodásra jogosult tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése hatékonyan csak jól működő team munkával valósítható meg. A csoport tagjai az osztályban tanító pedagógusok, gyógypedagógus(ok), a rehabilitációt segítő szakemberek és nem utolsósorban a szülők.

A sajátos nevelési igényű tanulók befogadásának irányítására, integrált nevelés-oktatására nagy szakmai tudással, kiemelkedő módszertani kultúrával, empátiával, segítőkészséggel rendelkező pedagógusok képesek, az ő kiválasztásuk az igazgató-helyettesek feladata.

Az integrált nevelést-oktatást végző pedagógus megteremti és folyamatosan működteti a neveléshez, oktatáshoz, fejlesztéshez szükséges motivációs bázist, alkalmazza a differenciáláshoz szükséges módszereket, technikákat, a tanulói tevékenységekhez szükséges eszközrendszert intézményi támogatással.

A tanulók sajátos igényeihez igazodva tervezi, szervezi, irányítja a foglalkozásokat, aktív tanulási lehetőséget biztosít számukra. A tanulók képességeinek ismeretében fejlesztő eljárásokat alkalmaz.

A sikeres integrációhoz nélkülözhetetlen a tanuló speciális nevelési szükségleteire szakosodott gyógypedagógus részvétele a pedagógiai munkában.

A terápiás munka

A fejlesztés területeire, időigényére a szakértői bizottság, illetve a nevelési tanácsadó szakvéleményeiben megfogalmazott javaslatok az irányadók. Általános cél a sérült vagy fejlődése menetében elmaradást mutató funkciók fejlesztése, lehetőség szerinti korrigálása.

A fejlesztés egyénileg vagy – ha megoldható – kiscsoportban egyéni fejlesztési terv alapján folyik, a tanórán differenciált órávezetéssel, feladatadással a gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus útmutatása, javaslata alapján történik,

A szülőt minden esetben igyekszünk bevonni a terápiás és a pedagógiai fejlesztő munkába otthon végezhető gyakorlatok bemutatásával. Rendszeres konzultációs lehetőséget biztosítunk számukra.

A fejlesztési terv alapján a gyermek teljesítményét félévente értékeljük, s a következő időszak fejlesztési feladatait ennek függvényében határozzuk meg.

A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni.

A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogukat a diákönkormányzat szervezetének segítségével, diákképviselőik útján gyakorolják.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről,

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a házirend elfogadása előtt.
- c) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- d) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- e) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- f) az iskolai sportkör szakmai programjának megállapításához,
- g) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- h) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- i) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- j) az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről,
- k) a választható tárgyakról szóló tájékoztató elfogadása előtt,
- l) az első tanítási óra nyolc óra előtti kezdéséhez,
- m) a tanulókat érintő programokról.

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit

A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Családlátogatás

Az osztályfőnök rendkívüli esetben vagy szülői meghívásra – a szülővel előre egyeztetett időpontban – a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együtt családlátogatáson vesz részt. Tájékozódik a tanuló szociális körülményeiről, neveltetéséről. Szükség esetén a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős gyermekvédelmi szakemberrel közösen keresi fel a családot, hogy az észlelt problémákról tájékozódjon.

Szülői értekezlet

A szülői értekezleten az osztályfőnök (és meghívott pedagógus) tájékoztatja a szülőket az osztály aktuális problémáiról, neveltségi és tanulmányi helyzetéről; az egyéb foglalkozásokról; az osztály tervezett tevékenységeiről; intézményi szintű szabályokról, változásokról, feladatokról és eseményekről.

Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója, az osztályfőnök rendkívüli szülői értekezletet hív össze a szülők tájékoztatására, a megoldás érdekében.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők információhoz jussanak gyermekük tanulmányi eredményességéről, magatartásáról; kérdéseket tehessen fel a pedagógus tanítási, nevelési, értéklési gyakorlatával kapcsolatban, azokra választ kapjon; a pedagógus tanácsát, segítségét kérje gyermeke tanulmányaival kapcsolatos kérdésekben.

A pedagógus a tanuló viselkedésével, magatartásával, szorgalmával, tanulmányi eredményességével, erősségeivel, elmaradásával, hiányai pótlásával kapcsolatos véleményét a szülővel megossza; pedagógiai szakmai értékelést adjon; ajánlásokat és javaslatokat fogalmazzon meg.

A fogadóórára a magas tanulólétszám miatt előre, időpontra kell jelentkezni. Romló vagy tartósan gyenge tanulmányi eredmény; a közösség életét, tanórai munkáját ellehetetlenítő magatartás esetén a pedagógus által meghívott szülők megjelenése elvárt.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülők értesítése a KRÉTA elektronikus naplóban történik gyermekük teljesítményének értékeléséről, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről; napi házi feladatairól, a tananyagban történő előrehaladásról, a témazáró dolgozatok írásának időpontjáról.

A tanuló félévi tanulmányi eredményeiről a szülőt a tanulmányi rendszeren keresztül tájékoztatjuk, de kérésére papíralapú értesítőt is kiállítunk. (középiskolai felvételi) a tanév végi osztályzatokat a bizonyítványba vezetjük be.

Az osztályfőnök az osztály életével, munkájával kapcsolatos kérdésekről, az iskola minden jelentős intézkedéséről, változásról, változtatásról a KRÉTA tanulmányi rendszerben tájékoztat.

A szülői közösség

A szülői közösség információt kérhet és véleményt nyilváníthat az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata a tanulói jogok érvényesülésének, a pedagógiai munka eredményességének figyelemmel kísérése.

Közvetlen kapcsolattartás

Iskolai rendezvényeken, az osztályközösség programjain, az intézmény támogatóiként a kapcsolat szülő, pedagógus és a gyerekek között természetes, közvetlen, az információcsere akadálymentes.

A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulók iskolai életének irányítója, szervezője; a legtöbb kérdésben osztálya és tanulói érdekeinek képviselője az osztályfőnök. A közösségi nevelés óráin, osztályprogramokon, rendezvényeken, órák közti szünetben, alsó tagozaton szabadidőben, tanítást követően a tanulók közvetlenül, személyesen fordulhatnak hozzá.

A tanulók bármelyik pedagógust, vezetőt személyesen megkereshetik kérdéseikkel, javaslataikkal, gondjaikkal; személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük.

A hivatalos információkat az osztályfőnök, a pedagógusok közlik, ezek megjelennek a KRÉTA tanulmányi rendszerben, egy részük az iskola honlapján is hozzáférhető.

Diákönkormányzat

A diákképviselők az osztályközösségnek adják át információikat, továbbítják osztálytársaik felvetéseit, kérdéseit a diákönkormányzati ülésen.

A patronáló tanár gondoskodik a nevelőtestületre, egyes pedagógusokra, pedagógus csoportokra tartozó ügyekben a diákok véleményének, észrevételeinek, kérdéseinek továbbításáról.

Diákönkormányzati ülésre az iskola bármely dolgozóját meghívhatják, hogy valamely döntésben segítségükre legyen, vagy a diák(ok) és a pedagógus közti nézetkülönbséget a patronáló tanár által irányított megbeszélésen oldják fel.

A nevelőtestületi értekezleten, mely olyan ügyről tárgyal, amelyről a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni, a diákvezető is meghívott.

A diákközösségnek az intézmény működésére vonatkozó javaslatait a diákvezető írásban juttatja el az igazgatónak, aki 15 napon belül érdemi választ ad.

Diákközgyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet.

Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás formái

Az intézmény partnereivel együttműködésünk hivatalos, ezért a kapcsolattartás formái is hivatalosak.

A tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei a pedagógiai program I. számú melléklete.

Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha felmentést kapott a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól; tanulmányait egyéni munkarend szerint folytatja; engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget; 250 tanóránál többet mulasztott vagy mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki átvétellel tanulói jogviszonyt létesít, de tanulmányai előző iskolájában eltérő tanterv, követelmény, óraterv szerint folytak, vagy aki második évfolyamtól tanulmányait emelt szintű vagy két tanítási nyelvű osztályban/csoportban kívánja folytatni; aki tanulmányait külföldön folytatta.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Pótló vizsga

A tanulmányok alatti pótló vizsgán vehet részt az a tanuló, aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó- vagy javítóvizsgát tenni, vagy azt meg kellett szakítania.

Szintvizsga

A magyar-angol, a magyar-német két tanítási nyelvű oktatás előírt/elvárt szintjének teljesítését, a sikeres központi vizsgához szükséges kompetenciák, készségek, ismeretek meglétét és alkalmazását mérjük a 4. tanév végén évfolyami szinten.

Független vizsgabizottság előtt letehető vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a közoktatási feladatkörében eljáró Oktatási Hivatal szervezi. A tanuló/a kiskorú tanuló szülője kérelmezi a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig, ha valamely tárgy osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni.

A tanuló/a kiskorú tanuló szülője a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse. Az iskola a kérelmet hét napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgabizottság, illetőleg a vizsgáztató iskola törzslapi bejegyzés céljából értesíti azt az iskolát, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott, illetve a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

Általános rendelkezések

A vizsgák ideje

Szorgalmi időszakban bármikor szervezhető osztályozó és különbözeti vizsga.

Javítóvizsga: augusztus 15-31. között (előzetes értesítés szerint).

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatjuk.

A 4. évfolyam végén, május 1-30 között szintvizsgát tesznek a két tanítási nyelvű oktatásban részt vevő tanulók.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megoldásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatárgyanként 60 perc. Csoportos szintvizsgán az osztály/csoport minden tanulója egyszerre írja meg az írásbeli feladatokat.

Az írásbeli vizsga felügyelő tanára az iskola pedagógusa.

Szóbeli, írásbeli vizsgát tanítványaink/az intézményünkbe felvételüket kérők az iskola pedagógusaiból álló háromtagú vizsgabizottság előtt tesznek. A vizsgabizottságot a munkaközösség állítja össze az igazgató vagy az igazgatóhelyettes jóváhagyásával.

A tanulmányok alatti vizsgán biztosítjuk mindazokat a mentességeket, eszközöket, melyre a tanuló szakértői vélemény alapján jogosult. Az elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a tantárgyi programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolhatta.

A tanuló teljesítményének értékelése

Idegen nyelv szintvizsgán 4. évfolyam végén az értékelés a teljesítmény százalékának megállapításával történik. Az elvárt minimális szint (60 %) elérése a csoportban maradás feltétele.

A szóbeli vizsgán a tanuló feleletét a bizottság tagjai értékelik, majd átlagolnak. Kérdéses esetben az elnök dönt.

Az értékelés rendje

A munkaközösségek, munkacsoportok tantárgyanként meghatározott, a mérés pedagógiai célját is figyelembe vevő írásbeli számonkéréseinek százalékos sávjai a hozzájuk tartozó érdemjegyekkel együtt.

Matematika alsó tagozat

Témazáró dolgozatok

0% - 30%	elégtelen
31% - 50%	elégséges
51% - 75%	közepes
76% - 89%	jó
90% - 100%	jeles

Rutin

0% - 50%	elégtelen
51% - 69%	elégséges
70% - 84%	közepes
85% - 94%	jó
95% - 100%	jeles

Matematika felső tagozat

Témazáró dolgozatok

0% - 29%	elégtelen
30% - 49%	elégséges
50% - 69%	közepes
70% - 89%	jó
90% - 100%	jeles

Német nyelvi munkaközösség

0-39%	elégtelen
40-59%	elégséges
60-79%	közepes
80-89%	jó
90-100 %	jeles

Angol nyelv és a célnyelven tanított tantárgyak írásbeli számonkérése alsó tagozaton

Mind az írásbeli röpdolgozatoknál, mind pedig az év végi szintfelméréseknél az alábbi százalékos ponthatárokat alkalmazzuk:

0–39 %	elégtelen
40–59 %	elégséges
60–79 %	közepes
80–89 %	jó
90–100 %	jeles

Szódolgozatok pontozása

1. évfolyam: A számonkérésnél 10 szót kérdezőnk a heti szókészletből. A szavakat a tanulónak segítség nélkül kell elmondania. Egy szó egy pont.

2. és 3. évfolyam: Ha a 10 szóból álló dolgozatban elront egy szóban 1-2 betűt vagy a szó felismerhető egy anyanyelvi ember számára, akkor fél pont jár a szóra. Hibátlan szó: 1 pont.

4.évfolyam: Egy szónál egy betű tévesztése megengedett. Ekkor fél pont jár a szóra.

Angol nyelv és a célnyelven tanított tantárgyak írásbeli számonkérése felső tagozaton**Szódolgozat (kéttannyelvű és emelt csoportokban):**

0 – 49%	elégtelen
50-64 %	elégséges
65 – 79%	közepes
80 – 89%	jó
90 - 100%	jeles

Röpdolgozat, szóbeli felelet (kéttannyelvű, emelt és általános tantervű csoportok):

0-39%	elégtelen
40-59%	elégséges
60-79%	közepes
80-89%	jó
90-100 %-	jeles

Témazáró, évvégi mérés, próbavizsga, osztályozó vizsga, javítóvizsga (kéttannyelvű, emelt és általános tantervű csoportok) és a kéttannyelvű csoportokban az angolul tanított tantárgyaknál minden írásbeli:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Társadalomtudományi munkaközösség (Magyar nyelv és irodalom, Magyar nyelv, Magyar irodalom 1–8. évfolyam, történelem 5–8. évfolyam, állampolgári ismeretek)

Alsó tagozat szöveges értékelés: 1. és 2. osztály első félév

0 – 39 %	Felzárkóztatásra szorul
40 – 59 %	Felzárkóztatásra szorul
60 – 79 %	Megfelelt
80 – 89 %	Jól megfelelt
90 – 100%	Kiválóan megfelelt.

Alsó tagozat másolás, tollbamondás értékelés: 1. és 2. osztály első félév

másolás hibák száma	tollbamondás hibák száma	
0-2	0-3	5
3-4	4-7	4
5-7	8-11	3
8-10	12-15	2
11-	16-	1

A felső tagozat belső mérései

A belső mérés célja: A gyermekek folyamatos felkészítése a 8.-os felvételire.

Felső tagozaton a 8. évfolyam (egységesen minden osztály) decemberben felvételi feladat-sort ír magyarból.

Az 5-7. évfolyam év végén felmérőt ír a felvételihez hasonló feladatsorból, amely illeszke-dik az adott évfolyam nyelvtan tananyagához, valamint szövegértésből és fogalmazásból.

A feladatsorokat nem osztályozzuk, de

2 db jeles érdemjeggyel jutalmazzuk a 90 %-ot elérő megoldásokat,

1 db jeles érdemjeggyel a 80 %-ot elérő megoldásokat.

A minimum követelmény 30 %. Aki ezt nem éri el, újra kell írnia a dolgozat B változatát. Ha ennek az eredménye is 30 % alatti, a tanuló elégtelen érdemjegyet kap.

A többiek nem kapnak érdemjegyet, teljesítményük értékelése %-os.

Az SNI-s, BTMN-es gyerekek esetében egyéni az elbírálás.

A hiányzóknak is meg kell írnia utólag a felmérőket.

Értékelés

A munkaközösség tagjai a következő egységes értékelés rendszert alkalmazzák a tanév so-rán a témazáró dolgozatokkal kapcsolatban:

0%-39%	elégtelen
40%-59%	elégséges
60%-79%	közepes
80%-89%	jó
90%-100%	jeles

Természettudományi munkaközösség (kémia, fizika, biológia, földrajz, természetisme-ret)

Témazáró dolgozatok

0% - 29%	elégtelen
30% - 49%	elégséges
50% - 69%	közepes
70% - 89%	jó
90% - 100%	jeles

***A felvétel, az átvétel,
a csoportszervezés-váltás szabályai***

Csoportszervezés

Az intézmény befogadóképessége korlátozott, ezért minden évben a fenntartó döntésétől függ az első évfolyamon indítható osztályok száma.

Alapdokumentumunk és a módosított NAT lehetőséget ad magyar-angol, magyar-német két tanítási nyelvű, általános tantervű, 5. évfolyamtól emelt szintű osztályok/csoportok

indítására. Minden tanévben a beiratkozó elsősök szüleinek előzetes igényeit lehetőség szerint figyelembe véve alakítjuk ki a leendő első osztályok profilját a fenntartó hozzájárulásával.

Alkalmazunk vegyes megoldást is: Az osztály egyik fele magyar-angol, másik fele magyar-német két tanítási nyelvű oktatásban részesül. Akár az angol, akár a német oktatása folyhat úgy is, hogy az osztály egyik fele általános tantervű, a másik két tanítási nyelvű, vagy 5. évfolyamtól emelt szintű.

Felvételkor vagy átvételkor figyelembe vesszük a szülői igényeket a következő megkorlátásokkal:

Átvételkor osztályba sorolásról az intézmény vezetője dönt.

Első évfolyamba jelentkezők osztályba sorolásáról a nevelőtestület. Ha az osztályba jelentkezők többen vannak, mint a megengedett maximális létszám, a szülői igénytől eltérő osztályba sorolhatják a gyermekeket.

Az osztálylétszámok jelentős eltérése esetén a besorolás elsődleges szempontja az arányosság, ezért ebben az esetben is előfordul, hogy a szülői elvárásoknak az iskola nem tud megfelelni.

Ha első évfolyamon több magyar-angol két tanítási nyelvű osztály indítására kapunk engedélyt, a szülő/gondviselő az osztályok között nem választhat.

Az indítható osztályokba jelentkező gyerekek számának aránytalanság esetén nem biztosítjuk a választást a magyar-angol, magyar-német két tanítási nyelvű és az általános tantervű osztályok között.

Átvételkor az osztályba sorolás elsődleges szempontja az osztálylétszámok arányossága és az idegennyelv ismeret.

Ha az idegen nyelvet csoportbontással tanítjuk, csoportváltásra a Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei fejezet szabályai szerint van lehetőség.

Osztályváltás/csoportváltás

Első évfolyamon, tanév elején a gyerekekkel elvégzett DIFER mérést követően a fejlesztést igénylő gyerekek szüleinek az intézményvezető javaslatot tesz - az általuk eredetileg választott - két tanítási nyelvű osztályból/csoportból az általános tantervű osztályba/csoportba való áthelyezésre a fokozott terhelés elkerülése végett.

A két tanítási nyelvű osztályban a képzési formától elfordulóknak, vagy a két tanítási nyelvű osztályok helyi tantervben elvárt szintet az intézményi szintfelmérőkön nem teljesítőknak 4. évfolyam végén felajánljuk osztályon belül csoportváltással vagy osztályváltással az emelt szintű nyelvi csoportba átlépést, vagy -ha emelt szintű nyelvi csoport feltételek hiányában nem hozható létre- az általános tantervű osztályba áthelyezést.

A szintfelmérőkkel alátámasztva, a tanítók javaslatára, a szülővel egyeztetve a tanulót emelt szintű angol osztályba/csoportba vagy az általános tantervű osztályba/csoportba helyezük át.

Abból a nyelvi osztályból/csoportból, ahol tanulmányait megkezdte tanítványunk, másik osztályba/osztályba másik csoportjába lépni kizárólag az évfolyam osztályai vagy osztályon belül a két csoport létszámának kiegyenlítetttsége, a pedagógusok egyetértése és támogató javaslata, szintvizsgán való eredményes teljesítmény alapján lehet.

Felvétel, átvétel

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanuló felvételére első évfolyamon akkor kerülhet sor, ha a körzetes tanulók felvételét követően marad szabad férőhely az évfolyamon.

A migráns gyermek felvételi kérelméről vagy az átmenetileg külföldön tanulmányokat folytató gyermek hazatérését követő osztályba sorolásáról a következőképpen döntünk: A szülő bemutatja az utolsó elvégzett évfolyam „bizonyítványának” lefordított, hitelesített másolatát. Ha a tantárgyak vagy az értékelés módja eltér a honitól, kérjük a dokumentum hivatalos megfeleltetését. A külföldön nem vagy eltérő tartalommal és hangsúllyal tanult tantárgyakból (Magyar nyelv, Magyar irodalom, Történelem...) a gyermek vizsgát tesz. A hivatalos dokumentumok és a vizsga eredménye alapján az intézmény vezetője osztályba/csoportba sorolja.

Bizonyítvánnyal, nyelvismerettel nem rendelkező menekültek osztályba sorolása a gyermek életkorának megfelelő évfolyamot megelőző évfolyamba történik.

Tanuló átvételére csak a szorgalmi időszakot követően kerülhet sor, kivéve a tanév közben körzetünkbe költözőket vagy külföldről hazatérőket, érkezőket.

Szintfelmérő vizsgát kell tenni magyar anyanyelvű tanulónak átvételkor, ha a tanuló bizonyítványából nem dönthető el egyértelműen az adott évfolyam követelményének megfelelő szintű teljesítése.

Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, alacsonyabb évfolyamba soroljuk.

Két tanítási nyelvű osztályba/csoportba, emelt szintű nyelvi csoportba történő átvételkor második évfolyamtól a gyermek nyelvi szintjének felmérése után az érintett nyelvi munkaközösség-vezető, a szintfelmérést végző pedagógus javaslatot tesz az intézmény vezetőjének a kérelem teljesítésére vagy elutasítására.

A második-nyolcadik évfolyamba átvételüket kérő tanulók (amennyiben előző iskolájukban egyedi tanterv alapján tanultak) szintfelmérő vizsgát tesznek azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájukban – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanultak, eltérő követelmények vagy tartalmak szerint tanultak. Előző iskolájuk a tantárgyat nem értékelte vagy eltérő módon értékelte.

Nem körzetes tanuló átvételéről a szülő kérelmének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével dönt az intézmény vezetője.

Elsősegély-nyújtási alapismeretek

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap a mentők, az orvos vagy más személy (védőnő) megérkezése előtt.

Tudatosítjuk növendékeinkben az elsősegély fontosságát, gyakoroltatjuk a saját, illetve mások testi épségét, egészségét veszélyeztető állapotok felismerését.

Céljaink

A balesetmentes viselkedés megtanulása és az egészséget, testi épséget veszélyeztető magatartásformák elkerülése.

A tanulók elsősegélynyújtási-ismereti és egészségvédelmi tudásának megalapozása, fejlesztése (életkornak megfelelően):

- legyenek tisztában az azonnali segítségnyújtás fontosságával,
- óvják a sérültet a további veszélytől a segítség megérkezéséig,
- ismerjék az elsősegély fogalmát,
- ismerjék meg az élettan, anatómia segítségnyújtáshoz nélkülözhetetlen alapjait, a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerjék meg a mentőszolgálat felépítését, működését, a mentőhívás szabályait,
- tudják, hogy milyen esetekben hívjanak mentőt.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- A tanulók rendelkezzenek az elsősegély-nyújtáshoz szükséges korszerű ismeretekkel, nélkülözhetetlen készségekkel és jártasságokkal;
- Gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtást;
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok
- Az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskeresztrel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- Tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- Támogatjuk a pedagógusok részvételét elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Megvalósítási lehetőségek

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	-rovarcsípések -légúti akadály -artériás és ütőeres vérzés -komplex újraélesztés
kémia	-mérgeзések -vegyszer okozta sérülések -savmarás -égési sérülések -forrázás -szénmonoxid mérgezés
fizika	-égési sérülések -forrázás
testnevelés	-magasból esés, ficam, törés
technika és tervezés	-otthoni és háztartási balesetek

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az Közösségi nevelés órákon feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén;
- segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése;
- a mentők hívásának helyes módja;

- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) tájékoztatója osztályfőnöki órán az elsősegélynyújtásról.

Az alapismeretek elsajátításának évfolyamonkénti tervezete

1-2. évfolyam	A balesetmentes magatartás, viselkedés szabályainak megtanulása, elsajátítása. Baleseti helyzet felismerése, segítségnyújtás.
3-4. évfolyam	Képesek legyenek felmérni, felismerni a balesetveszélyes helyzeteket. Óvják saját és társaik esti épségét.
5. évfolyam	Ismerjék meg: a mentőhívás szabályait, az otthoni, iskolai baleseti megelőzést, a biztonságos közlekedéshez nélkülözhetetlen tudnivalókat..
6. évfolyam	Egészségkárosító magatartásformák elkerülése (dohányzás, alkohol, energiaital prevenció)
7. évfolyam	A stabil oldalfekvő testhelyzet megtanulása. Drogprevenció.
8. évfolyam	Az emberi test megismerése. Sebek és vérzések ellátásának elsajátítása. A különféle vérzések felismerése és a szükséges vérzéscsillapító eljárások megismerése. Kamaszkori problémák kezelése (lelki és testi egészség egyensúlyának biztosítása).

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerbe történő rögzítésének szakmailag indokolható határideje

Az írásbeli felmérők, dolgozatok, témazárók feladatait, az értékelés módját, általános tapasztalatait a pedagógus a kijavításukat követő első szakóráján megbeszéli a tanulókkal. Amennyiben a feladatok javítását, a pontok, százalékok tanulói összeadását követően nem érkezik észrevétel, a pedagógus következő szakórájáig, de legkésőbb 5 munkanapon belül bejegyzí az elektronikus naplóba.

Amennyiben a pedagógus lehetővé teszi a javítást, és a javító tanulók első alkalommal szerzett érdemjegyét nem írja be, a javító dolgozat megírását követően 5 munkanapon belül az ő érdemjegyeiket is bejegyzí az elektronikus naplóba.

A magatartás és szorgalom havi érdemjegyeket a hónap utolsó osztályfőnöki órája és a hónap utolsó napja közti időben kell bejegyezni az elektronikus naplóba. Az utolsó osztályfőnöki órán megtörténik a tanulókkal való egyeztetés.

Szóbeli számonkérés eredményeként kapott érdemjegyet az órát követően három munkanapon belül kell bejegyezni az elektronikus naplóba.

II. fejezet

Helyi tanterv

2024.

Tantervek és óratervek

A helyi tanterv jogszabályi alapja

Felmenő rendszerben a 2020/2021. tanévtől 1. és 5. évfolyamon vezettük be az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról; a 417/2020. (I. 31.) Korm. rendelet módosításának alkalmazásával; a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvét megvalósítva; a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet és az ezt módosító 31/2020. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján készített helyi pedagógiai programunkat, tantervünket, tantárgyi tanterveinket.

Az óraterveket és tantárgyi tanterveket meghatározó jellemzők

Alkalmazott kerettantervek, két tanítási nyelvű iskolai oktatás

A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv és a két tanítási nyelvű oktatás irányelveinek előírásait alkalmazzuk az idegen nyelvre és célnyelvi civilizációra vonatkozó irányelvek útmutatásai szerint jártunk el.

A Célnyelvi civilizáció oktatása önálló tantárgy keretében történik. Céljaiból fakadóan kiegészíti az idegen nyelv (célnyelv) műveltségi területét, és megismerteti a célnyelv országainak kultúrájával.

Kötelezően választandó és szabadon választható foglalkozások

Kerettanterv és szabadon tervezhető órakeret

A szabadon tervezhető órakeretet és a két tanítási nyelvű oktatás + órakeretét 1-8. évfolyamig, az emelt szintű oktatás + időkeretét 5-8. évfolyamig intézményünk az idegen nyelvi órákra használja fel, az általános tantervű osztályokban az alapkészségek fejlesztésére Matematikából, Magyar nyelvből és Magyar irodalomból.

A kötelezően választandó órakeret felhasználása, megnevezése, óraszámát óratervi táblázatinkból olvasható ki.

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelezően választandó tanórai foglalkozások

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet és a két tanítási nyelvű oktatás irányelve alapján készült helyi tantervünkben a két tanítási nyelvű időkeretből rendelkezésre álló óraszámot piros színnel, a szabadon választható időkeretet félkövér betűtípussal, az emelt szintű oktatás plusz időkeretét 5. évfolyamtól kék színnel jelöltük. A célnyelven tanított tantárgyak cellái rózsaszínnel különböztettük meg a magyar nyelvű oktatástól.

***Az időkeret felhasználása,
a helyi tanterv tantárgyi rendszere és heti óraszám***

*A NAT alapján készített helyi tanterv tantárgyi rendszere és heti óraszám
a magyar-német két tanítási nyelvű csoportok számára*

II. TÁBLÁZAT	2020/2021				2020/2021			
Alkalmazásának kezdete 2020/2021. tanévtől								
Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7							
Magyar irodalom		4	2,5	2,5	2	2	1	2
Magyar nyelv		3	2,5	2,5	2	2	2	1+1
Idegen nyelv								
Német nyelv	2+2	2+2	2+2	1+2+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							2	1
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Művészetek								
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Technológia								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Célnyelvi civilizáció					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Két tanítási nyelvű + időkeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális órakeret	26	26	26	27	30	30	32	32

*A NAT alapján készített helyi tanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámja
a magyar-angol két tanítási nyelvű csoportok számára*

II. TÁBLÁZAT	2020/2021				2020/2021			
Alkalmazásának kezdete 2020/2021. tanévtől								
Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7							
Magyar irodalom		4	2,5	2,5	2	2	1	2
Magyar nyelv		3	2,5	2,5	2	2	2	1+1
Idegen nyelv								
Angol nyelv	2+2	2+2	2+2	1+2+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							2	1
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Művészetek								
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Technológia								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Célnyelvi civilizáció					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Két tanítási nyelvű + időkeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális órakeret	26	26	26	27	30	30	32	32

*A NAT alapján készített helyi tanterv tantárgyi rendszere és heti óraszám
a német nyelvet 1-4. évfolyamig két tanítási nyelven,
5-8. évfolyamig emelt szinten tanuló csoportok számára*

II. TÁBLÁZAT	2020/2021				2020/2021			
Alkalmazásának kezdete 2020/2021. tanévtől								
Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7							
Magyar irodalom		4	2,5	2,5	2	2	2	2
Magyar nyelv		3	2,5	2,5	2	2	1+1	1+1
Idegen nyelv								
Német nyelv	2+2	2+2	2+2	1+2+2	3+2	3+1+1	3+2	3+2
Matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret					1			
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							2	1
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Művészetek								
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház						1		
Technológia								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Két tanítási nyelvű + időkeret	2	2	2	2				
Emelt szintű + időkeret					2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	30	30	32	32

*A NAT alapján készített helyi tanterv tantárgyi rendszere
és heti óraszám az angol nyelvet 1-4.évfolyamig két tanítási nyelven,
5-8. évfolyamig emelt szinten tanuló csoportok számára*

II. TÁBLÁZAT	2020/2021				2020/2021			
Alkalmazásának kezdete 2020/2021. tanévtől								
Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7							
Magyar irodalom		4	2,5	2,5	2	2	2	2
Magyar nyelv		3	2,5	2,5	2	2	1+1	1+1
Idegen nyelv								
Angol nyelv	2+2	2+2	2+2	1+2+2	3+2	3+1+1	3+2	3+2
Matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret					1			
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							2	1
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Művészetek								
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház						1		
Technológia								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Két tanítási nyelvű + időkeret	2	2	2	2				
Emelt szintű+ időkeret					2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	30	30	32	32

A NAT alapján készített helyi tanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámja az általános tanterv szerint tanuló csoportok számára

II. TÁBLÁZAT	2020/2021				2020/2021			
Alkalmazásának kezdete 2020/2021. tanévtől								
Tantárgy / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1							
Magyar irodalom		4	3	3	2	2	2	2
Magyar nyelv		3+1	2+1	2+1	2	2+1	1+1	1+1
Idegen nyelv								
Angol nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret					1			
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							2	1
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Művészetek								
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház						1		
Technológia								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A tankönyvrendelést a szakmai munkaközösségeik készítik elő. Az intézmény pedagógusai a tankönyvlistáról választanak tankönyvet, munkafüzetet. A tartós tankönyveket az intézmény könyvtári állományba veszi, kölcsönzéssel biztosítja. Tanév végén a könyvtárból kölcsönzött tankönyveket a tanulók visszaviszik, kivéve, ha azok több évfolyamra készültek.

Legfőbb szempontunk, hogy megfeleljenek a helyi tantervben rögzített követelményeknek, műveltségisményünk szellemében támogassák a kulcskompetenciák, a kiemelt fejlesztési területek, a korszerű műveltségi anyag elsajátítását.

A két tanítási nyelvű, az idegen nyelvet emelt szinten tanuló osztályokban/csoportokban a képzést magasabb szinten biztosító tankönyveket, taneszközöket választjuk. A célnyelven tanított tantárgy(ak) tananyagának átadása célnyelven vagy megosztva célnyelven és magyarul történik, ezért az idegen nyelvű tankönyv mellett a magyar nyelvűre is szükség lehet.

A két tantanítási nyelvű és idegen nyelvet emelt szinten tanuló csoportokban a nyelvvoktatáshoz szükséges, tankönyvjegyzéken nem szereplő tanulmányi segédletek beszerzéséről és használatáról a szülők döntöttek, költségeit viselik.

A két tantanítási nyelvű program szerint tanuló csoportokhoz a pedagógus készítette tanulmányi segédlet fénymásolásának és bekötésének költségeit a szülők viselik.

Keressük az új, hatékony tananyag-közvetítő formákat, IKT eszközöket, melyek elősegítik a könnyebb megértést.

Keressük az egyéni és kiscsoportos, differenciált oktatást segítő eszközöket.

A sajátos nevelési igényű tanulók taneszköz-ellátásánál figyelembe vesszük a törvényi ajánlásokat, megrendeljük a számukra megjelentetett, a speciális tantervhez igazított nyomtatott vagy digitális taneszközöket, segédeszközöket, fejlesztő füzeteket.

Folyamatosan szerezzük be a rehabilitációhoz/rehabilitációhoz jól használható tanári kézikönyveket és tanulói segédleteket, a megsegítésben használatos gyógypedagógiai taneszközöket.

Az egyes évfolyamokon és a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező és ajánlott tanulói taneszközökről, tankönyvekről és segédanyagokról a munkaközösségek döntenek az iskola helyi tanterve alapján.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatokat a NAT-nak és a kerettantervi rendeletnek megfelelően készített helyi tantervünkbe tantárgyanként építettük be.

Mindennapos testnevelés

Intézményünk a mindennapos testnevelést, testmozgást az Nkt. 27. § (11.) bekezdése alapján szervezi.

Intézményünk részt vesz az Úszó nemzet programban, az 1. és 2. évfolyamos gyerekek megtanulnak úszni, és szervezeten úsznak két tanéven át heti egy alkalommal.

Választható tantárgyak, foglalkozások

Magyar-német és magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás.

Iskolánkban a szülő és gyermeke a két tanítási nyelvű és az emelt szintű idegennyelv-oktatás melletti döntésekor elfogadja, hogy a műveltségi anyag elsajátításához felhasználtuk a szabadon tervezhető órákat is. Ez több éves elkötelezettséget jelent, melyet nem szükséges évente megerősíteniük.

A tanuló választhat az intézmény pedagógusa tanította Etika és valamelyik bevett egyház, felekezet hitoktatója tanította Hit- és erkölcsan tantárgyak között.

Amennyiben egyház, felekezet több Hit- és erkölcsan csoportot indít több hitoktatóval egy iskolai évfolyamon, a tanulók minden tanév május 25-éig átjelentkezhetnek az egyik hit-tanoktató csoportjából a másik hittanoktató csoportjába, vagy módosíthatja a Hit- és erkölcsan és az Etika tantárgyak megelőző választását.

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

Általános elvek és gyakorlat

A fejlesztési területek (részben) műveltségi területekbe/tantárgyakba integráltak. Ezek mérése, számonkérése a befogadó műveltségi anyaggal együtt történik.

A követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján mérjük és ellenőrizzük. Az ellenőrzés kiterjedhet a megelőzően tanult tananyagokhoz kapcsolódó követelményekre is.

Tanulóink tanulmányi teljesítményét, minősítését a tantervei követelményekhez viszonyítjuk. Figyelembe vesszük továbbá – engedélyezett egyéni haladási ütem esetén – a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is.

Az év végi értékelés mindig a teljes tanévet fogja át. Tanítványunk egész éves teljesítményének megállapítása átlagolással történik.

A tantárgyak osztályzatait a tantárgyat tanító pedagógusok állapítják meg átlagolással, öt tizedtől a felfelé kerekítés kötelező.

Ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben kapott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról. Amennyiben az indoklást a nevelőtestület többsége nem fogadja el, de a pedagógus nem javít a tanuló osztályzatán, a nevelőtestület az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése és összehasonlíthatósága érdekében írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítményt százalékkal és/vagy pontszámmal fejezzük ki, majd érdemjegyekre váltjuk át. A százalékok vagy pontszámok érdemjegyre váltásának szabályait a tanév elején nyilvánosságra kell hozni.

A tanulók teljesítményét tantárgyanként és témakörönként egy érdemjeggyel kell értékelni, de a tanuló érdemjegyeinek száma félévente nem lehet kevesebb háromnál.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító pedagógus értesíti. A bejegyzéseket az osztályfőnök ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírására felhívja a szaktanár figyelmét.

Szóbeli beszámoltatás

A szóbeli beszámoltatás legalább egy leckéből, rövidebb projektből, annak jól elkülöníthető részéből, önállóan értelmezhető műveltségelemből történhet. A pedagógus a megelőző tanórán meghatározza a várható számonkérés anyagát, a felelet típusát, javaslatot tesz a felkészülés módjára.

A pedagógus számon kérhet ismereteket, alkalmazásukat vagy egyszerre mindkettőt. Tájékozódhat kizárólag az előző órán/órákon tanultakról, de elvárhatja korábbi, a téma megértéséhez nélkülözhetetlen ismeretek, készségek meglétét is.

Az értékelés több tanuló kooperáción alapuló tanulási tevékenységének szóbeli számonkérése (páros vagy csoportos) esetén az érdemjegy lehet egyforma, a csoport teljesítményének átlaga, vagy – ha az egyének teljesítménye jól elkülöníthető – egyéni is.

A szóbeli felelet szóbeli tanulói/pedagógusi értékeléssel zárul. A pedagógus elmondja, a felelő(k) mely követelményeknek, elvárásoknak tették eleget, melyeknek nem. Csak ezután minősít.

A tanulóknak tisztában kell lenniük a tantárgy, tananyag rész szóbeli számonkérésének előadásmódjával, formai követelményeivel, a pedagógus szóbeli felelettel kapcsolatos egyéni elvárásaival.

Szóbeli feleletként értékelhető, minősíthető a tanuló többszöri sikeres órai hozzászólása, mellyel bizonyítja felkészültségét, tudását, a témában való jártasságát. Ezzel ellentétben a passzivitás, a hozzászólás hiánya, a hibás válaszok legfeljebb szóban értékelhetőek, hiszen egy tanulási szakasz lezárása előtt, a folyamat egy pillanatában csak ösztönző megállapításokat tehet a pedagógus.

A szóbeli felelet nem csupán ismeretek egyszerű felidézése, hanem komplex tevékenység. Ezért minden munkaközösség megállapítja elvárásait, és rögzíti azokat a szempontokat, melyeket évfolyamonként értékel szóbeli feleleteknél. Minden tanév elején minden pedagógus felhívja ezekre tanítványai figyelmét.

Írásbeli beszámoltatás

Tanulóink írásbeli beszámoltatása történhet egy résztéma, téma vagy nagyobb, logikailag, tanulás módszertanilag összefüggő műveltségi anyag elsajátítása közben (formatív értékelés) és végén (szummatív értékelés).

A tanulók tudásának ellenőrzése írásban a következő módokon történhet: felmérők, témazárók, szintmérések, tantárgyi feladatlapok (kisebb résztéma), tantárgyi tesztek (belső mé-

rések, külső mérések), összefüggő írásbeli munkák (esszé, projekt), munkafüzet feladatlapjai, „röpdolgozatok” (tartalmuk lényegre irányuló fogalom, definíció, szabály, illetve ezek alkalmazása), kísérletekkel, magyarázatokkal egybekötött írásbeli munka.

Az írásbeli beszámoltatást előre be kell jelenteni az osztálynak/csoportnak és jelezni kell a KRÉTA elektronikus maplóban is a „röpdolgozat” kivételével. Az időpont előrejelzésén túl kötelező előzmény a számonkérésre váró anyagrészt ismétlése, a feladattípusok előzetes ismertetése.

Azokat az otthon készíthető írásbeli beszámoltatásokat szorgalmazzuk, melyek hosszabb felkészülési időt engednek a tanulóknak, de önálló anyaggyűjtést, kutatást tesznek szükségessé. Műfajuk megköveteli az érvelés, kifejtés, a bizonyítás természettudományos, más esetekben esszé jellegű, irodalmi felépítését.

A sajátos nevelési igényű és az átmenetileg lemaradó vagy helyzeténél fogva motiválatlan növendékünknek minden támogatást megadunk írásbeli beszámoltatáskor. A szakértői javaslatban szereplő hosszabb időt, más típusú feladatsort; számítógépet vagy egyéb segédeszközt biztosítunk számára szükségletének megfelelően. Hosszabb felkészülési időt igénylő házi dolgozat esetén konzultációs lehetőséget szaktanárral.

A pedagógus az írásbeli számonkéréseket tartalmazó feladatlapokat, dolgozatfüzeteket magánál tartja. A szülő kérésére azonban fogadóórán megmutatja.

Szöveges és érdemjeggyel történő értékelés

Az írásbeli munkák a pedagógus javítását követően az értékelés, minősítés érdemi általános-közös szóbeli indoklásával kerülnek vissza a tanulókhöz.

Első évfolyamon és második évfolyam első félévében a tanuló értékelése és minősítése szövegesen, a második félévtől nyolcadik évfolyamig a Nemzeti köznevelési törvény érdemjegyekre és osztályzatokra vonatkozó előírásai szerint történik.

Ösztönzésképpen 1-4. évfolyamon egyénileg választott gyerekközelű módszereket, eszközöket (matrica, pont, csillag, stb.) alkalmazhat a pedagógus. Ezek nem válthatók be érdemjegyre. Alkalmazásuk mikéntjéről az első szülői értekezleten tájékoztatni kell a szülőket.

Az egyes tantárgyak aktuális tanévre vonatkozó tantervi követelményeit, sajátos értékelési eljárásait, módszereit a pedagógusok minden tanév elején világos és egyszerű megfogalmazásban a tanulók és a szülők tudomására hozzák, írott formában rögzítve közreadják.

Egyéni fejlődéshez, helyzethez igazodó számonkérés, értékelés

Szakértői bizottság szakvéleménye alapján a különleges gondozásra jogosult tanulókat az igazgató mentesíti az értékelés és a minősítés alól egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből; egyéni haladási ütemet engedélyez.

Az intézményünkbe elsőnél magasabb évfolyamra átvett tanulónak szülői kérésre megadjuk a felzárkózás lehetőségét azokból a tárgyakból, melyeket előző iskolájában nem tanult; más óraszámban vagy tananyagtartalommal, eltérő követelmények szerint tanult. A felzárkózás időszakára a szülővel egyetértésben, sajátos helyzetére tekintettel legfeljebb egy tanévre az igazgató felmenti a tantárgy értékelése alól azzal a feltétellel, hogy tanév végén osztályozó vizsgát tesz.

Eltérő módszerek, szervezeti keretek, tantárgyi sajátosságok – eltérő értékelés

A közös projekteket, témanapokat, a kooperatív munkaformában végzett tevékenységeket a csoport tagjai, a tevékenységeket támogató pedagógusok értékelik. Kapcsolódhat hozzájuk szóveges vagy érdemjeggyel kifejezett szummatív vagy formatív értékelés.

A projektmunkák során nyújtott kimagasló tanulói teljesítményt a pedagógusok jeles érdemjeggyel vagy írásbeli dicsérettel értékelhetik.

A két tanítási nyelvű osztályban/csoportban a célnyelven oktatott tantárgyak számonkérésekor a tantárgyi ismereteken kívül az elsajátított nyelvi készségeket, ismereteket is értékeljük.

A célnyelven tanított tantárgyak egy részében a tanítási folyamat munkadarabbal (Technika és tervezés), alkotással (Vizuális kultúra), előadással (Ének-zene) zárul. A tanuló értékelése ezért két részből tevődik össze: értékeljük a folyamat végtermékét és az elsajátított nyelvi készségeket, ismereteket.

A célnyelven tanított elméleti tantárgyak sajátosságaiknál fogva részben az idegen nyelv elsajátítását, részben a szaktárgyi követelmények teljesítését szolgálják. A tantárgyak témakörei és tartalmi időnként kizárják az idegen nyelven folyó oktatást (magyar történelem) és számonkérést, máskor lehetővé teszik. Ezért a magyar nyelven és az idegen nyelven történő számonkérések érdemjegyei adják az osztályzattal történő minősítés átlagát.

A célnyelven tanított elméleti tantárgyak értékelésekor ötvöződik a tantárgyi követelmény és a hozzá rendelt idegen nyelvi tudásszint teljesítésének mértéke

A diagnosztikus, szummatív, formáló értékelés

Formatív és szummatív mérés

A formáló értékelés a tanulási folyamatról ad visszajelzést: a pedagógus által tervezett ütemben és szinten történik-e az elsajátítás. Ennek ismeretében a pedagógus változtatás nélkül folytathatja munkáját, vagy változtathat. A tanulási sikerek megerősítésével motiválja a tanulót, a tanulási hibák feltárásával a változtatás irányát, mélységét, minőségét „láthatóvá” teszi.

Formáló értékeléskor az írásbeli munkára kapott pont, százalék, érdemjegy tájékoztató jellegű, a tanuló pillanatnyi tudásáról ad számot, az érdemjegy nem kerül be a KRÉTA naplóba.

A tanulási tevékenység közben folyamatos az interakció pedagógus és tanulók között, tehát folyamatos a megerősítés vagy korrekció is. A tanuláshoz megteremtjük a biztonság légkörét.

Alkalmazzuk a visszajelzések, megbeszélések, kérdések, rávezetés, tanulói önértékelés, társak értékelése, csoportmegbeszélés technikáit.

Támogatjuk, hogy a témazáró szummatív méréseket legalább egy, a témakör elsajátításáról tájékozódó jellegű formatív előzzön meg, lehetővé téve a tanulási hiányosságok felmérését, a szükséges korrekciót. A formatív méréseket szóveges és/vagy százalékos tájékoztatás követi a tudás pillanatnyi állapotáról a szülőnek.

Intézményünkben fejlesztési szakaszonként, témakörönként, a készségek, képességek, kompetenciák fejlődési üteméhez igazított szakaszokban legalább egy szummatív mérést végzünk.

A szummatív számonkérések tervezésekor számolni kell azzal, hogy egyes tudáselemeket az elsajátításukhoz elegendő időigényből fakadóan egy hét után mérhetünk, értékelhetünk (Gondoljunk csak az egyszerű memoriterre!), míg másokat csak jóval hosszabb idő elteltével.

Diagnosztikus mérések

Az intézmény munkaközösségei pedagógiai tevékenységük eredményességét vizsgáló méréseket végeznek.

Első évfolyamon minden tanulóval megíratjuk a DIFER tesztet. Célunk, hogy a tanulási nehézséggel érkezőket azonosítsuk, megsegítésüket, fejlesztésüket mielőbb megkezdhesük. A tanulók személyenkénti és az osztályok átlagolt mérés-eredménye minden későbbi mérés alapjául szolgál. Viszonyítási pont, melyhez képest az egyén és a csoport fejlődése a későbbiekben objektív módon szemlélhető, az elvárható szint, a hozzáadott pedagógiai érték megállapítható.

Minden kilépési ponton (negyedik, hatodik, nyolcadik) vizsgáljuk az alapkészségeket, a nyelvi készségeket, a kulcskompetenciák állapotát.

Amennyiben tanítványaink eredményessége az országos kompetenciaméréseken nem haladja meg az országos átlagot, vagy visszaesést mutat, az érintett munkaközösség feltárja a kudarc okait, és intézkedési tervet készít.

Szükség esetén méréseket végezünk osztályok, évfolyamok összehasonlítása, a pedagógusok munkájának megítélése, módszerek, taneszközök bevétele megállapítása végett.

A két tanítási nyelvű csoportokban az országos nyelvi szintmérést megelőzően belső szintmérést végzünk, hogy az országosan elvárt teljesítményt szem előtt tartva korrigálni lehessen a mutatkozó hiányosságokat.

A tanuló magatartása és szorgalma minősítésének elvei

Az osztályozó értekezleten az osztályfőnök nevelőtestületi dicséretre javasolhat tanulókat. A döntés többségi elv alapján történik. Nevelőtestületi dicséret adható kiváló magatartásért, szorgalomért, tanulmányi eredményért, sporteredményért, nyelvi teljesítményért.

A tanulók magatartásának értékelése

A tanulók magatartásának értékelése és minősítése első évfolyamon és második évfolyam első félévében szóvegesen történik. Második évfolyam második félévétől 8. évfolyam tanév végéig a példás (5), a jó (4), a változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, osztályzatokat, illetve szóveges bejegyzéseket alkalmazunk.

A 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A tanév számított átlagának tizedeseit a kerekítés szabályaitól eltérően lefelé vagy felfelé kerekítheti. A félévi és év végi osztályzat szóvegesen kerül bejegyzésre az értesítőbe és a bizonyítványba.

Példás (5) – Kitűnik a munkájával közösségben, ugyanakkor szerény. Viselkedése fegyelmezett, a munkában aktív, udvarias, figyelmes. Iskolai és iskolán kívüli magatartása megfelel az iskola, az osztály és a lakókörnyezet elvárásainak. Gyakorolja az önszabályozást, társainak példát mutat, betartja a házirendet. Tisztelettel, kötelességtudó, segítőkész szüleivel, tanáraival, társaival szemben. Nem késik, igazolatlan órája nincs. Külső megjelenése is példamutató és az alkalomnak megfelelő. Fegyelmező intézkedésben nem részesült.

Jó (4) – Iskolai és iskolán kívüli magatartása jó. elvárható mértékben segíti társait tanulmányi munkájukban. Nincs igazolatlan órája. Csendes, a közösségi munkában a rábízott feladatot elvégzi. A házirendet igyekszik betartani. Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő. Neveltségi szintjében apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik kijavításukra.

Változó (3) – A közösségi munkában vonakodva vesz részt. Kötelességét pontatlanul teljesíti. Időnként udvariatlan, figyelmetlen. Rendszeretete ingadozó, de igyekszik betartani a házirendet. Törekszik hibái kijavítására. Osztályfőnöki intőnél rosszabb bejegyzése nincs.

Rossz (2) – A tanítási órákon és a tanításon kívül fegyelmezetlen, rossz magatartást tanúsít. Társai munkáját, a közösség fejlődését hátráltatja. Társainak rossz példát mutat, durva, csúnyán beszél, társaival goromba. Igazolatlan órája van, tagozatvezetői intése vagy ennél súlyosabb bejegyzése van. A felnőttekkel szemben gyakran neveletlen, tiszteletlen, munkáját akadályozza.

A tanuló szorgalmának értékelése

Példás (5) – Kötelességteljesítése tanítási órán és azon kívül is kifogástalan, öntevékeny, önálló. Erejéhez, adottságaihoz képest maximálisan felkészül a tanítási órákra, feladatok teljesítésére. Aktivitása példamutató, munkája pontos, megbízható. Érdeklődő, szívesen vállal többlet feladatokat, azokat elvégzi. Korábbi tanulmányi eredményét megtartja vagy javítja. Felszerelése hiánytalan. Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon túlra is terjed.

Jó (4) – Iskolai kötelességeit teljesíti, önálló feladatmegoldásra is vállalkozik. Erejéhez, egyéni adottságaihoz képest jól felkészül a tanítási órákra, aktivitása többnyire jó. Tanulmányi eredményét megtartja. Felszerelése többnyire hiánytalan.

Változó (3) – Munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást. Kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti. Felszerelése gyakran hiányos. Teljesítménye nem a képességeinek megfelelő. Környezetének rendje, felszerelésének állapota kifogásolható. Tanulmányi munkájában visszaesés tapasztalható.

Hanyag (2) – Képességeihez, körülményeihez mérten keveset tesz fejlődése érdekében. Komoly visszaesés tapasztalható tanulmányi eredményében vagy megelégszik a minimumként még elfogadott teljesítménnyel. Kötelességtudata nem alakult ki, munkájában, feladataiban megbízhatatlan. Felszerelése hiányos, rendetlen. Egy vagy több tárgyból nem felel meg a tantárgyi minimumkövetelmények. Az iskola által nyújtott segítséggel nem él.

Az iskolai jutalmazás formái

<i>A tanulói jutalmazás formái</i>	<i>A jutalmazás feltételei</i>	<i>Ideje</i>	<i>Adományozza</i>
Szaktanár által kialakított egyéni értékelés	Tantárgyi teljesítményért, példamutató magatartásért, kiemelkedő szorgalomért	A tanév folyamán	A szaktanár
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	A tanév folyamán	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért	A tanév folyamán	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők, a diákönkormányzat javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért, példamutató magatartásért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató
Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	A tanév végén	A szaktanárok, vagy az osztályfőnök, napközis nevelő
Oklevél	Kitűnő tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásért és/vagy kiváló tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület
Az év tanulója	Kitűnő tanulmányi eredményért és példamutató magatartásért	A tanév végén	Az osztályfőnök és a szaktanárok javaslatára a nevelőtestület
Az év sportolója	Kiemelkedő sport eredményért	A tanév végén	Szaktanárok javaslatára a nevelőtestület
Jutalomkirándulás	Tantárgyi kimagasló teljesítményért, kimagasló kulturális és sporteredmény	A tanév végén	Az igazgató

Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontás okai

Jogszábai előírás

A magyar-angol és a magyar-német két tanítási nyelvű osztályokban a célnyelvet, a célnyelvi civilizációt, a célnyelven tanított elméleti tantárgyakat csoportbontásban kell tanítani.

A szülő és a tanuló világnézete, választása szerint vesz részt az intézmény szervezte Etika és az egyházak, felekezetek szervezte Hit- és erkölcsstan órákon egyházanként, felekezetenként is külön csoportban. Az Etika és a Hit- és erkölcsstan foglalkozásokat évfolyami szinten egy időpontban szervezzük, lehetőséget teremtve arra, hogy több osztály tanulóiból alakuljanak évfolyami szintű csoportok.

Fizikai korlát

Számítástechnika termünk legfeljebb 20 tanuló befogadására képes, ezért a tárgyat magasabb létszám esetén bontanunk kell.

A gyermekek biztonsága

A Technika és tervezés tantárgyat azért bontjuk, hogy a pedagógus átlássa a különféle szerzőkkel, konyhai eszközökkel dolgozó gyerekcsoportot, megelőzve a nagyobb létszámú, a pedagógus megsokszorozott figyelméből adódó baleseteket.

Tehetséggondozás és felzárkóztatás

A Matematika a Magyar nyelv és Magyar irodalom nívócsoportos oktatása évfolyami szintű bontással történik abban az esetben, ha ezt az osztály összetétele vagy a lemaradók száma vagy két osztály összevonása miatt indokolt, és a pedagógusok óraszám, a csoportok létszáma lehetővé teszi.

Az emelt szintű idegen-nyelv oktatása heti öt órában csak akkor lehet eredményes, ha – magas osztálylétszám esetén – az osztályt két csoportra bontjuk.

Általános elvek

Csoportváltást tanév végén, május 20-ig kezdeményezhet a szülő a következő tanévre vonatkozóan Etika, Hit- és erkölcsstan oktatás vagy a Hit- és erkölcsstan hitoktatójának cseréje miatt.

A tanulók csoportba sorolása nem képességek vagy előzetes eredmények alapján történik. Az osztály kettéválasztása véletlenszerű. Csoportbontáskor pedagógus vagy csoport nem választható.

Osztályok közötti csoport is kialakítható.

Csoport a nyelvoktatás kivételével csak akkor hozható létre, ha létszáma eléri a 14 főt.

Ha osztályon belül vagy osztályok között létrehozott csoport létszáma 14 fő alá csökken, a csoport megszűnik.

A két tanítási nyelvű osztályokban az idegen nyelvet, a célnyelven tanított elméleti tárgyakat osztályon belüli csoportbontással tanítjuk.

Osztályon belül különböző nyelvi szinten tanuló csoport is létrehozható (Például: két tanítási nyelvű és emelt szintű csoport.)

Ha tanuló osztály- vagy csoportváltási kérelme a tanulói létszám aránytalanságát eredményezi csoportok vagy az évfolyam osztályai között, a kérelem nem teljesíthető.

Osztály-, csoportváltásra akkor van lehetőség, ha az elhagyni kívánt osztály vagy csoport létszáma nem csökken olyan mértékben, hogy az a fennmaradását veszélyeztetné.

Ha a létszám feltételek teljesülnek, az osztály- csoportváltásra a tanulót tanító pedagógusok és a fogadó osztály/csoport pedagógusainak egyetértése és támogatása esetén van lehetőség.

Képzési forma váltását (két tanítási nyelvűből emelt szintűbe, általános tantervűbe stb.) a pedagógusok kezdeményezhetik az igazgatóval történő előzetes egyeztetést követően. A magasabb nyelvi szintbe lépés feltétele a létszámok kiegyenlítetttségén túl nyelvi szintvizsgán való megfelelés.

Negyedik évfolyam második félévében a nyelvtanárok szintfelmérőt íratnak idegen nyelvből a magyar-angol két tanítási nyelvű osztályokban. A teszt eredményétől függően alakítunk ki osztályon belül vagy osztályok közti csoportban emelt szinten nyelvoktatást folytató csoportot. Elképzelhető az osztályok teljes átszervezése is tiszta emelt szinten angol nyelvet oktató és a két tanítási nyelvű képzést folytató osztályokká.

Első évfolyamot követően a fogadó osztállyal megegyező nyelvtudású tanulók kerülhetnek két tanítási nyelvű csoportba, emelt szintű nyelvi csoportba. Tudásukról szintvizsgán tájékozódunk.

Ha egy osztály létszáma 24 fő alá csökken az idegen nyelv bontása megszűnik.

A 2020/2021. tanévtől emelt szintű oktatás csak ötödik évfolyamtól indulhat, ezért a két tanítási nyelvű osztályok tanulóinak egy része a negyedik évfolyam végén a tanítók és nyelvtanárok javaslatára vagy a szülő kérésére a megkezdett két tanítási nyelvű oktatás helyett a nyelv tanulását emelt szinten folytatja ötödik évfolyamtól, ha ehhez a feltételek adottak, és a létszámhatár tartósan fenntartható.

Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az egyéb foglalkozások indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével az igazgató dönt.

Egésznapos elfoglaltság

Alsó tagozaton a gyerekek 8 órától 16 óráig az intézményben tartózkodnak. Tanóráik és az egyéb foglalkozások; a tanulás és pihenés természetes fáradásuk periódusait követik. Az egyéb foglalkozások idejében étkeznek, levegőznek, játszanak felkészülnek a másnapi tanórákra, foglalkozásokra.

Pedagógiai megsegítés

Pedagógiai támogatást nyújtunk a szakértői véleménynek megfelelő szervezeti keretben és tartalommal sajátos nevelési igényű és BTM nehézséges tanítványainknak. A felzárkóztatást, egyéni fejlesztő foglalkozást, korrepetálást, a tanulás megsegítésének egyéb módjait, ha ahhoz szakértői vizsgálat javaslata alapján az iskola megteremtette a feltételeket, abbahagyni tanév közben nem lehet.

A tanulmányaiban átmenetileg akadályozott (betegség), ezért lemaradó, a fejlesztésre szoruló, a lemorzsolódással veszélyeztetett, a más intézményből átvett, külföldről érkező, egyéni tanrend szerint haladó tanulók felzárkóztatásának idejét a fejlesztő és gyógypedagógus szakemberek, a tanulók felzárkóztatásában részt vevő pedagógusok időbeosztásához igazítjuk azzal, hogy minden foglalkozásnak kapcsolódnia kell a tanulók órarendjéhez.

A foglalkozásokat nem egyénileg, hanem kiscsoportban szervezzük a feltételek megléte esetén: azonos évfolyam, fejlesztési terület.

Külföldi tanulók nyelvi felzárkóztató foglalkozása a tanuló órarendjéhez igazított, de a délelőtti időszakra is eshet. Azonos nyelvi szint esetén fejlesztésük osztályfoktól függetlenül létre hozott csoportban is történhet is.

A korrepetálást évfolyami szinten szervezzük meg.

Továbbtanulás támogatása

7.-8. évfolyamon Matematikából, Magyar nyelv és irodalomból felvételire felkészítő foglalkozásokat tartunk.

Tehetséggondozás

6. évfolyamon junior nyelvvizsgára, 8. évfolyamon középfokú nyelvvizsgára készítjük föl a jelentkezőket angol és német nyelvből.

A jelentkezés a felkészítőkre önkéntes, a tanulmányok korlátozás nélkül félbehagyhatók, a felmerülő költségeket a szülők viselik.

Tehetséggondozás és élményszerű ismeretszerzés művészetpedagógiai, múzeumpedagógiai, könyvtárpedagógiai módszerekkel múzeum-, könyvtárlátogatáshoz és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozásokon. A tanulók részvétele ezeken önkéntes. A felmerülő költségeket a szülők fedezik.

A tehetséges tanulók fejlődését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente szervezünk. A legtehetségesebbeket iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük.

Alsó tagozaton péntek délutánonként 14 óra után évfolyamonként összevont sport és művészeti foglalkozásokat tartunk a tanulók érdeklődésének megfelelően.

Egészségmegóvás, környezeti nevelés, fenntartható fejlődés

Az intézményben felkészült túravezetők szerveznek kirándulásokat tanév közben. Nyáron vándortábort és vízi vándortábort vezetnek tanulóinknak.

A sportfoglalkozások a rendszeres mozgással az egészség megőrzését, a mozgás iránti igény fenntartását szolgálják.

Környezettudatos magatartásformák kialakítása a PontVelem program keretében az elem- és mobiltelefon gyűjtéssel, a használtruha gyűjtéssel, Fenntarthatósági hét szervezésével.

A szabadidő kulturált eltöltése

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére szoktatjuk a tanulókat az igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodó szabadidős programok szervezésével (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, rendezvények...). A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fedezik.

A programokkal kapcsolatos szabályok

Az iskola, illetve az alkalmazottak által az iskola nevében szervezett bármilyen programot (beleértve minden, a pedagógiai programban felsorolt tevékenységet) előzetese egyeztetni kell az igazgatóval, mely során tisztázni kell, hogy

- kik vesznek részt a programon (tanulók/alkalmazottak köre),
- milyen erőforrásokra van szükség a megvalósításhoz,
- milyen forrásból kerül finanszírozásra (szülői, alapítványi, pályázati, szponzorált stb. vagy egyedi fenntartói kötelezettségvállalás szükséges),
- továbbá a program ideje alatti munkavégzés a munkaidőkeretben hogyan kerül elszámolásra.

A fenntartó általi finanszírozás az előzetes igazgatói igénybejelentés és fenntartói engedélyezés alapján, a költségvetés függvényében valósulhat meg. Az iskola dolgozója számára a program szervezésének és lebonyolításának ideje alatt rendkívüli munkavégzés csak előzetes fenntartói engedéllyel rendelhető el.

A szülők által finanszírozott program nem kötelező, ezeken a részvétel önkéntes.

Egészségnevelés és környezeti nevelés

Alapelvek, jövőkép, célok

A környezeti- és egészségnevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kezeljük:

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom.
- Célunk az egészséges életvitel, környezettudatos gondolkodás megalapozása, ezért megismertetjük az egészséges és környezettudatos magatartást és életvitelt; a megfelelő technikákat és módszereket;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, megőrzésük igényét;
- a természeti környezet védelmét, sokfélesége őrzését;
- A globális összefüggések megértését;
- ökológiai szemlélet;
- állampolgári részvétel és cselekvés.

Az iskola környezeti- és egészségnevelési szemlélete

A fenntartható fejlődés felé fordulás ma az élet minden színterén (szociális, gazdasági, ökológiai, politikai...) tapasztalható.

A szemlélet formálása az iskolai élet számos területére kiterjed. A tanórákon, az iskolán kívüli programok tervezésekor törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a bolygót, a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk.

Nyári ökológiai táborokban és erdei iskolákban, vándortáborban közvetlenül ismerkedünk a természettel, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait és a köztük rejlő összefüggéseket keressék.

Hagyományok ápolása

- a város nevezetességeinek feltérképezése;
- alsó tagozaton évfolyamonként erdei iskolai programok szervezése;
- nyári ökológiai tábor szervezése;
- vándortábor, vízi vándortábor indítása;
- drogprevenciós program folytatása;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi és egészségügyi témákban;
- egészségmegőrző hét.

Szaktárgyi célok

- a szakórákon minden lehetőség megragadunk környezeti- és egészségnevelésre (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei);
- a hétköznapi környezeti és egészségügyi problémák megjelennek a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, az épített környezetre, az élőlényekre, az emberre);
- tanórán kívüli szakórák szervezése;
- természetvédelmi és egyéb versenyekre felkészítés;
- multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon;
- a számítógép, IKT eszközök felhasználása a tanórákon és tanórán kívül.

Egyéb foglalkozások

A környezeti- és egészségnevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról. Lehetőségeink:

- terepi munka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- „akciók”: hulladékgyűjtés, hasznátruha gyűjtés; használt elem, kispén, telefongyűjtés.
- Szelektív hulladékgyűjtés kihelyezett gyűjtőedényekbe;
- „látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.;
- versenyek;
- szakkörök;
- iskolazöldítés;
- témanap, témahét (virág, ritmus, szivárvány, víz, kő stb.);

- „jeles napok”;
- projektek (pl. savas eső, vízvízsgálat, zuzmóprogram);
- moduloktatás az eredi iskolában;

Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Szociális hátrányok és enyhítésük

Általános megállapítások

A szociális hátrány eredetét tekintve háromféle. Léteznek anyagi eredetűek, kulturális eredetűek és a gyermek egyedi fejlődéséből következők. Elkülönítésüket csak a praktikus megközelítés indokolja, hiszen egymásból sokszor szükségszerűen eredők, az egyes esetekben majdnem szétválaszthatatlanok.

Anyagi eredetű hátrányok

Számtalan gyermek hiányt szenved szülei alacsony társadalmi státusza, munkanélkülisége, a család megélhetéshez szükséges jövedelme miatt. Folyamatos hátránnyal végzik az iskolát. Helyzetüket, a javaktól való megfosztottságukat naponta kudarcként élik meg, önértékelésük gyengül, az osztály perifériájára kerülnek. Magukra hagyottan, pedagógiai támogatás nélkül tanulási eredményességük megíjósolhatóan alacsony. A csoporton belüli többnyire elszigetelődnek, helyzetükre agresszióval, ellenállással, normaszegéssel válaszolnak.

Esetükben a pedagógus feladata a szülők tájékoztatása a különféle iskolához kötődő vagy független támogatási lehetőségekről. Források keresése, hogy a gyermek a többiekkel együtt vehessen részt minden nem ingyenes iskolai programon (pályázatok, alapítványok).

A pedagógusra hárul a szülői közösség támogató közösséggé alakítása.

Kulturális eredetű hátrányok

A mélyszegénység küszöbén élők, munkanélküliek, szétesett családban vergődők, szenvedélybeteg szülők gyermekei, az etnikai kisebbséghez tartozók, a migránsok (hosszan folytatható a sor) jelentős hátránnyal érkeznek az iskolába.

Az befogadónak alakított közegben könnyebben sajátítják el az iskolai tanulási szokásokat, a közösségben való mindennapi boldoguláshoz szükséges tudnivalókat. Azokat a normákat, elvárásokat, ismereteket, élethelyzeteket és gyakorlatokat, melyek nélkül beilleszkedésük és tanulásuk feltételhiányos lenne. Befogadó közeg nélkül beillesztésük kudarcra ítélt.

Az egyén fejlődéséből eredő hátrányok

Az egyedfejlődés során szerzett hátrányokból eredő tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok, a sajátos nevelési igény, a testi vagy lelki adottságok határértékének alsó küszöbe mind hajlamosítanak az iskolai kudarcra.

Szociális hátrányok ezek is, hiszen egy részükért a társadalmi környezet, az életmód és társadalmi státusz, illetve a szülő egészség- és magzatveszélyeztető életmódja, törődésének hiánya a felelős.

Esetükben megpróbáljuk a megbomlott egyensúlyt helyreállítani, a különbségeket kiegyenlíteni, az ártalmakat hatástalanítani, tanítványunkat a sikeres teljesítés és megfelelés útjára visszavezetni. Ez az osztályfőnök feladata, akik szakértői vizsgálatot kezdeményez, eljuttatja pszichológushoz a gyermeket, a diagnózist követően felveszi a kapcsolatot megfelelő

szakemberrel; együttműködik vele, a gyermek fejlődését és fejlesztését figyelemmel kíséri. Társaival elfogadtatja az eltérő bánásmódot.

Elhanyagolás és következményeinek enyhítése

A gyermek elhanyagolása legfontosabb és egyetlen eddig tudományosan bizonyítható okának a szegénységet, az egzisztenciális bizonytalanságot találták. Jellemző típusai: a fizikai, érzelmi, mentális és oktatási szükségletek elhanyagolása. Új jelenség a tökéletes anyagi biztonság és jólét mellett tapasztalható szerzett hátrány, amelyért a családon belüli magány, a nevelés mindennapi hibái vagy a családi együttélés drámai hullámverései a felelősek.

Fizikai bántalmazás

A gyermekekkel szembeni rossz bánásmód egyik fajtája a fizikai bántalmazás, mely nehezen tetten érhető, mert a társadalom a gyermek – bizonyos mértékű – testi fenyítését a nevelés elfogadott velejárójának tekinti. A szülők az általuk is elszenvedett és megtanult erőszakos stratégiákat alkalmazzák gyermekük nevelésében.

Ha a gyermek bántalmazásáról bármilyen forrásból értesül, vagy ennek látható nyomait fedezi fel, az osztályfőnök értesíti az intézményvezetőt és a gyermekvédelmi felelőst, akik a gyermekvédelmi szolgálathoz, gyámhivatalhoz, a rendőrséghez fordulnak.

Szexuális bántalmazás

A fizikai és/vagy szexuális bántalmazás jeleit tapasztalva a pedagógus a gyermekvédelmi felelőshöz és az intézményvezetőhöz fordul. A gyermekvédelmi felelős megkeresi a gyermekvédelmi szolgálatot, az intézményvezető pedig hivatalból feljelentést tesz.

Kortárs bántalmazás

A kortárs bántalmazást a szülő, pedagógus az esetek többségében az osztályban, iskolában folyó gyermeki pozíciószerezés járulékos következményének tekint. A gyerekek közel 30%-a kitétt az alkalmoszerű vagy rendszeres kortársi bántalmazásnak. Az áldozatok és az elkövetők pszichoszociális alkalmazkodása gyengül, teljesítményük csökken, az elkövetők útja gyakran a fiatalkorú bűnözésig vezet.

Esetükben elsősorban a szemlélet változása hozhat áttörést, ezért tudatos felvilágosító tevékenységet folytatunk a tanulók, szülők és pedagógusok számára.

A megfelelő időben történő beavatkozás és a gyermeki személyiség még korrigálható szerkezete jelenthet kitörést az előfordulás és az ártalmak csökkentése érdekében egyaránt.

Oktatási szükségletek elhanyagolása

A rendszertelenül iskolába járó, igazolatlanul mulasztó, nyitástól zárásig az intézményben lődörgő gyerekek esetében felmerülhet az oktatási szükségletek elhanyagolása. Ha ezek a jelek kiegészülnek az ebédbefizetés rendszeres elmaradásával, hiányos, elhanyagolt felszereléssel, gondozatlansággal, a szülői érdeklődés teljes elmaradásával, feltételezhetjük, hogy a szülő érdektelen gyermeke iskolai életével, eredményével kapcsolatban.

Az osztályfőnök elsőként maga vizsgálódik, majd – ha feltételezése bizonyítást nyer – értesíti a gyermekvédelmi felelőst, aki nyomban a gyermekvédelmi hatósághoz fordul.

A pedagógus cselekvési lehetőségei

A pedagógus a pedagógiai cselekmény tervezője, kezdeményezője, irányítója. Feladata a másság „jegyeit” hordozó vagy a veszélyeztető környezet által torzult személyiségfejlődésű gyerekeket elfogadtatnia a szülőkkel és az osztálytársakkal. Ennek kizárólagos eszköze a tanulóközösségbe illesztés. Nem távolságtartó sajnálkozás, hanem aktív támogatás.

A pedagógus feladatai

- (1.) A szülők megnyerése, érzékenyítésük: Ellenállás gyengítése, a fenntartásokkal bírók átmeneti megnyugtatója, a támogatók aktivizálása segítségkéréssel, konkrét feladatokkal egyszerre történik. A tevékeny részvétel mindig erősíti az elvi elfogadást, mert személyes üggyé teszi. Még az ellenállók is nyitottabbá válnak, ha a befogadással kapcsolatos gyakorlati tennivalókba sikerül bevonni őket.
- (2.) Kompenzálnia kell a gyerekközösségben az előítéletük sáncait még tartó szülők befogadást elutasító otthoni befolyását. A pedagógus egyértelmű állásfoglalására van szükség. Én-üzenetek formájában közvetítheti a számára elfogadható norma- és értékrendszert. A befogadást egyértelműen pozitív érték-kontextusba kell helyeznie.
- (3.) Külön figyelmet kell szentelnie az osztály domináns csoportjainak, melyek szerveződésüknél, összetartó erejüknél fogva alig megközelíthetőek, ugyanakkor hierarchikus rendjük miatt befogadásra való hajlandóságuk csekély. A közösség vezetőjének megnyerésével, felelőssége hangsúlyozásával, kizárólag rá bízható feladatokkal rávehető, hogy a befogadott gyerekek legfőbb istápolójává, védelmezőjévé válják, és csoportja követni fogja őt.
- (4.) Nélkülözhetetlen a másság – az emberek különbözőségének elfogadtatása, és az ösztönös segítő szándék mozgósítása. A gyerekek természetes empátiáját felhasználva nyíltan lehet beszélni arról, hogy osztálytársuk milyen tekintetben különbözik a többiektől, és milyen megszokottól eltérő törődésre szorul.

Követendő elvek

A kölcsönös elfogadás elve

Előfordulhat, hogy a közösségbe beillesztett gyermek előző keserű tapasztalatai, kudarcai, elszenvedett sérülései, személyisége és szocializációja eltérő fejlődése miatt maga lesz elutasítótá, tartózkodóvá a többiekkel szemben. Ha a befogadó közeg nem enyhíti a tüneteket, a pedagógusnak a gyermek szülei együttműködésével sürgősen szakember segítségét kell kérnie.

Az eltérő bánásmód elfogadtatásának elve

A pedagógusnak nyíltan kell beszélnie az osztályban arról, milyen tekintetben tér el tanítványa a többségtől, milyen speciális szükségletei vannak, melyek nélkül iskolai beilleszkedése, munkája eredménytelen lenne. Az osztály hamar elfogadja az osztálytársra vonatkozó sajátos szabályokat.

A beavatkozás elve

A pedagógus csak akkor avatkozhat be a sajátos igényű gyermek osztálytársaival való konfliktusaiba, ha úgy érzi, a kezdeti befogadást felváltja az elutasítás. Ennek oka lehet átmeneti

zavar, melyet eddig ismeretlen helyzet generált, vagy az osztály közösségeiben megszokott erőviszonyok átstrukturálódása.

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok elvei, korlátai és szabályai

Alsó tagozatos tanítványaink délután négy óráig tartózkodnak az iskolában, a felső tagozatos tanulószobások hét közben a „házi feladatot” a délutáni foglalkozások idején pedagógus irányításával készítik el.

Azok az egész napos oktatásban részt vevő tanulók, akik délutáni foglalkozásokra (hittan, sport, zenetanulás, felzárkóztatás, szakkör, előkészítő...) járnak, azokon a napokon, mikor idejük egy részét vagy egészét a foglalkozások miatt nem csoportjukkal töltik, otthon, önállóan készülnek fel és készítik el feladataikat.

Nagyobb témakör összefoglaló számonkérésére a délutáni időszakban nem tudnak felkészülni tanítványaink, ezért javasoljuk, hogy a feladat meghatározása és annak számonkérése közé legalább egy hétvége essen, mely lehetőséget ad a hosszabb ideig tartó, egyetlen tantárgyra koncentráló, elmélyült tanulásra.

Az időigényesebb feladatok (hosszabb írásbeli munkák, előadásokra való felkészülés...) jobbára hétvégére maradnak. A csak hetek alatt elvégezhető munkák (kötelező olvasmány, prezentáció készítése...) teljesítéséhez hosszabb idő, esetenként több hét szükséges. A feladatok határidejének megszabásakor ezt figyelembe vesszük.

Az 5-8. évfolyam pedagógusai a műveltségi területek, tantárgyak nagyon eltérő természete miatt tájékoztatják a gyerekeket és a szülőket az otthoni, a délutáni iskolai, hétvégi és iskolaszüneti feladatok meghatározásának egyedi elveiről.

Támogatjuk és ösztönözzük azokat az egyéni vagy csoportos hétvégi, iskolaszüneti tevékenységeket, melyek a közösségfejlesztést, az önismeretet; az informatikai ismeretek felhasználást; a művészeti-, kulturális- vagy sporteseményekre, tanulmányi versenyre, más megmérettetésre való felkészülést; az azokon való részvételt; az egészséges életmód és a környezetvédelem, egészségvédelem érdekében történő tájékozódást, aktív cselekvést; alkotó tevékenységet, művelődést, melyek a világ alaposabb megismerését szolgálják. Az írásbeli vagy szóbeli felkészülés elmaradását évente három alkalommal, a különleges és támogatott tanulói aktivitás igazolásának bemutatásával indokoltnak fogadjuk el. Az elmaradást tanítványunk a pedagógus által meghatározott időre pótolja.

A különleges gondozásra jogosult tanulóknál figyelembe vesszük az egyéni haladási ütemet, az egyéni sajátosságokat, s ehhez igazítjuk egyéni házi feladataik mértékét.

A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a kerettanterv alapján készült helyei tantárgyi tanterv tanulmányi követelményeit sikeresen teljesítette. Az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és követelmények alapján határozható meg, hogy mi minősül sikeres teljesítésnek.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantárgyi tantervek Továbbhaladási feltételek fejezeteiben tantárgyanként, évfolyamonként összefoglalt minimális elvárásokat a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon tanév végén 1-3 tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, javító vizsgát tehet. Háromnál több tantárgyból szerzett elégtelen osztályzat esetén a tanuló osztályt ismétel.

Amennyiben az első évfolyamos tanuló „felzárkóztatásra szorul” szöveges minősítést kap, az még nem jelent egyértelműen évismétlést. Az alsó tagozat pedagógusai határoznak arról, hogy a tanuló számára az évismétlés szükséges (nem teljesítette az első évfolyam követelményeit), vagy folytathatja tanulmányait a 2. évfolyamon – felzárkóztatás mellett.

Mindkét esetben „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap a tanuló – de az egyik esetben a nevelőtestület határozata szerint nem teljesítette az évfolyam követelményeit, az évfolyamot ismételni köteles; míg a másik esetben a nevelőtestület határozata szerint a tanuló 2. évfolyamra léphet.

Amennyiben a tanuló nem teljesítette az első évfolyam követelményeit, a sikertelenül elvégzett első évfolyamról is kiállításra kerül a bizonyítvány, a megfelelő záradékokkal.

Első évfolyamos tanuló számára a jogszabály nem biztosít javítóvizsga lehetőséget.

Amennyiben egy tanuló a tanítási év végén olyan bizonyítványt kap, hogy második évfolyamra léphet, akkor kérheti a szülő az első évfolyam megismétlését. A tanuló a nevelőtestület határozata értelmében ugyan magasabb évfolyamra léphet, de az évfolyamot szülő kérésére megismételheti.

Az igazgató az első évfolyam ismétlését ugyanannak a tanulónak egy alkalommal engedélyezheti.

A követelmények nem teljesítése esetén jogellenes a tanévet sikeresen elvégzett első évfolyamot szülői kérésre történő megismétléseként feltüntetni!

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott; vagy az egyes tantárgy éves óraszámának 20%-ánál többet.
- Egyéni tanrend szerint tanult.

Sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programja

A helyi tanterv tantárgyi programjai tartalmazzák a fogyatékoság típusához igazodó fejlesztő programot az aktuális év tanmeneteiben kifejtve.

Sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók ellátása

Iskolánk egyik feladata az alapidokumentumunkban megnevezett típusú sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása.

Helyi programunk alapelve, hogy a fogyatékos gyermek, fiatal is ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él, mint ép társa.

Felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz-nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket.

Az integrált oktatás a speciális egyéni szükségletekhez igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel, a NAT általános céljai, illetve a fogyatékos tanulók nevelésének - oktatásának irányelvei figyelembevételével történik. (Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához 2020.)

Pedagógiai programunk kidolgozásánál figyelembe vettük továbbá:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv iskolákra vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általunk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

Célunk a fogyatékoságból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása.

Összhang megteremtése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló - problémája figyelembevétele mellett - ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint a többi diák.

Feladatunk:

- Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás.
- Az együttműködés formáinak kialakítása, rögzítése, illesztése az aktuális órarendbe.
- A sérült tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése a szakértői vélemény alapján a gyógypedagógus irányításával.
- A fejlesztés tervezése tanórai és habilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében, speciális pedagógiai segítségnyújtással.
- A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával.

- A diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések, értékelések lehetőségének, gyakoriságának tervezése team-munkában.
- A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása, rögzítése együttesen kialakított vélemény szerint a szülő bevonásával.
- Tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez a gyógypedagógussal együttműködve.
- Az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcseréken, felkészítéseken, továbbképzéseken való részvétel, a szakmai anyagok igénybevétele.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

Az SNI tanulók különleges gondozást igényelnek. Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, amely problémájuk megoldásához úgy nyújt segítséget (pl.: eszközök, időkeret stb.), hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez követelményeket kell meghatározni, egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A megfelelő képzettségű szakember a törvényben előírt időkeretben foglalkozik velük.

Az általános iskola felső tagozatán – a nevelőtestület döntése alapján – a habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven százaléka a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- a) az intézmény pedagógiai programjában,
- b) a helyi tantervben,
- c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- d) az egyéni fejlesztési tervben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
2. a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;

3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában.

Intézményünkben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

Iskolánk oktató-nevelő munkájának fontos feladata az esélyteremtés, a másság elfogadtatása, az egymás iránti empátia, tolerancia kialakítása, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI gyerekek tanulására jellemző módosításokat, együttműködnek a különböző szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásaikat elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Intézményünk figyelembe veszi az alábbi tényezőket:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az iskola pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikuság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, a tanuló képességei kibontakoztatásának érdekében.
- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlat e-bank, iskolai „forrásközpont” működtetése – a pedagógusok által kidolgozott egyes differenciált tananyagok, feladatlapok stb. felhasználásával, melyeket az iskola minden pedagógusa használhat, illetve minden pedagógus gyarapítja az anyagokat.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;

- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- a neurodiverzitást figyelembe vevő oktatási módszerek, rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkielölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus
 - a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
 - b) javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
 - c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
 - d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
 - e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
 - f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
 - g) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órákeretben.
 - Ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;

- alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;
- segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Iskolánk igénybe veszi az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében figyelemmel kísérjük az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

A fejlesztési feladatok meghatározása és dokumentálása

A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez, valamint a fejlesztő pedagógus közreműködésével a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és évente legalább két alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell.

A nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásait, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztését végző intézmény a gyermek, tanuló fejlesztő pedagógiai ellátását központilag kiadott egyéni fejlődési lapon vagy helyben szokásos módon dokumentálja.

SNI protokoll

1. Feltérképezés
2. Érzékenyítés
3. Az ellátás megszervezése
4. Egyéni fejlesztési terv
5. Tanulásszervezési eljárások
6. Értékelés
7. Együttműködés
8. Folyamatos konfliktuskezelés

Feltérképezés

- Felelős: osztályfőnök, szaktanárok, fejlesztő- és gyógypedagógusok
- SNI státusz meghatározása, szakértői vélemények tanulmányozása
- Irányelvek, SNI-s pedagógiai program, tanterv kiválasztása, tanulmányozása, helyi pedagógiai programba, tantervbe való beépítése
- Határidők meghatározása – célszerű az iskolai tanév rendjével összhangban

Érzékenyítés

- A gyermeket tanító pedagógusok „felvilágosítása”, a speciális tanterv vonatkozó részeinek megismerése/megismertetése
- A szülők tájékoztatása

- Tanulócsoporton belüli érzékenyítő foglalkozások: szituációs játékok, beszélgető körök, közös élményszerző programok

Az ellátás megszervezése (Felelős: iskolavezetés, fenntartó)

Feladat:

- óraszámok megállapítása
- szakemberek kijelölése
- SNI-s tanulók optimális csoportba sorolása

Végrehajtó/ellátó: (utazó) gyógypedagógusok, szakszolgálat

Határidő: a tanuló érkezésétől számított 30 nap vagy szeptember 30.

Egyéni fejlesztési terv

- **Az (utazó) gyógypedagógus** készíti az osztályfőnökkel egyeztetve, leggyakrabban 3 hónapos ciklusokra vagy félévre. (Az osztályban tanító tanárokkal egyeztetnek, akik ez alapján egészítik ki a tanmenetüket, igazodnak az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseihez.)
- **A gyógypedagógus feladata:**
 - előzetes mérés
 - terv elkészítése
 - folyamatos ellenőrzés, értékelés (3 havonta)

Tanulásszervezési eljárások

- A gyermekkel foglalkozó szakemberek megállapodnak az alkalmazandó eljárásokban.
- Közös megegyezésen alapuló szabályrendszer felállítása.

Értékelés

Évközi: folyamatos visszajelzés

- gyerekek,
- szülőknek,
- kollégáknak.

Félévi/ év végi:

- egyénre szabottan,
- a gyereket önmagához mérten
- lehetőleg szövegesen
- a gyógypedagógus észrevételeit figyelembe véve.

Együttműködés

Folyamatos kapcsolattartás (gyógypedagógus, pedagógus, szülő).

Szükség szerint három havonta munkamegbeszélés.

Résztvevők:

- osztályfőnök,
- gyógypedagógus,
- pszichológus,
- szülő,
- tanulócsoportban tanító pedagógusok,
- iskolavezetés: munkaközösség-vezető.

Cél:

- módszerek,
- eljárások,
- szabályok,
- tervek megbeszélése, egyeztetése.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik a testnevelés órákon, a „Hungarofit teszt” segítségével.

A mérés eredménye alapján a pedagógusok a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, tanév végén beszámolnak a változásokról a nevelőtestületnek. Szükség esetén intézkedési tervet készítenek.

A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényessége

A pedagógiai program 2024. szeptember 1-jétől hatályos. A 2020. szeptember 1-jén életbe lépett pedagógiai program ezzel egyidejűleg hatályát veszti.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület két évente vizsgálja.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítását az intézményvezető, a nevelőtestület, a szakmai munkaközösségek, a szülők közössége, az iskola fenntartója kezdeményezheti.

Az helyi pedagógiai program 2024. évi módosításának jóváhagyása

A helyi pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestülettel együttműködve készítette el.

Göd, 2024. augusztus hó 29. nap

.....
Huzella Tivadar Két Tanítási Nyelvű
Általános Iskola
igazgató

Melléklet

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

ANGOL NYELV két tanítási nyelvű csoport

1. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások
- állatok

Fogalomkörök			
<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
<i>Cselekvés, történés, létezés kifejezése</i>		'be'	<i>I am ... What's your name? My name is ...</i>
		<i>Imperatives</i>	<i>Stand up.</i>
		<i>What's this? Is it a ...</i>	<i>It's an apple. Yes it is / No, it isn't..</i>
<i>Birtoklás kifejezése</i>		<i>'have got' 'have got' in questions and negatives</i>	<i>I have got a Have you got a ...? Yes/No. I haven't got ...</i>
<i>Térbeli viszonyok</i>	<i>Helymeghatározás</i>	<i>Adverbs Here, there, In, on, under</i>	<i>Where is the ball? Where are the shoes?</i>
<i>Mennyiségi viszonyok</i>		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-10</i>	

Minőségi viszonyok		Question forms	How old are you? Are you happy? What colour is it? What do/don't you like? Is it good/bad for you? His shirt is green. Her shoes are brown.
Logikai viszonyok		Linking words	And/or
Szövegösszetartó eszközök		Articles	A, an, the
		Personal pronouns	I, he, they... (Me)
		Demonstrative pronouns	This, that

2. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások
- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés
- kívánság
- kérés
- jelen idejűség
- felszólító mód
- névelők
- előljárószavak
- mennyiség
- képesség

Fogalomkörök			
<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
Cselekvés, törté- nés, létezés kifeje- zése	<i>Jelenidejűség</i>	'be'	<i>I am happy.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>What are you doing?</i>
		<i>Present Simple</i>	<i>How old are you? Do you like ...?</i>
		<i>Imperative</i>	<i>Stand up!</i>
		<i>Verb 'have got'</i>	<i>I have got a/an...</i>
Birtoklás kifeje- zése		'have got' 'have got' in questi- ons	<i>I have got a..... Have you got a ...? Yes, I have./ No, I ha- ven't.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your</i>
Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymegha- tározás</i>	<i>Prepositions, Prepo- sitional Phrases, Ad- verbs</i>	<i>Here, there, in, on There is/there are ... This / That How many ... can you see? There is a ... in/on the...</i>
Időbeli viszonyok	<i>Időpont</i>	<i>What's the time?</i>	<i>It's eight o' clock.</i>
Mennyiségi viszo- nyok		<i>Singulars and plu- rals Regular and irregu- lar plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1- 20</i>	
		<i>Countable nouns</i>	<i>How many toys have you got?</i>
Minőségi viszo- nyok		<i>Question forms</i>	<i>What do/don't you like? Is it good/bad for you?</i>
Modalitás		<i>Can (ability)</i>	<i>I can swim.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words And , but</i>	<i>I like apples but I don't like bananas.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles</i>	<i>A, an, the</i>
		<i>Personal pronouns</i>	<i>I, he, they...</i>

3. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások
- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- tetszés, nem tetszés
- kívánság
- kérés
- jelen idejűség ('be')
- present progressive (I'm wearing....), present simple
- imperative
- birtokos jelző
- elöljárószavak
- határozószavak
- mennyiségi viszonyok
- érdeklődés hogylét irát és arra reagálás
- főnevek rendhagyó többesszáma
- „can”
- mutató névmások

Fogalomkörök			
<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
Cselekvés, törté- nés, létezés kifeje- zése		<i>Verb 'be'</i>	<i>She is thin.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>He is wearing a blue shirt.</i>
		<i>Present Simple</i>	<i>How old are you? Do you like ...?</i>
		<i>Verb 'have got'</i>	<i>I have got a/an... I do/play ...</i>
Birtoklás kifeje- zése		<i>'have got' in questi- ons</i>	<i>Have you got a ...? Yes, I have. No, I haven't.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
Térbeli viszonyok	<i>Írányok, helymegha- tározás</i>	<i>Prepositions, Prepo- sitional Phrases, Ad- verbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, un- der, opposite, next to, between, ... There is/there are ... This is/these are ... How many ... can you see? There is a ... in/on/near the ...</i>
Időbeli viszonyok	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time?</i>	<i>Now, It's eight.</i>
Mennyiségi viszo- nyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 0- 100</i>	
Minőségi viszo- nyok		<i>Question forms</i>	<i>What do/don't you like? Is it good/bad for you?</i>

<i>Modalitás</i>		<i>Can (ability)</i>	<i>I can swim.</i>
<i>Szövegösszetartó eszközök</i>		<i>Articles</i>	<i>A, an, the</i>
		<i>Linking words</i>	<i>and, or, but</i>
		<i>Some+plural noun any+plural noun</i>	<i>There are some pencils in the bag. Have you got any sisters?</i>
		<i>Subject pronouns</i>	<i>I, he, they...</i>
		<i>Demonstrative pronouns</i>	<i>This, that, these, those</i>

4. évfolyam

4. évfolyam végi követelmény a szintvizsgáéval azonos

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások
- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés
- kívánság
- kérés
- jelen idejűség
- present progressive, present simple
- imperative
- birtokos jelző
- elöljárószavak
- határozószavak
- mennyiségi viszonyok
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás
- visszakérdezés, ismétléskérés
- főnevek rendhagyó többesszáma
- „can”
- some, any
- személyes névmás tárgy esete, mutató névmások
- múlt idő (szabályos és rendhagyó)
- elöljárószavas szószerkezetek
- útbaigazítás

- kérdőszavak
- melléknévfokozás
- „must, mustn't”

Fogalomkörök	
Tanulási eredmények	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek
I can introduce myself; I can greet other people; I can name the colours; I can enquire about other people's age, names I can express liking & disliking;	Birtoklás, képesség, létezés kifejezése - <i>be</i> - <i>can</i> - <i>have got</i> - <i>a / an</i> - <i>whose</i>
I can identify things happening at the moment; I can tell the time; I can follow instructions; I can name road and traffic signs;	Cselekvés, történés, létezés kifejezése; - <i>Present Progressive</i> - <i>Imperative</i> - <i>Possessive adjectives</i>
Expressing habits; Describing & characterising animals; My daily routine activities; Expressing the date;	Időbeli viszonyok - <i>Present Simple</i> - <i>Adverbs of frequency</i> - <i>What's the time?</i>
I can understand simple directions; I can name the buildings in our neighbourhood; I can congratulate my friend; I can order food; I can name fields of sport;	Térbeli, mennyiségi viszonyok - <i>Prepositions of place</i> - <i>How many?</i> - <i>Some / any</i> - <i>There is/are</i> - <i>Is there..? Are there..?</i>
I can give a personal description; I can talk about my free time; I can talk about sports, their rules and the equipment used; I can express prohibition; I can talk about my school	Szövegkohéziós eszközök - <i>Object pronouns</i> - <i>like + verb + -ing</i> - <i>also, too</i> - <i>modifiers</i> - <i>Present simple(adverbs of frequency)</i> - <i>timetable</i> - <i>Iskolai ünnepek</i>

ANGOL NYELV
általános tanrendű csoport 4. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés és válaszadás
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés
- utasítások, cselekvés
- kérés
- létezés kifejezése ('be')
- birtoklás
- jelen idejűség
- felszólító mód
- egyes szám, többes szám
- számok
- képesség „can”
- térbeli viszonyok
- időbeli viszonyok

Fogalomkörök	
<i>Fogalomkörök</i>	<i>Nyelvtani kifejezések</i>
<i>A létezés kifejezése</i>	<i>I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?</i>
<i>Jelen idejűség</i>	<i>I eat bread for breakfast. I don't like cheese.</i>
<i>Felszólító mód</i>	<i>Come here., Don't shout.</i>
<i>Birtoklás kifejezése</i>	<i>I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?</i>
	<i>My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...</i>
<i>Mennyiségi viszonyok</i>	<i>dog, dogs, child, children</i>
	<i>one, two, ...hundred</i>
	<i>first, second, third</i>
<i>Térbeli viszonyok</i>	<i>There is/are ..., in, on, under</i>
<i>Időbeli viszonyok</i>	<i>on Monday, at 4 o'clock</i>
<i>Modalitás</i>	<i>I can/can't swim.</i>
<i>Szövegkohéziós eszközök</i>	<i>and, but, I, my, me mine</i>

Környezetismeret
két tanítási nyelvű csoport

4. évfolyam

- életfeltételek
- az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai, csoportosítása különböző szempontok alapján
- növények részei, azok feladata
- zöldségek, gyümölcsök fogyasztható részei
- állatok életmódja, testfelépítése
- tápláléklánc
- az emberi test fő testrészei
- egészséges életmód elemei
- egészséges táplálkozás
- leggyakoribb betegségtünetek és megelőzésük
- Magyarország helyzete, szomszédos országaink
- tájékozódás Magyarország domborzati térképén, felszínformák, főbb vizek
- irányok a térképén, fő- és mellékvilágítóják, magassági számok
- hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformái
- tájékozódás Magyarország közigazgatási térképén, fővárosunk helye, vármegyék, vármegyeshelyek
- időjárás és elemei
- víz körforgása
- környezetvédelem jelentősége
- az egyes témakörökhöz kapcsolódó legfontosabb fogalmak, kifejezések angolul való ismerete, illetve a leckék néhány mondatos angol nyelven történő összefoglalása

ANGOL NYELV
általános tantervű csoportok

5. évfolyam

Angol nyelvi funkciók

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés)
- köszönet kifejezése
- köszönetre történő reakció megfogalmazása
- bemutatkozás megfogalmazása
- információkérés, információadás
- hogylét iránti érdeklődés
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése
- alapvető érzések kifejezése
- betűzés kérésének kifejezése

Angol nyelvi elemek, struktúrák

- létezés kifejezése jelen időben
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present

- létezés kifejezése múlt időben
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple
- kérdések, kérdőszavak
- birtoklás: birtokos jelzők, és 's genitive
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám
- mennyiségi viszonyok: számok (1-100-ig, sorszámok 1-10-ig)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek
- mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- időbeli viszonyok: időpontok/dátumok
- modalitás: 'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők mutató névmások, kötőszavak, határozatlan névmások

6. évfolyam

Angol nyelvi funkciók

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés)
- köszönet kifejezése
- köszönetre történő reakció megfogalmazása
- bemutatkozás megfogalmazása
- információkérés, információadás
- hogylét iránti érdeklődés
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása
- jókívánságok kifejezése
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben
- véleménykérés és arra reagálás
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése
- tudás, illetve nem tudás kifejezése
- nem értés megfogalmazása
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén
- alapvető érzések kifejezése
- akarat, kívánság
- kérdés és arra reagálás
- javaslat és arra reagálás
- meghívás és arra reagálás
- kínálás és arra reagálás
- betűzés kérésének kifejezése
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése

Angol nyelvi elemek, struktúrák

- létezés kifejezése jelen időben

- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous
- létezés kifejezése múlt időben
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple
- jövő idejűség kifejezése: 'going to'
- felszólító mód: felszólítások
- kérdések, kérdőszavak
- birtoklás: birtokos jelzők, és 's genitive
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám
- mennyiségi viszonyok: számok, sorszámok
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek
- mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók
- időbeli viszonyok: gyakoriság, időpontok/dátumok
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása
- rendhagyó melléknevek fokozása
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők mutató névmások, kötőszavak, határozatlan névmások

7. évfolyam

Angol nyelvi funkciók

- megszólítás kifejezése és arra reagálás
- bemutatkozás megfogalmazása
- személyre vonatkozó információkérés, információadás
- hogylét iránti érdeklődés és reakció
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben
- véleménykérés és arra reagálás
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése
- képesség kifejezése
- szükségesség kifejezése
- lehetőség kifejezése
- ígéret kifejezése
- szándék, kívánság kifejezése
- dicséret, kritika kifejezése
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű
- visszakerdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése
- betűzés kérése, betűzés

Angol nyelvi elemek, struktúrák

- Present Perfect Simple
- Past Simple

- jövő idejűség kifejezése: 'will'
- felszólító mód, Let's ...
- birtoklás: birtokos névmások
- birtoklás kifejezése múlt időben
- birtoklás kifejezése jövő időben:
- időtartam

8. évfolyam

Angol nyelvi funkciók

- A felkérés hangosabb, lassúbb beszédre
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése
- csodálkozás kifejezése
- remény kifejezése
- javaslat és arra reagálás
- meghívás és arra reagálás
- információkérés, -adás
- egyetértés, egyet nem értés
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
- egymást követő események leírása
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése

Angol nyelvi elemek, struktúrák

- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás.)
- modalitás: engedélykérés
- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't'
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to'
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't'
- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak
- feltételesség kifejezése (First Conditional)
- függő beszéd kifejezése jelen időben

ANGOL NYELV

Emelt szinten és két tanítási nyelven angolt tanuló csoportok

5. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások, személyes névmás tárgy esete, mutató névmások

- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés
- kívánság
- kérés
- Present Continuous, Present Simple
- felszólítás
- birtokos jelző
- elöljáró szavak
- határozószavak
- mennyiségi viszonyok
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás
- visszakérdezés, ismétléskérés
- megszámlálható, megszámlálhatatlan
- főnevek rendhagyó többesszáma
- „can”
- some, any
- Past Simple (szabályos és rendhagyó)
- elöljáró szavas szó szerkezetek
- útbaigazítás
- kérdőszavak
- melléknévfokozás
- „must, mustn't”
- „going to”
- Future Simple
- gyakoriság
- „gerund”
- „let's
- Past Continuous
- Present Perfect
- feltételes mód: Zero and First Conditional

6. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások, személyes névmás tárgy esete, mutató névmások
- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés

- kívánság
- kérés
- Present Continuous, Present Simple
- felszólítás
- birtokos jelző és névmás
- elöljáró szavak
- határozószavak
- mennyiségi viszonyok
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás
- visszakérdezés, ismétléskérés
- megszámlálható, megszámlálhatatlan
- főnevek rendhagyó többesszáma
- „can”
- some, any
-
- Past Simple (szabályos és rendhagyó)
- elöljárószavas szószerkezetek
- útbaigazítás
- kérdőszavak
- melléknévfokozás
- „going to”
- Simple Future
- gyakoriság
- „gerund”
- „let’s”
- Past Continuous
- Present Perfect, Present Perfect Continuous
- „used to”
- javaslatok kifejezése
- feltételes mód (Zero, First and Second Conditional)
- Módbeli segédigék (modal verbs: should, must, have to, mustn’t)
- vonatkozó névmások
- „too/enough”
- „question tag”
- főnévi igenév „to”-val és „to” nélkül
- „Passive”

7. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások, személyes névmás tárgy esete, mutató névmások
-
- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés

- kívánság
- kérés
- Present Continuous, Present Simple
- felszólító
- birtokos jelző és névmás
- elöljáró szavak
- határozószavak
- mennyiségi viszonyok
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás
- visszakérdezés, ismétléskérés
- megszámlálható, megszámlálhatatlan
- főnevek rendhagyó többesszáma
- „can”
- some, any
- Past Simple (szabályos és rendhagyó)
- elöljárószavas szószerkezetek
- útbaigazítás
- kérdőszavak
- melléknévfokozás
- „going to”
- Future Simple, Future Continuous
- gyakoriság
- „gerund”
- „let’s”
- „used to”
- javaslatok kifejezése
- feltételes (Zero, First, Second, Third Conditional)
- Módbeli segédigék (modal verbs: should, must, have to, mustn’t)
- vonatkozó névmások
- „too/enough”
- „question tag”
- főnévi igenév „to”-val és „to” nélkül
- Passive
- Present Perfect / Present Perfect Continuous
- „Past Perfect / Past Perfect Continuous”
- függőbeszéd (Reported Speech)

8. évfolyam

- köszönés
- bemutatkozás
- tárgyak, személyek megnevezése
- információkérés
- cselekvés
- birtoklás
- térbeli viszonyok
- egyes szám, többes szám
- számok
- személyes névmások, személyes névmás tárgy esete, mutató névmások
- állatok
- bocsánatkérés és reagálás
- gratuláció
- tetszés, nem tetszés
- kívánság

- kérés
- Present Continuous, Present Simple
- felszólító
- birtokos jelző és névmás
- elöljáró szavak
- határozószavak
- mennyiségi viszonyok
- érdeklődés hogyanlét iránt és arra reagálás
- visszakérdezés, ismétléskérés
- megszámlálható, megszámlálhatatlan
- főnevek rendhagyó többesszáma
- „can”
- some, any
- Past Simple (szabályos és rendhagyó)
- elöljáró szavas szószerkezetek
- útbaigazítás
- kérdőszavak
- melléknévfokozás
- „going to”
- Future Simple, Future Continuous
- gyakoriság
- „gerund”
- „let’s”
- „used to”
- javaslatok kifejezése
- feltételes mód (Zero, First, Second, Third Conditional)
- Módbeli segédigék (modal verbs: should, must, have to, mustn’t
- vonatkozó névmások
- „too/enough”
- „question tag”
- főnévi igenév „to”-val és „to” nélkül
- „passive”
- „Present Perfect / Present Perfect Continuous”
- „Past Perfect / Past Perfect Continuous”
- függőbeszéd (Reported Speech)
- véleménykérés
- események leírása
- bizonytalanság, bizonyosság
- „Future Perfect”
- összes igeidő ismerete
- mellékmondatok (Relative Clauses, Defining and Non-Defining Relative Clauses)
- földrajzi helyzet leírása
- „manage to”
- kötelezettség, tanácsadás
- műveltetés (Causative)

CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ
két tanítási nyelven angolt tanuló csoportok

5. évfolyam

A célnyelvi országok természetföldrajza

Név, földrajzi fekvés, terület

Népesség

Államforma

Főváros

Zászló

Jelképek

Főbb nevezetességek

Éghajlat, felszín, élővilág

A célnyelvi országok történelme, társadalmi viszonyai

Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban

Iskola – az átlagos tizenéves élete, szünidők, iskolai élet, iskolatípusok

Étkezési szokások

Jellegzetes ételek, italok, éttermek

Családi ünnepek a célországokban

Szabadidő, sport a célnyelvi országokban

A célnyelvi országok irodalma, művészete

Gyermekirodalom- versek, mondókák, dalok, mesék

A célországokhoz köthető néhány író

A célországok leghíresebb múzeumai

Magyarország bemutatása külföldieknek

Szülőhelyünk, városunk (Göd bemutatása)

Iskolánk bemutatása

Hazánk földrajzi jellemzőinek bemutatása

Nemzeti jelképeink (zászló, címer)

6. évfolyam

A célnyelvi országok természetföldrajza, gazdasága

Név, földrajzi fekvés, terület

Népesség

Államforma

Főváros

Zászló

Főbb nevezetességek

Éghajlat, felszín, élővilág

A földrajzi fekvésből adódó életmódbeli jellemzők

A célnyelvi országok történelme, társadalmi viszonyai

Legfontosabb történelmi események:

Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban

Iskola- iskolai szokások, iskolatípusok, az angol nyelv tanulása, fontossága a világ különböző részein

Városi és vidéki élet

Étkezési szokások

Jellegzetes ételek, italok, éttermek

Ünnepek a célországokban (Halloween, Thanksgiving)

Ünnepek az angolszász világban

Ünnepek a világ más részein

Hagyományok, babonák

Szabadidő, sport a célnyelvi országokban

a sport szerepe a mindennapi életben

híres sportolók

A célnyelvi országok irodalma, művészete

A célországokhoz köthető legendák, történetek

A célországok leghíresebb múzeumai, néhány képzőművészeti alkotás

Magyarország bemutatása külföldieknek

Göd bemutatása

Iskolánk bemutatása

Hazánk legfontosabb történelmi eseményeinek bemutatása

Ünnepeink

Legfontosabb hagyományaink

7. évfolyam

A célnyelvi országok természetföldrajza

Nagy-Britannia részei

Anglia – természeti kincsek, tájak, folyói, nagyobb városok, nevezetességek

Skócia – földrajzi elhelyezkedése, tájak, nagyobb városok, nemzeti jellegzetességek, jelképek, nevezetességek

Wales – földrajzi elhelyezkedése, nagyobb városok, nevezetességek

A két Írország, földrajzi elhelyezkedésük, lakosság, vallás

2. A célnyelvi országok gazdasága

gazdasági ágak a célnyelvi országokban, vezető gazdasági ágak

ipari találmányok

globalizáció

multinacionális vállalatok – Magyarországon jelenlevő nagyvállalatok

nemzetközi szervezetek

a gazdaság és az életszínvonal összefüggése

A célnyelvi országok történelme, politikai, társadalmi viszonyai

Nagy-Britannia történelme

Az USA történelme

Kulturális sajátosságok

Politikai intézményrendszer

Mindennapi élet, hagyományok, szólások, ünnepek a célnyelvi országokban

életmód a célnyelvi országokban

vidéki és városi élet

nemzeti ünnepek (Independence Day, Memorial Day, Guy Fawkes Day)

a társadalmi érintkezés formái

Szabadidő, sport a célnyelvi országokban

A célnyelvi országok irodalma, művészete, tudományos élete

A célnyelvi országok néhány klasszikus és kortárs szerzőjének bemutatása

A célnyelvi országok fontos épületei, ezek bemutatása

Tudományos-technikai felfedezések

IT

Úrkutatás

Magyarország bemutatása külföldieknek

8. évfolyam

A célnyelvi országok természetföldrajza

Nagy-Britannia

USA

Ausztrália –földrajzi fekvése, elhelyezkedése, részei, tájai, nagy városai, the Great Barrier Reef, Uluru

Kanada –földrajzi fekvése, tájai, tavai, nagyvárosai

A célnyelvi országok gazdasága

gazdasági hírek

pénzpiacok, tőzsdék

globalizáció

Nagy-Britannia és az EU

nemzetközi szervezetek

A célnyelvi országok történelme, politikai, társadalmi viszonyai

Kapcsolatok a múlttal

Nagy-Britannia és az USA történelmének áttekintése

Nagy-Britannia gyarmati múltja

Ausztrália, Kanada történelme

Államok és politikai rendszerek

A brit parlamenti hagyományok

Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban

Oktatás

A brit és az amerikai oktatás áttekintése

Diákcserek

On-line oktatás

Speciális, különleges oktatási formák

Népzene, népművészet

Az indiánok (USA), a maorik (Ausztrália)

Kulturális események, fesztiválok – Edinburgh Festival, Woodstock, stb.

Gasztronómia

Szabadidő, sport a célnyelvi országokban

Sport és szabadidő

Extrém sportok

Olimpiai Játékok

Nemzetközösségi Játékok

A fair play és a dopping fogalma, jelenléte az élsportban és a tömegsportban

A célnyelvi országok irodalma, művészete, tudományos élete

Művészetek

Kommunikáció

Tudósok

A felfedezések hatása

A célnyelvi országok fontos múzeumai, színházai

Magyarország bemutatása külföldieknek

Földrajz

Történelem

Helyünk Európában

Mindennapi élet

Oktatás

Híres helyek, nevezetességek

Tájak, nagyvárosok

Nemzeti parkok

Budapest – történelem, – látnivalók, nevezetességek

RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA

két tanítási nyelven angolt tanuló csoportok

5. évfolyam

A tanult művészettörténeti korok azonosítása (őskor, ókori Egyiptom, ókori görög és római művészet, valamint a kínai és japán művészet) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása angol nyelven.

A tankönyvben szereplő műalkotások felismerése, jellemzése célnyelven.

A művészettörténeti korokhoz, és művészeti ágakhoz (építészet, szobrászat, festészet) tartozó fogalmak, szakkifejezések ismerete célnyelven.

A valóság célirányos megfigyelése adott szempontok alapján, és ábrázolása síkban illetve térben, különböző technikákkal.

Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése. Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban. Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.

A legfontosabb egyezményes vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése. A közösség számára fontos, nem vizuális jellegű információk képi tömörítése, direkt jellé alakítása. A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése.

6. évfolyam

A tanult művészettörténeti korok azonosítása (a középkor művészete/bizánci, román, gótikus stílus/ valamint a reneszánsz) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása angol nyelven.

A tankönyvben szereplő műalkotások felismerése, jellemzése célnyelven.

A művészettörténeti korokhoz, és művészeti ágakhoz (építészet, szobrászat, festészet) tartozó fogalmak, szakkifejezések ismerete célnyelven.

A valóság célirányos megfigyelése adott szempontok alapján, és ábrázolása síkban illetve térben, különböző technikákkal. Egyszerű téri helyzetek leírása, az adott valós látvány sajátosságai kiinduló kompozíció egy részletének képi igényű nagyítása, illetve kompozíciós variációk létrehozása, különböző színes technikákkal.

Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak megjelenítése. Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése.

Különböző mozgások rögzítése.

Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal.

Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból különféle eszközökkel.

TÖRTÉNELEM

magyar–angol két tanítási nyelvű csoport

7. évfolyam

1. A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei

Témák:

- Az egységes Németország létrejötte.
- Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban.
- Az ipari forradalom második szakaszának feltalálói és találmányai.
- Szövetségi rendszerek és katonai tömbök kialakulása.

Fogalmak: polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia, tömegkultúra, Társadalom, társadalmi csoport, identitás, nemzet, nemzetiség, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, életmód, gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ágak, egyeduralom, önkényuralom, királyság, császárság, köztársaság, parlamentarizmus, demokrácia, közigazgatás, birodalom

Személyek: I. Vilmos császár, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx.

Topográfia: Olaszország, Németország, Egyesült Államok.

Évszámok: 1859 (csata Solferinónál), 1861-1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1871 (a Német Császárság létrejötte).

Angol nyelvű fogalmak

Iron Chancellor, unification, Realpolitik, Red Shirts, expansion, slavery, confederate states, sphere of influence, protectorate, Victorian Age, sepoy mutiny, Opium War, corruption

2. Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon

6. A második világháború

Témák:

- A második világháború kezdete és első évei.
- A Szovjetunió német megtámadása. Koalíciók létrejötte. A totális háború.
- Fordulat a világháború menetében.
- Magyarország hadba lépésétől a német megszállásig.
- A hátszín szenvedései. Népiértés a második világháborúban, a holokauszt.
- A második front megnyitásától a világháború végéig. A jaltai és a potsdami konferencia.
- Magyarország német megszállása. A holokauszt Magyarországon. Szálasi és a nyilasok rémuralma. Szovjet felszabadítás és megszállás.

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, népességfogyás, migráció, életmód, gazdaság, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, államszervezet, diktatúra, birodalom, emberi jog, polgárjog, vallásüldözés, tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán.

Személyek: Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc.

Topográfia: Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Berlin, Jalta, Hiroshima.

Évszámok: 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1941. június 27. (Magyarország hadba lépése), 1941. december 7. (Pearl Harbor, az Egyesült Államok hadba lépése), (1943. január (a doni katasztrófa), 1943. február eleje (a sztálingrádi csata vége), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. június 6. (a normandiai partraszállás), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).

Angol nyelvű fogalmak

lightning war, radar, scorched-earth policy, puppet state, holocaust, genocide, concentration camp, White Plan, Barbarossa Plan, Operation Overlord, Operation Torch, D-day, V-E day, V-J day, sabotage, partisan, Nuremberg trial, Battle of Britain

7. évfolyam

1. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése

Témák:

- A kétpólusú világ kialakulása.
- Az 1947-es párizsi békeszerződések.
- A kettéosztott Európa. A NATO és a Varsói Szerződés születése.
- Válságócok és fegyveres konfliktusok a hidegháború korában (Izrael Állam létrejötte, arab-izraeli és vietnami háborúk).

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, társadalmi mobilitás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.

Személyek: Truman, Marshall, Hruscsov.

Topográfia: Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet.

Évszámok: 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).

Angol nyelvű fogalmak

United Nations, Marshall Plan, Common Market, superpowers, satellitenations, IronCurtain, WarsawPact, NATO, peacefulco-existence, ColdWar, Truman Doctrine, Berlin Wall, summit meeting, guerillawarfare, perestroika, glasnost, Solidarity, terrorism

2. Magyarország a második világháború végétől az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséig

Témák:

- Magyarország 1945–1948 között.
- Kommunista diktatúra: Rákosi, a diktátor.
- A személyes szabadság korlátozása, a mindennapi élet az ötvenes években.
- Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc.

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség;

gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, közigazgatás, szuverenitás, demokrácia, diktatúra, emberi jog, állampolgári jog, vallásüldözés, egyházüldözés, vallásszabadság, népbíróságok, államosítás, internálás, pártállam, ÁVH, kitelepítések, tervgazdaság, kollektivizálás, szövetkezet, tömegpropaganda,

Személyek: Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Mindszenty József, Nagy Imre, Kádár János.

Topográfia: Debrecen, Recsk, Hortobágy.

Évszámok: 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (a második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete).

3. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása

Témák:

- A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság.
- Az életmód változása, a populáris kultúra kialakulása és terjedése a világban.
- Tudományos és technikai forradalom. Fegyverkezési verseny és űrprogram.
- A nyugati integráció. Az enyhülés kezdetei.
- Az európai szovjet típusú rendszer összeomlása.
- A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése.
- A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása.

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gaz-

dasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, vallásüldözés, tervgazdaság, piacgazdaság, beat-korszak, olajárrobbanás, atomkatasztrófa, mamutcégek, nemzetközi pénzvillám, csúcstechnológia.

Személyek: Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, II. János Pál.

Topográfia: Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil.

Évszámok: 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).

Angol nyelvű fogalmak:

controlled economy, market economy, gigantic concern, financial world, form of government, democracy, autocracy, dictatorship, etc.

4. A Kádár-korszak jellemzői

Témák:

- Az 1956 utáni kádári diktatúra, a megtorlás időszaka.
- A kádári konszolidáció. Élet a „legvidámabb barakkban”.
- A pártállam csődje.
- A rendszer megváltoztatása kezdetei.

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lecsúszás, elit réteg, középréteg, alsó réteg, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, munkásörökség, konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji, pártállam, szamizdat, demokratikus ellenzék.

Személyek: Kádár János.

Topográfia: Salgótarján, Százhalombatta, Bős-Nagymaros, Monor, Lakitelek.

Évszámok: 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1985 (monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).

5. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése

Témák:

- Az Európai Unió létrejötte és működése.
- A közelmúlt háborúi, válsággyócai (Közel-Kelet, Afganisztán, Irak, Irán).
- A globális világ sajátosságai, globalizáció előnyei és hátrányai.

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia,

diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, vallásüldözés, multikulturalizmus, terrorizmus, migráció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció.

Topográfia: az EU tagállamai.

Évszámok: 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 2002 (az euró bevezetése), 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, köztük Magyarország is).

Angol nyelvű fogalmak:

society, economy, trade, multiculturalism, terrorism, migration, etc.

6. Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon

Témák:

- A demokratikus jogállam megteremtése.
- Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz.
- A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon.
- A magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek.
- A cigány (roma) népesség helyzete.
- A határon túli magyarság sorsa a rendszerváltozást követően.

Fogalmak: Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lecsúszás, elit réteg, középréteg, alsó réteg, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer, jogállam.

Személyek: Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.

Topográfia: Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).

Évszámok: 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távoztása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).

7. Társadalmi szabályok

Témák:

- Szokás, hagyomány, illem, erkölcs.
- A jogi szabályozás sajátosságai.
- Jogok és kötelességek.
- Az alapvető emberi jogok.
- A gyermekek jogai, diákjogok.
- Egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban.
- Tapasztalatszerzés: valamilyen hivatalos ügy elintézésében.

Fogalmak: Társadalom, norma, szabály, jog, kötelesség, Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, alapvető emberi jog, gyermeki jog, hivatal, egyenlőség, társadalmi különbség, társadalmi egyenlőtlenség.

8. Állampolgári alapismeretek

Témák:

- Államformák (királyság, köztársaság).
- Politikai rendszerek (demokrácia, diktatúra).
- A demokratikus állam működésének alapelvei (hatalommegosztás, hatalomgyakorlás és társadalmi kontroll).
- Állampolgári jogok és kötelességek.
- Magyarország politikai intézményei (államszervezet és társadalmi érdekképviselők).
- A média, mint hatalmi ág.
- A nyilvánosság szerepe a közéletben.
- Tapasztalatszerzés: részvétel a diákönkormányzat munkájában.

Fogalmak: Állam, politikai rendszer, államforma, királyság, köztársaság, hatalom, intézmény, szervezet, kormányzás, demokrácia, diktatúra, szélsőséges pártok és mozgalmak, államszervezet, hatalommegosztás, hatalmi ág, érdekképviselő, állampolgári jogok, állampolgári kötelességek, közjó, politikai intézmény, média, közélet, nyilvánosság.

9. Pénzügyi és gazdasági kultúra

Témák:

- A gazdaság legfontosabb szereplői, és kapcsolatuk a piacgazdaságban (háztartások, vállalatok, állam, külföld, piac, pénzügyi közvetítők).
- A pénz funkciói és formái (érme, bankjegy, pénzhelyettesítők, bankkártyák). Az infláció.
- Pénzintézetek és tevékenységük (betétgyűjtés, hitelezés, kamat, tőke, árfolyam).
- Egy diák lehetséges gazdasági szerepei (munka, fogyasztás, gazdálkodás a zsebpénzzel).
- Tapasztalatszerzés: internetes tájékozódás árfolyamokról és befektetési lehetőségekről.

Fogalmak: Munka, gazdaság, piac, pénz, termelés, fogyasztás, piacgazdaság, háztartás, vállalat, belföld, külföld, pénzintézet, pénzügyi közvetítő, bankjegy, pénzhelyettesítő, költségvetés, bevétel, kiadás, egyenleg, megtakarítás, betét, kötvény, befektetési jegy, hitelfelvétel, kamat, árfolyam, infláció.

10. Háztartás és családi gazdálkodás

Témák:

- Családi bevételek:
- munkával szerzett jövedelmek, nem munkával szerzett jövedelmek (társadalmi juttatások, tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, vagyon).
- Családi kiadások: létszükségleti kiadások (élelem, ruházkodás, lakás, közüzemi szolgáltatások), egyéb kiadások (oktatási-kulturális, szabadidős és rekreációs kiadások).
- Takarékoság a háztartások fogyasztásában és vásárlásában (energiahasználat, beruházás, tudatos vásárlás, hulladékkezelés és újrahasznosítás).
- Családi pénzkezelési technikák (megtakarítás és befektetés, hiány és hitel, bankszámlák, bankkártyák és banki műveletek).
- Tapasztalatszerzés: látogatás egy pénzintézetben, a lakossági folyószámlákhoz kapcsolódó banki tevékenységek megismerése.

Fogalmak: Háztartás, költségvetés, bevétel, kiadás, társadalmi juttatás, tulajdonból származó

jövedelem, örökség, nyereség, vagyon, létszükségleti kiadás, nem létszükségleti kiadás, beruházás, egyenleg, megtakarítás, befektetés, hitel, kamat, bank, bankszámla, bankkártya, banki művelet, lakossági folyószámla

11. Médiaörnyezet, a média funkciói, a nyilvánosság

Témák:

- Az internet, a televízió, a videojáték (mozi, rádió, újság) szerepének meghatározása. A média használata a mindennapokban.
- A különféle médiatartalmak értelmezése, a média funkcióinak (megörökítés, tájékoztatás, vélemények befolyásolása, jövedelemszerzés, szórakoztatás, gyönyörködtetés, önkifejezés) azonosítása.
- A nyilvánosság jelentésének és jelentőségének meghatározása, szerepének tisztázása az egyes korokban és társadalmakban.

Fogalmak: Média, tömegkommunikáció, médiahasználat, funkció, médiaszöveg, nyilvánosság.

12. A médiamodellek és intézmények.

Témák:

- A médiapiac az olvasóért, nézőért, felhasználóért folyó verseny szereplői, jellemzői és eszközei.
- A fontosabb médiamodellek (közzszolgálati, kereskedelmi, közösségi média) és jellemzői, valamint azok megkülönböztetése.
- A médiaintézmények célközönségei (életkor, nem, végzettség, kulturális és egzisztenciális háttér, érdeklődés).
- A közösségi hálózatok funkciói, jellemzői.

Fogalmak: Közzszolgálati média, kereskedelmi média, közösségi média.

13. A média társadalmi szerepe, használata – Reklám és hír a hagyományos és az új médiában

Témák:

- A reklámok a hirdetés és a médiaipar jellemzői.
- A hírgyártás folyamatának, szereplőinek azonosítása.
- A hír, a kommentár és a hírérték fogalmának meghatározása.
- A pártatlanság és korlátai.

Fogalmak: Hír, kommentár, hírérték, hírverseny, pártatlanság, hírportál, közösségi oldal.

FÖLDRAJZ

magyar–angol két tanítási nyelvű csoport

7. évfolyam

Témakörök:

- földtörténeti kortáblázat, a Föld belsejében zajló folyamatok, kéreglemezek alapvető mozgásai
- Az Északi- és Déli sarkvidék földrajzi jellemzői
- Ázsia elhelyezkedése, határai
- a kontinens nagy tájai, fő folyói, tavai
- a földrész éghajlati jellemzői
- Ázsia népességének főbb jellemzői
- Japán, India és Kína gazdasági élete és társadalma
- Ausztrália elhelyezkedése, határai, főbb tájai, folyói, éghajlati jellemzői
- a földrész gazdaságának főbb vonásai
- Az amerikai kontinens elhelyezkedése, határai
- a kontinens nagy tájai, fő folyói, tavai
- a földrész éghajlati jellemzői
- Amerika népességének főbb jellemzői
- Az USA, Kanada és Mexikó gazdasági élete és társadalma

A felsorolt témakörökhöz tartozó szakkifejezések és fogalmak ismerete angol nyelven.

Az országok természetföldrajzi és gazdaságföldrajzi bemutatása célnyelven.

A földrajzi folyamatok ismertetése angol nyelven.

Gyakorlati feladatok megoldása földrajzi atlasz segítségével.

A tankönyvben előforduló topográfiai nevek (tájak, óceánok, tengerek, folyók, tavak, fővárosok, városok... stb.) térképen való felismerése, illetve vaktérképen való elhelyezése.

8. évfolyam

Témakörök:

- Európa elhelyezkedése, határai, részei, főbb tájai, folyói, tavai, éghajlati jellemzői
- Európa társadalma, az EU szerepe, jelentősége, működése
- Európa különböző részeinek gazdasági, társadalmi jellemzői
- Európa országai
- az európai fővárosok

- Magyarország földrajzi elhelyezkedése, nagy tájai, folyói, tavai, valamint a nagy tájegységek kisebb részei
- hazánk gazdasági élete, közlekedéshálózata, településtípusai, jelentős városai és népessége

A felsorolt témakörökhöz tartozó szakkifejezések és fogalmak ismerete angol nyelven.

Az országok természetföldrajzi és gazdaságföldrajzi bemutatása célnyelven.

A földrajzi folyamatok ismertetése angol nyelven.

Gyakorlati feladatok megoldása földrajzi atlasz segítségével.

A tankönyvben előforduló topográfiai nevek (tájak, óceánok, tengerek, folyók, tavak, fővárosok, városok... stb.) térképen való felismerése, illetve vaktérképen való elhelyezése.

**VORAUSETZUNGEN DES FORTGANGES UND
ANFORDERUNGEN
DER
KLASSIFIKATIONSPRÜFUNGEN
2024.**

UNTERSTUFE

**DEUTSCHE SPRACHE
1 – 4. Jahrgangsstufen**

1. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges am Ende der ersten Klasse

Laufe des Schuljahres soll sich der Schüler wenigstens 90 zum Grundwortschatz der deutschen Sprache gehörende Wörter aneignen. Er soll fähig sein, die deutsch geführte Stunde des Lehrers zu verstehen, richtig zu reagieren und die 1. und 3. Person Singular sowie die 2. Person Singular und die 3. Person Plural verwenden zu können. Er soll mit ein bis zwei Fragen zu anderem Kontakt herstellen und mit richtiger Betonung einen Dialog von zwei bis drei Sätzen führen können.

2. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges am Ende der zweiten Klasse

Laufe des Schuljahres soll sich der Schüler wenigstens 90 zum Grundwortschatz der deutschen Sprache gehörende Wörter aneignen. Er soll die Grundzahlen 1-100 und Ordnungszahlen von 1-31 kennen. Er soll zu den bearbeiteten Themen mit richtiger Betonung und im normalen Sprachtempo Informationen erfragen und auf Fragen auch verneinend antworten können. Er soll mit Hilfe eines Bildes zusammenhangend zwei bis drei Sätze sagen. Er soll alle Personen Singular und Plural verwenden können. Er soll die deutschen Buchstaben erkennen und kurze Sätze lesen und verstehen und abschreiben können. Er soll wissen, dass das erste Wort im Satz und Namen mit großen Anfangsbuchstaben geschrieben werden.

3. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges am Ende der dritten Klasse

Im Laufe des Schuljahres soll sich der Schüler mindestens 140 zum Grundwortschatz der deutschen Sprache gehörende Wörter aneignen. Er soll die Grundzahlwörter bis 100 und die Ordnungszahlwörter bis 60 kennen. Er soll in bearbeiteten Themenkreisen sich erkundigen, informieren, kurze Antworten geben. Er beherrscht die Verneinung mit nicht und kein. Er soll das Verb in allen Personen Singular und Plural verwenden können. Der Schüler soll behandelte und geübte Texte rhythmisch lesen, Textteile aussuchen können. Er soll kurze Gedichte lernen, ein

Diktat mit einfachen Wörtern und kurzen Sätzen schreiben können. Er soll die Konjugation der einfachen Verben kennen.

4. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges am Ende der vierten Klasse

Der Schüler soll über den Grundbestand des Wortschatzes verfügen, die er mit seinen persönlichen Erlebnissen verbinden soll, die sich auf die konkreten Situationen beziehen.

Der Schüler soll einfache, eingeübte Satzmodelle und grammatische Strukturen benutzen.

Der Schüler soll mit eingeübten Sätzen seine Gedanken ausdrücken, kurze Pausen machen, dadurch die besten Ausdrücke zu suchen.

Er soll die bekannten und unbekannten Wörter aussagen.

Der Schüler soll persönliche Fragen stellen, darauf antworten. Er soll wiederholen neu aufsetzen und korrigieren.

Der Schüler soll die einfachen Sätze zusammenbinden.

Grammatische Begriffskreise

- Personalpronomen (Akkusativ, Dativ)
- Was für ein/eine? (Akkusativ, Dativ)
- Modalverben (dürfen, müssen, können, sollen)
- Nebensatzkonstruktion (wenn-Sätze)
- Nebensatzkonstruktionen (als/wenn-Sätze)
- Nebensätze mit weil und denn
- Possessivpronomen (Nominativ, Akkusativ, Dativ)
- Räumliche Verhältnisse (Wo? Wohin?)
(an, auf, über, unter, vor, hinter, neben, zwischen)
- Bestimmte und unbestimmte Artikel (Dativ)
- Verben, Präteritum (sein, haben)

Minimalforderung am Ende der 4. Jahrgangsstufe

Stufe der Sprachbenutzung (laut Europäischem Rat A1)

Inhalt	Sprachrichtigkeit	Verlauf	Interaktion	Kohärenz
Der Schüler soll den Grundwortschatz kennen, die er zu seinen persönlichen Erlebnissen gehören, und beziehen auf konkrete Situationen	Der Schüler soll die gelernten, eingeübten Satzmodelle und grammatische Ausdrücke benutzen.	Der Schüler soll mit der Hilfe der kurzen, eingeübten Sätze seine Gedanken ausdrücken, kurze Pausen machen, dadurch soll er geeignete Ausdrücke suchen. Er soll die unbekannten Wörter aussagen und er soll an Gespräch zurückschließen.	Der Schüler soll persönliche Fragen stellen, darauf antworten. Die andere Person soll langsam und eindeutig sprechen, hilfsbereit sein. Im Gespräch soll er etwas wiederholen und sich verbessern.	Der Schüler soll Worte, Ausdrücke und einfache Sätze zusammenbinden.

MUSIK

1. - 3. Jahrgangsstufen

1. JAHRGANGSSTUFE

I. Ungarischer Musikunterricht

1) ANFORDERUNGEN

Die Anforderungen sind aufgrund die musischen Grundkompetenzen aufgebaut. Diese sind Singen, Hören, Improvisation und musikalische Kenntnisse.

Singen, Hören

Ein Schüler soll die folgenden Kinderspiele und Sprüche erwerben:

- Abzählreime, Rolle-Wechsel und Paarwechsel-Kreisspiele.
- Brautwerbungen, verschiedene Kreisspiele.
- Ungarische Volkslieder für Namenstag, Spötter, scherzhafte Lieder.
- Frage-Antwort Spiele.

Improvisation

Ein Schüler soll

- die gelernten Lieder mit der Klasse, in kleiner Gruppe und allein singen,
- Rhythmus klatschen, vorspielen.
- Einfache Tanzschritte erlernen.
- Ein Schüler soll besondere melodische Merkmale bewusst machen, Wechsel von Strophe und Refrain bewusst machen.

Die musikalischen Kenntnisse sind:

- Taktarten (2/4, Quart, Achtel, Intervall),
- Rhythmus der Lieder mit Klatschen, Rhythmuslesen,
- Arten der Rhythmusinstrumente;
- Atmung, Geräusche,
- Stimmen und Instrumente z. B. laut - mittlere Lautstärke - leise, flüsternd, drohend, aufgeregt, hoch – tief.
- Kenntnisse und grundsätzliche Verwendung der Solmisationsnamen,
- Handzeichen, Buchstabenzeichen, Notenschlüssel, Takt- und Schlusstrich, Liniensystem, Note, Wiederholungszeichen erkennen.

II. Deutscher Musikunterricht

1) ANFORDERUNGEN

Singen

Der Schüler soll

- Lieder aus dem Tag und Jahreskreis, Kinder-, Spiel- und Tanzlieder, Volkslieder vor- und nachsingen, auch in Verbindung mit optischen und motorischen Vorstellungshilfen zum Melodieverlauf (Notenschrift, Handzeichen) beim häufigen Wechsel von Gruppen-, Klassen- und Einzelgesang
- die zu den Kinderliedern gehörenden Spiele kennen und mitmachen
- Atem- und Stimmbildungsübungen mitmachen

Hören

Der Schüler soll

- Geräusche und Klänge verschiedener Instrumente und Materialien benennen und unterscheiden.
- Erklingende Streich- und Blasinstrumente unterscheiden
- Tonhöhe, Tondauer, Tempo, Lautstärke und Klangfarbe sowie deren Veränderungen unterscheiden.

Improvisation

Der Schüler soll

- zu einem vorgegebenen Text (z.B. eigener Name) Melodie und Rhythmus erfinden.

Musikalische Kenntnisse

Der Schüler soll

- die bisher erlernte traditionelle Notenschrift und andere Notationsformen kennen und anwenden
- das Liniensystem kennen.
- Notationen lesen, singen und mit Hilfe des Lehrers notieren.

2.-3. JAHRGANGSSTUFEN

I. Ungarischer Musikunterricht

1) ANFORDERUNGEN

Die Anforderungen sind aufgrund der musischen Grundkompetenzen aufgebaut. Diese sind Singen, Hören, Improvisation und musikalische Kenntnisse.

Singen, Hören

Ein Schüler soll die folgenden Kinderspiele und Sprüche erwerben:

- Abzählreime, Rollenwechsel und Paarwechsel-Kreisspiele,

- Brautwerbungen, verschiedene Kreisspiele.
- Ungarische Volkslieder für Namenstag, Spötter, scherzhafte Lieder.
- Frage-Antwort Spiele.

Improvisation

Ein Schüler soll

- die gelernten Lieder mit der Klasse, in Kleingruppen und allein singen,
- Rhythmus klatschen, vorspielen.
- Einfache Tanzschritte erlernen.
- Ein Schüler soll besondere melodische Merkmale bewusst machen, Wechsel von Strophe und Refrain bewusst machen.

Die musikalischen Kenntnisse sind:

- Taktarten (2/4, Quart, Achtel, Intervall),
- Rhythmus der Lieder mit Klatschen, Rhythmuslesen,
- Arten der Rhythmusinstrumente;
- Atmung, Geräusche,
- Stimmen und Instrumente z. B. laut - mittlere Lautstärke - leise, flüsternd, drohend, aufgeregt, hoch – tief.
- Kenntnisse und grundsätzliche Verwendung der Solmisationsnamen,
- Handzeichen, Buchstabenzeichen, Notenschlüssel, Takt- und Schlussstrich, Liniensystem, Note, Wiederholungszeichen erkennen.

II. Deutscher Musikunterricht

1) ANFORDERUNGEN

Singen

Der Schüler soll

- Lieder aus dem Tag und Jahreskreis, Kinder-, Spiel- und Tanzlieder, Volkslieder vor- und nachsingen, auch in Verbindung mit optischen und motorischen Vorstellungshilfen zum Melodieverlauf (Notenschrift, Handzeichen) beim häufigen Wechsel von Gruppen-, Klassen- und Einzelgesang
- Atem- und Stimmbildungsübungen mitmachen

Hören

Der Schüler soll

- Geräusche und Klänge verschiedener Instrumente und Materialien benennen und unterscheiden.
- Einzeln und gleichzeitig erklingende Instrumente benennen und unterscheiden
- Tonhöhe, Tondauer, Tempo, Lautstärke und Klangfarbe sowie deren Veränderungen unterscheiden

Improvisation

Der Schüler soll

- zu einem vorgegebenen Text (z.B. eigener Name) Melodie und Rhythmus erfinden

Musikalische Kenntnisse

Der Schüler soll

- die bisher erlernte traditionelle Notenschrift und andere Notationsformen kennen und anwenden
- Tonfolgen, Rhythmen und Formverläufe erfassen und notieren
- grafische Zeichen in Klang umsetzen
- Notationen lesen, singen und mit Hilfe des Lehrers notieren

UMWELTKUNDE

4. Jahrgangsstufen

4. JAHRGANGSSTUFE

Die Bedingungen des Fortschrittes

- Die Schüler sollen das Leben achten, die Natur schützen.
- Sie sollen sich die Erkennungsmethoden aneignen und diese zum Erkennen der Umwelt benutzen.
- Sie sollen die Hauptcharakteristiken der verschiedenen Aggregatzustände der Stoffe kennen.
- Sie sollen die Beziehung der Ursache und Wirkung im Laufe der Beobachtungen der Veränderungen entdecken.
- Sie sollen die Oberflächenformen, die Gewässer der Oberfläche, ihre Bezeichnung kennen.
- Sie sollen die Haupt- und Nebenhimmelsrichtungen benennen können.
- Sie sollen sich orientieren können, grundlegende Bezeichnungen ablesen.
- Sie sollen die ungarische Landkarte kennen.
- Sie sollen ihr Land, ihre Hauptstadt, ihre offizielle Sprache benennen können.
- Sie sollen die großen Landschaften unserer Heimat aufzählen und auf der Karte zeigen können.
- Sie sollen über die Charakteristiken, Sehenswürdigkeiten der Landschaft, des Wohnortes berichten können.
- Sie sollen den nächstgelegenen Ausflugsort zum Wohnort benennen können.
- Sie sollen die Nachbarländer, Völker benennen können.
- Sie sollen in der Lage sein, die Hauptcharakteristiken der Lebewesen zu beobachten und aufzusagen.
- Sie kennen die Bestandteile der Pflanzen.
- Sie können die kennengelernten Pflanzen mündlich beschreiben.
- Sie sollen ein wirbelloses Tier, einen Vogel, die Körperteile eines Säugetiers erkennen und benennen
- Sie sollen die physiologischen Eigenschaften ihres Körpers beobachten.

Minimale Anforderungen am Ende der 4.Klasse

- Benutzung der gelernten Methoden zur Erkennung der Umwelt
- Ausdruck der Erfahrungen, mündlich, schriftlich oder gezeichnet
- Die Körperteile eines Vogels, Säugetieres, die Teile der Pflanzen nennen, beschreiben können
- Die Namen der Wetterelemente, der Tageszeiten und der Jahreszeiten nennen können
- Die Haupteigenschaften der Stoffe in der Umgebung aufzählen können
- Die Oberflächenformen der Umgebung beschreiben können
- Die Haupthimmelsrichtungen nennen können
- Über die Sehenswürdigkeiten der Umgebung erzählen können

ZEICHNEN

1.-4. Jahrgangsstufen

1-2. JAHRGANGSSTUFEN

Voraussetzung des Fortschrittes

Am Ende des 1. Schuljahres bestimmt der Rahmenlehrplan keine Voraussetzung zum Fortschritt, er betrachtet das 1. und 2. Schuljahr als Entwicklungsphase.

Bis Ende der ersten zwei Schuljahre versteht das Kind, dass das Sehen und das Betasten helfen ihm beim Erkennen der Dinge. Er stellt seine Erlebnisse frei dar in der Ebene und in Raum, es gebraucht seine Lieblingsfarben, -formen furchtlos. Es schaltet sich in die Besprechung der Anblicke, Kunstwerke, Schularbeiten, es kann seine Beifallsurteile auch mündlich formulieren. Es ist fähig, visuelle Erscheinungen zu beobachten und die wichtigsten Charakterzüge zu nennen. Es ist auf seinen Zeichnungen fähig, die grundlegenden Raumverhältnisse (unten, oben, neben) darzustellen, es versucht die Bewegung erkennbar auszudrücken. Das Kind versteht die Informationszeichen seiner unmittelbaren Umgebung und die Abbildungen seiner Lehrbücher. Es kann einfache Gegenstände, Schmuckstücke nach seiner eigenen Vorstellung oder nach einem Muster anfertigen. Es erkennt den typischsten Zusammenhang zwischen der Funktion und Form der Gegenstände. Es kann zeichnen, färben, malen, formen aus Ton oder Paste, es verwendet das Papier, die Schere und den Klebstoff zweckgemäß, seine Bewegungskoordination verfeinert sich. Es vertieft sich gern im Schaffen. Es ist fähig, seine Erlebnisse, Vorstellungen nuanciert visuell darzustellen. Es strebt sich nach balancierter Ordnung der Bildelemente, verwendet in seinen Gemälden sogar mehrere Farbtöne.

Das Kind erkennt die visuellen Qualitäten, Farben, Formen, Linien, Flecken. Es nennt die kennengelernten Typen von Kunstwerken (Stilleben, Porträt usw.); es erkennt von den kennengelernten Werken mindestens je eins, weiß auch den Namen des Schöpfers. Es ist fähig, Lebewesen, Gegenstände zu veranschaulichen, erinnerungsgestützt, und beobachtete Änderung darzustellen mit den einfachsten Charakterzügen. Es kann die menschlichen Gesten seiner Umgebung deuten, fasst die Mitteilung der Informations- und Aufrufzeichen auf. Es ist fähig, Gegenstände zu erfinden, herzustellen und zu schaffen auch mit Musterleitung, bei der Verzierung verwendet es geschickt Reihenschemen, Streckenverzerrungen. Es kann Gegenstände klassifizieren, gruppieren nach angegebenen visuellen Charakterzügen. Es kennt den Begriff des alltäglichen, Gebrauchs- und feiertäglichen Gegenstandes. Es gebraucht mit Sicherheit die kennengelernten, geübten Darstellungs-, Konstruierungstechniken.

Das Kind ist fähig zum Verstehen, Empfang der Volktradition, der Volkskultur, zur Empathie, zur Annahme der von der eigenen abweichenden Denkweise, zur Aneignung, Verwendung traditioneller Handwerkstechniken.

3. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortschrittes:

Der Schüler ist fähig, visuelle sprachliche - bildnerische und plastische- Ausdrucksmittel, Elemente, Rhythmen, Kompositionen in der Ebene und in Raum immer bewusster zu verwenden in seiner erlebnisbearbeitenden Schaffensarbeit. Er nimmt aktiv an der Beschäftigung mit den Kunstwerken teil und er kann sein Kunsterlebnis formulieren. Er erkennt mindestens je drei Gemälde, Statuen von den vorgestellten Kunstwerken und diese kann er nach dem Schöpfer und Titel nennen. Er benutzt seinen Aufgaben die Kunstbücher der Bibliothek. Er ist fähig, nach dem Anblick die charakteristischen visuellen Zeichen, Mitteilungsabbildungen, er kann selbst Erklärungszeichnung machen. Er stellt sich der bestimmten Funktion entsprechenden, einfache Gegenstände vor und er fertigt sie an, die Schritte und wichtigsten Regeln der Konturierung einhaltend. Er verfügt über die Grundvorstellungen in Verbindung mit dem Verhältnis zwischen Form und Funktion. Er kennt und nennt je ein bekanntes Gebäude, eine Statue auf öffentlichem Platz seines Wohnortes, er hat in ortsgeschichtlicher oder öffentlicher Sammlung erworbene Erlebnisse. Er kann Raumkonstruktionen, bildnerische, plastische Schaffungen, Formumschreibungen zustande bringen.

4. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortschrittes:

Bis Ende der 4. Klasse werden der visuellen Sprach- und Kompositionsfertigkeiten des Kindes fester. Es wählt selbständig die Lösung zum Ausdruck seiner Erlebnisse, seine Motive sind immer abwechslungsreicher; es stellt charakteristische Bewegungen dar. Es ist in der gemeinsamen Analyse der Kunstwerke erfahren, formt selbständige Meinung, begründet seine Gefallensmeinung. Es kennt mehrere Kunsttypen der bildenden Kunst. Es erkennt, nennt mindestens je drei Werke von den analysierten Kunstwerken nach Kunstart, Titel und Schöpfer. Es kennt das Museum oder Ethnographische Sammlung in seinem Wohnort oder in deren Umgebung. Es kann selbständig die Kunstalben der Bibliothek benutzen.

Es stellt bestimmte Modelle nach unmittelbarer Beobachtung verständlich dar, mit der Wahrnehmung charakteristischer Formen, mit ihren wichtigsten Proportionen. Es kann skizzieren und versteht Zusammenhänge der Ansichten. Es verfügt über fundamentale Farbkenntnisse, Erfahrung im Farbgebrauch. Es versteht die Bedeutung der visuellen Kommunikation im Lernen, in der Informierung. Es erschafft einfache Bildmitteilungen.

Es ist findig und immer selbständiger in der Anfertigung von Gegenständen verschiedener Funktion. Es versteht den Gegenstandschaffungsprozess von der Zustandserkennung durch die Geburt der Idee bis die Anfertigung, Einhaltung des vernünftigen Arbeitsgangs. Es ist fähig zur Erkennung des Zusammenhangs zwischen Form (Stoff, Größe) und Funktion der analysierten alltäglichen Gegenstände. Es verfügt über Kenntnisse von der Funktion von Gebäuden, es kann konkrete Beispiele erwähnen. Es versucht die gelernten Techniken und Abbildungsweisen mit dem Alter entsprechender Erfahrung mit Fertigkeit. Es hat ausgebildete Fertigkeiten in der einfachen Stoffbildung und in der Stoffbildung ohne Werkzeug und mit Handwerkzeug.

Es ist fähig, die Volkstradition, die Volkskultur zu verstehen, aufzunehmen, zur Empathie, die von der eigenen abweichenden Denkweise zu akzeptieren, die traditionellen Handwerkstechniken zu verwenden.

Technik, Lebensführung und Praxis 1-4. Jahrgangsstufen

1. JAHRGANGSSTUFE

Anforderungen

- Der Schüler soll Notwendigkeit, Nützlichkeit und Gefahren der Technik im Leben der Menschheit erkennen
- die künstliche Umwelt kennenlernen
- das Verhältnis zwischen Technik und Umwelt entdecken
- die technische Umwelt beobachten, Probleme erkennen, Lösungen suchen
- einfache Gegenstände, funktionierende Modelle herstellen
- Erfahrungen sammeln über verschiedene Materialien (Papier, Holz, Textilien, Metall)
- Zusammenhänge erkennen zwischen Material und Eigenschaften der daraus entstandenen Produkte
- sich dem Algorithmus des Arbeitsvorgangs anpassen
- die motorischen Fähigkeiten weiter entwickeln
- die benötigten Materialien und Werkzeuge auswählen
- dem Alter entsprechend geübt sein in der Handhabung von Material und Werkzeug
- elementare Arbeitsgewohnheiten vorzeigen
- entsprechendes Arbeitstempo halten
- auf sparsamen Materialverbrauch und schonende Werkzeugnutzung betont achten
- dem Alter entsprechend auf geeignete selbstbedienende Tätigkeiten vorbereitet sein
z.B. im Haushalt einen geeigneten Tagesablauf gestalten die Notwendigkeit der Arbeitsteilung erkennen

2. JAHRGANGSSTUFE

Anforderungen

- Der Schüler soll Notwendigkeit, Nützlichkeit und Gefahren der Technik im Leben der Menschheit erkennen
- die naturverändernde Arbeit des Menschen kennen
- die künstliche Umwelt kennenlernen
- das Verhältnis zwischen Technik und Umwelt entdecken
- die technische Umwelt beobachten, Probleme erkennen, Lösungen suchen
- geübt sein in der Schätzung und Messung der Länge
- einfache Gegenstände, funktionierende Modelle herstellen
- Spielzeuge und Gebrauchsgegenstände planen und anfertigen
- Erfahrungen sammeln über verschiedene Materialien /Papier, Holz, Textilien, /
- Zusammenhänge erkennen zwischen Eigenschaft und Nutzung der Materialien
- Zusammenhänge erkennen zwischen Material und den Eigenschaften der daraus entstandenen Produkte

- sich dem Algorithmus des Arbeitsvorgangs anpassen
- die motorischen Fähigkeiten weiter entwickeln
- die benötigten Materialien und Werkzeuge auswählen
- dem Alter entsprechend geübt sein in der Handhabung von Material und Werkzeug
- elementare Arbeitsgewohnheiten vorzeigen
- entsprechendes Arbeitstempo halten
- auf sparsamen Materialverbrauch und schonende Werkzeugnutzung betont achten
- dem Alter entsprechend auf geeignete selbstbedienende Tätigkeiten vorbereitet sein z.B. im Haushalt
- einen geeigneten Tagesablauf gestalten
- die Fußgängerregeln und die Regeln beim Benutzen von Verkehrsmitteln kennen und einhalten
- zu den Feiertagen gehörende Volksbräuche, Symbole und Arbeitsvorgänge kennen
- die Notwendigkeit der Arbeitsteilung erkennen
- die Regeln der Gruppenarbeit kennen und einhalten

3. JAHRGANGSSTUFE

Anforderungen

- Der Schüler soll Bauweisen, Konstruktionen, Grundmessungen kennen und reproduzieren
- verschiedene Techniken aneignen und kleinere Werkstücke planen und ausführen
- die erlernten Stiche erweitern, einfache Naht und Saum an einem textilen Werkstück ausführen
- einfache Raummodelle planen, herstellen und anordnen
- Einsichten in Nutzung, Ausgestaltung und in sinnvolles Aneinanderreihen von Innenräumen gewinnen
- die Abhängigkeit zwischen Menschen und Maschine verstehen
- das Verhältnis zwischen Handarbeit, Maschinenarbeit und industrieller Fertigung verstehen
- durchschaubare Maschinen in ihrer Funktion am selbst hergestellten oder vorgefertigten Modell kennenlernen und erproben
- Gebrauchsgegenstände aus verschiedenen Werkstoffen und in verschiedenen Herstellungsverfahren anfertigen
- Kenntnisse über Zweck, Form- und Funktionszusammenhänge sowie Art des Herstellungsverfahrens erwerben
- die motorischen Fähigkeiten weiter entwickeln
- die benötigten Materialien und Werkzeuge auswählen
- dem Alter entsprechend geübt sein in der Handhabung von Material und Werkzeug
- auf sparsamen Materialverbrauch und schonende Werkzeugnutzung betont achten

4. JAHRGANGSSTUFE

Anforderungen

- Der Schüler soll Bauweisen, Konstruktionen, Grundmessungen kennen und reproduzieren
- verschiedene Techniken aneignen und kleinere Werkstücke planen und ausführen
- die erlernten Stiche erweitern, einfache Naht und Saum an einem textilen Werkstück ausführen
- bei Näharbeiten Stoff, Stichart und Faden sinngemäß auswählen
- einfache Raummodelle planen, herstellen
- die Kunst des Papierfaltens, Origami kennenlernen
- Einsichten in Nutzung, Ausgestaltung und in sinnvolles Aneinanderreihen von Innenräumen gewinnen
- die Abhängigkeit zwischen Menschen und Maschine verstehen
- das Verhältnis zwischen Handarbeit, Maschinenarbeit und industrieller Fertigung verstehen
- Maschinen in ihrer Funktion am selbst hergestellten oder vorgefertigten Modell kennenlernen und erproben
- einfache Schwimm- und Flugkörper bauen und dadurch elementare Erfahrungen in den Bereichen Schwimmen und Fliegen gewinnen
- Gebrauchsgegenstände aus verschiedenen Werkstoffen und in verschiedenen Herstellungsverfahren anfertigen
- Kenntnisse über Zweck, Form- und Funktionszusammenhänge sowie Art des Herstellungsverfahrens erwerben
- Kenntnisse über die Eigenschaften natürlicher Materialien der Umgebung erwerben
- die motorischen Fähigkeiten weiter entwickeln
- der Funktion entsprechend die benötigten Materialien und Werkzeuge auswählen
- dem Alter entsprechend geübt sein in der Handhabung von Material und Werkzeug
- auf sparsamen Materialverbrauch und schonende Werkzeugnutzung betont achten
- sparsam mit Zeit und Energie umgehen

OBERSTUFE DEUTSCHE SPRACHE 5– 8. Jahrgangsstufen

5. JAHRGANGSSTUFE

Grammatische Begriffe

Verbkonjugationen:

Sich-Verben, Reflexivpronomen, Perfekt, Perfekt im Haupt – und Nebensätzen.
Benutzung von Haben und Sein
Modalverben im Perfekt
Zeitangaben. Vor- und Nachzeitigkeit.
Präpositionen. Wohin? Woher?
Adjektiv – Deklination
Satzmodelle: Wortfolge, Dativ, Akkusativ

Verben

Futur I.

Passiv: Vorgangspassiv/Zustandspassiv

Konjunktiv II.

Lassen + Infinitiv

Infinitiv + zu (anstatt...zu + Inf., Um...zu + Inf., damit)

Adjektive

Konjugation (schwach, stark, gemischt)

Pronomen

Man, jemand, niemand, etwas, nichts, da, worüber,

Artikel

Artikelwort

Zusammengesetzte Sätze

Aber/sondern, trotzdem/deshalb, außerdem

Zeitangabliche Nebensätze

Nominativ, Akkusativ, Dativ, Singular/Plural

Indirekte Rede

In Indikativ, im Nebensatz

Der Minimalwortschatz besteht aus 800 aktiven und
aus 400 passiven Wörtern

Minimalanforderung am Ende der 5. Jahrgangsstufe

Im Laufe des Schuljahres soll sich der Wortschatz des Schülers mindestens um 180 neue Wörter erweitern, mit denen er in Sprache und Schrift aktiv kommunizieren kann. Er soll über Erlebnisse erzählen können. Das Lesetempo soll sich dem Sprechtempo nähern. Er soll in bekannten und behandelten Themen einen kurzen Dialog von 6 bis 8 Sätzen führen. Der Schüler soll den Akkusativ und Dativ mit starken Substantiven im Satz anwenden können, auch nach Präpositionen. Er kennt Steigerung der Adjektive und kann vergleichen. Er kennt die Fragepronomen. Er soll erweiterte Sätze mit zusammengesetztem Prädikat bilden können, und die Wortfolge beherrschen.

6. JAHRGANGSSTUFE

Grammatische Begriffskreise

Ausdruck des Seins (sein, es gibt)

Ausdruck des Besitzes (haben)

Räumliche Verhältnisse: Richtungen, Orte, relative Situationen (vor, hinter, unter)

Entfernung Maße, Länge, Gewicht, der einfachste Ausdruck des Volumens groß, klein, schwer, leicht 2 Liter, 100 g,

Zeitliche Verhältnisse: Zeitdauer, Termine, aufeinanderfolgende Ereignisse; einfache Formen des Gegenwartsbezugs, des Vergangenheitsbezugs; Geschwindigkeit, Häufigkeit oft, immer

Die detaillierte Beschreibung der Modalität steht bei den Sprechabsichten

Mengenangaben: einfache Ausdrucksformen der Zahlen, Mengen, Maße des Grades.

Qualitätsangaben: Gestalt, Umfang, Farbe, Alter, Stoffe,

Ausdruck von Denken, Überzeugung, Wissen, Staunen (Ich denke, Ich weiß, daß... Wirklich)

Kasusverhältnisse: Subjekt, Objekt, (Genitiv, Dativ) Adverbialbestimmungen der Zeit, des Ortes...

Logische Verhältnisse: koordinativ, adversativ, kausal, (und, aber, oder, weil...)

Kohäsionsmittel: Artikelformen, Pronomen (Personal, Demonstrativ, Possessiv...) Konjunkti-onaladverbien

Der Minimalwortschatz besteht aus 1000 aktiven und
aus 500 passiven Wörtern

Minimalanforderung am Ende der 6. Jahrgangsstufe

Im Laufe des Schuljahres soll sich der Wortschatz des Schülers mindestens um 180 neue, zum Grundwortschatz der deutschen Sprache gehörende Wörter erweitern, die er bei der Beschreibung einfacher Vorgänge sowie zum Ausdrücken seiner Wünsche und Meinungen aktiv gebrauchen kann. Er soll auch einen nicht geübten Text fließend lesen. Er soll einen Brief persönlichen Inhalts, Erzählungen, Charakteristik schreiben können. Er soll die gelernten grammatischen Inhalte – Artikel, Unbestimmte Pronomen, Präpositionen, Adjektive, Konjunktionen verwenden können.

Stufe der Sprachbenutzung (laut Europäischem Rat A2)

Inhalt	Sprachrichtigkeit	Verlauf	Interaktion	Kohärenz
Der Schüler soll einfache Sätze mit gelernten und geübten Wörtern und Ausdrücken benutzen. Er soll mit wenigen Informationen, an einfachen alltäglichen Situationen teilnehmen.	Der Schüler soll richtige einfache Strukturen benutzen, aber er darf noch Fehler machen.	Der Schüler soll sich mit kurzen Sätzen verständigen. Er soll kurze Pause machen, wenn er seine Gedanken wieder beginnen oder formulieren möchte.	Der Schüler soll in den einfachen und geübten Situationen kommunizieren. Er soll noch in den für ihn unbekannten Situationen unsicher sein. Er versteht viel, aber er ist noch nicht fähig, ins Gespräch aktive Weise anzuschließen.	Der Schüler ist fähig, seine Gedanken zusammenzubinden, seine Verhältnisse zu den Dingen zu äußern.

7. JAHRGANGSSTUFE

Grammatische Begriffskreise

Verben

- Indikativ Aktiv
- Präsens
- Präteritum
- Perfekt
- Plusquamperfekt
- Futur I.
- Futur Perfekt
- Hilfsverben
- Modalverben
- Reflexive Verben
- Kausative Verben
- Infinitiv
- Partizip
- Konjunktiv
- Konjunktiv II.
- Konjunktiv Präteritum
- Konjunktiv Plusquamperfekt
- Imperativ
- Passiv
- Vorgangspassiv
- Zustandspassiv
- Rektion der Verben

Substantiv

- Genus der Substantive
- Deklination der Substantive
- Artikel

Adjektiv

- Adjektivdeklinaton
- Vergleichen
- Rektion der Adjektive

Partizip

- Partizip
- Partizip Präsens
- Partizip Perfekt
- Gerundivum

Pronomen

- Personalpronomen
- Reflexivpronomen
- Possessivpronomen
- Reziprokpronomen
- Demonstrativpronomen

Interrogativ Pronomen
Relativpronomen
Indefinitpronomen
Indefinite Zahlenadjektive

Zahlenadjektiv

Adverb

Präpositionen

Konjunktion

Negationswort

Der Minimalwortschatz besteht aus 1300 aktiven und
aus 700 passiven Wörtern

Minimalanforderung am Ende der 7. Jahrgangsstufe

Im Laufe des Schuljahres soll sich der Wortschatz des Schülers mindestens um 180 neue, zum Grundwortschatz der deutschen Sprache gehörende Wörter erweitern. Er soll auch einen nicht geübten Text fließend lesen. Er soll fähig sein, seine Gedanken mündlich und schriftlich ausdrücken zu können. Er soll Aufsätze zu dem behandelten Thema und Briefe schreiben können. Er soll in richtiger Reihenfolge über Ereignisse sowie über Lesestücke erzählen können. In seinen schriftlichen Arbeiten soll er die behandelten grammatischen Kenntnisse und den erweiterten Wortschatz anwenden.

8. JAHRGANGSSTUFE

Grammatische Begriffskreise

Substantiv

Zusammengesetzte Substantive
Wortbildung
Benutzung von den Artikeln

Verben

Verben mit Objekt und ohne Objekt
Passiv mit Modalverben
Konjunktiv
Subjektive Meinungsäußerung mit Verben
Futur I., Modalverben
Trennbare und untrennbare Verben
Verben mit Rektionen

Adjektive

Regeln und Ausnahmen
Adjektivdeklinations

Infinitiv

Infinitiv Konstruktionen
Nicht brauchen + Infinitiv
Sein zu + Infinitiv
Infinitiv, als Substantiv

Pronomen

Die Benutzung von verschiedenen
Pronomen

Zahlenadjektiv

Arten

Adverb

Richtige Benutzung von Adverbien

Präpositionen

Weitere Präpositionen

Modalverb

Satzmodelle

Arte von den zusammengesetzten
Sätzen, Satzverbindung, Doppelte
Bindewörter

Minimalanforderung am Ende der 8. Jahrgangsstufe

Im Laufe des Schuljahres soll sich der Wortschatz des Schülers mindestens um 180 neue, zum Grundwortschatz der deutschen Sprache gehörende Wörter erweitern. Er soll auch einen nicht geübten Text fließend lesen. Er soll fähig sein, seine Gedanken mündlich und schriftlich ausdrücken zu können. Er soll Aufsätze zu dem behandelten Thema und Vorstellungsbriefe schreiben können. Er soll in richtiger Reihenfolge über Ereignisse sowie über Lesestücke erzählen können. In seinen schriftlichen Arbeiten soll er die behandelten grammatischen Kenntnisse und den erweiterten Wortschatz anwenden. Er soll in deutscher Sprache Kontakte herstellen, sich informieren, erkundigen, fragen. Er soll einen muttersprachlichen Partner, der hochdeutsch spricht in alltäglichen Themen verstehen können. Seine Sprache soll verständlich sein. Er soll über das Gelesene kurz berichten und seine Meinungen dazu äußern können.

Stufe der Sprachbenutzung (laut Europäischem Rat B1)

Inhalt	Sprachrichtigkeit	Verlauf	Interaktion	Kohärenz
Der Schüler soll über ausreichende Sprachkenntnisse und genügenden Wortschatz verfügen, sich auszudrücken, in solchen Themen wie z.B.: Familie, Hobby, Arbeit, Reise und alltägliche Ereignisse. Er darf noch unsicher sein.	Der Schüler soll präzise sein und er soll gut die oft benutzten Ausdrücke und Sätze in den berechenbaren Situationen benutzen.	Der Schüler soll einfache fließende Texte in den bekannten Themen schaffen. Er darf noch kurze Pause halten, um die entsprechenden Wörter, Ausdrücke zu finden und sich zu korrigieren.	Der Schüler soll einfaches Gespräch anregen und beenden, in solchen Themen die für ihn bekannt sind. Er ist fähig, Informationen zu wiederholen, um gegenseitig zu verstehen.	Der Schüler soll seine Gedanken zusammenfassen, die Ereignisse schreiben. Er soll seine Standpunkte und Pläne begründen.

Allgemeine Anforderungen am Ende der 8. Jahrgangsstufe

Sprechfertigkeit

Der Schüler soll Gespräche mit Deutschen anregen und zum Gespräch anschließen.
Er soll seine Erfahrungen in Zusammenhängenden Sätzen erzählen.
Er soll über seine Träume, Ziele und Hoffnungen sprechen.
Er soll seine Meinungen, Gefühle und Absichten äußern und begründen.
Er soll fähig sein, sich auf Deutsch und in den unbekannten Situationen auf die Fragen reagieren.

Sprechverstehen

Der Schüler soll die wichtigsten Punkte, Informationen in verschiedenen Situationen verstehen.
Er soll auch die Gespräche und die Programme in Medien verstehen.

Lesen und Leseverstehen

Der Schüler soll die für ihn interessanten Texte verstehen.
Er soll fähig sein, einfache authentische Texte (Märchen, Gedichte, literarische Textteile, Erzählungen, Zeitungsartikel, Inserate usw.) lesen und verstehen.

Schreibfertigkeit

Der Schüler soll einfache aber zusammenhängende Texte über alltägliche und persönliche Themen schreiben.
Er soll einfachen Brief laut der Eigentümlichkeit der Formen schreiben.

ZIELSPRACHIGE ZIVILISATION

5 – 8. Jahrgangsstufen

5. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges

- Der Schüler soll Sprachkenntnisse und genügenden Wortschatz haben, sich auszudrücken und in den gelernten Themen zu sprechen.

THEMEN

Verkehr

Verschiedene Verkehrsmittel und Verkehrsschilder,
die Geschichte der Verkehrsmittel, Autoherstellung

Arbeit in der Welt

Berufe, Jobs, Arbeitsplätze.
Schule, Schulsystem in den deutschsprachigen Ländern

Gesundheit mit Sport

Freizeitbeschäftigungen, Hobbys
Sportarten, olympische Spiele, Wintersportarten,
Massensport in den deutschsprachigen Ländern.

Umwelt

Im Allgemeinen über die deutschsprachigen Länder
(Geografische Gegebenheiten, Landkarte, Verkehr, Währung)
Die berühmten Städte

Mensch und Gesellschaft

Allgemeine Kenntnisse über die Geschichte, Bräuche, Feste der deutschsprachigen Länder
Symbole, Staatsform,
Die wichtigsten geschichtlichen Ereignisse

Das alltägliche Leben

Bräuche und Sitte in den Deutschsprachigen Ländern
Das alltägliche Leben
Religiöse, staatliche und familiäre Feste
Leben in der Stadt und auf dem Lande
Essgewohnheiten, Spezialitäten

Kultur

Kinderliteratur, Kunst
Literatur: Erich Kästner, mein Lieblingsschriftsteller,
Brüder Grimm, Märchensammlung
Musik: Volkswerke in Deutschland
Legende

Ungarn

Die Lage von Ungarn, Landschaften

Die Geschichte

Sehenswürdigkeiten

Literatur, Kunst der Heimat

- Er soll die gelernten Ausdrücke in den bestimmten Situationen benutzen.
- Er soll am Gespräch teilnehmen, das Gespräch beginnen oder beenden.
 - Er soll seine Gedanken, Ideen und Pläne ausdrücken.

6. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges

- Der Schüler soll Sprachkenntnisse und genügenden Wortschatz haben, sich auszudrücken und in den gelernten Themen zu sprechen.

THEMEN

Arbeit in der Welt

Berufe, Jobs, Arbeitsplätze.

Schule, Schulsystem in den deutschsprachigen Ländern

Das Schulleben

Gesundheit mit Sport

Freizeitbeschäftigungen, Hobbys

Sportarten, olympische Spiele, Wintersportarten,

Massensport in den deutschsprachigen Ländern.

Umwelt

Im Allgemeinen über die deutschsprachigen Länder

(Geografische Gegebenheiten, Landkarte, Verkehr, Währung)

Die berühmten Städte, ihre Sehenswürdigkeiten

Mensch und Gesellschaft

Allgemeine Kenntnisse über die Geschichte, Bräuche,

Feste der deutschsprachigen Länder

Symbole, Staatsform,

Die wichtigsten geschichtlichen Ereignisse

Berühmte Personen in der Geschichte

Das alltägliche Leben

Bräuche und Sitte in den Deutschsprachigen Ländern

Das alltägliche Leben

Religiöse, staatliche und familiäre Feste

Leben in der Stadt und auf dem Lande

Essgewohnheiten, Spezialitäten von Landschaften

Kirche

Kultur

Kunst

Literatur

Musik

Legende

Ungarn

Die Lage von Ungarn, Landschaften, große Städte

Die Geschichte

Sehenswürdigkeiten

Literatur, Kunst der Heimat

- Er soll die gelernten Ausdrücke in den bestimmten Situationen benutzen.
- Er soll fließend einfache, kurze Texte bilden.
- Er soll am Gespräch teilnehmen, das Gespräch beginnen oder beenden.
Er soll Informationen bieten und geben.
 - Er soll seine Gedanken, Ideen und Pläne ausdrücken, wenn es nötig ist, soll er sie begründen.

7. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges

- Der Schüler soll Sprachkenntnisse und genügenden Wortschatz haben, sich auszudrücken und in den gelernten Themen zu sprechen.

THEMEN

Geographie von Deutschland

Nachbarländer, seine Landschaften, sein Klima

seine Bodenschätze, seine Seen, seine Schifffhäfen (Hamburg, Rostock)

bedeutendste deutsche Städte

Landschaften

Geographische Lage von Österreich

Landschaften

Die Sitte und die Sehenswürdigkeiten in Österreich

An der Donau, Wien

Klima

Geographische Lage der Schweiz

Schweiz aktuell, Geschichte, die großen Städte

Schöne Landschaften

Große Städte

Sitte und Bräuche in den Deutschsprachigen Ländern

Das alltägliche Leben, Familie, Kirche

Sport, Freizeit, Essen

Anekdoten

Kultur, Kunst

Feste

Wirtschaft und Gesellschaft in den deutschsprachigen Ländern

Industrie

Landwirtschaft

Produkte

Erfindungen

Geschichtliche Informationen

Sport und Freizeit

Sportarten, Freizeitaktivitäten, Massensport

Gesundes Leben

Kulturelle Ereignisse

Traditionen im Sport

Kultur, Kunst und wissenschaftliches Leben in den Deutschsprachigen Ländern

Museen

Erfindungen

Gebäude

Literatur, witzige Werken

Vorstellung von Ungarn

Die geografische Lage von Ungarn

Landschaften, Flüsse, Seen

Sehenswürdigkeiten in Budapest

Große Städte

Kultur, Kunst

Wissenschaft

Geschichte

- Er soll die gelernten Ausdrücke in den bestimmten Situationen benutzen.
- Er soll fließend einfache Texte bilden, seine Fehler korrigieren.
- Er soll am Gespräch teilnehmen, das Gespräch beginnen oder beenden.
Er soll Informationen bieten und geben.
 - Er soll seine Gedanken, Ideen und Pläne ausdrücken.

8. JAHRGANGSSTUFE

Voraussetzungen des Fortganges

- Der Schüler soll Sprachkenntnisse und genügenden Wortschatz haben, sich auszudrücken und in den gelernten Themen zu sprechen.

THEMEN

Die Welt und unsere Umwelt

Die geographische Lage von Berlin

Thüringen, Thüringer Wald, Harz Gebirge, die größten Seen und Flüsse

Alpenregion

Ungarn, Landschaften, Klima, Bevölkerung

Toleranz und Vorurteil in Ungarn und in den anderen Ländern

Geographie und Gesellschaft in Österreich,

geographische Lage in der Schweiz, ihre berühmtesten Städte,
Flüsse, Seen und Berge.
Ungarn, Sehenswürdigkeiten in Budapest
Fürstentum Liechtenstein
Umweltschutz
Europäische Integration
Internationale Organisationen, Institutionen und Beziehungen

Mensch und Gesellschaft

Die wichtigsten Wendepunkte der Geschichte in Deutschland
Deutschland aktuell
Rechte der Kinder
Identität
Die Geschichte von Österreich, die Sehenswürdigkeiten von Wien,
die Geschichte der Schweiz, ihre Kantone
Liechtenstein
weitere wichtige deutsche Städte
Medienwelt
Schulsystem
Reise
Tourismus, die Bedeutung des Fremdenverkehrs,
beliebteste Urlaubsziele

Literatur

Märchen
Die Sage, die Geschichte von Wartburg
Das Leben von Friedrich Schiller, seine Werke zB. Vilmos Tell
Hauslektüre
Deutsche, österreichische und schweizerische Schriftsteller,
ihre Werke. Mein Lieblingsschriftsteller und Dichter
Volkssitte und Bräuche in den deutschsprachigen Ländern.

Kunst und Wissenschaft

Die Erinnerungen der berühmten Städte zB. Weimar
Weltberühmte deutsche Komponisten und ihre Werke.
Beethoven in Bonn, Bach in Leipzig...
Berühmte Gebäude in den deutschsprachigen Ländern
Bräuche und Sitte in der Kunst, berühmte österreichische Komponisten,
ihre Werke z.B. Haydn, Mozart, Schubert, österreichische Volkslieder
Vielfalt der Museen

- Er soll die gelernten Ausdrücke in den bestimmten Situationen benutzen.
- Er soll fließend einfache Texte bilden, seine Fehler korrigieren.
- Er soll am Gespräch teilnehmen, das Gespräch beginnen oder beenden.
Er soll Informationen bieten und geben.
 - Er soll seine Gedanken, Ideen und Pläne ausdrücken, wenn es nötig ist, soll er sie begründen.

ERDKUNDE

7.-8. Jahrgangsstufen

7. JAHRGANGSSTUFE

Jahrgangsspezifische Anforderungen

Der Schüler soll

- Zusammenhänge verschiedener Faktoren erkennen: Klima, Hydrographie, Pflanzendecke
- grundlegende Kenntnisse über Bevölkerung und Wirtschaft erwerben
- grundlegende Kenntnisse über Bevölkerung (Sprachfamilien) und Wirtschaft erwerben
- Minderheiten, Beziehungen zu Ungarn erwerben
- Im Karpatenbecken sich orientieren
- Oberfläche Ungarns, die Großlandschaften, ihr Klima, Vegetation und ihre Wirtschaft kennen
- Die wichtigsten Städte in Ungarn benennen, ihre Bedeutung und Sehenswürdigkeiten kennen

Die Bedingungen des Fortschrittes

- Die Schüler sollen das Leben achten, die Natur schützen
- Sie sollen sich die Erkennungsmethoden aneignen und diese zum Erkennen der Erde benutzen
- Sie sollen die Beziehung der Ursache und Wirkung im Laufe der Beobachtungen der Veränderungen auf der Erde entdecken
- Sie sollen die Oberflächenformen in Ungarn, die Gewässer der Oberfläche, ihre Bezeichnung kennen
- Sie sollen sich orientieren können, grundlegende Bezeichnungen ablesen
- Sie sollen die Landkarte kennen
- Sie sollen unser Land, die Hauptstadt und die größeren Städte kennen
- Sie sollen die großen Landschaften unserer Heimat aufzählen und auf der Karte zeigen können
- Sie sollen über die Charakteristiken, Sehenswürdigkeiten der Landschaft berichten können
- Sie sollen die Zusammenhänge zwischen Landschaft und Wirtschaft erkennen

8. JAHRGANGSSTUFE

Jahrgangsspezifische Anforderungen

Der Schüler soll

- die Entstehung der Erde kennen
- die Gebirgsbildung beschreiben
- über die oberflächengestaltenden inneren und äußeren Kräfte erzählen
- die geologischen Epochen der Erdgeschichte kennen
- die Kenntnisse über Gesteine erweitern: Sedimentärgesteine, Bodenschätze
- die Kenntnisse über die Wasserhülle erweitern
- Ozeane und Meere charakterisieren

- Gewässer des Festlandes beschreiben: Flüsse, Seen, unterirdische Gewässer
- über den Wasserhaushalt der Erde berichten, den Wasserkreislauf erklären
- die Wasserwirtschaft beschreiben, Ursachen und Folgen der Wasserverschmutzung nennen
- die materielle Zusammensetzung und die Struktur der Erde und Atmosphäre kennen
- die Kenntnisse über den Wind erweitern: große Schäden, Informationen aus Wettervorhersagen
- Niederschlagsformen nennen und beschreiben
- Zusammenhänge verschiedener Faktoren erkennen: Klima, Hydrographie, Pflanzendecke, Zonalität
- grundlegende Kenntnisse über Bevölkerung und Wirtschaft erwerben
- topographische Kenntnisse über unseren Kontinent Europa erwerben: Lage, Grenze, Küstenlinie, Oberfläche, Entstehung
- Ländergruppen benennen: Nordeuropa, Westeuropa, Südeuropa, Osteuropa
- Oberfläche, Ländermerkmale, Sehenswürdigkeiten, Wirtschaft, politische Probleme erwerben.
- Ländergruppen benennen: Mitteleuropa
- Sie sollen die Nachbarländer, Völker benennen können
- topographische Kenntnisse über Afrika erwerben: Lage, Oberfläche, Entstehung
- Ländergruppen in Afrika benennen
- topographische Kenntnisse über Amerika erwerben: Lage, Oberfläche, Entstehung, Aufteilung
- Ländergruppen in Amerika benennen
- über große geographische Entdeckungsfahrten berichten
- über die Gefahren des Ozonlochs erzählen
- Oberfläche, Ländermerkmale, Sehenswürdigkeiten, Wirtschaft, politische Probleme erwerben
- topographische Kenntnisse über Asien erwerben: Lage, Oberfläche, Entstehung
- Ländergruppen in Asien benennen
- topographische Kenntnisse über Australien, Ozeanien und die Polargebiete erwerben: Lage, Oberfläche, Entstehung, Inselgruppen benennen
- über die Entdeckung des Nordpols und des Südpols berichten

Die Bedingungen des Fortschrittes

- Die Schüler sollen die Oberflächenformen kennen und die Bezeichnungen benutzen
- Sie sollen die stehenden Gewässer und Flüsse kennen.
- Sie sollen die charakteristischen Oberflächenformen, die natürliche Vegetation auf der Erde kennen
- Sie sollen die Entstehung typischer Landschaftsformen verstehen
- Sie sollen die Klimaregionen der Welt kennen
- Sie sollen die Zusammenhänge zwischen Klima und Wirtschaft erkennen
- Sie sollen sich auf der Landkarte orientieren
- Sie sollen die Kontinente und ihre Teile erwerben
- Sie sollen die verschiedenen Ländergruppen und die größeren Städte kennen
- Sie sollen für die Landschaften charakteristischen Wirtschaft kennen
- Sie sollen Energieträger und mineralische Rohstoffe gruppieren
- Sie sollen die Probleme der Weltwirtschaft und Entwicklungsländer erkennen
- Sie sollen ökologische Zusammenhänge erkennen

NATURWISSENSCHAFT

5.-6. Jahrgangsstufen

5. JAHRGANGSSTUFE

Jahrgangsspezifische Anforderungen

Der Schüler soll

- Klima und Wetter beobachten und messen
- die Kenntnisse über Luft und Niederschlag erweitern
- den Begriff „Klima“ erklären
- die Kenntnisse über das Relief erweitern
- die Kontinente und Ozeane benennen
- Kenntnisse über die Bewegung der Gesteinplatten erwerben
- Kalksteingebirge nennen, beschreiben, Kenntnisse über die Kalksteinbildung erwerben
- Schollengebirge nennen, beschreiben, Kenntnisse über die Entstehung erwerben
- Kettengebirge nennen, beschreiben, Kenntnisse über die Faltung erwerben
- die Pflanzendecke beschreiben, den Zusammenhang zwischen Höhe und Pflanzendecke erklären
- äußere Kräfte beobachten, Beispiele für bauende und zerstörende Arbeit sammeln
- die Eigenschaften von Kalkstein und Dolomit nennen, beschreiben
- die Wirkung des Menschen auf die Luft, die Gewässer und den Boden beschreiben
- unsere Naturschutzgebiete kennen und beschreiben
- Tiere und Pflanzen in ihren natürlichen und vom Menschen mitgeformten heimischen Lebensräumen kennen
- Lebewesen im Garten, im Hof, auf dem Feld erkennen, vergleichen, einordnen
- die gelernten Tiere und Pflanzen beschreiben
- die Besonderheiten einiger Arten von Tieren, die gemeinsamen Grundzüge ihres Körperbaues kennen, die Funktionen ihrer wichtigsten Organe hervorheben und mit deren Aufenthalt und Lebensweise in Verbindung bringen
- Entwicklung und Bedeutung einzelner Pflanzenteile kennen
- Sie sollen die Erde als Himmelskörper kennen, sich auf der Erdkugel orientieren
- sich mit dem Kompass orientieren
- sich auf der Landkarte, auf dem Globus und im Atlas orientieren
- Maßstab, Farbe, Höhenzahl, Kennzeichen und -typen kennen, nennen und beschreiben
- mit dem Gradnetz die geographische Lage bestimmen
- die Erde als Himmelskörper betrachten
- Kenntnisse über die Kugelförmigkeit der Erde erwerben
- die Bewegungen der Erde nennen und beschreiben, deren Folge der Wechsel von Tag und Nacht, und der Jahreszeiten ist.

Die Bedingungen des Fortschrittes

- Die Schüler sollen die Formen der beobachteten Oberflächenformen kennen und die Bezeichnungen benutzen
- Sie sollen die beobachteten stehenden Gewässer und Flüsse erkennen.
- Sie sollen die charakteristischen Oberflächenformen, Gewässer ihres Wohnortes, in Ungarn kennen

- Sie sollen die Entstehung typischer Landschaftsformen verstehen
- Sie sollen die Haupt- und Nebenhimmelsrichtungen benennen können
- Sie sollen die Elemente des Wetters und Klimas kennen
- Sie sollen sich auf der Landkarte orientieren
- Sie sollen die Lebensphänomene und die Lebensbedingungen kennen
- Sie können die bekannten Pflanzen aufgrund der kennengelernten Algorithmen mündlich beschreiben
- Sie können die Teile der weichständigen und holzständigen Pflanzen beschreiben und kennen den Unterschied zwischen dem Baum und dem Strauch
- Sie kennen und benennen einige bemerkenswerten Eigenschaften der beobachteten Tiere
- Sie sollen die Entwicklung und Wachstum einer Pflanze und eines Tieres kennen
- Sie können die Naturschutz - und Naturschädigenden Tätigkeiten aufzählen
- Sie sollen die Vielfalt von Organismen erkennen

6. JAHRGANGSSTUFE

Jahrgangsspezifische Anforderungen:

Der Schüler soll

- topographische Kenntnisse über Ungarns Oberfläche und die Nachbarländer erwerben
- Die Kenntnisse über Ungarns Landschaftsregionen erweitern
- die Sehenswürdigkeiten unserer Hauptstadt nennen
- Ungarns Naturschutzgebiete anhand von Bildern erkennen
- die Rechte der Minderheiten in Ungarn kennen
- die Kenntnisse über die Gewässer erweitern: Wassergang, Einzugsgebiet, Wasserscheide, Donauvölker, der Nutzen der Flüsse, die Entstehung unserer Seen
- Lebewesen im Wald, auf der Wiese, am Ufer und im Wasser erkennen, vergleichen, einordnen
- die gelernten Tiere und Pflanzen beschreiben
- die Besonderheiten einiger Arten von Tieren, die gemeinsamen Grundzüge ihres Körperbaues kennen, die Funktionen ihrer wichtigsten Organe hervorheben und mit deren Aufenthalt und Lebensweise in Verbindung bringen
- Entwicklung und Bedeutung einzelner Pflanzenteile kennen

Die Bedingungen des Fortschrittes

- Die Schüler sollen das Leben achten, die Natur schützen
- Sie sollen sich die Erkennungsmethoden aneignen und diese zum Erkennen der Umwelt benutzen
- Sie sollen die Beziehung der Ursache und Wirkung im Laufe der Beobachtungen der Veränderungen entdecken
- Sie sollen die Oberflächenformen, die Gewässer der Oberfläche, ihre Bezeichnung kennen
- Sie sollen sich orientieren können, grundlegende Bezeichnungen ablesen
- Sie sollen die ungarische Landkarte kennen
- Sie sollen ihr Land, ihre Hauptstadt und die größeren Städte kennen
- Sie sollen die großen Landschaften unserer Heimat aufzählen und auf der Karte zeigen können
- Sie sollen über die Charakteristiken, Sehenswürdigkeiten der Landschaft berichten können
- Sie sollen die Zusammenhänge zwischen Landschaft und Wirtschaft erkennen

- Sie sollen die Nachbarländer, Völker benennen können
- Sie sollen in der Lage sein, die Hauptcharakteristiken der Lebewesen zu beobachten und aufzusagen
- Sie kennen die Bestandteile der Pflanzen
- Sie können die kennengelernten Pflanzen mündlich beschreiben
- Sie sollen ein Tier, die Körperteile erkennen und benennen
- Sie sollen die Lebensgemeinschaften unterscheiden, ihre Merkmale kennen

BIOLOGIE

7. - 8. Jahrgangsstufen

7. JAHRGANGSSTUFE

Anforderungen der 7. Jahrgangsstufe

- Kenntnis der Begriffe der Klimazonen und Lebensgemeinschaften
- Kenntnis der Zusammenhänge zwischen Klima und Natur
- Orientierung in den Klimazonen
- Kenntnis der ökologischen Begriffe
- Orientierung in der Systematik
- Er soll die Fähigkeit besitzen, sich auszudrücken

Voraussetzungen des Fortganges

- Der Schüler soll allein über das gegebene Thema Skizze schreiben.
- Er soll nach der Untersuchungsarbeit in der Bibliothek Vorlesung halten.
- Er soll Schaulinie, Tabelle und Diagramme analysieren.
- Er soll in den gelernten Themen Vergleich machen.
- Die Schüler sollen das Leben achten, die Natur schützen
- Sie sollen sich die Erkennungsmethoden aneignen und diese zum Erkennen der Natur benutzen
- Sie sollen die Beziehung der Ursache und Wirkung im Laufe der Beobachtungen der Veränderungen auf der Erde entdecken
- Sie sollen die Lebensgemeinschaften auf der Erde kennen
- Sie sollen sich orientieren können, grundlegende Zusammenhänge zwischen den Landschaften, Klima und Natur erkennen
- Sie sollen die großen Ökosysteme aufzählen, charakterisieren und auf der Karte zeigen können
- Sie sollen die größeren Gruppen der Lebewesen benennen und charakterisieren können

8. JAHRGANGSSTUFE

Anforderungen der 8. Jahrgangsstufe

- Kennen der Begriffe des menschlichen Körpers
- Fähigkeit zur Aneignung von Kenntnissen
- Sie sollen die Fähigkeit besitzen, sich auszudrücken

Voraussetzungen des Fortganges

- Die Schüler sollen immer mehr Untersuchungsarbeit machen, um Skizze zu schreiben und Vorlesungen zu halten.
- Sie sollen fähig sein, Quelle zu suchen und sie zu vergleichen.
- Sie sollen den menschlichen Körper kennen
- Sie sollen die Organsysteme und die wichtigsten Organe des menschlichen Körpers benennen.
- Sie sollen die wichtigsten Funktionen der Organsysteme kennen.
- Sie sollen die Entwicklung des menschlichen Körpers kennen.

VIZUELLE KULTUR

5.-6. Jahrgangsstufen

5. JAHRGANGSSTUFE

Die Bedingungen des Fortschrittes

Die Schüler sollen die folgenden Kenntnisse und Fähigkeiten beherrschen:

- Gattungen der bildenden Kunst erkennen: Malerei, Bildhauerkunst, Architektur, Graphik, Handwerkskunst.
- Analyse, Beschreibungen die Kunstwerke.
- Erkenntnis der visuellen Mitteilungen, Ausdrücke der Meinungen, Bildbeschreibungen, Plastizität, Epochen der Kunstgeschichte,
- Beobachtung und Ergänzung der visuellen Kunstwerke mit persönlichem Ausdruck.
- Beobachtung der Kunstwerke, Thematische Gruppen: Urzeit: Prähistorie, die Antike, ägyptische, griechische, römische Kunst, Stilrichtungen
- Diskussionen über Kunstwerken, Beschreibungen auf Grund der Mitteilungen der visuellen Sprache
- Darstellung der literarischen, musikalischen, medialischen Erlebnisse, Darstellung der freien Assoziationen
- Erklärung der visuellen Kommunikationsformen der Medien: Zeichen, Computerspiel, Fotos, online Seiten
- Informationssuche des Themas aus verschiedenen Quellen, Prüfung und Vergleich der visuellen Bilder und Medientexte, Verbrauch in der Produktion
- Erste Raumdarstellungen der Kunst (Fläche, Raum), Darstellung der zeitlichen Veränderungen, Betrachtung der Bilder, Medientexte, Ereignisse
- Erklärung der visuellen Kommunikationsformen: Zeichen, Grundriss, Landkarte
- Deutung der Anwendungszeichen der visuellen Zeichen, Symbole
Visuelle Hervorhebung, Effekte
- Schaffen des direkten visuellen kommunikativen Produkts
- Ausdeutung, Schaffen, Sammlung der Symbole, Motiven der Kulturen, Vergleich der verschiedenen Gegenstände, Gebäude der Epochen, Dekoration, eigene Ideen, Benutzung der verschiedenen Materialien, Problemlösung, Volkskunde
- Darstellung der einfachen Räume, Raumverhältnisse
- Gebäudennalyse der Kulturen, Raumdeckung, Modellbau

6. JAHRGANGSSTUFE

Die Bedingungen des Fortschrittes

Die Schüler sollen die folgenden Kenntnisse und Fähigkeiten beherrschen:

- Erkenntnis der visuellen Mitteilungen, Ausdrücke der Meinungen, Bildbeschreibungen, Plastizität, Epochen der Kunstgeschichte
- Diskussionen über Kunstwerken, Beschreibungen auf Grund der Mitteilungen der visuellen Sprache
- Informationssuche des Themas aus verschiedenen Quellen, Prüfung und Vergleich der visuellen Bilder und Medientexte, Verbrauch in der Produktion, Hervorhebung
- Erste Raumdarstellungen der Kunst (Fläche, Raum), Darstellung der zeitlichen Veränderungen, Betrachtung der Bilder, Medientexte, Ereignisse
- Ausdeutung, Schaffen, Sammlung der Symbole, Motiven der Kulturen, Vergleich der verschiedenen Gegenstände, Gebäude der Epochen, Dekoration, eigene Ideen, Benutzung der verschiedenen Materialien, Problemlösung, Volkskunde
- Erkenntnis der wichtigsten Kunstwerke, besonders von den deutschsprachigen Ländern.

**Tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti,
évfolyamonkénti követelményei német nyelvből és a német nyelven tanított
szaktárgyakból**

2024.

ALSÓ TAGOZAT

Német nyelv

KÖVETELMÉNYEK AZ 1. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

- Ismerje a mindennapi üdvözlési és búcsúzási formákat.
- Egyszerű közlések, utasítások megértése, továbbadása, végrehajtása.
- Helyes német hangképzés és kiejtés a feldolgozott lexikai egységeknél, az információcserénél (kérdésre válaszadás).
- A feldolgozott témákban - üdvözlés, kérés, kívánság, búcsúzás, család, otthon, ház, lakás, iskola, napirend, étkezés, öltözködés, testünk, évszakok, az időjárás, bevásárlás, közlekedés, környezetünk, növények, állatok, számok 0-10-ig az alap szókészlet szavainak tudása.
- Memoriterek, dal, játék szövegének ismerete, ezekben aktív részvétel.

KÖVETELMÉNYEK A 2. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

- Az órán elhangzó utasítások értelmezése, továbbadása.
- A megismert témákról egyszerű beszámoló.
- Pontos, szöveghű olvasás, párbeszéd eljátszása.
- Az írott ábécé betűinek szavakban, mondatokban történő pontos, helyes alkalmazása.
- A tanult szavak, mondatok jól olvasható, folyamatosan másolása, lejegyzése.

- Az alapszókészlet szavainak helyesírása.
- Az ige jelen idejű ragozott alakjai, kijelentő és kérdő mondatok megfogalmazása.
- A betűrend ismerete, a kis és nagy kezdőbetű fogalmának ismerete.
- Az elválasztás szabályainak megfelelő szótagolás.
- A főnév, egyes és többes száma, a névelők: der, die, das, ein, eine.
- Az évközből megadott szókészletben lévő szavak ismerete.

KÖVETELMÉNYEK A 3. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

- Élmények folyamatos, logikus megfogalmazása.
- Emberek, állatok, dolgok lényeges, jellemző tulajdonságainak megnevezése.
- Olvasmány tartalmának elmondása, ismert szöveg folyékony, kifejező olvasása, szövegrészek kérdések alapján történő kikeresése.
- Az alapszókészlet szavainak helyes lejegyzése.
- Képekről mondatok alkotása, szövegrészek, mondatok képekhez csatolása, képek sorrendjének meghatározása.
- Kívánságok, kérések megfogalmazása.
- Az újonnan tanult szófajok és azok feladatainak ismerete.
- A főnevek egyes és többes számban, alany és tárgyesetben, igeik jelen időben, haben és sein segédigék használata.
- Szavakat szótárban képes legyen kikeresni.
- A Deutschprofis A1 tankönyv és munkafüzet szókincsének ismerete. (első 6 lecke)

KÖVETELMÉNYEK A 4. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

- Párbeszéd megfogalmazása.
- Az ige jelen idejű ragozott alakjai, kijelentő, kérdő és felszólító mondatok megfogalmazása.
- A főnevek egyes és többes számban, alany és tárgyesetben, igeik jelen időben, haben és sein segédigék használata.
- Olvasmány közösen megfogalmazott tartalmának elmondás, mesék, történetek megjelenítése.
- Helyes, folyékony olvasás, életkornak megfelelő szöveg kreatív feldolgozása.
- Írásbeli munka önálló, megbízható elvégzése.
- Szavak helyes lejegyzése.
- Szófajok helyes alkalmazása, kifejezésekben, begyakorolt mondatokban.
- A mellénevek helyes ragozása, alkalmazása.
- Szavakat szótárban, lexikonban kikeresni.
- A Deutschprofis A1 tankönyv és munkafüzet szókincsének ismerete.
- Az A1-es nyelvi szint elérése

Környezetismeret

KÖVETELMÉNYEK A 4. ÉVFOLYAM VÉGÉN KÖRNYEZETISMERETBŐL NÉMET NYELVEN

- Ismeri az egészséges életmód alapvető elemeit
- Ismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit
- Képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére, mérésére
- Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására
- Felismeri és megfogalmazza az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a természetvédelem jelentőségét
- Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a felismerésére és bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint
- Képes egy természetes életközösséget bemutatni. Megfigyeli és felismeri az élőhely és életmód, testfelépítés kapcsolatát
- Tájékozódik a térképen. Felismeri és használja az irányokat, az alapvető térképjeleket, megkülönböztet néhány térképajtát
- Térkép segítségével megmutatja hazánk nagy tájait, felismeri azok jellemző felszínformáit
- Elhelyezi Magyarországot és lakóhelyét a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét
- A következő témakörökben rendelkezik az alapvető német szókinccsel, képes gondolatait egyszerű mondatokban németül megfogalmazni:

1. Messung, Beobachtung

Schätzungen und einfache Messungen
Beobachten und beschreiben die nahe und weitere Umgebung
Erkennen einfache Naturerscheinungen
Vergleichen, forschen, gruppieren

2. Grundkenntnisse über die unbelebte Natur

Aggregatzustände
Eigenschaften des Stoffes
Das Wetter
Das Wasser in der Natur, Wasserkreislauf
Umweltschutz

3. Orientierung in der Zeit

Die Zeit
Der Kalender
Die Jahresuhr (Jahreszeiten, Monate, Woche, Tag)
Die Tageszeiten

4. Orientierung im weiteren Raum

Orientierung
Haupt- und Nebenhimmelsrichtungen

Landkarte (Farben, Zahlen)
Landschaften
Oberflächenformen, Gewässer

5. Unsere Heimat, Ungarn

Die Lage von Ungarn
Oberflächenformen in Ungarn
Gewässer in Ungarn
Die Nachbarländer
Die Landschaften von Ungarn
Die Siedlungen, Komitate, die Hauptstadt
Unser Wohnort,
Natürliche und kulturelle Sehenswürdigkeiten

6. Lebensgemeinschaften in unserer Umgebung

Das Leben am und im Teich
Pflanzen, Tiere
Insekten
Vögel, Zugvögel und Standvögel
Säugetiere, Körperaufbau, Eigenschaften, Vermehrung, Besonderheiten
Tierfamilien

7. Körper und Gesundheit

Der menschliche Körper
Innere und äußere Eigenschaften
Die Körperteile
Die Sinnesorgane
Die Muskeln und die inneren Organe
Gesundheit, gesunde Ernährung,
Körperpflege

Készségtárgyak: ének-zene, rajz, technika

A német nyelven oktatott készségtárgyak követelményrendszere megegyezik a magyar nyelven oktatott készségtárgyakéval, kiegészülve az adott tantárgyhoz köthető idegennyelvi kompetenciákkal:

- Értsék a tanulók a német nyelven adott utasításokat, megfelelően reagáljanak.
- Ismerjék az egyszerűbb tantárgyhoz köthető fogalmak német nevét.
- Értsék a dalokban található fontosabb német nyelvű szavakat, kifejezéseket.
- Értsék a német nyelvű dalok tartalmát.
- Ismerjék a német nyelvű mondókák, játékok szövegét.
- Ismerjék a rajz és technika tantárgyak során használt eszközök, anyagok nevét.

FELSŐ TAGOZAT

Német nyelv

KÖVETELMÉNYEK A 5. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

Témakörök, szókincs:

- **Élmények:**
 - o szabadidős tevékenységek
 - o nyári élmények
- **Barátok:**
 - o külső tulajdonságok
 - o belső tulajdonságok
 - o a barátságról beszélni
- **Teljesítmény:**
 - o miben vagyok jó
 - o rekordok
 - o összehasonlítás
- **Egészség-betegség:**
 - o közérzet
 - o betegségek
 - o az orvosnál
- **Média:**
 - o játékok
 - o számítógép
 - o mobil
- **Osztálykirándulás:**
 - o látnivalók
 - o útbaigazítás
 - o udvarias kérdés

Nyelvtani ismeretek:

- **Igék:**
 - o jelen idejű igék ragozása
 - o tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
 - o *Perfekt* múlt idő: a témakörhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása (rendhagyó és szabályos igék egyaránt, *sein* és *haben* segédigével álló igék megkülönböztetése)
 - o módbeli segédidők ismerete, helyes alkalmazása
 - o módbeli segédigék múlt ideje (*Präteritum*)
 - o felszólító mód helyes alkalmazása (*Imperativ*)
 - o vonzatos igék: tárgy- és részesesetet vonzó igék
- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**
 - o a tanult főnevek névelőinek ismerete
 - o névelőragozás
 - o határozott, határozatlan névelő
 - o melléknévfokozás
 - o személyes névmások, részes eset, birtokos névmás

- előjárószavak ismerete, vonzatok helyes alkalmazása
- **Mondatalkotás:**
 - egyszerű mondatok: egyenes, fordított szórend
 - összetett mondatok: kötőszavak ismerete (*dass, weil, wenn*), megfelelő szórend alkalmazása

Produktív kommunikációs készségek:

- Dolgok, személyek, szokások összehasonlítása
- Érdeklődési kör leírása, bemutatása
- Személyek, tárgyak jellemzése
- Érdeklődés kifejezése, érzelmek megfogalmazása
- Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- Vélemény, érvek megfogalmazása
- Tippek, javaslatok, tanácsok megfogalmazása
- Szóbeli és írásbeli kommunikációs készség

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- Írott és hallott szöveg értése
- Globális, szelektív és részletes írott- és hallott szövegértés

KÖVETELMÉNYEK A 6. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

Témakörök, szókincs:

- **Lakóhely:**
 - lakóhely
 - környezet
 - saját szoba
- **Közlekedés:**
 - közlekedési eszközök
 - tájékozódás
 - útbaigazítás
- **Svájc:**
 - országismeret
 - történelmi események
 - saját ország bemutatása
- **Régi korok:**
 - mesék
 - régi történetek
 - színház
- **Média:**
 - médiaeszközök
 - hírkészítés
 - rádióadás, újság
- **Iskola:**
 - iskolai élet
 - vizsgák
 - iskolatípusok

Nyelvtani ismeretek:

- **Igék:**
 - o jelen idejű igék ragozása, vonzatos igék, elöljárószók ismerete
 - o tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
 - o *Präteritum* – elbeszélő múltismerete, helyes használata
 - o *Perfekt* múlt idő: a témakörhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - o Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása, elkülönítése
 - o Felszólító mód helyes alkalmazása (*Imperativ*)
 - o Visszaható igék – *sich-Verben*
 - o Vonzatos igék: tárgy- és részesesetet vonzó igék
- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**
 - o a tanult főnevek névelőjének ismerete
 - o névelőragozás
 - o határozott, határozatlan névelő
 - o melléknévragozás: gyenge és vegyes
 - o mutató névmás: *dieser/diese/dieses*
 - o személyes névmások és azok ragozása
 - o elöljárószavak és vonzatuk ismerete, helyes alkalmazása
- **Mondatalkotás:**
 - o egyszerű és összetett mondatok helyes alkotása
 - o megfelelő szórend használata
 - o kötőszavak ismerete: *dass, weil, wenn, als, denn, und, oder, aber*

Produktív kommunikációs készségek:

- o Dolgok, személyek, szokások összehasonlítása
- o Érdeklődési kör leírása, bemutatása
- o Személyek, tárgyak jellemzése
- o Érdeklődés kifejezése, érzelmek megfogalmazása
- o Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- o Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- o Vélemény, érvek megfogalmazása
- o Típek, javaslatok, tanácsok megfogalmazása
- o Szóbeli és írásbeli kommunikációs készség (80-100 szavas fogalmazás)

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- o Írott és hallott szöveg értése
- o Globális, szelektív és részletes írott- és hallott szövegértés

KÖVETELMÉNYEK A 7. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

Témakörök, szókincs:

- **Sport, szabadidős tevékenységek**
 - o különböző sportágak, felszerelések, tevékenységek
 - o célok megfogalmazása
 - o saját sportteljesítmény jellemzése
- **Zene, hangszerek, zenei irányzatok**

- hangszerek, zenei irányzatok ismerete, jellemzése
- interjúkészítés
- véleményformálás
- **Ember, természet és technológia kapcsolata**
 - tájak, természeti jelenségek, adottságok ismerete, jellemzése
 - állatok jellemzése
 - a természet és a technológia összehasonlítása
 - találmányok jellemzése
 - prezentáció egy választott találmányról
- **Zsebpénz, kívánságok, célok**
 - diákok pénzköltési szokásainak leírása, jellemzése
 - statisztika értelmezése, elemzése
 - vélemény a zsebpénzről
 - célok megfogalmazása
 - iskolai rendezvény szervezése, reklámkészítés, hirdetés
- **Színes világ**
 - interkulturális kapcsolatok, ételek
 - többnyelvűség megismerése
 - multikulturalitás, nemzetek, kultúrák együttélése
 - nemzeti ételek, specialitások jellemzése
 - hagyományok összehasonlítása
- **Tanulás, tanulásmódszertan**
 - elképzelések, kívánságok megfogalmazása a jövővel kapcsolatban
 - tanulási tippek megfogalmazása
 - célok megfogalmazása az iskolával kapcsolatban
 - az iskolán kívüli tanulás előnyei, hátrányai

Nyelvtani ismeretek:

- **Igék:**
 - jelen idejű igék ragozása, vonzatok, elöljárószók ismerete
 - tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
 - *Präteritum* – elbeszélői múlt felszínes ismerete, felismerési szint
 - *hatte, war* igék stabil használata
 - *Perfekt* múlt idő: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - rendhagyó és szabályos igék egyaránt
 - *sein* és *haben* segédigével álló igék megkülönböztetése
 - Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása, elkülönítése
 - Felszólító mód helyes alkalmazása (*Imperativ*)
 - Feltételes mód helyes alkalmazása (*Konjunktiv II.*)
 - zu+Infinitv szerkezet felismerése, helyes alkalmazása, hozzá tartozó kifejezések ismerete

- o vonzatos igék: tárgy- és részesesetet vonzó igék (pl.: schenken D, A → ajándékozni valakinek valamit)

- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**

- o a tanult főnevek névelőinek ismerete
- o névelőragozás (Nominativ, Akkusativ, Dativ → alany-, tárgy- és részeseset)
- o határozott, határozatlan névelő
- o melléknévragozás
- o melléknévfokozás
- o főnévképzés: igéből, melléknévből, főnévből képzők segítségével
- o személyes névmások: részes eset, birtokos névmás
- o elöljárószavak ismerete, vonzatok helyes alkalmazása

- **Mondatalkotás:**

- o egyszerű mondatok: egyenes és fordított szórend
- o összetett mondatok: kötőszavak ismerete, megfelelő szórend alkalmazása
 - dass, weil, wenn, deshalb, deswegen, darum, um+zu+Inf., trotzdem, obwohl,
- o vonatkozó mellékmondat: Relativsatz
 - névelőragozás

Produkzív kommunikációs készségek:

- o Dolgok összehasonlítása
- o Érdeklődési kör leírása, bemutatása
- o Személyek, tárgyak jellemzése
- o Érdeklődés kifejezése, érzelmek megfogalmazása
- o Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- o Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- o Vélemény, érvek megfogalmazása
- o Típek, javaslatok megfogalmazása
- o Prezentációs készségek
- o Szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek
- o Levélírás, olvasói levél, kritika megfogalmazása, chat bejegyzés írása

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- o írott és hallott szöveg értésének fejlesztése,
- o globális, szelektív és részletes írott- és hallott szövegértés

KÖVETELMÉNYEK A 8. ÉVFOLYAM VÉGÉN NÉMET NYELVBŐL

Témakörök, szókinsz:

- **Környezetvédelem:**
 - környezetvédelmi problémák megismerése, kategorizálása
 - környezetvédelmi megoldások megismerése, jellemzése
 - ötletek gyűjtése, prezentálása
 - tippek, tanácsok a környezetbarát élethez
 - állatvédelem
 - környezetvédelem otthon, az iskolában, a mindennapokban
- **Jövőbeni tervek, foglalkozások:**
 - foglalkozások megismerése, jellemzése
 - kívánságok, tervek megfogalmazása
 - saját erősségek, gyengeségek felmérése
 - a fiatalok jövőbeni terveinek, céljainak megismerése, leírása
 - nyílt napok, próbanapok, különböző szakmák megismerése
- **Média:**
 - különböző médiaeszközök megismerése, jellemzése
 - újság, számítógép, tervezés, cikk írás
 - iskolaújság tervezése
 - Fake-News, álhírek felismerése, jellemzése
 - hír készítés
- **Érdeklődési körök, hobbik, diákszervezetek:**
 - érdeklődési körök, diákszervezetek, hobbik megismerése, jellemzése
 - diákszervezetek világszerte
 - összetartozás
 - közös célok
 - segélynyújtó szervezetek megismerése
 - segítségnyújtási akció tervezése, prezentálása
- **A Rajna mentén:**
 - a Rajna története
 - útiterv készítése
 - utazás, problémák kezelése
 - utazási tippek megfogalmazása
 - monda a Rajnáról

- **Emberi kapcsolatok**

- barátok, család, ismerősök
- együttélés, konfliktusok
- hasonlóságok és különbségek
- kulturális különbségek
- szokások összehasonlítása

Nyelvtani ismeretek:

- **Igék:**

- jelen idejű igék ragozása, vonzatos igék, elöljárószók ismerete
- tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
- *Präteritum* – elbeszélői múlt ismerete, helyes használata
- *Perfekt* múlt idő: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - rendhagyó és szabályos igék egyaránt
 - *sein* és *haben* segédigével álló igék megkülönböztetése
- Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása, elkülönítése
- Felszólító mód helyes alkalmazása (*Imperativ*)
- Feltételes mód helyes alkalmazása (*Konjunktiv II.*)
- zu+Infinitv szerkezet felismerése, helyes alkalmazása, hozzá tartozó kifejezések ismerete
- vonzatos igék: tárgy- és részesesetet vonzó igék (pl.: schenken D, A → ajándékozni valakinek valamit)
- *Futur I* – jövő idő ismerete, alkalmazása
- *Passiv* – szenvedő szerkezet használata
- *Plusquam Perfekt* – múlt idő ismerete, alkalmazása

- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**

- a tanult főnevek névelőinek ismerete
- névelőragozás (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv → alany-, tárgy-, részes- és birtokos eset)
- határozott, határozatlan névelő
- melléknévragozás mind a négy esetben
- melléknévfokozás
- főnévképzés: igéből, melléknévből, főnévből képzők segítségével
- személyes névmások: részes eset, birtokos névmás

- előjárószavak ismerete, vonzatok helyes alkalmazása
- n-Deklination – rendhagyó ragozású főnevek felismerése, helyes használata
- **Mondatalkotás:**
 - egyszerű mondatok: egyenes és fordított szórend
 - összetett mondatok: kötőszavak ismerete, megfelelő szórend alkalmazása
 - dass, weil, wenn, deshalb, deswegen, darum, um+zu+Inf., trotzdem, obwohl, nachdem, bevor
 - birtokos esetet vonzó kötőszavak: statt, wegen, während
 - vonatkozó mellékmondat: Relativsatz
 - névelőragozás

Produktív kommunikációs készségek:

- Dolgok, személyek, szokások összehasonlítása
- Érdeklődési kör leírása, bemutatása
- Személyek, tárgyak jellemzése
- Érdeklődés kifejezése, érzelmek megfogalmazása
- Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- Vélemény, érvek megfogalmazása
- Típek, javaslatok, tanácsok megfogalmazása
- Prezentációs készségek
- Szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek
- Levélírás, olvasói levél, kritika megfogalmazása, chat bejegyzés írása
- Konfliktus megoldása

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- írott és hallott szöveg értésének fejlesztése,
- globális, szelektív és részletes írott- és hallott szövegértés

Célnyelvi civilizáció

KÖVETELMÉNYEK AZ 5. ÉVFOLYAM VÉGÉN CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓBÓL

Témakörök, szókincs:

Landschaften (tájegységek)
 Kartenkunde (térképek jelei, égtájak)
 Sehenswürdigkeiten (nevezetességek)
 DACH-Länder (német nyelvű országok)
 Ausztria (alapvető információk, szomszédos országok, Bundesländer, Bécs, ételek, híres emberek, ünnepek)

Nyelvtani ismeretek:

- **Igék:**
 - o jelen idejű igék ragozása
 - o tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
 - o *Perfekt* múlt idő: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - o Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása
- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**
 - o a tanult főnevek névelőinek ismerete
 - o névelőragozás (Nominativ, Akkusativ)
 - o határozott, határozatlan névelő
 - o birtokos névmás
- **Mondatalkotás:**
 - o egyszerű mondatok: egyenes és fordított szórend

Produkzív kommunikációs készségek:

- Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- Szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- írott és hallott szöveg értésének fejlesztése,

KÖVETELMÉNYEK A 6. ÉVFOLYAM VÉGÉN CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓBÓL

Témakörök, szókincs:

DACH-Länder (német nyelvű országok)
 Svájc (alapvető információk, szomszédos országok, Bundesländer, Bécs, ételek, híres emberek, ünnepek)
 Németország (alapvető információk, szomszédos országok, Bundesländer, földrajza Berlin, ételek, híres emberek, ünnepek és szokások)

Nyelvtani ismeretek:

- **igék:**
 - o jelen idejű igék ragozása
 - o tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata

- *Perfekt* múlt idő: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
- Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása
- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**
 - a tanult főnevek névelőinek ismerete
 - névelőragozás (Nominativ, Akkusativ)
 - határozott, határozatlan névelő
 - birtokos névmás
- **Mondatalkotás:**
 - egyszerű mondatok: egyenes és fordított szórend

Produktív kommunikációs készségek:

- Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- Szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- írott és hallott szöveg értése

KÖVETELMÉNYEK AZ 7. ÉVFOLYAM VÉGÉN CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓBÓL

Témakörök, szókincs:

Lakóhelyek német nyelvterületen, ezek összehasonlítása

Iskolarendszer

Munka világa (munkahelyek és a német nyelvű országok jellemzői)

Közlekedés

Nyelvtani ismeretek:

- **igék:**
 - jelen idejű igék ragozása
 - tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
 - *Perfekt* múlt idő: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - *Präteritum*: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása
- **Főnevek, melléknevek, névmások, névelők, elöljárószavak:**
 - a tanult főnevek névelőinek ismerete
 - névelőragozás (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv)
 - határozott, határozatlan névelő
 - névmások: birtokos, mutató, személyes névmás tárgy és részes esete
 - elöljárószavak
- **Mondatalkotás:**
 - egyszerű mondatok: egyenes és fordított szórend
 - összetett mondatok (kötésszavak helyes használata)

Produktív kommunikációs készségek:

- Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása

- Szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- írott és hallott szöveg értése

KÖVETELMÉNYEK AZ 8. ÉVFOLYAM VÉGÉN CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓBÓL

Témakörök, szókincs:

Gazdaság, német iparágak

Egészséges életmód

Környezetvédelem

Európai Unió

Nyelvtani ismeretek:

- **igék:**
 - o jelen idejű igék ragozása
 - o tőhangváltós és rendhagyó igék ismerete, helyes használata
 - o *Perfekt* múlt idő: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - o *Präteritum*: a témakörökhöz kapcsolódó igék múlt idejű alakjának ismerete, alkalmazása
 - o Módbeli segédigék ismerete, helyes alkalmazása, múlt ideje
 - o Passiv
- **Főnevek, melléknévek, névmások, névelők, elöljárószavak:**
 - o a tanult főnevek névelőinek ismerete
 - o névelőragozás (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv)
 - o határozott, határozatlan névelő
 - o névmások (birtokos, mutató, személyes névmás tárgy és részes esete)
 - o melléknévragozás
 - o elöljárószavak
- **Mondatalkotás:**
 - o egyszerű mondatok: egyenes és fordított szórend
 - o összetett mondatok (kötőszavak helyes használata)

Produkzív kommunikációs készségek:

- Beszámolás eseményekről, tevékenységekről
- Beszámolás a fent felsorolt témákról, a szókincs stabil ismerete, alkalmazása
- Szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek

Receptív kommunikációs kompetenciák:

- írott és hallott szöveg értése

Természettudomány

KÖVETELMÉNYEK AZ 5. ÉVFOLYAM VÉGÉN TERMÉSZETTUDOMÁNYBÓL

német nyelven

- Ismerje a három halmazállapotot, és azok változását (olvadás, fagyás, párolgás)
- Ismerje a virágos növények fő részeit.
- Tudja mik a növények alapvető életfeltételei.

- Ismerje a növények különböző hasznosítási szempontjait (zöldség-gyümölcs).
- Tudja, hogy a haszonnövényeknek mely részét fogyasztjuk.
- Ismerjen növényi kártevőket és az azok elleni védekezés néhány módját.
- Ismerje a háziállatok testfelépítését.
- A mindennapi környezetben előforduló kölcsönhatások felismerése.
- Ismerje a háztartások legfontosabb energiaforrásait.
- Ismerjen energiahordozókat, tudja az energiatakarékosság fontosságát.
- Ismerje a világtájakat.
- Ismerje a domborzati térkép színeit, jelrendszerét.
- Tudja a 3 fő felszínforma tulajdonságait, ismerje fel azokat a térképen.
- Ismerje hazánk 6 nagy táját, határoló országainkat.
- Tudjon eligazodni a közigazgatási térképen (országhatár, települések, megyék leolvasása)
- Tudja, hol helyezkednek el a kontinensek, óceánok, meg is tudja nevezni őket.
- Tudja, hol helyezkednek el a nevezetes szélességi körök.
- Ismerje a Föld alakját és mozgásait, azok következményeit.
- Ismerje az éghajlat elemeit és az éghajlati övek elhelyezkedését.
- Tudja, mely égitestek tartoznak a Naprendszerünkhöz.
- A legjelentősebb hazai álló-és folyóvizek, a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat felismerése a térképen.
- Tudja, honnan indulnak, hová érkeznek a folyók, milyen torkolatok vannak.
- Ismerje a vízjárás, vízgyűjtő és a vízváltató fogalmát, okait.
- Tudjon példát mondani a vizek hasznosításáról és védelméről.

Témakörök német nyelven:

- Im Obst- und Gemüsegarten (die wichtigste Obst- und Gemüsesorten und ihre Teile)
- Haustiere (Merkmale, Eigenschaften der Haustiere, ihre Ernährung)
- Leblose Materialien
- Die Landkarte (Grundriss, Landkarte, Maßstab, Farben, Orientierung)
- Das geographische Gradnetz (Längen- und Breitenkreise, Ortbestimmung)
- Das Klima und Wetter (Wetterselemente, klimabestimmende Faktoren, Klimazonen)
- Kontinente und Ozeane
- Oberflächenformen und ihre Entstehung
- Landschaften in Ungarn
- Ungarns Nachbarländer
- Gewässer (Flüsse, Seen, Quelle, Mündungstypen, Wasserscheide, Einzugsgebiet)

A következő kérdések megválaszolását várjuk a tanulótól:

- Wie heißen die wichtigsten Gemüsesorten?
- Welche Teile von verschiedenen Gemüsesorten kannst du aufzählen?
- Woraus besteht ein Obstbaum?
- Woraus besteht eine Blüte?
- Zähle die wichtigsten Haustiere und ihre Körperteile auf!
- Welche Tiere sind Fleischfresser/Allesfresser/Pflanzenfresser?
- Was ist die Landkarte?
- Was bedeuten die Farben auf der Landkarte?
- Welche sind die Himmelsrichtungen und wo liegt Norden auf der Landkarte?
- Woraus besteht das Gradnetz?

- Was bestimmen die Breiten- und Längengrade?
- Wie heißen die Wetterelemente?
- Welche sind die klimabestimmenden Faktoren?
- Wie heißen die Klimazonen, wo liegen sie?
- Zähle die Kontinente und Ozeane auf!
- Wie heißen die Großlandschaften und die Nachbarländer in Ungarn?
- Wie heißen die wichtigsten Gewässer in Ungarn?
- Was für Mündungstypen kennst du?

KÖVETELMÉNYEK AZ 6. ÉVFOLYAM VÉGÉN TERMÉSZETTUDOMÁNYBÓL

német nyelven

Földrajzi ismeretek:

- Ismerje az alföldek kialakulásának folyamatát.
- Tudja a hegységképződések fajtáit, folyamatát, felszíni formakincsét, példákat rá Európában, hazánkban
- Ismerje a földfelszín változtató erőket és azok építő és romboló munkáját
- Ismerje a kőzetek csoportosítását, tudjon példát mondani
- Tudja a mészkőhegységek kialakulását, formakincsét
- Ismerje hazánk alföldjeit, azok kialakulásának jellemzőit, ipari és mezőgazdasági hasznosításukat, nevezetességeiket.
- Ismerje hazánk domb- és hegyvidéki tájait, tudja elhelyezkedésüket a térképen és néhány jellemzőt róluk
- Ismerje a mezőgazdasági és ipari hasznosításukat, nevezetességeiket.

Biológiai ismeretek:

- Tudja, melyek a magyarországi erdők szintjei, ismerje az erdő szintjeit képviselő jellemző növényeket és állatokat
- Tudja ezeket az élőlényeket jellemezni (gyökér, szár, levél, virág, termés, illetve az állatoknál: élőhely, kültakaró, testfelépítés, mozgás, táplálkozás, szaporodás, egyéb jellemzők)
- Ismerje a magyarországi rétek növényei és állatai, tudja azokat jellemezni már egyszer felsorolt szempontok alapján.
- Ismerje a magyarországi vizek jellemző növényeit és állatait, tudja azokat jellemezni a már egyszer felsorolt szempontok alapján.
- Ismerje az ember szervezetét felépítő fő részeket és azok jelentőségét.

Témakörök német nyelven:

- Leben im Wald (Bäume, Unterholz, Tiere)
- Die Kräfte der Natur (Platten, Vulkane, Aufbau der Kontinente, Entstehung der Gebirge)
- Unsere Heimat, Ungarn (Geographische Lage, Klima, Landschaften, Komitate, wichtigste Städte, Sehenswürdigkeiten, Hauptstadt, Plattensee)
- Das Leben auf der Wiese (Lebensbedingungen, Pflanzen, Tiere)
- Das Leben im Wasser und am Ufer (Lebensbedingungen, Pflanzen, Tiere)
- Der Mensch (Aufbau unseres Körpers, die Lebensprozesse)

A következő kérdések megválaszolását várjuk a tanulóktól:

- Was bedeutet: Lebensgemeinschaft?

- Was für Lebensgemeinschaften kennst du?
- Wie sind die Lebensbedingungen im Wald/auf der Wiese/im Wasser/am Ufer?
- Welche sind die wichtigsten Pflanzen und Tiere im Wald/auf der Wiese/im Wasser/am Ufer?
- Wie kannst du diese Lebewesen gruppieren?
- Welche sind die äußeren und inneren Kräfte?
- Woraus besteht ein Vulkan?
- Wie entstehen die Oberflächenformen?
- Wo liegt Ungarn?
- Wie groß ist Ungarn?
- Wie ist das Klima in Ungarn?
- Wie heißen die wichtigsten Städte von Ungarn?
- Was ist für die Landschaften von Ungarn charakteristisch? (Landwirtschaft, Industrie, Sehenswürdigkeiten usw.)
- Zähle die Körperteile der Menschen auf?
- Welche sind die wichtigsten Lebensprozesse?

Vizuális kultúra

KÖVETELMÉNYEK AZ 5. ÉVFOLYAM VÉGÉN VIZUÁLIS KULTÚRÁBÓL

- I.** A tanuló ismerje és tudja megnevezni a következő művészettörténeti korszakokat:
- az őskor művészete (Die Kunst in der Urzeit)
 - ókor (Altertum/frühere Hochkulturen)
 - Egyiptom (Ägypten)
 - az ókori Görögország (die alten Griechen)
 - az ókori Róma (altes Rom)
- II.** A tanuló ismerje fel és néhány kifejezés segítségével tudja jellemezni a különböző korszakokban keletkezett művészeti alkotásokat:
- - barlangrajzok, állatábrázolás az őskorban (Höhlenmalerei-Zeichnungen von Tieren)
 - - Willendorfi Vénusz (Venus von Willendorf)
 - - egyiptomi piramisok (Große Pyramiden von Gizeh)
 - - Tutankhamon aranymaszkja (Tutanchamuns Totenmaske)
 - - hieroglifák (Hieroglyphen-Rätsel)
 - - görög építészet: oszloprendek (Säulenordnungen, Akropolis)
 - - Olimpiai játékok (Olympische Spiele)
 - - görög vázák (die Vasenmalerei)
 - - a görög istenek (Gottheiten des Olymp)
 - - Kolosseum (das Kolosseum in Rom)
 - - a római istenek (die römische Götterfamilie)
 - - Aquincum (Mosaiken-mozaikok)
- III.** A továbbhaladáshoz szükséges szókincs:

Őskor: die Urzeit, die Steinzeit, die Urmenschen das Mammut, der Stier, die Höhle, jagen, sammeln, Feuer machen, fischen, die Statuette, die Größe, die Fruchtbarkeit

Ókor: Egyiptom/der Nil, das Tal, der Pharao, die Mumie, der Sarkophag, balsamieren, die Totenmaske, der Papyrus, Stein von Rosette

Görögország: der Tempel, die dorische, ionische, korintische Ordnung, das Stadion, die Sportarten, der Gott, die Göttin, das Theater, die Maske, die Bühne, der Schauspieler

Róma: ewige Stadt, die Arena, der Gladiator, der Triumphbogen, die Wasserführung, bauen, haltbare Römerstraßen, das schwarz-weiß Mosaik

KÖVETELMÉNYEK AZ 6. ÉVFOLYAM VÉGÉN VIZUÁLIS KULTÚRÁBÓL

I. A tanuló ismerje és tudja megnevezni a következő művészettörténeti korszakokat:

- középkor (Mittelalter)
- a román kor művészete (die Romanik)
- gótika (die Gotik)
- reneszánsz (die Renaissance)

II. A tanuló ismerje fel a különböző művészeti korszakban keletkezett alkotásokat, és néhány mondattal jellemezze azokat:

- Aachen Pfalzkapelle (Karl der Große)
- középkori katedrálisok (Kathedralen im Mittelalter, Kölner Dom, Wiener Stephanskirche)
- freskófestészet (képelemzés)
- kódexek, iniciálék (Kodex, Initiale)
- élet a középkori várakban, kolostorokban (Leben in den Burgen, im Kloster)
- élet a középkori városokban (Leben in der Stadt)
- Michelangelo: Fresken der Sikstischen Kapelle
- Leonardo da Vinci: Mona Lisa
- német reneszánsz: Albrecht Dürer (képelemzés)
- németalföldi reneszánsz: Bruegel (képelemzés)

III. A megszerzett ismeretekhez kapcsolódó tevékenységek:

- iniciálék (kezdőbetű) tervezése
- cégér tervezése
- a lovagi torna ábrázolása
- címer tervezése
- tájkép festése

Földrajz

KÖVETELMÉNYEK A 7. ÉVFOLYAM VÉGÉN FÖLDRAJZBÓL

Helyünk a Kárpát-medencében

- Ismerje a Kárpát-medence elhelyezkedését, nagy tájait.
- Tudja felsorolni a Kárpátok részeit, hogy mely országok területén helyezkedik el.
- Ismerje a Kárpát-medence természet- és gazdaságföldrajzi egységét.

Életünk Magyarországon

- Ismerje lakóhelye legfontosabb földrajzi jellemzőit
- Ismerje hazánk 6 nagy táját (vaktérképen megmutatni), és tudjon mindegyikhez mondani kis tájakat pl. Alföld-Kiskunság
- Ismerje a tájak legfontosabb természetföldrajzi jellemzőit

Gazdasági élet Magyarországon

- Ismerje Budapest legfontosabb jellemzőit, felépítését, feladatát, gondjait.
- Ismerje a tájak legfontosabb gazdaságföldrajzi jellemzőit, az ipartelepítő tényezőket.
- Ismerje élelmiszeriparunk fő jellemzőit, rendelkezésre álló termesztett növényeit és azok feldolgozását.
- Ismerje iparunk jellemző ágazatait, energiagazdaságunk jellemzőit. - Ismerje közlekedési hálózatunk jellemzőit.
- Ismerje a fontosabb települések nevezetességeit.
- Ismerje hazánk világörökségi helyszíneit, nemzeti parkjait, hungarikumokat

Témakörök német nyelven:

A tanulótól a témakörökhöz kapcsolódó legfontosabb összefüggések megértését, német nyelven való megfogalmazását várjuk. Ismerje a tanuló a témakörökhöz tartozó alpszókincset német nyelven, tudjon a felmerülő kérdésekre német nyelven válaszolni.

Geographie unseres unmittelbaren Wohnumfeldes

Geographische Gegebenheiten unseres Wohnortes
Naturschönheiten des Ortes

Im Karpatenbecken

Erdgeschichte im Karpatenbecken
Die geografische Einheit des Karpatenbeckens
Die gesellschaftliche Einheit des Karpatenbeckens
Die Bevölkerung im Karpatenbecken und ihre Bräuche

Geographie von Ungarn

Die natürlichen und kulturellen Werte von Ungarn

Erdgeschichte
Die Landschaften unserer Heimat, ihre natürlichen Gegebenheiten
Nationale Kultur unserer Heimat
Volkskundliche Gruppen, ihre Bräuche
Ursprung-und Wertschutz

Gesellschaftliche Geographie von Ungarn

Ungarns Bevölkerung
Unsere Siedlungen
Budapest

Ungarns Wirtschaftsleben
 Energiewirtschaft
 Maschinenindustrie, Chemische Industrie
 Leichtindustrie
 Landwirtschaft
 Unser Handel
 Fremdenverkehr, Tourismus
 Verkehr
 Wissenschaft

Im Karpatenbecken

Erdgeschichte im Karpatenbecken
 Die geografische Einheit des Karpatenbeckens
 Die gesellschaftliche Einheit des Karpatenbeckens
 Die Bevölkerung im Karpatenbecken und ihre Bräuche

Német nyelvű fogalmak:

Ungarn, Karpatenbecken, Kristallgestein, Kalkstein, Klimawirkungen, Donau, Theiss, Drau, Körös, Rába, Maros, Bodrog, Zagyva, Sajó, Inseln der Donau, Wasserwirtschaft, Schutzdammsystem, Balaton, Velence-See, Neusiedler See, salzhaltige Seen, Heilwasser, Heiltourismus, Pflanzen- und Tierwelt Ungarns, Bodentyp, Fruchtbarkeit, Durchschnittsbevölkerungsdichte, die Grosse Tiefebene und ihre Landschaften, Schuttkegel, Lößgebiete, Sandgebiete, Überschwemmungsgebiet, Kanalsystem, Hauptanbauggebiete, Hauptzuchtgebiete, Industriezweige, Lebensmittelindustrie, Verarbeitungsindustrie, die Kleine Tiefebene, Zeugenberge, Alpenvorland, Soproner Gebirge, Kőszeger Gebirge, Rábaköz, die TransdanubischeHügellandschaft, Mecsek, Zalaer,-Somogyer,-Baranyaer,-Tolnaer Hügellandschaft, das TransdanubischeMittelgebirge, Keszthelyer Gebirge, Tapolcaer Becken, Basaltvulkane, Balatoner Oberland, Bakonyer Gebirge, Vértes, Velence Gebirge, Dunazug Gebirge, Erzförderung, das Nördliche Mittelgebirge und seine Teile, Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Zempléner Gebirge, Tokajer Gebirge, Weinbau, Aggtelek, Budapest, Pester Flachland, Budaer Gebirge, die grössten Städte, Verwaltung, Komitate, Hauptformen der Siedlungen, Zonen der Städte, die infrastrukturelle Versorgung, die Naturschutzgebiete Ungarns, Nationalparke, Handelszweige, Fremdenverkehr, Wirtschaftsleben, Energiewirtschaft, Industrie, Landwirtschaft, die Regionen, Messestadt, Brückenstadt,Nationalität, Sprachinsel, Volkskunde, Minderheiten, Hochwasser, Dürre, Gedenkstätte, Ursprungschutz, Wertschutz, Umweltschutzgebiet, Siedlungsnetz, Unternehmer, Heiltourismus, Infopark, Dorftourismus, Dienstleistungen, Handel,Gastronomie,Weinbau, Fremdenverkehr, Unterstützungssystem, unser Wohnort

KÖVETELMÉNYEK A 8. ÉVFOLYAM VÉGÉN FÖLDRAJZBÓL

Európa és a távolabbi kontinensek

- Ismerje Európa elhelyezkedését a Földön
- Tudja felsorolni Európa legfontosabb természet – és társadalomföldrajzi jellemzőit.
- Ismerje az EU legfontosabb alapelveit.
- Ismerje a szomszédos országok elhelyezkedését, természetföldrajzi felépítését (tájait), éghajlatukat, vízrajzukat, gazdasági jelentőségüket.
- Ismerje az európai térségeket, jelentős országaikat és azok legfontosabb jellemzőit.
- Ismerje a kontinensek (Afrika, Ausztrália, Déli-sarkvidék, Amerika, Ázsia) határait, jellemző partvonalukat, ismert tájait, éghajlati jellemzőjüket, legismertebb folyóit, tavait.

- Ismerje, hogy az adott kontinensnek kik a lakói, hogy élik életüket, milyen mezőgazdasági és ipari, egyéb gazdasági tevékenységet folytatnak. - Ismerje 1-1 fontosabb ország földrajzi jellemzőit (Egyiptom, Ausztrália, Amerikai Egyesült Államok, Japán, Kína, India).
- Ismerje a munka világának alapvető fogalmait, összefüggéseit.

Témakörök német nyelven:

A tanulótól a témakörökhöz kapcsolódó legfontosabb összefüggések megértését, német nyelven való megfogalmazását várjuk. Ismerje a tanuló a témakörökhöz tartozó alpszókincset német nyelven, tudjon a felmerülő kérdésekre német nyelven válaszolni.

Europa – allgemeine Geographie

Erdgeschichte von Europa
Lage auf der Erdkugel, Grenzen,
Küstenlinie, Aufteilung
Die Entstehung Europas, seine Oberfläche
Europas Klima, natürliche Vegetation und Hydrographie
Gesellschaftliche Prozesse in Europa
Europäische Union

Geographie der Nachbarländer von Ungarn

Alpen- und Karpatenländer
Österreich
Slowakei, Kroatien, Serbien, Ukraine, Rumänien
Slowenien

Geographie von Nord-und Südeuropa

Natürliche Gegebenheiten
Nordeuropa
Südeuropa, die Pyrenäen-Halbinsel und ihre Länder, Apenninenhalbinsel, Balkanhalbinsel
Gesellschaftliche Zusammenhänge, Mischung der Kulturen, die Bewegung der Arbeitskraft

Atlantisches Europa

Die Charakterisierung von Westeuropa
Die geografischen Probleme in dieser Region
Die wichtigsten Länder in Westeuropa,
Großbritannien, Frankreich

Ost – und Mitteleuropa

Osteuropa – zwischen Asien und Europa
Die natürlichen Gegebenheiten in Mittel –und Osteuropa
Mittel-und Osteuropas Wirtschaftsleben
Deutschland
Polen
Tschechien
Schweiz
Russland

Geographie der Kontinente (außerhalb von Europa)

Afrika und Amerika

Erdgeschichte
Geographische Lage, Grenzen, Küstenlinie

Die Herausbildung der Oberfläche Afrikas
Die Oberfläche Afrikas
Klima, Zonalität, Hydrographie Afrikas
Die Bevölkerung und Wirtschaftsleben Afrikas
Natürliche Gegebenheiten in Amerika
Oberflächenform
Das Klima Nord-und Mittelamerikas
Ländergeographie
Die natürliche Vegetation und die Hydrographie
Kanada
Die Vereinigten Staaten von Amerika
Südamerika

Asien

Erdgeschichte
Geographische Lage, Grenzen,
Territorium und Küstenlinie
Die Oberfläche
Klima, Monsun
Die natürliche Vegetation und die Hydrographie
Regionen in Asien
Bevölkerung und Länder
China
Japan
Indien
Die Länder Südostasiens
Südwestasien

Australien

Australien
Ozeanien
Polargebiete

Unser Leben und die Wirtschaft: die Welt der Arbeit

Globalisierung
Weltmarkt, Welthandel
Entwicklungsunterschiede auf der Erde
Finanzielle Tätigkeiten
Unternehmen, Standortfaktoren
Siedlungsgeographie
Wirtschaftszweige
Geldwechsel, Währung
Kredit
Wettbewerbsfähigkeit
Arbeitslosigkeit

Fogalmak német nyelven:

Erdgeschichte, Altertums, Mittelalter, Neuzeit, Meeresablagerung, Kalksteingebirge, vulkanisches Gebirge, Sandgebiet, Lössgebiet

Gesteine, äußere Kräfte, innere Kräfte, Vulkan, Lava

Energieträger, Bodenschätze

Klimazonen, Windsystem, Gletscher, Wasserkraft, Sonnenenergie

Zonale Vegetation

Wirtschaftszweige, Handel, Währung, Einkommen,

Europa

Indo-europäische Sprachfamilie, EU. Staatsbürger, Arbeitserlaubnis, Ansiedlerlaubnis, Flüchtlinge, Wirtschaftliche und politische Integration, Euro-Zone, Schengener-Zone, Strasbourg, Vatikan

Gebirgssystem, Fachländer, Skandinavisches Gebirge, Alpen, Französisches Zentralmassiv, Pyrenäen, Finnische Seenplatte, Osteuropäisches Tiefland, Karpaten, Balkan, Dinarisches Gebirge, Apenninen, Poebene, Island, Britische Inseln, Sizilien, Kreta, Kaspisches Meer, Balaton, Wolga, Donau, Rhein, Po, Ebro, Nordpolarmeer, Gibraltar, Bosporus, Mittelmeer, Schwarzes Meer, Fjord, Mont Blanc, Finnland, Norwegen, Schweden, Großbritannien, Benelux-Staaten, Frankreich, Italien, Bulgarien, Griechenland, Spanien, Portugalien, Tschechien, Slowakei, Deutschland, Österreich, Schweiz, Polen, Slowenien, Russland, Rumänien, die wichtigsten Städte, Gletscher, Bergbauggebiet, Industrieregionen, Umweltverschmutzung, Multikultur, Kulturgebiet, Kulturlandschaft, Militärische und politische Großmacht, Familiäre Landwirtschaft, Bergtourismus

Afrika

Küstenlinie, gegliedert, ungegliedert, Ablagerungsschichten, Tafelland, Kongobecken, Kalahari-Becken, Atlasgebirge, Südafrikanische Hochebene, Hochländer, Wüsten, Halbwüsten, Golf von Aden, von Guinea, Madagaskar, Somalihalbinsel, Nil, Niger, Kongo, Sambesi, Suezkanal, Tschadsee, Victoriasee, Tanganjikasee, Trichtermündung, Kilimandscharo, Ägypten, Kairo, Pretoria, Bodenbearbeitung mit der Hacke, Plantagen, Ölpalmen, Datteln, Wüstenoasen, Baumwolle, Mittelmeerraum, Savanne, Savannenklima, Äquatorklima, tropisches Wüstenklima, mediterranes Klima, Passatwind, Förderländer, Einseitige Wirtschaft, Plantagenwirtschaft, Weltmarkt

Amerika

Nordamerika, Südamerika, Mittelamerika, Kordilleren, Felsengebirge, Anden, Appalachen, Mississippi Tiefland, Golfküstenebene, Bergland von Guayana, Amazonastiefland, Brasilianisches Bergland, Paranátiefland, Kanadischer Schild, Patagonien, Pampa, USA, Kanada, Mexiko, Hudsonbay, Golf von Mexiko, Karibisches Meer, Mississippi, Missouri, Colorado, Orinoco, Amazonas, Paraná, Deltamündung, Panamakanal, Große Seen, Grönland, Antillen, Alaska, Labrador, Florida, Frostklima, Tajga, Tundra, Polarmeer, Kontinentalklima, Ozeanisches Klima, Subtropische Klimazone, Gebirgsklima, Industrieregionen, Kohlenbecken, Erdölfelder, Landwirtschaftszonen, Brasilien, Argentinien, Chile, die wichtigsten Städte in Amerika

Asien

Ural, Kaukasus, Hochland von Dekkan, Himalaja, Tian Shan, Hochland von Tibet, Westsibirische Ebene, Pamir, Gebirgsland in Südchina, Chinesisches Tiefland, Hindustanisches Tiefland, Japan, China, Indien, Indonesien, die Arabische Halbinsel, Eurasisches Gebirgsmassiv, Erdbeben, Saudi-Arabien, Türkei, Israel, Baikalsee, Aralsee, Beringmeer, Japanisches Meer, Gelbes Meer, Persischer Golf, Arabisches Meer, Golf von Bengalen, Japanische Inseln, Ceylon, Philippinen, Große Sundainseln, Ob, Jenissej, Lena, Euphrat, Tigris, Indus, Ganges, Taiwan, Kamtschatka, Korea, wichtigste Städte, Mt. Everest, Marianengraben, Wüste Gobi, Monsunklima, Südostasien, Südwestasien, Spitzentechnologie, industrielle Großmacht, Wallfahrtsort

Australien

Großes Artesisches Becken, Große Sandwüste, Darling, Murray, das Große Korallenriff, Tasmanien, Großes Bareierriff, Sydney, Melbourne, Australische Kordillieren, Atlantischer Ozean, Indischer Ozean, Stiller Ozean, Tafelland, Tiefland, artesisches Wasser, Rinderzucht, Schafzucht, Neuseeland, Ozeanien, Polargebiet, Arktis, Antarktis, Eisberg, Einwanderer, Ureinwohner

Biológia

KÖVETELMÉNYEK A 7. ÉVFOLYAM VÉGÉN BIOLÓGIÁBÓL

- Ismerje a Föld **földrajzi övezetességét**.
- Ismerje, hogy az öveken (trópusi, mérsékelt, hideg), belül mely éghajlatok fordulnak el (egyenlítői, szavanna, trópusi sivatagi, tajga, kontinentális, mediterrán, hegyvidéki, óceáni, tundra, állandóan fagyos, hegyvidéki)
- Ismerje ezek jellemző növény és állatvilágát.
- Tudja röviden jellemezni ezeket az élőlényeket, tudjon példát mondani a környezethez való alkalmazkodásra.
- Ismerje a **tengerek élővilágát**, az ott élők jellemző tulajdonságait, alkalmazkodásukat az életkörülményekhez.
- Ismerje az élőlények élettelen és élő **környezeti feltételeit**, azok jellemzőit.
- Ismerje az **életközösségek** anyag és energiaforgalmát.
- Tudja a **rendszertan** alapvető rendszertani kategóriát. A tanult növény- és állatfajokat be tudja sorolni ezekbe a kategóriákba.

Témakörök német nyelven:

A tanulótól a témakörökhöz kapcsolódó legfontosabb összefüggések megértését, német nyelven való megfogalmazását várjuk. Ismerje a tanuló a témakörökhöz tartozó alpszókincset német nyelven, tudjon a felmerülő kérdésekre német nyelven válaszolni.

- Biologie: Die Lehre vom Leben
- Die Großlebensräume der Erde und ihre Natur
- Lebensgemeinschaften der Erde, die Lebewesen in ihrer Umwelt
- System der Lebewesen
- Naturschutz
- Die Beziehung der Menschen und Natur, Nachhaltigkeit
- Gesunde Lebensweise

Fogalmak német nyelven:

Lehre, Teilbereich, Somatologie, Botanik, Zoologie, Ökologie, Biosphäre, Hypothese biotische und abiotische Faktoren, Bedeutung des Wassers für die Lebewesen, die Luftfeuchtigkeit, Lebensgemeinschaft Stockwerkbau des Regenwaldes, Wettkampf der Pflanzen um Licht und Platz: Baumbewohnende und Kletterpflanzen, Humusbildung, Trockenzeit und Regenzeit: humide und aride Monate, 3 Savannenarten: Feuchtsavanne, Trocken -und Dornstrauchsavanne Nahrungskette und Nahrungsnetz, Formen des Zusammenlebens der Tiere: Leben in Herden, Rudeln die Verdunstung Wärmeabgabe, die Verwüstung Trockenpflanzen Wasserspeicherung tagaktiv – nachtaktiv, sommerliche Dürre, Nährstoff-mangel im Boden, die Macchie Hartblätt-

rigkeit, Gewürzsträucher mit ätherischen Ölen, Stockwerke der Laubwälder tagaktiv – nachtaktiv Vegetations- und Ruheperiode Speicherorgane, Zwiebel, Knolle Winterschlaf, Winterruhe und Winterstarre, Wintergäste, Waldsterben Bodenabtragung, Luft-Verschmutzung, Steppe, Prärie, Pampa Dürpperiode Zwiebel-gewächse, Formen des Zusammenlebens, Bedeutung der Speicher-organe, des Fellwechsels im Winter, Die Getreide, Ähre, nördliche Waldgrenze Schichten der immergrünen Nadelwälder Dauerfrost, Schmelzwasser Überschwemmungsgebiet Wachsschicht Pelztier, Plankton: Pflanzenplankton, Tierplankton, der Schelf, Kontinental-abhang, Tiefsee-boden Steilküste, Flachküste Gezeiten, Umwelt, Biotische und abiotische Umweltfaktoren Organisationsstufen über der Art: Lebensgemeinschaft Pflanzen-gürtel am Seeufer, Stoffumsatz, Nahrungskette und Nahrungspyramide Symbiose, Wettkampf, Feinde Umweltverschmutzung, Natur -und Umweltschutz, Organisationsstufen unter der Art Stamm, Klasse, Art Pilze, Klassen der Wirbeltiere, der Samenpflanzen Sporenpflanzen Sprosspflanzen, Samenpflanzen Hyphen, Fruchtkörper, Hutpilze

KÖVETELMÉNYEK A 8. ÉVFOLYAM VÉGÉN BIOLÓGIÁBÓL

- Ismerje a szerveződési szinteket és azok fogalmát, jelentését.
- Ismerje a bőr felépítését (kép alapján is), részeit és azok feladatát.
- Ismerje az anyagszere szervezeteit (légzés, táplálkozás, emésztés, vérkeringés, kiválasztás).
- Ismerje ezek szerveit, felépítését, biológiai működésüket, élettani jelentőségüket, ábrán tudja felismerni, beazonosítani azokat.
- Ismerje a mozgás szervezete felépítését, működését, izmait, csontjait, azok felépítését, fajtáit, csoportosítását, kapcsolódását.
- Ismerje a női és a férfi szaporítószervezete felépítését és működését.
- Ismerje a menstruációs ciklust.
- Tudja, melyek a másodlagos nemi jellegek.
- Ismerje a terhesség szakaszait, azok fő jellemzőit.
- Ismerje a születés utáni élet szakaszait, azok jellemzőit.
- Ismerje az idegsejt felépítését - Ismerje a szabályozási folyamatok lényegét.
- Ismerje a központi és a környéki idegrendszer felépítését, jellemzőit és a működésüket.
- Ismerje a mozgás szabályozását.
- Ismerje az érzékszerveket, azok felépítését és működését.
- Ismerje a hormonális szabályozást.
- Ismerje az alapvető genetikai fogalmakat és az elsősegélynyújtás alapjait.

Témakörök német nyelven:

A tanulóól a témakörökhöz kapcsolódó legfontosabb összefüggések megértését, német nyelven való megfogalmazását várjuk. Ismerje a tanuló a témakörökhöz tartozó alpszókinccset német nyelven, tudjon a felmerülő kérdésekre német nyelven válaszolni.

- Biologie des Menschen: Bauprinzip eines Organismus, Haut und Skelett
- Stoffwechsel des Menschen I: Ernährung, Atmung, Ausscheidung
- Stoffwechsel des Menschen II: Kreislauf
- Steuerung des menschlichen Körpers, Sinnesorgane
- Fortpflanzung und Individualentwicklung des Menschen
- Die Gesunderhaltung,
- Erste Hilfe

Fogalmak német nyelven:

Organisationsstufen die Zelle, das Gewebe, das Organ

Zylinderepithel Hornschicht, lockeres und straffes Bindegewebe, Knochen- und Knorpelgewebe Glattes und quergestreiftes Muskelgewebe

Schichten der Haut: Oberhaut, Lederhaut, Unterhaut, Schweiß- und Talgdrüse, Haare, Nägel, Schwielen Hautrezeptoren

Knochenknorpel Knochenbälkchen Platte und Röhrenknochen Gelenkkapsel, schmiere und Gelenknorpel Scharnier, Dreh- und Kugelgelenk Bänder und Sehnen

Stoffwechsel, Nährstoffe, Ergänzungsstoffe täglicher Energiebedarf Grundumsatz und Leistungsumsatz = Gesamtumsatz Überernährung, Unterernährung, Mangelkrankheiten Zahnarten, Milch- und Dauergebiss Speichelamylase Pepsin, Mucin, Bauchspeichel, Darmsaft, Darmzotten Blinddarm, Wurmfortsatz Darmbakterien

Ein- und Ausatmen Zwerchfell und Zwischenrippen, Muskulatur, Kehlkopf, Bronchien, Lungenbläschen Gasaustausch Atemvolumen, Vitalkapazität Spirometer

Abfallstoffe, Nieren, Harnleiter, Harnblase Harnbildung Wasserhaushalt des Körpers

das Blut und seine Bestandteile, der doppelte Blutkreislauf: Lungen- und Körperkreislauf - Arterie, Vene, Kapillaren Herzklappen, Puls, Blutdruck, EKG - Lymphe, Lymphkreislauf Abwehrsystem, Immunreaktion, Antigen, Antikörper Blutgruppen Schutzimpfungen

Steuerung – Regelung, Reiz, Erregung, Reaktion Nervenzelle, Nerven Rezeptoren, Sinnesorgane, EEG - zentrales und peripheres Nervensystem Gehirn, Rückenmark Reflex, willkürlich, unwillkürlich

Hormone –Botenstoffe hormonale Regelung Geschlechts-hormone, Pubertät – Insulin, primäre und sekundäre Geschlechts- Merkmale Keimzellen: Spermien und Eizelle, Teile der männlichen und weiblichen Geschlechtsorgane Befruchtung, Einnistung, Gebärmutter Schwangerschaft Embryo – Fetus – Fruchtblase, Embryonale Entwicklung, Geburt Postembryonale Entwicklung, Gene, kreuzen, Elterngeneration, Tochtergeneration, dominant, rezessiv, Erbkrankheiten, Pandemie, Epidemie, Süchte, Stress, Beatmung, stabile Seitenlage, Herzmassage

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, MAGYAR NYELV, MAGYAR IRODALOM
1-4 évfolyam

1. évfolyam

- A tanuló törekedjen az érthető, értelmes beszédre, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- A kérdésekre adekvátan válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Segítségadással számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Ismerje az írott és nyomtatott kisbetűket.
- Rendelkezzen életkorának megfelelő szókinccsel.
- Tudjon fejből 5-6 verset, 2-3 mondókát, nyelvtörőt, találós kérdést. Érthetően, megfelelő hangerővel mondja el a memoritereket.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.

Értékelés

Félév:

Teljesítmény Terület	Kiválóan megfelelt	Jól megfelelt	Megfelelt	Felzárkóztatásra szorul
Szavak hangokra bontása	Hibátlan	1-2 hibát ejt	Többet hibázik	Nevelői segítséget igényel
Hangok ejtése	Minden hangot tisztán ejt	Beszédében 1-2 hangot hibásan ejt	Sok hang képzése hibás	A hangok ejtésénél logopédiai segítségre szorul
Tanult betűk felismerése	Minden betűt biztosan felismer és megnevez	A tanult betűket jól ismeri fel.	A tanult betűket 1-2 tévesztéssel felismeri és megnevezi	A tanult betűket nem ismeri fel
Olvasás	Szótagolva jól olvas	Szótagolva lassan olvas	Szótagolva nagyon lassan olvas	Betűzgetve olvas, fejleszteni kell
Szövegalkotás	Gondolatait összefüggően, választékosan fogalmazza meg, szókincese gazdag	Életkorának megfelelően egész mondatokban beszél	Kérdésekre segítséggel tudja kifejezni magát.	Nehezen fejezi ki magát. Szóban bátoratlan, biztatást igényel.
Szövegértés	Szövegértése hibátlan, mondatokat is ért	Szövegértésében kisebb hibák előfordulnak	Szövegértésre vonatkozó feladatokat tanítói segítséggel old meg	Az olvasott szöveget nem érti

Betűkapcsolás, betűalakítás	Betűkapcsolásnál, betűalakításnál vonatkoztatása szabályos, lendületes. Írásmozgása biztos.	Betűkapcsolásnál, betűalakításnál vonatkoztatása szabályos. Írásmozgása jó.	Betűkapcsolása, betűalakítása több esetben bizonytalan.	Betűkapcsolása szabálytalan, írása nehezen olvasható.
Írástempó	Írástempója gyors, lendületes	Írástempója gyors	Írástempója megfelelő	Írástempója nagyon lassú
Másolás	Írott és nyomtatott szövegről egyaránt hibátlanul másol	Írott és nyomtatott szövegről kevés hibával másol	Írott és nyomtatott szövegről több hibával másol	Írott és nyomtatott szövegről való másolása fejlesztést igényel
Képek nevének önálló leírása	Képek nevének önálló leírása pontos	Képek nevének leírásánál keveset hibázik	Képek nevének leírásánál több hibát ejt	Képek nevének leírásánál segítséget igényel
Másolás	Tollbamondásnál hibátlanul ír	Tollbamondásnál apróbb hibával ír	Tollbamondásnál több hibával ír.	Tollbamondásnál nagyon pontatlanul ír

Év vége:

Teljesítmény Terület	Kiválóan megfelelt	Jól megfelelt	Megfelelt	Felzárkóztatásra szorul
A tanuló beszéde	Tiszta, érthető	Néhány hangképzése bizonytalan	Az alábbi hangokat hibásan ejti:... Hangképzési hibája van	Sok hangképzési hibája van. Beszéde rendszeres korrekciót igényel.
Szóbeli kifejező-készsége	Szókincse gazdag, választékos	Beszéde, szókincse életkorának megfelelő	Szóban nehezen fejezi ki magát	Szókincse szegényes
Szóbeli szövegalkotása	Szívesen mond mesét és verset társainak. Gondolatait összefüggően fogalmazza meg.	A tanult verseket, meséket kevés hibával idézi fel.	A tanult verseket, meséket segítséggel idézi fel.	A verseket, meséket nehezen tanulja meg.
Beszédtempója	Beszédtempója jó ütemű	Beszédtempója megfelelő	Beszédtempója gyors. Beszédtempója lassú, elnyújtott.	Beszédtempója hadaró.
Hangos olvasás	Folyamatos, kifejező	Folyamatos, kevés hibával	Megfelelő, több hibával. Kicsit lassú.	Akadozó, nehézkes. Betűzve, akadozva olvas. Hangos olvasása

				fejlesztésre szorul.
Betűismerete	Biztos, pontos, hibátlan	Pontos	1-1 esetben néha bizonytalan.	Bizonytalan. Nagyon hiányos.
Szótagolás	Pontos, hibátlan	Szótagolása jó, a szavak részekre bontásában önálló.	Szótagolása megfelelő, a szavak részekre bontásában segítséget igényel.	A szavak szótagokra bontásában fejlesztésre szorul.
Mondattagolás	Mondattagolása biztos.	Mondattagolása jó.	Mondattagolása bizonytalan, segítséget igényel.	Mondattagolásában fejlesztésre szorul.
Szövegértés	Kifogástalan, képes rövid szöveg néma olvasására és megértésére.	Kis segítséget igényel.	Megfelelő	Nem felel meg, nem érti az olvasott szöveget.
Szövegfeldolgozás	A szövegértést bizonyító feladatokat hibátlanul oldja meg.	Szövegértési feladataiban kevés hiba van.	A szöveg megértését ellenőrző feladatokat sok hibával oldja meg.	Nem képes a szöveg megértését ellenőrző feladatokat megoldására.
Betűalakítás	Betűalakítása, kapcsolása szabályos, pontos.	Betűalakítása, kapcsolása kicsit pontatlan.	Betűalakítása, kapcsolása több esetben pontatlan.	Betűalakítása, kapcsolása szabálytalan, nehezen felismerhető. Figyelman kívül hagyja a vonalrendszert.
Másolás írott szövegről	Írott szövegről hibátlanul másol	Írott szövegről apróbb pontatlansággal másol	Írott szövegről sok hibával másol.	Írott szövegről való másolása nem megfelelő, fejlesztést igényel.
Másolás nyomtatott szövegről	Nyomtatott szövegről hibátlanul másol.	Nyomtatott szövegről apróbb pontatlansággal másol.	Nyomtatott szövegről sok hibával másol.	Nyomtatott szövegről való másolása rendkívül pontatlan, fejlesztést igényel.
Emlékezetből írás	Emlékezetből való írása hibátlan.	Emlékezetből való írásában kevés hiba van.	Emlékezetből való írásában sok hiba van.	Emlékezetből való írásra nem képes.
Tollbamondás utáni írás	Tollbamondás utáni írása hibátlan.	Tollbamondás után kevés hibával ír.	Tollbamondás után sok hibával ír.	Tollbamondás után sok hibával ír.

Írásbeli munkájának külalakja	Írásbeli munkái szépek, tetszetősek, külalakja esztétikus.	Írásbeli munkái szépek, rendezettek.	Írásbeli munkái elfogadhatóak, megfelelőek.	Írásbeli munkái rendetlenek, igénytelenek.
Írástempója	Írástempója gyors, lendületes.	Írástempója jó.	Írástempója kicsit lassú. Írástempója változó. Írástempója kapkodó.	Írástempója nagyon lassú
Önellenőrzés	Önellenőrzése pontos, figyelmes, rendszeres.	Önellenőrzése néha pontatlan.	Önellenőrzése rendszertelen, többször pontatlan.	Az önellenőrzést figyelmetlenül végzi, elmulasztja.

2. évfolyam

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg a magyarázatokat, utasításokat.
- A kérdésekre adekvátan válaszoljon.
- Rendelkezzen életkorának megfelelő szókinccsel, amit tudjon a szövegalkotó feladatokban aktivizálni.
- Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Az olvasott szöveg témáját, szereplőit, főbb eseményeit meg tudja nevezni.
- Szöveg használatával meg tudja oldani a szövegértést vizsgáló egyszerű, ismert feladatokat.
- Tanítója segítségével ki tudja emelni az olvasottak lényegét.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra és pontosságra törekvően olvasson fel.
- Szöveghűen mondja el a memoriterek.
- Írása legyen rendezett, pontos.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot 20–30 begyakorolt szóban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

Értékelés

	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges
Olvasás, szövegértés	Felkészülés után 8-10 mondatos szöveget hibátlanul vagy legfeljebb 1-2 hibával, helyes hanglejtéssel, hangsúlyozással tud felolvasni.	Felkészülés után 8-10 mondatos szöveget fel tud olvasni úgy, hogy 4-5 hibánál többet nem követ el. Olvasása szöveghű, de még nem elég gyors. Legtöbb-	Felkészülés után 8-10 mondatos szöveget fel tud olvasni úgy, hogy 4-5 olvasástechnikai hibánál többet nem ejt ugyan, de tempója lassú.	Felkészülés után is csak pontatlanul tud felolvasni 8-10 mondatos szöveget. Nem figyel a felolvasott szöveg mondatokra tagolására.

	Figyel a felolvasott szöveg mondatokra tagolására is: szünettartás, levegővétel. Leginkább csak újrakezdési hiba fordul elő. Képes a tanult memoriterek szöveghű, kifejező elmondására	szőr figyel a felolvasott szöveg mondatokra tagolására, a helyes hanglejtésre, hangsúlyozásra. Olvasástechnikai hibáit önállóan javítja. Leginkább csak újrakezdési hiba fordul elő. A tanult memoriterek szöveghűen mondja el, de kifejező elmondására nem mindig képes.	Nem figyel a felolvasott szöveg mondatokra tagolására. A hanglejtése, hangsúlyozása nem elég kifejező. Olvasástechnikai hibáit nem mindig veszi észre, nem javítja önállóan. A tanult memoriterek szöveghűen mondja el, de kifejező elmondására nem képes.	A kifejező hangsúlyra, hanglejtésre szinte egyáltalán nem képes. Olvasástechnikai problémái vannak. Csak segítséggel képes a tanult memoriterek elmondására.
Szövegértés	Képes egy 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésére. Képes ismert típusú írott utasítások megértésére, önálló végrehajtására. Irodalmi művek megismerése iránt nyitott, érdeklődő, rendszeresen olvas.	Képes arra, hogy egy kb. 8-10 soros szöveget némán elolvasson, és az ahhoz kapcsolódó feladatokat írásban legtöbbször egyedül megoldja. Feladatvégzési problémái általában nincsenek. Irodalmi művek megismerése iránt nyitott, de nem olvas rendszeresen.	Képes arra, hogy egy 8-10 soros szöveget némán elolvasson, de az ahhoz kapcsolódó feladatok közül csak az egyszerűbbeket tudja önállóan megoldani. Többször gondot jelent még számára a szövegben való eligazodás. Még nem eléggé nyitott az irodalmi művek megismerésére.	Nem mindig képes arra, hogy egy 8-10 soros szöveget némán elolvasson figyelmének elterelődése nélkül. Az ahhoz kapcsolódó feladatok közül csak a legegyszerűbbeket képes megoldani önállóan. Nehezen igazodik el a szövegben. Nem nyitott az irodalmi művek megismerésére.
Beszéd	Szókinccse gazdag, választékosan, szabatosan, követhetően fogalmaz szóban. Képes egyszerűbb mesék folyamatos, gördülékeny elmondására. A szóbeli közléseket gyorsan	Szókinccse életkorának megfelelő. Gondolatait egyszerűen, érthetően képes megfogalmazni, életkorának megfelelő szókinccsel. Képes egyszerűbb mesék elmondására pár mondatban.	Szókinccse kicsit hiányos. Szóbeli kifejezőképessége még fejlesztésre szorul. Egyszerűbb mesék elmondására legtöbbször tanítói kérdések segítségével képes. Szóbeli közléseket időnként csak	Szókinccse hiányos, szóbeli kifejezőképessége gyenge. Egyszerűbb mesék elmondására csak tanítói kérdések segítségével képes. A szóbeli közléseket időnként még többszöri is-

	megérti, folyamatosan követni tudja.	A szóbeli közléseket általában megérti és leggyakrabban követni tudja.	többszöri ismétlés után ért meg pontosan, és nem mindig tudja kitartóan követni.	méltán után is nehezen érti meg, a hosszabb magyarázatokat nem tudja követni.
Írás, helyesírás	Percenként 20 betűnél többet ír le. Írásképe egységes, a sorközoeket betartja, betűi szabályosak, füzetek tiszták, rendezettek, áttekinthetők. Másolásnál 0-2, tollbamondásnál 0-3 hibával dolgozik a begyakorolt szókészlet körében. Képes az önellenőrzésre.	Percenként legalább 18-20 betűt ír le. Írásképe egységes, a sorközoeket betartja, betűi leggyakrabban szabályosak, füzetek áttekinthetők. Másolásnál 3-4, tollbamondásnál 4-7 hibával dolgozik a begyakorolt szókészlet körében. Leggyakrabban képes az önellenőrzésre.	Percenként 15-18 betűt ír le. Írásképe változó, a sorközoeket többnyire betartja, betűi többnyire szabályosak, füzetvezetése időnként rendezetlen. Másolásnál 5-7, tollbamondásnál 8-11 hibával dolgozik a begyakorolt szókészlet körében. Önellenőrzése még bizonytalan.	Percenként 10-15 betűt ír le. Írásképe nem egységes, időnként nehezen olvasható. Füzetek általában rendezetlen, áttekinthetetlen, nem tartja a sorközoeket. Másolásnál 8-10, tollbamondásnál 12-15 hibával dolgozik a begyakorolt szókészlet körében. Önellenőrzésre nem képes.
Anyanyelvi ismeretek	Képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtaakat. Biztos a mondatok nagybetűvel való kezdésében, a mondatvégi írásjelekben, az ábécérend ismeretében, a szótagolásban, a szótag és a toldalékok felismerésében, a hosszú hangok írásbeli jelölésében. Feladatait mindig befejezi.	Többnyire képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtaakat. Többnyire biztos a mondatok nagybetűvel való kezdésében, a mondatvégi írásjelekben, az ábécérend ismeretében, a szótagolásban, a szótag és a toldalékok felismerésében, a hosszú hangok írásbeli jelölésében. Önálló munka során néha elbizonytalanodik, de feladatait befejezi.	Változóan képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtaakat. Önálló munka során gyakran bizonytalan a mondatok nagybetűvel való kezdésében, a mondatvégi írásjelekben, az ábécérend ismeretében, a szótagolásban, a szótag és a toldalékok felismerésében, a hosszú hangok írásbeli jelölésében. Sokszor lemarad, de tanítói segítséggel befejezi a feladatait.	Helyesírási és anyanyelvi ismeretek alkalmazásában nagyon bizonytalan (a mondatfajta megnevezésében, a mondatok nagybetűvel való kezdésében, a mondatvégi írásjelekben, az ábécérend ismeretében, a szótagolásban, a szótag és a toldalékok felismerésében, a hosszú hangok írásbeli jelölésében). Önálló munkára csak nehezen képes, lemarad. Tanítói segítséget igényel a haladásához.

3. évfolyam

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget.
- Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján.
- Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg.
- Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani.
- Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

Értékelés:

	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges
Olvasás, szövegértés	Felkészülés után 9-10 mondatos szöveget hibátlanul vagy legfeljebb 1-2 hibával fel tud olvasni. Olvasása szöveghű, figyel a helyes tagolásra is. Leginkább csak újramezdési hiba fordul elő. Képes a tanult memoriterek szöveghű, kifejező elmondására.	Felkészülés után 9-10 mondatos szöveget fel tud olvasni úgy, hogy 4-5 hibánál többet nem követ el. Olvasása szöveghű, jól tagolt, de még nem elég kifejező. Olvasástechnikai hibáit önállóan javítja. Leginkább csak újramezdési hiba fordul elő. A tanult memoriterek szöveghűen mondja el, de kifejező elmondásra nem mindig képes.	Felkészülés után 9-10 mondatos szöveget fel tud olvasni úgy, hogy 4-5 olvasástechnikai hibánál többet nem ejt ugyan, de tempója lassú, az írásjeleket gyakran nem veszi figyelembe, és hanglejtése, hangsúlyozása nem elég kifejező, értelmesebb. Olvasástechnikai hibáit nem mindig veszi észre, önállóan nem javítja. A tanult memoriterek szöveghűen mondja el, de kifejező elmondásra nem képes.	9-10 mondatos szöveget felkészülés után is csak pontatlanul tud felolvasni. Egyelőre a helyes tagolásra és a kifejező hangsúlyra, hanglejtésre szinte egyáltalán nem képes. Olvasástechnikai problémái vannak. Csak segítséggel képes a tanult memoriterek elmondására.
Szövegértés	Képes arra, hogy egy fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy szépirodalmi szöveget némán elolvasson, és az ahhoz kapcsolódó feladatokat írásban egyedül megoldja. Képes ismert típusú frott utasítások megértésére, önálló végrehajtására.	Képes arra, hogy egy fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy szépirodalmi szöveget némán elolvasson, és az ahhoz kapcsolódó feladatokat írásban, legtöbbször egyedül megoldja. Feladatvégzési problémái általában nincsenek. Irodalmi művek megismerése iránt nyitott, de nem olvas rendszeresen.	Képes arra, hogy egy fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy szépirodalmi szöveget némán elolvasson, de az ahhoz kapcsolódó feladatok közül csak az egyszerűbbeket tudja önállóan megoldani. Többször gondot jelent még számára a szövegben való eligazodás.	Nem mindig képes arra, hogy egy fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy szépirodalmi szöveget némán elolvasson figyelmének elterelődése nélkül. Az ahhoz kapcsolódó feladatok közül csak az egyszerűbbeket képes megoldani önállóan. Nehezen igazodik el a szövegben. Nem nyitott az irodalmi művek megismerésére.

	Irodalmi művek megismerése iránt nyitott, érdeklődő, rendszeresen olvas.		Még nem eléggé nyitott az irodalmi művek megismerésére.	
Beszéd	A szóbeli közléseket gyorsan megérti és folyamatosan követni tudja. Szókincse gazdag, választékosan, szabatosan fogalmaz szóban. Képes egyszerűbb mesék folyamatos, gördülékeny elmondására.	A szóbeli közléseket általában megérti és kitarthatóan követni tudja. Szókincse életkorának megfelelő. Gördülékenyen és követhetően fogalmaz szóban. Képes egyszerűbb mesék elmondására pár mondatban.	Szóbeli közléseket időnként csak többszöri ismétlés után ért meg pontosan, és nem mindig tudja kitarthatóan követni. Szókincse kicsit hiányos. Szóbeli kifejezőképessége még fejlesztésre szorul. Egyszerűbb mesék elmondására legtöbbször csak tanítói kérdések segítségével képes.	A szóbeli közléseket időnként még többszöri ismétlés után is nehezen érti meg és a hosszabb magyarázatokat nem tudja követni. Szókincse hiányos, szóbeli kifejezőképessége gyenge. Egyszerűbb mesék elmondására csak tanítói kérdések segítségével képes.
Írás, helyesírás	Írásképe egyszerű, a sorközoket betartja, betűi, betűkapcsolásai szabályosak, füzetek tiszták, rendesek, áttekinthetőek. Helyesírási, anyanyelvi ismereteket másoláskor, tollbamondáskor többszöri hibátlanul vagy legfeljebb 1-2 hibával alkalmazza a begyakorolt szókészlet körében. Képes az önellenőrzésre.	Írásképe egyszerű, a sorközoket betartja, betűi, betűkapcsolásai szabályosak, füzetek áttekinthetőek. A tanult anyanyelvi ismereteket másoláskor többszöri hibátlanul, tollbamondáskor időnként még hibásan (4-7 hiba) alkalmazza. Legtöbbször képes az önellenőrzésre.	Írásképe változó, sorközoeket többszöri betartja, betűi, betűkapcsolásai többszöri szabályosak, füzetvezetése időnként rendetlen. Az anyanyelvi ismereteket másolásnál aránylag kevés hibával (5-7) alkalmazza, tollbamondás után gyakran követ el helyesírási hibát (8-11). Önellenőrzése még bizonytalan.	Írásképe nem egyszerű, a sorközoeket nem tartja, betűi, betűkapcsolásai szabálytalanok, időnként nehezen olvasható. Füzet általában rendetlen, áttekinthetetlen. Helyesírási és anyanyelvi ismeretek alkalmazásában nagyon bizonytalan. Másolásnál 8-10, tollbamondásnál 12-15 hibával dolgozik, önellenőrzésre nem képes.

Fogalmazás	Közös előkészítés után tud 1 oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készíteni. Önállóan ad címet. Megtartja az időrendet az események leírásakor. Fogalmazásaiban alkalmazni tudja a bekezdésekre tagolást. Tud önállóan javítani.	Közös előkészítés után tud rövid terjedelmű elbeszélő fogalmazást készíteni. Önállóan is tud címet adni. Legtöbbször megtartja az időrendet az események leírásakor. Fogalmazásaiban kis segítséggel alkalmazni tudja a bekezdésekre tagolást.	Közös előkészítés után tud 6-8 értelmű, összefüggő mondatot írni megadott vagy választott témáról. Önállóan még nem mindig tud címet adni. Többször már megtartja az időrendet az események leírásakor. A bekezdésekre tagolást még következetlenül, esetlegesen használja.	Tanítói segítséggel tud adott témáról 5-6 összefüggő mondatot alkotni. Önállóan még nem mindig tud címet adni. Legtöbbször még nem tartja meg az időrendet az események leírásakor. A bekezdésekre tagolást még következetlenül, esetlegesen használja. Saját szövegében nem veszi észre átolvasáskor a fogalmazási és helyesírási hibákat.
Anyanyelvi ismeretek	Képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtákat, szófajokat toldalékos formában is kérdőszó segítségével. Biztos a szöveg mondatokra tagolásában; a mondatkezdés-és zárás helyes jelölésével. Biztos az ábécérend ismeretében; az időtartam helyes jelölésében a begyakorolt esetekben; a	Többszörre képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtákat, szófajokat toldalékos formában is kérdőszó segítségével. Többszörre biztos a szöveg mondatokra tagolásában; a mondatkezdés-és zárás helyes jelölésével. Többszörre biztos az ábécérend ismeretében; az időtartam helyes jelölésében a begyakorolt esetekben; a tanult tulajdonnevek	Változóan képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtákat, a szófajokat toldalékos formában is kérdőszó segítségével. Bizonytalan a szöveg mondatokra tagolásában; a mondatkezdés-és zárás helyes jelölésével. Bizonytalan az ábécérend ismeretében; az időtartam helyes jelölésében a begyakorolt esetekben; a tanult tulajdonnevek	Csak hiányosan és hibásan képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze a tanult mondatfajtákat, valamint a szófajokat kérdőszó segítségével. Bizonytalan a szöveg mondatokra tagolásában; a mondatkezdés-és zárás helyes jelölésével. Bizonytalan az ábécérend ismeretében; az időtartam helyes jelölésében a begyakorolt esetekben; a tanult tulajdonnevek nagybetűvel való kezdésében.

	tanult tulajdonnevek nagybetűvel való kezdésében.	nagybetűvel való kezdésében.	A szófajokra jellemző helyesírási jellegzetességeket csak ritkán ismeri fel önállóan.	A nyelvtani feladatokat nehezséssel, néha szorongva végzi. Önálló munka során könnyen elbizonytalanodik, feladatait gyakran nem fejezi be, lemarad. Tanítói segítséget igényel a haladáshoz.
--	---	------------------------------	---	--

4. évfolyam

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget.
- Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján.
- Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani.
- Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.
- Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 10-15 mondatos elbeszélő vagy leíró fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírást önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.
- Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Értékelés:

	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges
Olvasás, szövegértés	Felkészülés után 10-12 mondatos szöveget hibátlanul	Felkészülés után 10-12 mondatos szöveget fel tud olvasni úgy, hogy	Felkészülés után 10-12 mondatos szöveget fel tud olvasni	10-12 mondatos szöveget felkészülés után is csak pontatlanul

	nul vagy legfeljebb 1-2 hibával fel tud olvasni. Olvasása szöveghű, jól tagolt és kifejező. Leginkább csak újrakezdési hiba fordul elő.	4-5 hibánál többet nem követ el. Olvasása szöveghű, jól tagolt, de még nem elég kifejező. Olvasástechnikai hibáit önállóan javítja. Leginkább csak újrakezdési hiba fordul elő.	úgy, hogy 4-5 olvasástechnikai hibánál többet nem ejt ugyan, de tempója lassú, az írásjeleket gyakran nem veszi figyelembe, és hanglegjtése, hangsúlyozása nem elég kifejező, értelmező.	tud felolvasni. Egyelőre a helyes tagolásra és a kifejező hangsúlyra, hanglegjtésre szinte egyáltalán nem képes. Olvasástechnikai problémái vannak.
Szövegértés	Képes arra, hogy egy kb. 20-25 mondatos szöveget némán elolvasson, és az ahhoz kapcsolódó feladatokat írásban egyedül megoldja. Irodalmi művek megismerése iránt nyitott, érdeklődő, rendszeresen olvas.	Képes arra, hogy egy kb. 20-25 mondatos szöveget némán elolvasson, és az ahhoz kapcsolódó feladatokat írásban egyedül megoldja. Feladatvégzési problémái általában nincsenek.	Képes arra, hogy egy 20-25 mondatos szöveget némán elolvasson, de az ahhoz kapcsolódó feladatok közül csak az egyszerűbbeket tudja önállóan megoldani. Többszövegre gondot jelent még számára a szövegben való eligazodás.	Nem mindig képes arra, hogy 20-25 mondatos szöveget némán elolvasson figyelmének elterelődése nélkül. Az ahhoz kapcsolódó feladatok közül csak a legképebbeket képes megoldani önállóan.
Beszéd	A szóbeli közléseket gyorsan és gördülékenyen megérti és kitarthatóan követni tudja. Szókincse gazdag, választékosan, szabatosan fogalmaz szóban.	A szóbeli közléseket általában megérti és kitarthatóan követni tudja. Szókincse életkorának megfelelő. Gördülékenyen és követően fogalmaz szóban.	Szóbeli közléseket időnként csak többszöri ismétlés után ért meg pontosan, és nem mindig tudja kitarthatóan követni. Szókincse kicsit hiányos. Szóbeli kifejezőképessége még fejlesztésre szorul.	A szóbeli közléseket időnként még többszöri ismétlés után is nehezen érti meg és a hosszabb magyarázatokat nem tud követni. Szókincse hiányos, szóbeli kifejezőképessége gyenge.
Írás, helyesírás	Írásképe egységes, füzeteti tiszták, rendesek, áttekinthetőek. Helyesírási, anyanyelvi ismereteket másoláskor, tollbamondáskor többszöri hibátlanul	Írásképe egységes, füzeteti áttekinthetőek. A tanult anyanyelvi ismereteket másoláskor többszöri hibátlanul, tollbamondáskor időnként még hi-	Írásképe változó, füzetvezetése időnként rendetlen. Az anyanyelvi ismereteket másolásnál aránylag kevés hibával alkalmazza, tollbamondás után	Írásképe nem egységes, időnként nehezen olvasható. Füzetében általában rendetlen, áttekinthetetlen. Helyesírási és anyanyelvi ismeretek alkalmazásában nagyon

	nul vagy legfeljebb 1-2 hibával alkalmazza.	básan alkalmazza. Képes az önellenőrzésre.	gyakran követ el helyesírási hibát. Önellenőrzése még bizonytalan.	bizonytalan. Önellenőrzésre nem képes.
Fogalmazás	Alkalmazni tudja a párbeszédjek jelölését, és a bekezdésekre tagolást. Tud önállóan javítani. Képes a feldolgozott szöveghez vázlatot készíteni.	Fogalmazásaiban kis segítséggel alkalmazni tudja a párbeszédjek jelölését, és a bekezdésekre tagolást. Adott szempontok alapján képes a feldolgozott szöveghez vázlatot készíteni.	A párbeszédjek jelölését és a bekezdésekre tagolást még következetlenül, esetlegesen használja. Adott szempontok alapján, segítséggel képes a feldolgozott szöveghez vázlatot készíteni.	A párbeszédjek jelölését és a bekezdésekre tagolást még következetlenül, esetlegesen használja. Saját szövegében nem veszi észre átolvasáskor a fogalmazási és helyesírási hibákat. Vázlat írására még nemigen képes.
Anyanyelvi ismeretek	Képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtákat, szófajokat todalékos formában is. Felismeri a szófajokra jellemző helyesírási jellegzetességeket.	Többszökre képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtákat, szófajokat todalékos formában is. Felismeri a szófajokra jellemző, már gyakorolt helyesírási jellegzetességeket.	Változóan képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze az eddig tanult mondatfajtákat, a szófajokat todalékos formában. A szófajokra jellemző helyesírási jellegzetességeket csak ritkán ismeri fel önállóan.	Csak hiányosan és hibásan képes arra, hogy egy szövegben felismerje és megnevezze a tanult mondatfajtákat, valamint a szófajokat. A nyelvtani feladatokat nehézkesen, néha szorongva végzi. Önálló munka során könnyen elbizonytalanodik, feladatait gyakran nem fejezi be.

Az osztályozóvizsgákat magyar nyelv és irodalom tantárgyból szóbeli és írásbeli részre bontottuk.

A vizsgakérdésekről a szaktanár előzetesen tájékoztatja a tanulót és a szülőt, mivel a későbbiekben közölt, évfolyamokra lebontott témakörök, definíciók, gyakorlati kérdések mennyiségét és mélységét a szaktanár belátása szerint módosíthatja.

A szóbeli vizsgán a tanuló számot ad elméleti felkészültségéről, melynek három fő területe magyar irodalomból: alapfogalmak, esszékérdések, memoriterek; magyar nyelvből alapfogalmak. A feladat kiosztása után (5 alapfogalom-magyarázat, 1 esszékérdés és 1 memoriter) a tanuló negyedóra felkészülési időt kap.

Az ezt követő írásbeli vizsgán a tanulónak 30 perc áll rendelkezésére, hogy az elmélethez kapcsolódó gyakorlati kérdésekre válaszoljon, s azt a szaktanárral együtt javítva magyarázza, ill. átgondolja saját munkáját.

MAGYAR IRODALOM

5. évfolyam

Alapfogalmak:

Irodalmi műnemek: líra, epika, dráma

Epikai műfajok: mese és fajtái, mítosz, elbeszélő költemény, regény

Lírai műfajok: zsoltár, dal és fajtái

Mese: olyan epikai műfaj, amelyben varázslatos szereplők, helyszínek, események vannak, és általában jól végződik

Népmese: szájról szájra terjed, szerzője ismeretlen, szövege változó

Műmese: szerzője ismert, szövege állandó

Láncmese: egymást követik az apró részletekkel bővülő események

Csalímese: rövid, tréfás mese, amely becsapja az olvasót

Tündérmese: varázslatos szereplők, helyszínek, események vannak benne

Fabula (állatmese, tanmese): szereplői emberi tulajdonságokkal felruházott állatok vagy növények, tanulsággal végződik

Mítosz: istenekről, félistenekről, emberfeletti képességekkel felruházott hősökről szóló történet, epikai műfaj

Elbeszélő költemény: versben íródott epikai műfaj

Regény: nagy terjedelmű, hosszabb időszakot felölelő történet fő- és mellékszereplőkkel, szerzőgazó cselekménnyel

Ifjúsági regény: meghatározott korosztálynak egy meghatározott korosztályról szóló történet, tanító célzatú

Zsoltár: istent dicsőítő ének, lírai műfaj

Dal: egyszerű érzelmeket fejez ki énekelhető formában, lírai műfaj

Népdal: címe az első sora, rövid terjedelmű, szájról szájra terjed, szerzője ismeretlen, szövege változó, fajtái: sirató, lakodalmi ének, rabének...

Műdal: szerzője ismert, szövege állandó

Ütemhangsúlyos verselés: hangsúlyos és hangsúlytalan ütemek szabályos váltakozása

Felező 12-es: ütemhangsúlyos verselés egyik fajtája; egy sor 12 szótagból áll, a 6. szótag után sormetszet van

Rímek fajtái: páros rím (aabb), keresztrím (abab), bokorrím (aaa), félrím (xaxa), ölelkező rím (abba)

Költői eszközök, alakzatok: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, párhuzam, ellentét, felsorolás, ismétlés, megszólítás, kérdés, felkiáltás

Hasonlat: költői kép; valamit valamihez hasonlít közös jegyeik alapján

Metafora: összevont hasonlat

Megszemélyesítés: élettelen dolgokat élőlényekre jellemző tulajdonságokkal ruház fel

Esszékérdések (kifejtős témák)

Petőfi Sándor élete, János vitéz részletes elemzése (formai jellemzők, szereplők, helyszínek, tartalom)

Molnár Ferenc élete, A Pál utcai fiúk részletes elemzése (műfaj, szereplők, helyszínek, tartalom, szerkezet)

Biblia (jelentése, részei, részeinek tartalma, történetei, nyelve), Jézus élete

Memoríterek:

Egy népdal, Petőfi: János vitéz kijelölt részletei, Arany: Családi kör részletek

Gyakorlat:

- Irányított fogalmazás
- Műfajfelismerés
- Rímképletek felismerése
- Költői képek, eszközök felismerése
- Fehérlófia, Tündérszép Ilona, Daidalosz és Ikarosz, Teremtés, Noé bárkája c. művek tartalmának ismertetése.

MAGYAR NYELV

5. évfolyam

Alapfogalmak:

- Kommunikáció
- A kommunikációs folyamat tényezői: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, valóság
- Nem nyelvi közlések összessége (metakommunikációs): hangsúly, hanglejtés, mimika (arcjáték), gesztus (testbeszéd), testtartás
- Leírás: élőlény, tárgy, környezet leírása, jellemzése
- Elbeszélés: eseménysort mond el
- Levél: megszólítás, tartalom, elköszönés, aláírás, keltezés
- Hang és betű
- Hangképző szervek: tüdő, légcső, gégefő, hangszalagok, garat, orrüreg, szájüreg (nyelv, fogak, szájpadlás), ajkak.

- Nyelvi szintek: beszédhang (fonéma), szavak, szó szerkezetek, mondatok, szöveg
- Betű: hang írott vagy nyomtatott formája
- Magánhangzók csoportosítása rövid/hosszú, mély/magas, ajakkerekítéses/ajakréses
- A magánhangzók kapcsolódásának szabályszerűségei (hangrend és illeszkedés törvénye)
- Mássalhangzók képzése, csoportosítási szempontjaik: rövid/hosszú, egyjegyű/kétjegyű/háromjegyű, zöngés/zöngétlen; a képzés helye szerinti csoportosításuk (ajakhang, foghang, szájpadlášhang, gégehang); a képzés módja szerint (zárhangok, orrhangok, réshangok, zár-réshangok, pergő hang).
- A mássalhangzók találkozásának törvényszerűségei: hasonulások (teljes, részleges), összeolvadás, rövidülés, mássalhangzó-kiesés.
- Betűrendbe sorolás
- Egyszerű és összetett szavak
- Szóelemek
- Toldalékok típusai: képző, jel, rag
- Előhangzó
- Helyesírási alapelvek:

Kiejtés elve: A szavakat a köznyelvi kiejtésnek megfelelően írjuk.

Szóelemzés elve: A szóelemeket úgy írjuk, hogy a toldalékos és összetett szavakban az elemek eredeti alakja felismerhető legyen.

Hagyomány elve: A régi betűket tartalmazó magyar családnevekben (Kölcsey, Móricz) és az ly-os szavakban alkalmazzuk.

Egyszerűsítés elve: Alkalmazzuk a többjegyű betűk kettőzésekor (pötty), és 3 azonos mássalhangzó találkozásakor (sakkal). Kivétel magyar családnevek toldalékolása, amelyek kettőzött mássalhangzóra végződnek (Kiss-sel), valamint az összetett szavak határánál (sakk-kör).
- Szólások
- Közmondások
- Szállóigék
- A szavak hangalakja és jelentése közötti kapcsolat: egyjelentésű, többjelentésű, azonos és hasonló alakú, rokon értelmű, ellentétes jelentésű, hangutánzó, hangulatfestő szavak.

Gyakorlat:

levélírás (magán/hivatalos), leírás, fogalmazás, mgh/msh jellemzése, szavak jelentés szerinti csoportosítása képlettel, szavak betűrendbe sorolása, szavak elemeire bontása, msh-törvények felismerése, helyesírási alapelvek felismerése, betűrendbe sorolás, szavak elválasztása, gyakoribb szólások/közhmondások, szállóigék felismerése, kiegészítése, magyarázata

MAGYAR IRODALOM

6. évfolyam

Alapfogalmak:

Epika: műnem, eseménysort mond el, mely lehet külső vagy belső; szereplői lehetnek valóság vagy fiktiivék; az egysoros közmondástól a több ezer oldalas regényig terjed

Líra: műnem, érzelmeket, gondolatokat közvetít, jellemzői a tömörség, képszerűség; versszakokra tagolódik a szöveg, általában rímek és ritmusa van

Dráma: műnem, színpadra szánt alkotás, párbeszédes formában íródik; felvonásokra, jelenetekre tagolódik; szövegtípusai: dialóg (párbeszéd), monológ (magánbeszéd), szerzői utasítás

Epikai műfajok: monda, rege, szállóige, történelmi regény

Átmeneti műfajok: ballada, episztola

Monda/Rege: keverednek benne a valós és fikatív elemek; történelmi eseményekhez, népi hiedelmekhez kapcsolódik

Szállóige: irodalmi műből vagy híres ember kijelentéséből állandósult szókapcsolat

Történelmi regény: történelmi korszak, esemény vagy személy áll az ábrázolásközéppontjában

Ballada: tragédia dalban elbeszélve

Episztola: költői levél, valós személyhez íródik

Rímfajták: bokor (aaaa), kereszt (abab), félrím (axax), ölelkező (abba), páros (aabb)

Alliteráció: szókezdő hangok összecsengése

Allegória: versszakon, versszakokon vagy az egész művön keresztül húzódó összetett költői kép

Figura etimologica: szótöismétlés

Költői alakzatok: költői kérdés (szerző nem vár vagy nincs a kérdésre válasz), inverzió (szokatlan szórend), figura etimologica (szótöismétlés), felkiáltás, megszólítás, halmozás, ismétlés, el-lentét

Szereplőtípusok: főszereplők és mellékszereplők. epizódszereplők (csak az epizódban játszik fontos szerepet), háttérszereplő (ők alkotják azt az emberi közeget, melyben a szereplők élnek, cselekszenek)

Epizód: mű szerkezeti egysége, melynek egyetlen célja a feszültségkeltés

Előhang: nagyobb epikus művek előtt álló verses bevezetés

Mottó: idézet, amely segít a mű értelmezésében

Időmértékes verselés: a ritmus hosszú-rövid szótagok szabályos váltakozására épül.

Időmértékes verslábak: jambus (ritmusképlete: ti-tá), trocheus (ritmusképlete: tá-ti), daktilus (tá-ti-ti), anapesztus (ti-ti-tá), spondeus (tá-tá)

Hexameter: időmértékes verssor, 5 daktilus + 1 spondeus

Esszékérdések

Arany János, Fazekas Mihály, Gárdonyi Géza élete; Toldi, Egri csillagok, Lúdas Matyi műelemzés. Szereplők jellemzése.

Memoriterek

Arany János: A walesi bárdok (részletek)

Arany János: Toldi (részletek)

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2vsz.)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1-2 vsz. és 13-14. vsz.)

MAGYAR NYELV

6. évfolyam

Alapfogalmak:

Magyar nyelv szófaji rendszere: 1. alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, határozószó, igenév; 2. viszonyozók: névelő, névutó, módosítószók, kötőszó, segédige, igekötő; 3. mondatalkotók: indulatszavak, kapcsolattartó mondatalkotók, akaratkifejező mondatalkotók, rámutató mondatalkotók, mondatértékű mondatalkotók, hangutánzó, mondatalkotók

Toldalékok: képző, jel, rag

Ige: cselekvést, történést, létezést kifejező szófaj

Igemódok: kijelentő, feltételes, felszólító

Ige ragozása: általános (alanyi) és határozott (tárgyas)

Igék csoportosítása: cselekvő, szenvedő, visszaható, műveltető

Ige jellemzése: szám/személy (E1, E/2, E/3, T/1, T/2, T/3) idő (jelen, múlt, jövő), mód (kijelentő, feltételes, felszólító), ragozás

Ige toldalékai: felszólító mód jele –j és hasonult alakjai, feltételes mód jele -na,-ne, -ná,-né; múlt idő jele –t,-tt, jövő idő: *fog* segédige + -ni képző

Igenév: két szófaj jellemzőit hordozzák magukon; fajtái: főnévi (-ni, melléknévi (folyamatos –ó/-ő, befejezett –t, -tt, beálló –andó,-endő), határozói (-va,-ve, -ván,-vén)

Főnév: élőlény, tárgy, gondolati dolog neve, két fajtája: köznév, tulajdonnév

Köznév: hasonló vagy egyforma élőlények, dolgok közös neve; fajtái: egyedi név, gyűjtőnév, anyagnév

Tulajdonnév: valakinek, valaminek a saját neve; fajtái: személynév, állatnév, intézménynév, cím, földrajzi név, égitestek nevei, márkanév + helyesírásuk, + -i képzős formák helyesírása

Melléknév: tulajdonságot, minőséget kifejező szófaj; fokozása: alap, közép, felső, túlzó

Számnév: számot, mennyiséget, sorban elfoglalt helyet kifejező szófaj; fajtái: határozott (tő, sor, tört), határozatlan.

Arab- és római számok

Számnév helyesírása: tő- és sorszámnevek, dátumok helyesírása

Névmás: névszókat (főnév, melléknév, számnév) helyettesítő szófaj

Névmások fajtái: személyes, birtokos, visszaható, kölcsönös, kérdő, mutató, vonatkozó, általános, határozatlan

Névszók toldalékai: 1. jel –é (birtokjel), -i, -ai, -ei, -jai jei (birtoktöbbségitő jel), birtokos személyjel, -b/-bb (fokjel), -k (többesszám jele); 2. rag –t (tárgyrag), -ban/-ben, -val, -vel, -nak,-nek, -tól,-től...stb (határozóragok)

Határozószó: időt, helyet, módot, állapotot kifejező szófaj (egyszerű szó!!)

Igekötő: módosítja az ige jelentése

Igekötő helyesírása: egybe (ha közvetlenül az ige előtt áll), külön (ha az ige mögött áll, ha ige és az igekötő közé szó ékelődik), kötőjellel (két igekötő esetén pl. be-benéz, le-föl sétál)

Névelő: határozott (a, az), határozatlan (egy)

Névutó: főnevek vagy főnévi szerepű más szófajok után állnak. Jelentésük és szerepük a határozóragok jelentéséhez szerepéhez hasonló, ezért segédszónak is nevezzük őket.

Segédige: *fog* (jövő időt segít kifejezni), *volna* (feltételes mód múlt idejét segít kifejezni), *tetszik* (udvariasság), *szokik* (állandóan ismétlődő cselekvés), marad és múlik igék.

Kötőszavak

Módosítószók: csak, csupán, igen, talán, esetleg, valószínűleg, tagadószók.

Mondatszók: indulatszavak, kapcsolattartó, mondatvezető, akaratkifejező mondatvezető, rámutató jelentés mondatvezető, mondatértékű mondatvezető

Gyakorlat

Szófajok felismerése a szövegben, helyesírásuk, szavak elemeire bontása, igeragozás

MAGYAR IRODALOM

7. évfolyam

Alapfogalmak:

-Epika, kis- és nagyepika, epikus műfajok: novella, elbeszélés, anekdota, kisregény, regény, parainesis, satíra, ballada, karcolat

epikus művek szerkezete: előkészítés/expozíció, bonyodalom, kibontakozás, tetőpont, megoldás

-Líra, lírai műfajok: dal (szerelmi dal, vitézi ének) óda, himnusz, elégia, rapszódia, epigramma, életkép, ars poetica

-Dráma, drámai műfajok: tragédia, komédia (vígjáték)...

-Rímfajták: bokorrím, páros rím, ölelkező rím, keresztrím, félrím, asszonánc, tiszta rím, belső rím

-Verselési módok: időmértékes (versláb, mora, jambus, trocheus, daktilus, rövid és hosszú szótag, hexameter, pentameter, disztichon) ütemhangsúlyos (hangsúlyos és hangsúlytalan szótag) szimultán verselés

-Művelődéstörténeti korszakok:

középkor (gótika, romanika, kódex, iniciálé, miniatúra, trubadúr, vágánsköltészet, intelem/parainesis)

reneszánsz (humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, corvina, hídszerkezet, monológ, dialógus, szerzői utasítás, konfliktus, katarzis, végkifejlet)

barokk (eposz, segélykérés, témamegjelölés, monumentalitás, pátosz, költői levél, fiktív levél, emlékirat/memoár, bujdosóének, siratóének, toborzódal)

rokokó

felvilágosodás (klasszicizmus, szentimentalizmus, létösszegző vers, lírai alany)

romantika (önazonosság, közösségi emlékezet, szállóige, keretversszak, szónoklat, tabló, hitvesi költészet, szabadvers, kétszólamú ballada, történelmi ballada, időszembesítő vers, személyes líra, szereplíra, közösségi líra, hangulati líra, gondolati líra, érzelmi líra, hősi regény, családrege, motívum, fő- és mellékszereplő)

Kötelező olvasmányok:

William Shakespeare: Rómeó és Júlia

Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa

Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője, A néhai bárány

Memoriterek:

Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez

Kölcsy Ferenc: Himnusz, Huszt, Emléklapra

Vörösmarty Mihály: Szózat

Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Szeptember végén, Szabadság, szerelem

Gyakorlat:

- Esszékérdés/fogalmazás: középkor, reneszánsz, barokk, felvilágosodás, romantika (fogalom, időszak, kiindulópont, szó jelentése, eredete, jellemzők, tipikus műfajok, alkotók és művek)
- Stílusirányzatok és jellemzőik csoportosítása
- Stílusirányzatok jellegzetességeinek felismerése művekben
- Műfajok felismerése és bizonyítása irodalmi alkotásokon keresztül (novella, regény, elégia, rapszódia, epigramma)
- *A kisepikai és a nagyepikai alkotások különbségeinek felismerése (cselekmény, szereplők, helyszínek, idő stb.)*
- Rímfajták, verselési módok felismerése, bizonyítása
- Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása
- Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése: pl. vidám, könnyed, humoros, ironikus, emelkedett, fennkölt, meghitt, idilli
- Alapvető szóképek és alakzatok felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora; ismétlés (alliteráció, töismétlés, szóismétlés, refrén...), ellentét, felsorolás, párhuzam
- Műelemzés/értelmezés:

Balassi Bálint: Egy katonaének

William Shakespeare: Rómeó és Júlia

Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez

Kölcsy Ferenc: Himnusz

Vörösmarty Mihály: Szózat

Petőfi Sándor: Szeptember végén, Nemzeti dal, Egy gondolat bánt engemet...

Arany János: A fülemile, Epilógus

Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa/A köszívű ember fiai

Mikszáth Kálmán: A néhai bárány, Szent Péter esernyője

- Egy szabadon választott romantikus alkotó életművének bemutatása

MAGYAR NYELV

7. évfolyam

Alapfogalmak:

- Szóképzés, képző (ige-, főnév-, melléknév-, számnév- és igenévképző)
- Szóösszetétel, egyszerű szó, összetett szó, többszörös szóösszetétel, szerves és szervetlen szóösszetétel, alárendelő szóösszetétel (alanyos, tárgyas, határozós és jelzős összetétel), mellérendelő szóösszetétel (valódi és ismétléses szóösszetétel), jelölt és jelöletlen szóösszetétel
- Szószerkezet/szintagma, alárendelő szószerkezet (alanyos, tárgyas, határozós és jelzős szószerkezet), mellérendelő szószerkezet (kapcsolatos, ellentétes, választó, következtető és magyarázó mellérendelő szószerkezet), viszonyos szókapcsolat, alaptag, bővítmény, vonzat, szabad bővítmény, szószerkezetlánc, szószerkezetbokor
- Mondat (kijelentő, kérdő: eldöntendő, kiegészítendő kérdés, óhajtó, felszólító és felkiáltó mondat; állító és tagadó mondat; egyszerű, összetett és többszörösen összetett mondat, tagolt és tagolatlan mondat, szerkesztett és szerkesztetlen mondat, minimális és bővített mondat, teljes és hiányos mondat)
- Mondatrészek: a) az állítmány (igei és névszói-igei állítmány; egyszerű, összetett és halmozott állítmány) b) az alany (határozott, határozatlan és általános alany, egyszerű, összetett és halmozott alany), alaki és értelmi egyeztetés az alany és állítmány között c) a tárgy (iránytárgy és eredménytárgy, határozott és határozatlan tárgy, egyszerű, összetett és halmozott tárgy) d) a határozó (hely-, idő-, mód-, állapot-, ok-, cél-, társ-, eszköz-, részes- és állandó határozó) e) a jelző (minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző, egyszerű és halmozott jelző)
- a) a digitális írásbeliség, hiperszöveg, tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, média, médium, bibliográfia, forrás, rend, azonosító adatok (szerző, cím, kiadás helye, kiadás éve, kiadó neve)
- b) érv, ellenérv, tételmondat, kulcsszó, vélemény, vita, alkalmi beszéd, felszólalás, hozzászólás

Gyakorlat:

- A főbb szóalkotási módok (szóösszetétel, szóképzés) felismerése/példa alkotása
- Az összetett szavak alapvető helyesírási szabályainak alkalmazása
- A mondat jellemzése: beszédhelyzet/modalitás szerint (kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó), logikai minőség szerint (állító, tagadó), szerkezet szerint (egyszerű: tagolt/tagolatlan, teljes/hiányos, minimális/bővített; összetett: alárendelő, mellérendelő)
- Egyszerű mondat elemzése, ágrajzának elkészítése, mondatok és ágrajzok párosítása
- Az egyszerű mondat központosítása
- A mellérendelő és az alárendelő szó szerkezet fajtáinak felismerése, elemzése, példa alkotása
- A mondatrészek felismerése, típusuk, szófajuk megállapítása (alany, állítmány, tárgy, határozók (időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó), jelző (minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező jelző)
- A szórend és a mondatjelentés kapcsolatának értelmezése
- Digitális és papíralapú iskolai helyesírási segédeszközök: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok önálló használata
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben
- A kommunikációs zavar felismerése, javítása
- Önálló véleményalkotás szóban és írásban
- A kulturált vita szabályainak alkalmazása
- Érvelő szöveg alkotása (érvek, ellenérvek mentén)
- A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása, beszédformák felismerése és alkalmazása
- A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek felismerése

MAGYAR IRODALOM

8. évfolyam

Alapfogalmak

- *Epika (kisepika, nagyepika)*

egyperces novella: Örkény István által teremtett műfaj; terjedelme néhány sortól két-három oldalig tart; az író közlése csak a legszükségesebbekre vonatkozik (1968)

groteszk: komikum egyik fajtája; szélsőségesen össze nem illő elemek társításán alapul

fejlődésregény: cselekménye általában egy személyiség alakulásának bemutatására törekszik; a központi figura élményeit, tapasztalatait, azok rá gyakorolt hatását dolgozza fel
népies regény: a népi élet témáinak ábrázolása

aforizma: tömör szellemes mondás, életbölcsség megfogalmazása

humoreszk: rövid, vázaltszerű; apró, jellegzetes emberi hibák nevetségessé tétele (gúny, irónia)

paródia: komikus, utánpótláson, torzításon alapul

krimi: bűnesetek, bűntények feltárásával foglalkozó detektívregény

- *Líra*

ekloga: párbeszédes, hexameterben írt költemény; szereplői általában pásztorok; fő témája a jelen társadalmi-politikai valóságából való menekülés

szinesztézia: különböző érzékterületek összekeverésén alapuló költői kép

trilógia: tematikailag összekapcsolódó, de 3 önálló részből álló irodalmi alkotás

szimbólum: szókép, többféleképpen értelmezhető költői kép

metonímia: szókép, két fogalom névátvitelén alapszik

anafora: nyelvi alakzat, egy vagy több szó ismétlése akár különböző versszakokban

- *Dráma: színpadra szánt alkotás*

komédia/vígjáték: félreértésen alapuló történet

tragédia: a valós értékek megsemmisülése megrendülést vált ki

Stílusirányzatok: szimbolizmus, impresszionizmus, realizmus

Esszékérdések:

Nyugat

Ady költészete (Léda-versek, Csinszka-versek, magyarság versek, istenes versek)

Móricz Zsigmond munkássága,

József Attila munkássága,

Radnóti Miklós eklogaciklusa

Egy szabadon választott drámai alkotás/ Sütő András: Advent a Hargitán

Szabó Magda: Abigél

Memoriterek:

Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet)

Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)

József Attila: Születésnapomra (részlet)

József Attila: Mama

Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet)

Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

Kötelező olvasmányok:

Móricz Zsigmond: Pillangó vagy Légy jó mindhalálig

Szabó Magda: Abigél

Gyakorlat:

Egy századfordulós stílusirányzat ismertetése,

Radnóti Miklós: Nem tudhatom című versének elemzése

Egy Móricz- vagy Örkény-novella részletes elemzése

Szóképek felismerése

MAGYAR NYELV

8. évfolyam

Alapfogalmak:

Az 5-7. osztályig tanult fogalmak a tankönyv, "Készüljünk a felvételire!" c. fejezete alapján

Az összetett mondat

Az alárendelő összetett mondat/ fajtái

- alanyi, állítmányi tárgyi, határozói, jelzői,
- utalószó, kötőszó
- predikatív szerkezet, főmondat, mellékmondat

A mellérendelő összetett mondat/fajtái

- kapcsolatos, ellentétes, következtető, magyarázó, választó
- kötőszók

A sajátos jelentésű mellékmondat

A többszörösen összetett mondatok

A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint

Nyelvünk eredete, nyelvrokonság

Nyelvtörténet, nyelvemlékeink (A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés)

Nyelvújítás

Nyelvjárások

Ritkább szóalkotási módok:

- mozaikszó
- ikerszók
- rövidülések

Gyakorlat:

Az alárendelő összetett mondat elemzése, ábrázolása

A mellérendelő összetett mondat elemzése, ábrázolása

Az összetett mondatok helyesírása

Az idézés fajtái, a helyes idézés gyakorlása

Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő írása

Szövegértés

TÖRTÉNELEM

5. évfolyam

1. Körülöttem a történelem

Témák:

- Körülöttem a történelem
- Címer, zászló, pecsét, az idő mérése

Fogalmak: kódex, iniciálé, címer, zászló

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor

2. Fejezetek az ókori történelemből

Témák:

- Az ókori Egyiptom világa
- *Az ókori Hellász öröksége*
- *Az ókori Róma öröksége*
- *A görög-római hadviselés*
- *Képek a népvándorlás korából*

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légio, népvándorlás

Személyek: Kheopsz, Zeus, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom

3. A kereszténység

Témák:

- Az Ószövetség népe
- Jézus élete, tanításai és a kereszténység

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora

Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem

4. A középkor világai

Témák:

- *Élet a várban – egy magyar vár (pl. Visegrád) és uradalom bemutatásával*
- *Élet a kolostorban – egy magyar kolostor (pl. Pannonhalma) bemutatásával*
- *Élet a középkori városban – egy magyar város (pl. Buda) bemutatásával*
- *A keresztes lovagok világa*

Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás

Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed

Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország

5. Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Témák:

- Történetek a magyarok eredetéről
- Honfoglalás és kalandozások
- Szent István és a magyar állam
- Árpád-házi királyportrék
- Árpád-kori szentek
- Árpád-kori győztes harcok és csaták
- Magyarország koronázási jelvényei

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

6. évfolyam

Témák:

1. Képek és portrék a magyar állam virágkorából

- Magyar királyportrék a 14–15. századból
- Hunyadi János, a törökverő
- Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, székérvár, zsoldos

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I

2. Új látóhatárok

Témák:

- A földrajzi felfedezések
- Korai kapitalizmus
- A vallási megújulás
- Az új világkép kialakulása

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak

3. Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

Témák:

- *A török háborúk hősei*
- *Bocskai, Bethlen és Zrínyi*
- *II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca*
- *Mária Terézia*

Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás

Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs

4. Élet a kora újkori Magyarországon

Témák:

- Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával
- Élet a 18. századi Magyarországon – egy konkrét település (pl. Temesvár) bemutatásával

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk.

Topográfia: Debrecen, Temesvár.

5. Forradalmak kora

Témák:

- Ipari forradalom
- Társadalmi-politikai forradalom

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon

Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia

6, A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

- A reformkor
- A forradalom
- Képek a szabadságharc történetéből
- A kiegyezés

Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés

Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés

Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia

7. évfolyam

1. A modern kor születése

Témák:

- A nemzeti eszme és a birodalmak kora
- Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus

Személyek: Bismarck, Marx

Kronológia: 1871 Németország egyesítése

Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán

2. A dualizmus kora: felzárkózás Európához

Témák:

- A modernizálódó Magyarország
- A millenniumi Magyarország

Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció

Személyek: Andrássy Gyula

Kronológia: 1896, a Millennium

Topográfia: Budapest

3. Az első világháború és következményei

- Az első világháború, Magyarország a háborúban
- Magyarország 1918–1919-ben
- A trianoni békediktátum

Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátszág, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.

Személyek: Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.

Kronológia: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.

4. Totális diktatúrák

Témák:

- A kommunista Szovjetunió
- A nemzetiszocialista Németország

Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus

Személyek: Sztálin, Hitler

Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel

Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok)

5. A Horthy-korszak

Témák:

- A politika irányai
- Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés

Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő.

Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.

Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak

6. A második világháború

Témák:

- Háború földön, tengeren és levegőben
- Magyarország a világháború idején
- A háború borzalmi
- A holokauszt

Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények

Személyek: Franklin D. Roosevel, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára

Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon

Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz

7. A megosztott világ

Témák:

- A hidegháború
- A Nyugat

Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.

Személyek: Hruscsov, Kennedy.

Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.

Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.

8. Magyarország szovjetizálása

Témák:

- A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon
- A Rákosi-diktatúra
- Deportálások „békeidőben”

Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).

Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.

Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta.

8. évfolyam

1. A forradalomtól az ezredfordulóig

Témák:

- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A kádári diktatúra
- Élet a Kádár-rendszerben
- A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon
- Magyarország a rendszerváltoztatás után

Fogalmak: koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőségvetkez, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.

Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer,

1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.

2. Együttélés a Kárpát-medencében

Témák:

- A határon túli magyarok
- A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.

Személyek: Esterházy János, Márton Áron

Kronológia: 1944–1945 magyarellenés atrocitások

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna

3. Népesedés és társadalom

Témák:

- A hagyományos/ agrártársadalmak
- A modern/ípari társadalmak

Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.

Személyek: Semmelweis Ignác

3. A demokratikus állam

Témák:

- A modern demokrácia gyökerei
- A modern magyar állam

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog

Személyek: Periklész, George Washington

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.

4. Régiók története

Témák:

- Magyarország és az Európa Unió
- Közép-Európa
- Az Amerikai Egyesült Államok
- India
- Kína
- Közel-Kelet

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.

Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung.

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.

Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.

5. Mérlegen a magyar történelem

- Lábnyomaink a nagyvilágban
- A magyar megmaradás kérdései

Javasolt személyek (altémánként 1-2): Julianus barát, Körösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor

BIOLOGIA

7. évfolyam

TÉMÁK

Életjelenségek: anyagcsere, aktív mozgás, ingerlékenység, növekedés, fejlődés, szaporodás.

A biológia területei. A biológiai kutatás módszerei. A biológiai kutatás eszközei, fénymikroszkóp felépítése és használata.

A Föld kialakulása és az élet születése.

Egyed feletti és alatti szerveződési szintek. Az ősi sejtek felépítése.

Az anyagcsere típusai: autotróf és heterotróf anyagcsere, lebontó és felépítő anyagcsere.

Az evolúció mozgatórugói.

A növények törzsfelődése: a növényi sejt felépítése, a növényvilág kifejlődése. A növények szaporodása.

Az állatok és gombák kialakulása. Az állati sejt felépítése. A mai állatvilág kifejlődése. A mai gombák kifejlődése.

Az ember megjelenése: majomemberek, előemberek, ősemberek. A mai ember kialakulása, az emberi evolúciót befolyásoló tényezők

FOGALMAK

anyagcsere, hipotézis, megfigyelés, kísérletezés, szimuláció, modellkészítés, populáció, társulás, biom, bioszféra, sejt, szövet, szerv, szervrendszer, szervezet, sejtmag nélküli élőlények, sejtfal, sejtplazma, sejthártya, sejtmag, örökítőanyag, nyílt rendszer, autotróf, heterotróf, evolúció, természetes kiválasztódás, zöld színtest, féligáteresztő hártya, fonalas testfelépítés, teleptestes forma, telepes növények, hajtásos növények, ivaros és ivartalan szaporodás, spóra, mitokondrium, sejthalmazosok, álszövetesek, szövetes állatok, gombafonalak, rasszok

A rendszerezés kezdetei. Növényrendszertan

A faj fogalma, Carl Linné munkássága. A rendszertani kategóriák. Az élőlények öt országa.

A vírusok jellemzői, példákkal. Az egysejtűek: sejtmagnélküliek és sejtmagvasok. Baktériumok felépítése, autotróf és heterotróf baktériumok: kékbaktériumok, betegséget okozó baktériumok, erjesztőbaktériumok, nitrogénkötő baktériumok.

Sejtmagvas egysejtűek országa: sejtfal és sejtfal nélküliek: diatómák, ostorosok, állásosok, csillósok – felismerés, rajz.

Telepes növények: moszatok felépítése, barna, vörös és zöldmoszatok jellemzői. Moszatfajok. A mohák felépítése, rajza, mohafajok.

A növényi szövetek: osztódó és állandósult szövetek (bőr, szállító, alapszövet és típusai). A növények szervei és azok jellemzői.

A harasztok jellemzői, fajnevekkel. A nyitvatermők jellemzése, rendszere. A hazai fenyők jellemzése, felismerése. A zárvatermők jellemzése és rendszerezése.

A kétszikű és egyszikű növények összehasonlítása, fajnevekkel. A termés típusai, példákkal.

FOGALMAK

faj, nemzetség, család, rend, osztály, törzs, ország, vírus, sejtmagnélküli és sejtmagvas egysejtűek, bekebelezés, vízvirágzás, alga, spóratartó tok, rostacső, hancsrész, farész, szállítónyalábok, glutén, gázcserenyílások, páfrány, zsurló, nyitvatermő, toboz, zárvatermő, egyszikű, kétszikű, körkörös és szórt szállítónyalábok, száraz és húsos termés

Az állatok és gombák rendszere

Az állati szövetek típusai és azok jellemzése. Hámszövet, kötő-és támasztószövet, izomszövet, idegszövet

A férgek: lapos, fonál és gyűrűsférgek jellemzése, fajokkal.

Ízeltlábúak törzsének általános jellemzői és rendszerezése. A rákok, pókszabásúak és rovarok osztályának jellemzői példafajokkal.

A rovarok osztályának főbb csoportjainak jellemzői. A rovarok fejlődési típusai.

A puhatestűek általános jellemzői, rendszerezésük, a csigák, a kagylók és fejlábúak osztályának jellemzői, példafajokkal.

A gerincesek törzsének jellemzői.

A halak osztályának jellemzői, és csoportjaik példafajokkal.

Kétéltűek testfelépítése, rendszerezésük példafajokkal.

A hüllők jellemzői és rendszerezésük példafajokkal.

A madarak jellemzői, csoportjai példafajokkal.

Az emlősök testfelépítése, rendszerezésük példafajokkal.

A gombák felépítése, kalapos gombák felépítése, rajzzal. Gombafajok megnevezése. Zuzmók felépítése, példafajokkal.

FOGALMAK

fedőhám, mirigyhám, sejtközzötti állomány, laza és tömöttrostos kötőszövet, zsírszövet, porc-szövet, csontszövet, harántcsíkolt izomszövet és simaizomszövet, szívizom, gliasejt, élőskö-dés, hímnős, zárt keringési rendszer, dúcidegrendszer, hirudin, nyílt keringési rendszer, kitin, fejtor, csáprágó, rágó, kéfogóháló, kifejlés, átalakulás, hasláb, reszelőnyelv, tapogató, zsiger-zacskó, fejláb, csőidegrendszer, hám, irha, úszók, pitvar és kamra, gyűjtőérrendszer, oldalvo-nal, kloaka, ikra, haltej, kétéltű, kisvérkör, nagyvérkör, szarupikkely, szarupajzs, vedlés, lágy-héjú tojás, farkcsíkmirigy, puhelytollak, fedőtollak, evezőtollak, járóláb, szegycsont, begy, zú-zógyomor, mirigyes gyomor, légzsákok, elevenszülő, méhlepény, szőr, bőralja, agyvelő, to-jásrakó, erszéyes, penicillin, tönk, kalap, gallér, bocskor, tömlők, zuzmó

Élőlények és környezetük

Környezeti feltételek. Az élőlények elterjedését befolyásoló tényezők: tűrőképesség. Az életelen környezeti tényezők: fény, hőmérséklet, víz, talaj, levegő. A talaj-, víz-, és levegőszennyezés hatása környezetünkre.

Az élő környezeti tényezők: élőlények közötti kölcsönhatások: táplálkozási kapcsolat, élősködés, zsákmányszerzés, szimbiózis, asztalközösség, versengés példákkal. A társulások változásai.

A táplálékláncok és tagjai. Az anyagok körforgása és az energiaáramlás.

FOGALMAK

környezeti feltételek, tűrőképesség, melegkedvelő, hidegtűrő, minimumpont, maximumpont, optimum, tág tűrésű, szűk tűrésű, jelző- vagy indikátorszervezetek, tartózkodási közeg, nedvességkedvelő, szárazságtűrő, humusz, szimbiózis, versengés, asztalközösség, napi ritmus, szukcesszió, pionír szervezetek, zárótársulások, nyílt homoki gyepek, zárt homoki gyepek, feltöltődés, termelő, elsődleges- másodlagos- és harmadlagos fogyasztók, csúcsragadozók, lebontó szervezetek, táplálékpiramisok.

Biomok a Földön

Az éghajlati övezetesség és a biomok.

A trópusi, a mérsékelt és hideg övezet jellemző paraméterei, elhelyezkedése a Földön. A trópusi esőerdők élővilága: jellemző növény- és állatvilága. A trópusi esőerdők jelentősége a bioszférában.

A szavannák jellemző növény- és állatvilága és környezeti problémák. A sivatagok növény és állatvilága. Elsivatagosodás.

A kemény- és babérlombú erdők élővilága és termesztett növényei. A lombhullató erdők növény- és állatvilága.

A füves puszták növény és állatvilága. Növénytermesztés és a füves puszták védelme.

A tűlevelű erdők növény- és állatvilága, a tajga védelme. A tundra és a sarkvidék növény- és állatvilága.

A tengerek és óceánok élővilága: partközeli, nyílt tengerek és mélytengerek élővilága. Magashegységek növény- és állatvilága, természetvédelme.

FOGALMAK

zonális biomok, vízszintes övezetesség, palánkgyökér, lián, szavanna, majomkenyérfa, kutya-tejfélek, pozsgás növények, macchia, csenkesz, préri, pampa, sztyepp, törpefüves puszták, pangó-vizes lápok, gyeses tundra, tüskésbőrűek, plankton, csalánsejtek, szila, függőleges övezetesség, köderdő.

A természet védelme és a fenntarthatóság

A biodiverzitás. A természetvédelem fokozatai. Aktív természetvédelem: fajvédelem, élőhelyvédelem. A fajvédelem különböző szintjei.

Védett hazai növények: virágos és virágtalan növények példafajokkal. Védett gerinctelen és gerinces állatok.

Fenntarthatóság. Anyag- és energiaválság. Globális problémák: éghajlatváltozás.

FOGALMAK

reliktum (maradvány)fajok, bennszülött fajok, szaporítási program, visszatelepítés, génmegőrzés, áttelepítés, invazív fajok, veszélyeztetett fajok, globális hatások, biogazdálkodás, monokultúra, urbanizáció, fosszilis energiahordozók, megújuló energiaforrás, kommunális hulladék, veszélyes hulladék, freon.

8. évfolyam

Az ember szervezete és működése

Az ember testfelépítésének jellemzői: szimmetriaviszonyok, férfi és női testfelépítés különbségei, testalkat, testkép.

Szervrendszereink. A vér összetétele, azok jellemzői: vörösvérsejt, fehérvérsejt és vérlemezke. A véralvadás. Vérték elemzése.

A szervezet belső védelme, az immunrendszer. Falósejtek, nyiroksejtek, védőoltások, vércsoportrendszerek.

A keringési rendszer: a szív felépítése, kis és nagyvérkör. A szív működése. Az EKG. A nyirok.

A légzőrendszer: a levegő útja a tüdőig, a légzőmozgások. A tüdő felépítése. A hangképzés.

A táplálkozás: a bélcsatorna részei, feladatai. Emésztőmirigyek és váladékuk. Az egészséges táplálkozás, éhezés és elhízás. A rendszeres táplálkozás fontossága.

A kiválasztórendszer: a vesék felépítése. A vizelet kialakulása. A művese.

A mozgás szervrendszere: csontok szerkezete, a csontrendszer felépítése. A csontok kapcsolódásai. Az izomzat. A kültakaró részei: hám, irha, bőralja. Bőrápolás.

Az életfolyamatok szabályozása: a szabályozás elve. A hormonális és idegi szabályozás, a negatív visszacsatolás. A hormonális szabályozás: agyalapi mirigy, a pajzsmirigy, mellékvese, hasnyálmirigy, ivarszervek működése.

Az idegrendszer működése: idegsejt felépítése és működése. Az idegsejtek típusai. A szomatikus és vegetatív szabályozás.

Érzékelés: a szem felépítése és működése. Látáshibák. A fül felépítése. A hallás és egyensúly-érzékelés. Az orr és szaglás, a nyelv és ízérzékelés.

Az idegrendszer felépítése: a gerincvelő, a nagyagy, kisagy, zsigeri működés. A vérkeringés és a légzés szabályozása.

A szaporító szervrendszer: férfi és női nemi szervek felépítése és működése. A megtermékenyítés. Az ember egyedfejlődése: a méhen belüli fejlődés, a szülés, a méhen kívüli fejlődés. A testi sejtek osztódása. Az ivarsejtek keletkezése és az ivari kromoszómák.

Az öröklődés: uralkodó, lappangó és köztes öröklődésmenet. Nemhez kapcsolódó öröklődés: vérvérvényesség. A családfaelemzés. A betegségek kialakulása és tünetei.

A lelki egészség – lelki betegség. Diagnosztikai eljárások: laborvizsgálat, képalkotó vizsgálatok, endoszkópia, oszcilloszkópos vizsgálatok. Gyakori betegségek: keringési, daganatos megbetegedések. Szenvedélybetegségek: alkoholizmus, dohányzás, kábítószeres és megelőzés.

Balesetek, elsősegélynyújtás, újraélesztés.

FOGALMAK

testtájak, testkép, testalkat, vérplazma, vörös véresejt, fehér véresejt, vérlemezke, véralvadás, vérkép, falósejt, gyulladás, nyiroksejt, ellenanyag, memóriasejt, immunitás, főverőér, koszorúerek, nagy vérkör, kis vérkör, szívciklus, nyirok, féregnyúlvány, légutak, hangszalagok, lég-hólyagocskák, légzőfelület, légzőmozgások, hangrés, előbél, középbél, utóbél, fog, nyálmirigy, garat, nyelőcső, gyomor, máj, hasnyálmirigy, felszívódás, alapenergia szükséglet, mennyiségi és minőségi éhezés, velőállomány, kéregállomány, vesemedence, húgyvezeték, szűrlet, visszaszívás, művese, tömött állomány, szivacsos állomány, koponyacsontok, törzsváz, végtagcsontok, varratok, ízületek, hajlító- és feszítő izom, felhám, szőrtüsző, irha, bőralja, bőrmirigyek, idegrendszer, hormonrendszer, belső elválasztású mirigy, inger, reflex, negatív visszacsatolás, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, mellékvese kéreg- és velőállománya, hasnyálmirigy szigetei, növekedési hormon, adrenalin, inzulin, cukorbetegség, ingerfelvevő nyúlvány, ingertovábbító nyúlvány, végfácska, szinapszis, ingerület átvivő vegyület, velőshüvely, szomatikus és vegetatív működés, ínhártya, kötőhártya, szaruhártya, szivárványhártya, ideghártya, szemlencse, pupilla, csap, pálcika, sárgafolt, vakfolt, külső., középső., és belső fül, dobhártya, kalapács, üllő, kengyel, hallójárat, tömlőcske, zsákocskák, szaglóhám, alapíz, központi és környéki idegrendszer, szürkeállomány, fehérállomány, agytörzs, nagyagy, agyfélteke, kisagy, zsigeri működés, kettős beidegzés, szinusz csomó, mellékhere, ondóvezető, fityma, makk, ondó, méhkürt, szeméremajkak, szűzhártya, menstruáció, zigóta, embrió, magzat, méhlepény, kromoszóma, sejtosztódásgén, uralkodó- és lappangó tulajdonság, köztes öröklésmenet, kettős uralkodó hatás, vérzékenység, hordozó, családfa elemzés, fertőzés, járvány, diagnózis, röntgenvizsgálat, CT, ultrahang, mágneses rezonancia tomográfia, endoszkóp, oszcilloszkóp, öröklött megbetegedések, veleszületett megbetegedések, kockázati tényezők, szenvedélybetegség, elsősegélynyújtás, rándulás, ficam, újraélesztés

FÖLDRAJZ

7. évfolyam

Tájékozódás a földrajzi térben

A tanuló

- tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonsággal leolvassa azok információtartalmát
- gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg térkép segítségével;

fogalmak: hosszúsági-, szélességi körök, éghajlati diagram, korfa

Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

A tanuló

- bemutatja és értékeli lakókörnyezetének földrajzi jellemzőit, ismeri annak természeti és társadalmi erőforrásait;
- szűkebb és tágabb környezetében földrajzi eredetű problémákat azonosít, magyarázza kialakulásuk okait.
- javaslatot fogalmaz meg lakókörnyezete jövőbeli, környezeti szempontokat szem előtt tartó, fenntartható fejlesztésére;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett.

Magyarország földrajza

A tanuló

- rendszerezi, csoportosítja Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, a területi fejlettség különbségeit;
- összehasonlítja hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait, a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában.
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;

fogalmak: Magyarország nagy tájai, szomszédos országok és fővárosaik, medencehelyzet, hegységépítő kőzetek, nemzet és nemzetiség, természetes szaporodás és fogyás, Mo. népességének változása, város, falu, tanya jellemzése, Budapest jellemzése, főbb termesztett növényeink, állataink és az erre épülő iparágak, energiahordozók és hasznosításuk, fontos iparágaink, közlekedési ágazatok jellemzése – közút, vasút, vízi, légi, idegenforgalmunk, hungarikumok

A Kárpát-medence térsége

A tanuló

- rendszerezi, csoportosítja Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, a területi fejlettség különbségeit;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit

- A tanuló egy adott területről vagy országról vagy földrajzi szempontból jelentős eseményről képes önállóan információt gyűjteni és azt rendszerezni.

8. évfolyam

Európa földrajza

A tanuló

- megnevez a kontinensre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző tényeket, térkép használatával
- jellemzi Európa tipikus tájait
- ismeri az Európai Unió világgazdasági szerepét.

fogalmak: Európa határai, tájai, nagy folyói, tavai, félszigetei, szigetei, szerkezete, részei, embertípusa, Európai Unió és Mo., Észak-, Nyugat- Dél-, Kelet-, Közép-Európa országai, fővárosai, jellemzői

Az Európán kívüli kontinensek földrajza

A tanuló

- megnevez az egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző tényeket, térkép használatával
- jellemzi az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait
- ismeri a nagyobb globális problémákat

fogalmak: a kontinensek határai, tájai, nagy folyói, tavai, félszigetei, szigetei, szerkezete, részei, embertípusa

A földrajzi övezetesség rendszere

A tanuló

- ismeri a földrajzi övezetesség rendszerét, ismerteti az övezetek, övek kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit;
- összehasonlítja az egyes övezetek, övek főbb jellemzőit

fogalmak: nevezetes szélességi körök, nagy éghajlati övek és jellemzésük, éghajlati diagram leolvasása, értelmezése,

Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

A tanuló

- értelmezi a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat;
- megnevezi a vállalkozás működését befolyásoló tényezőket.
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontosságát mellett;
- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diák vállalkozás tervezése);
- foglalkoztatási adatokat értelmez
- A tanuló egy adott területről vagy országról vagy földrajzi szempontból jelentős eseményről képes önállóan információt gyűjteni és azt rendszerezni.

fogalmak: szektorok és jellemzésük

KÉMIA

7. évfolyam

A tanuló:

Megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit; egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;

ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (léggöri jelenségek) és a mindennapokból;

tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, ülepítés);

megismeri néhány köznap anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;

különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;

tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;

részecskeszemlélettel értelmezi az oldódást

különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;

tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;

részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;

példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;

szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;

ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;

tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;

fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);

tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;

érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket.

8. évfolyam

A tanuló:

Érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;
 érti az ionvegyületek képletének megállapítását;
 ismeri a köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);
 érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki
 a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
 ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
 ismeri sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
 ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;
 ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.
 megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
 ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagainak;
 érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;
 azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;
 konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energia-takarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).
 tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;
 tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;
 tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;
 képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;
 tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;
 ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textil, mosószer) készül.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Az 5. – 6. – 7. évfolyamos tanulók a tanév végére rendelkezzenek az alábbi ismeretekkel, jártasságokkal és készségekkel:

A technikai problémák felfedezésének és szóbeli megfogalmazásának képessége,

- a probléma megoldásához vezető út/utak kitalálása,
- a tervkészítésben való gyakorlottság,
- a terv értelmezhetősége /szóbeli megfogalmazásban, írásban, anyagban,
- a terv egyedisége, az elképzelés ötletessége,
- a terv megvalósíthatósága, illetve ennek megítélése (pl. a feltételek és a kivitelezési lehetőségek, a képzelet és a megvalósítás realitásainak összevetésével), a munka megszervezése és kivitelezése,
- a technikai szövegek értelmezésében, a rajzolvasásban, a mintakövetésben való gyakorlottság,

A megfelelő (kivitelezhető) megoldási terv felismerése,

- az anyagalakítás és szerszámhasználat fogásainak, a kettő megfeleltetésének elsajátítási szintje,
- a munkafolyamatban való elmélyültség,
- a munkatevékenység örömtelisége,
- az észszerűségi, a takarékosági és az esztétikai szempontok érvényesítése a tevékenység folyamatában,
- a kész munkadarab működőképessége, funkciónak való megfelelése; a megvalósítás értékelése.
- a megfigyelőképesség, a folyamatkövetés és a kritikai érzék fejlettsége,
- a régebbi tapasztalatok és a megszerzett tudás felhasználása a tevékenység (saját és másoké) és a munkadarabok értékelésekor,
- a megfigyelési szempontokra figyelés a vélemény kialakításakor, a megfogalmazás értelmessége; a munka- és a tanulási szokások,
- a rend iránti igény a munkafolyamatban,
- a szabálykövetés fejlettsége,
- a kontroll és a hibajavítás készségeinek kialakultsága,
- gazdálkodás az idővel, az anyaggal.

Az eszközök funkcionális és kíméletes használata,

- saját és mások testi épségének, egészségének megóvása,
- együttműködés, a segítségadás és a munkamegosztás módjának ismerete, egymás segítése a megvalósítás folyamatában.

Az értékelés szempontjai:

- Az elméleti feladatok megoldása.
- Pontos mérés mm-pontossággal.
- A méretmegadás helyes alkalmazása.
- Egyszerű műszaki rajzok, vetületi rajzok olvasása, rajzolása.
- Az anyagok és eszközök, szerszámok helyes alkalmazása, használata.
- Az épített környezet modellezése.
- A gép, mint technikai rendszer ismerete.
- Az energiagazdálkodás és környezetvédelem összefüggéseinek ismeretei.
- Korszerű információs rendszerek ismerete.
- Önműködő rendszerek, folyamatok elemzése.
- A közúti, a légi, a vízi és a vasúti közlekedés rendszerének ismerete.
- A közlekedési szabályok biztonságos értelmezése.
- Tudja a következetes testápolás szabályait.
- Az egészséges táplálkozás szabályainak ismerete.
- A háztartási gépek biztonságos használata.
- Háztartási napló vezetése és a takarékosági lehetőségek ismerete.
- Áruismeret – gyártási és termékminőség összefüggéseinek alkalmazása.

Formatív értékelés:

Szóbeli vagy írásbeli beszámoló, kiselőadás, gyűjtőmunkák értékelése.

Versenyeztetés: önkéntes nevezésért és alapos felkészülésért jeles tantárgyi érdemjegy, jó helyezés elérése esetén megfelelő szintű dicséret jár.

Szummatív értékelés:

Tematikus egységek zárásakor, írásban, hiányzás miatti pótláskor írásban vagy szóban, egységek végén.

A tanórai munka értékelésénél a tudás - készség - képesség - tájékozottság mellett a tanuló együttműködő-készségét, a tantárgyhoz való viszonyulást is figyelembe kell venni.

Manualitást igénylő részek értékelése:

Műszaki rajz:

- Előzetesen megadott szempontok alapján, a tantervi követelmény figyelembevételével.
- Tekintettel kell lenni a tanuló egyéni sajátosságaira is.

Jeles a tanuló teljesítménye:

- Tantervi követelményeknek minden tekintetben eleget tesz.
- Műszaki rajzi szabványoknak eleget tesz.
- Esztétikus elrendezés, tiszta rendes munka, precíz, gondos kivitel.
- Vonalak arányosak, csak a szükséges hosszúak.
- Életkornak megfelelő bonyolultság rajz önálló elemzése, elkészítése.
- Gyakorlottság a rajzeszközök használatában.
- – Minimális / 1 - 2 / hibaszám.

Jó a tanuló teljesítménye:

- Rajzi szabványoknak eleget tesz
- Pontosság +/- 2-3 mm
- Jó elrendezés, igényes kivitel, tiszta munka,
- Segítségadás mellett precíz, gondos kivitel.
- Kevés hiba (3 - 4) a rajzon.
- Életkornak megfelelő bonyolultságú rajzok elemzése, készítése kevés tanári segítséggel.

Közepes a tanuló teljesítménye:

- Műszaki rajzi szabványok, előírások egyértelműen felismerhetők.
- Pontosság +/- 4-5 mm közötti.
- A rajz felismerhető, elemezhető, értékelhető.
- Hibaszám 5-8 közötti, A rajz tiszta, tájolása utasításnak megfelelő
- Egyszerűbb rajzokat tudjon elemezni, segítséggel elkészíteni.

Elégséges a tanuló teljesítménye:

- Műszaki rajzi szabványok, előírások felismerhetők.
- Pontosság 4-5 mm közötti.
- Hibaszám > 10.
- Feliratozás, tájolás, tisztaság kifogásolható.
- Egyszerűbb rajzokat csak másolni képes, megvalósításában csak közvetlen segítséggel képes részt venni.

Modellezés, munkadarab értékelésénél:

- Pontosság, esztétikum és ezek arányba állítása a tanuló adottságaival.
- Munkadarabok készítésénél az effektív munkavégzést a gyakorlottság fokának megfelelően értékelni kell az önálló, egyedi megoldásokat

Jeles a tanuló teljesítménye:

- Gondos - pontos, precíz munka.
- Szép, esztétikus kivitel.
- Útmutatás alapján önállóan kivitelezve.
- Igényesség minden munkaterületen.
- Továbbfejlesztés, egyedi tervezés és kivitelezés, ötletesség a munkavégzésben.
- Tervnek megfelelő működő képesség ill. használhatóság.
- Eszköz - szerszámhasználat életkornak megfelelő szakszerűségi szinten, balesetmentesen.
- Tevékenysége aktív, rendszeres, előrevivő. Hozott és órán szerzett ismereteket jól tudja alkalmazni.
- Versenyek eredményeit figyelembe kell venni.
- Felkészülése rendszeres és alapos
- Rendszertехnikai ismeretek megléte, alkalmazása. Ok - okozati összefüggések megállapítására képes.

Jó a tanuló teljesítménye:

- Gondos, pontos, precíz munkavégzés, kevés tanári ill. tanulói segítséggel.
- Tervezői munka alapján gondos, esztétikus munkavégzést, minimális (1-2) hibalehetőséggel tudja elvégezni.
- Pontosság +/- 2 mm-e belüli.
- Eszköz és szerszámhasználat életkornak megfelelő szakszerűséggel, balesetmentesen, kevés segítséggel.
- Tevékenysége aktív, tanultakat tudja alkalmazni.
- Felkészülése rendszeres.

Közepes a tanuló teljesítménye:

- Minta alapján történő munkavégzés.
- Több hibalehetőség (3-5), pontatlanság nem mehet a működőképesség rovására. – Eszköz - szerszámhasználatra bemutatás alapján tanári segítséggel képes.
- Törekedjen a lehetőleg szakszerű, balesetmentes szerszám és eszközhasználatra.

DIGITÁLIS KULTÚRA

3. évfolyam

A digitális világ körülöttünk

- tudjon közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevezni néhány informatikai eszközt, fontosabb jellemzőit felsorolni.
- tudjon tanítói segítséggel, használni néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást.

Ismerje az alábbi fogalmakat: internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram

A digitális eszközök használata

- tudjon egyszerű feladatokat megoldani informatikai eszközökkel;
- fogalmazza meg, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása.

Ismerje az alábbi fogalmakat: digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop

Alkotás digitális eszközökkel

- tudjon adott szempontok alapján megfigyelni néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét fogalmazza meg;
- tudjon egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékelni, módosítani.

Ismerje az alábbi fogalmakat: rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz, alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó

Információszerzés az e-Világban

- tudjon más tantárgyakhoz kapcsolódó információt keresni az interneten.

Ismerje az alábbi fogalmakat: böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- tisztában van a személyes adat fogalmával, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;

Ismerje az alábbi fogalmakat: blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat

A robotika és a kódolás alapjai

- tudjon elmélyülten dolgozni digitális környezetben;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét.

Ismerje az alábbi fogalmakat: robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás

4. évfolyam

A digitális világ körülöttünk

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevezni néhány informatikai eszközt, fontosabb jellemzőit felsorolni.
- tudjon tanítói segítséggel, használni néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást.
- ismerjen néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.

Ismerje az alábbi fogalmakat: internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram

A digitális eszközök használata

- tudjon egyszerű feladatokat megoldani informatikai eszközökkel, a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választani;
- fogalmazza meg, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása.

Ismerje az alábbi fogalmakat: digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop, mentés, ki- és bekapcsolás, újraindítás, beállítások, függőség, menü

Alkotás digitális eszközökkel

- tudjon adott szempontok alapján megfigyelni néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét fogalmazza meg;
- tudjon egy grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot létrehozni, egyszerű prezentációt, ábrát készíteni.

Ismerje az alábbi fogalmakat: rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz, alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó

Információszerzés az e-Világban

- tudjon más tantárgyakhoz kapcsolódó információt keresni az interneten;
- tudjon állításokat megfogalmazni grafikonokról, infografikákról, táblázatokról;
- adatok alapján, ismerje fel a hamis információt.

Ismerje az alábbi fogalmakat: böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;

Ismerje az alábbi fogalmakat: internetes zaklatás, internetfüggőség, játékfüggőség, blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat

A robotika és a kódolás alapjai

- képes egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bontani, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét.
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

Ismerje az alábbi fogalmakat: robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás, elágazás

5. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- ismerje és használja a programozási környezet alapvető eszközeit, képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni.

Ismerje az alábbi fogalmakat: algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Online kommunikáció

- ismerje az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismerje és próbálja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat, pl: e-mail tagolása: tárgy, megszólítás, aláírás stb...
- legyen tisztában a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- tudja önállóan vagy tanári segítséggel kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Ismerje az alábbi fogalmakat: online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

Robotika

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Ismerje az alábbi fogalmakat: robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

Szövegszerkesztés

- képes egy adott feladat kapcsán önállóan szöveges dokumentumot létrehozni: a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges, vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismerje és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- tudja segítséggel, etikus módon felhasználni az információforrásokat, legyen tisztába a hivatkozás szabályainak fontosságával.

Ismerje az alábbi fogalmakat: szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter mérete, bekezdés, bekezdés formázása, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése,

Bemutókészítés

- legyen képes egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készíteni;
- tudjon, egy adott feladat kapcsán szöveges vagy multimédiás dokumentumokat létrehozni.
- ismerje meg és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket.
- tudja segítséggel, etikus módon felhasználni az információforrásokat, legyen tisztába a hivatkozás szabályaival.

Ismerje az alábbi fogalmakat: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása

Multimédiás elemek készítése

- tudjon képet menteni, tárolni, megnyitni, hangot és videó fájlokat különböző eszközökön megjeleníteni;
 - tudjon egy bittérképes rajzolóprogrammal egyszerű ábrákat készíteni;
 - bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készíteni.
- Ismerje az alábbi fogalmakat: rajz, rasztergrafika létrehozása, rasztergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, képméret változtatása

Az információs társadalom, e-Világ

- ismerkedik a hatékony információkeresési technikákkal, stratégiákkal: az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- legyen tisztában az adatok biztonságos kezelésével, az informatikai eszközök használatának következményeivel, a személyiségre és az egészségre vonatkozóan.

Ismerje az alábbi fogalmakat: e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

- képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- tudja használni az operációs rendszer felhasználói felületét, tanári segítséggel kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- ismerje a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

Ismerje az alábbi fogalmakat: adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés.

6. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- tudja megkülönböztetni, kezelni és használni az elemi adatokat;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Ismerje az alábbi fogalmakat: algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Online kommunikáció

- ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- tudja kezelni az operációs rendszer mappáit és az alapvető felhőszolgáltatásokat.
- legyen tisztában a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- ismerje meg és tartsa be az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Ismerje az alábbi fogalmakat: online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

Robotika

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;

- tudjon értelmezni és adatokat gyűjteni szenzorok segítségével;
- tudjon mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Ismerje az alábbi fogalmakat: robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

Szövegszerkesztés

- képes egy adott feladat kapcsán önállóan szöveges dokumentumot létrehozni: a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges, vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismerje és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- tudja használni és ismerje a bekezdések formázását, a behúzások típusait;
- tudjon szegélyeket és mintázatot, felsorolást módosítani;
- tudja etikus módon felhasználni az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Ismerje az alábbi fogalmakat: szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter mérete, bekezdés, bekezdés formázása, behúzás, felsorolás, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése, képméret változtatása, információforrások etikus felhasználása, idézés szabályai

Bemutókészítés

- ismerje a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- tudatosan, a tartalomnak megfelelően alakítsa ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, és formázza meg a szükséges objektumokat.
- tudatosan alkalmazza az animációkat;
- tudja etikus módon felhasználni az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Ismerje az alábbi fogalmakat: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása

Multimédiás elemek készítése

- tudjon képet menteni, tárolni, megnyitni, hangot és videó fájlokat különböző eszközökön megjeleníteni;
- tudjon egy bittérképes rajzolóprogrammal egyszerű ábrákat készíteni, digitális képeken egyszerű korrekciókat végrehajtani;
- feladatléírás, illetve minta alapján legyen képes rasztergrafikus ábra létrehozására, összehasonlítására, szerkesztésére és összeillesztésére különböző típusú dokumentumokban.

Ismerje az alábbi fogalmakat: rajz, rasztergrafika létrehozása, rasztergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatása

Az információs társadalom, e-Világ

- tudja, hogy mi a szerepe az információnak a modern társadalomban.
- tisztában van az adatok biztonságos kezelésének fontosságával, az informatikai eszközök használatának következményeivel, a személyiségre és az egészségre vonatkozóan.
- legyen tisztában az internetes zaklatás különböző formáival, tudja szükség esetén hol kérhet segítséget.

Ismerje az alábbi fogalmakat: virtuális személyiség; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség; zaklatás

A digitális eszközök használata

- tudatosan és önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

Ismerje az alábbi fogalmakat: adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés.

7. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- tudja értelmezni az algoritmus végrehajtásához szükséges adatokat, majd az eredmények kapcsolatát;
- tudjon egyszerű algoritmusokat készíteni, majd a programozás eszközeivel adatokat kezelni;
- ismerje a kódolás eszközeit;
- használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazzon a tanult blokkprogramozási nyelven.

Ismerje az alábbi fogalmakat: algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírás mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Online kommunikáció

- ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a hatékony csoportmunka érdekében;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Ismerje az alábbi fogalmakat: online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások

Robotika

- ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- tudjon adatokat gyűjteni szenzorok segítségével;
- tudja a beérkező adatokat értelmezni, kiértékelni;
- tudjon mozgásokat vezérelni szimulált vagy valós környezetben.

Ismerje az alábbi fogalmakat: robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

Szövegszerkesztés

- egy adott feladat kapcsán önállóan tudjon szöveges dokumentumokat létrehozni.
- ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ismerje és kritikusán használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;

- legyen képes táblázatot beszúrni, legyen tisztában a táblázat tulajdonságaival, azokon változtatásokat végezni;
- legyen képes oldalszámot előfejbe, vagy élőlábba megjeleníteni;
- tisztában van, a szöveges dokumentumok többféle elrendezésével és a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;

Ismerje az alábbi fogalmakat: szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, előfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, információforrások etikus felhasználása

Bemutatókészítés

- tudatosan használja a bemutatószerkesztési alapelveket;
- a feladatleírásnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- tud automatikusan és az interaktívan vezérelt beállításokat alkalmazni;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Ismerje az alábbi fogalmakat: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete információforrások etikus felhasználása

Multimédiás elemek készítése

- legyen képes kép, hang és video digitális rögzítésére (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítására, digitális képeken képkorrekciókat végrehajtani.
- legyen képes raszter és vektorgrafikus ábrákat összehasonlítani, ismerje fel a jellemzőket.
- tudja szerkeszteni, és beilleszteni különböző típusú dokumentumokba.

Ismerje az alábbi fogalmakat: képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rasztergrafika, vektorgrafika

Táblázatkezelés

- ismerje az adattípusokat, tudja azokat táblázatos formába rendezni tudja, a táblázatot formázni.
- ismerje meg a matematikai tudásának megfelelő képletek létrehozásának lehetőségét;
- tudjon egyszerű statisztikai függvényeket használni táblázatkezelő programban;
- tudjon adatok szemléltetéséhez diagramot készíteni.

Ismerje az alábbi fogalmakat: táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

Az információs társadalom, e-Világ

- képes önállóan információt keresni, a találatokat hatékonyan szűri;
- ismerje meg az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét.
- ismerje az állampolgári jogok és köteleességek gyakorlásának online lehetőségeit;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;

Ismerje az alábbi fogalmakat: e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

- rendelkezzen tapasztalatokkal az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában.
- ismerkedjen a tipikus felhasználói hibákkal, tudja értelmezni az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról számoljon be;
- ismerje az informatikai eszközök működési elveit;
- ismerkedjen az operációs rendszer segédprogramjaival: rendelkezzen tapasztalatokkal a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről.

Ismerje az alábbi fogalmakat: adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközkezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

8. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- tudja értelmezni az algoritmus végrehajtásához szükséges adatokat, majd az eredmények kapcsolatát;
- tudjon egyszerű algoritmusokat készíteni, majd a programozás eszközeivel adatokat kezelni;
- ismerje a kódolás eszközeit;
- használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazzon a tanult blokkprogramozási nyelven.
- Rendelkezzen tapasztalatokkal az eseményvezérlésről, vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Ismerje az alábbi fogalmakat: algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, tesztelés, elemzés, hibajavítás, objektumorientált gondolkodás, típusfeladatok

Online kommunikáció

- ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a hatékony csoportmunka érdekében;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat: adattárolás, megosztás.

Ismerje az alábbi fogalmakat: online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások

Robotika

- ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- tudjon adatokat gyűjteni szenzorok segítségével, ezeket értelmezni is, majd a kiértékelte adatok figyelembevételével módosít az algoritmuson, majd ennek tudatában a programon.
- tudjon mozgásokat vezérelni szimulált vagy valós környezetben, társaival együttműködni.

Ismerje az alábbi fogalmakat: robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

Szövegszerkesztés

- egy adott feladat kapcsán önállóan tudjon szöveges dokumentumokat létrehozni.
- ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ismerje és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- legyen képes táblázatot, képet beszúrni a dokumentumba, oldalszámot előfejen vagy élőlábban megjeleníteni;
- ismerje a webes dokumentumkészítés és csoportmunka lehetőségeit;
- ismerje a tabulátorok szerepét, és beállításának lehetőségeit.

Ismerje az alábbi fogalmakat: szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, előfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, webes dokumentumkészítés, információforrások etikus felhasználása

Bemutatókészítés

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- a prezentáció megjelenését képes a mondandóhoz igazítani;
- a feladatleírás alapján prezentációt szerkeszteni, formázni, paramétereket módosítani;
- tud automatikusan és az interaktívan vezérelt beállításokat alkalmazni;
- legyen képes bemutatót készíteni akár webes környezetben is;
- ismerje az információforrások etikus felhasználásának kérdéseit, ismerje a források feltüntetésének pontos menetét.

Ismerje az alábbi fogalmakat: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete információforrások etikus felhasználása

Multimédiás elemek készítése

- legyen képes kép, hang és video digitális rögzítésére (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítására, digitális képeken képkorrekciókat végrehajtani;
- legyen képes raszter és vektorgrafikus ábrákat összehasonlítani, ismerje fel a jellemzőket;
- tudjon egyszerű és geometriai transzformációkat végrehajtani, azokat tudja beilleszteni különböző típusú dokumentumokba.

Ismerje az alábbi fogalmakat: képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rasztergrafika, vektorgrafika, görbék, csomópontok, csomópontműveletek

Táblázatkezelés

- ismerje az adattípusokat, tudja azokat táblázatos formába rendezni tudja, a táblázatot formázni.
- ismerje meg a matematikai tudásának megfelelő képletek létrehozásának lehetőségét;

- tudjon egyszerű statisztikai és logikai függvényeket használni táblázatkezelő programban;
- tudjon adatok szemléltetéséhez diagramot készíteni;
- ismerje a diagram szerkesztésének, módosításának lehetőségét;
- rendelkezzen tapasztalatokkal hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Ismerje az alábbi fogalmakat: táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

Az információs társadalom, e-Világ

- ismerje meg az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait;
- ismerje és alkalmazza az állampolgári jogok és kötelességek gyakorlásának online lehetőségeit;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;

Ismerje az alábbi fogalmakat: e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

- rendelkezzen tapasztalatokkal az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- kerülje a tipikus felhasználói hibákat, tudja értelmezni az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról számoljon be;
- ismerje az informatikai eszközök működési elveit;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait;
- ismerje az operációs rendszer segédprogramjait: rendelkezzen tapasztalatokkal a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről.
- ismerje a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Ismerje az alábbi fogalmakat: adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközekezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

FIZIKA

7. évfolyam

A sikeres vizsga feltétele, hogy a tanuló ismerje a fizikai mennyiségek nevét, jelét és mértékegységeit (melyek a tankönyvben, illetve a munkafüzetben szerepelnek), tudjon olyan jellegű fizikai témájú feladatokat megoldani, amelyek a tankönyvben kidolgozott példaként szerepelnek és ismerje az alább felsorolt témakörökbe tartozó témákhoz kapcsolódó összefüggéseket, fogalmakat és törvényeket.

Tankönyv: Dégen Csaba, Medgyes Sándorné, Sztanó Péterné: Fizika tankönyv 7-8.; OH-FIZ78TA

Munkafüzet: Dégen Csaba, Medgyes Sándorné, Sztanó Péterné: Fizika munkafüzet 7-8.; OH-FIZ78MA

Mérés

- A testek, folyamatok mérhető tulajdonságai; SI mértékegység-rendszer
- A testek mérhető tulajdonságai
- Hosszúság, térfogat mérése, mértékegysége
- A tömeg mérése, mértékegysége
- A sűrűség fogalma, meghatározása és mértékegysége
- Idő mérése, mértékegységei
- Hőmérséklet mérése, hőmérsékleti skálák
- Mérési hiba, átlag

Fogalmak, törvények: mennyiség; SI-rendszer; tömeg; térfogat; a mérés pontossága; a mért adatok átlaga; sűrűség; átlagsűrűség; hőmérsékleti skála; hőmérsékleti alappontok

Energia

- Energia fogalma, mértékegysége. Energiaforrások és csoportosításuk, energiatermelési eljárások
- Üzemanyagok
- A háztartásban használt eszközök energiaigénye. Energiafogyasztás mérése a háztartásokban. Energiatakarékos eljárások, eszközök (energiatakarékos izzó, hőszivattyú)
- Energiafogyasztás és annak környezeti hatásai

Fogalmak, törvények: Az energia fogalma, fajtái: belső, rugalmas, helyzeti, mozgási energia; jele, mértékegysége; energiaforrás, energiahordozó, zöldenergia, fosszilis energia; fűtőérték, energiaátalakulás; energiafogyasztás, teljesítmény; energiatakarékosság, energiabiztonság, környezetszennyezés.

Mozgás

- A testek mozgásának jellemzése: út, idő, elmozdulás, út-idő kapcsolat, sebesség, átlagsebesség
- Mozgások grafikus ábrázolása
- Egyenes vonalú egyenletes mozgás
- Egyenletesen változó mozgások. sebességváltozás, gyorsulás; szabadesés
- Az erő; erőfajták Newton I. (tehetetlenség) törvénye

- Az erő sebességváltoztató hatása; Newton II. (a dinamika alaptörvénye) törvénye
- Súrlódás és fajtái; közegellenállás

Fogalmak, törvények: Pálya, út, elmozdulás; a sebesség értelmezése, jele, mértékegysége; átlagsebesség; egyenes vonalú egyenletes mozgás; út-idő grafikon, sebesség-idő grafikon; sebességváltozás; egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás; gyorsulás; szabadesés; az erő fogalma, nagysága, iránya, támadáspontja; rugós erőmérővel; a tehetetlenség törvénye, a tehetetlenség mértéke; a dinamika alaptörvénye; gravitációs (nehézségi) erő; tartóerő, súlyerő nagysága, iránya, támadáspontja; súlytalanság; súrlódás és fajtái (tapadási; csúszási; gördülési ellenállás; közegellenállás); a súrlódási erőt befolyásoló tényezők.

Lendület és egyensúly

- Ütközések utáni alakváltozások
- Newton III. törvénye (erő-ellenérő, vagy kölcsönhatás törvénye)
- A lendület és a lendület megmaradása
- Körmozgás, forgómozgás
- Ingamozgás
- Egyensúlyi helyzetek
- Munka, munkavégzés
- Egyszerű gépek és csoportosításuk

Fogalmak, törvények: Rugalmas és rugalmatlan alakváltozás; Erő-ellenérő párok és ezek jellemzése, tulajdonságai; Newton III. törvénye; rakétaelv; lendület ; Lendületmegmaradás törvénye; egyenletes körmozgás, forgómozgás; fordulatszám, periódusidő, kerületi sebesség; ingamozgás; lengésidő, amplitúdó; egyensúlyi helyzetek: biztos, bizonytalan, közömbös; a munka fizikai fogalma; egyszerű gép; lejtő típusú egyszerű gépek: lejtő, csavar, ék; forgatónyomaték; emelő típusú egyszerű gépek (emelő, csiga, hengerkerék); egyoldalú emelő, kétoldalú emelő.

Víz és levegő

- Hőterjedés és fajtái; hőtágulás
- Olvadás, fagyás (a víz fagyása)
- Párolgás, forrás, (és ezek összehasonlítása); lecsapódás
- Az anyag energiájának változása halmazállapot-változások közben
- Termikus kölcsönhatás
- Fajhő
- Szilárd testek nyomása
- Hidrosztatikai nyomás (folyadékok nyomása)
- Légnymomás
- Nyomáskülönbségen alapuló eszközök
- Nyomás mérése; nyomásmérő eszközök
- Közlekedőedények, hajszálcsővesség
- Arkhimédész törvénye
- Úszás, lebegés, merülés

Fogalmak, törvények: Hővezetés, hőáramlás, hőszugárzás; hővezetők, hőszigetelők; hőtágulás; olvadás, olvadáspont, olvadáshő; fagyás, fagyáspont; párolgás és a párolgás sebességét befolyásoló tényezők; forrás, forráspont; forráspont légnyomástól való függése; lecsapódás;

vízgőz, pára, köd, harmat, dér, felhő; termikus kölcsönhatás, közös hőmérséklet; fajhő; nyomás, nyomóerő, nyomott felület; hidrosztatikai nyomás, manométer; légnyomás, Torricelli-cső, barométer; közlekedőedény, hajszálcső, hajszálcsoves jelenségek; felhajtóerő. Arkhimédész törvénye; Úszás, merülés, lebegés; felhajtóerő, gravitációs erő, tartóerő.

Elektromosság

- Elektromos alapjelenségek
- Egyszerű áramkör és részei
- Az elektromos áram; az elektromos áram hatásai
- Feszültség, feszültségmérés
- Ellenállás, Ohm törvénye
- A fogyasztók soros (elágazás nélküli) és párhuzamos (elágazásos) kapcsolása

Fogalmak, törvények: elektrosztatikus erő, elektromos állapot, elektromos töltés; atom, elektron, proton; vezetők, szigetelők; elektroszkóp; elektromos áram, ampermérő, áramkör, áramforrás; áram iránya, áramerősség; áramforrás, vezeték, kapcsoló, fogyasztó; feszültség, voltmérő; ellenállás, Ohm-törvénye; galvánelem, elektróda, belső ellenállás; akkumulátor; főág, mellékág. eredő feszültség, áramerősség, ellenállás.

8. évfolyam

Elektromosság, mágnesesség

- Elektromos alapjelenségek
- Egyszerű áramkör és részei
- Az elektromos áram; az elektromos áram hatásai
- Feszültség, feszültségmérés
- Ellenállás, Ohm törvénye
- A fogyasztók soros (elágazás nélküli) és párhuzamos (elágazásos) kapcsolása
- Mágneses alapjelenségek
- Állandó mágnes. Az elektromos áram mágneses hatása
- Az elektromos munka és teljesítmény
- Váltakozó áram
- Transzformátor működése

Fogalmak, törvények: elektrosztatikus erő, elektromos állapot, elektromos töltés; atom, elektron, proton; vezetők, szigetelők; elektroszkóp; elektromos áram, ampermérő, áramkör, áramforrás; áram iránya, áramerősség; áramforrás, vezeték, kapcsoló, fogyasztó; feszültség, voltmérő; ellenállás, Ohm-törvénye; galvánelem, elektróda, belső ellenállás; akkumulátor; főág, mellékág. eredő feszültség, áramerősség, ellenállás; állandó mágnes, mágneses pólusok, mágneses erővonalak, mágneses mező, iránytű; elektromágnes, elektromos tekercs, menet-szám; elektromos munka; elektromos teljesítmény; váltakozó áram; transzformátor.

Világítás, fény

- A fény terjedése, fényforrások és csoportosításuk; árnyékjelenségek
- Síktükör és képalkotása, fényvisszaverődés
- Gömbtükrök és képalkotásuk; gyakorlati alkalmazásuk

- Fénytörés
- Prizmák, lencsék
- A látás, látáshibák korrekciója
- Színek, légköri jelenségek
- Távcső és mikroszkóp

Fogalmak, törvények: Fényforrás (elsődleges és másodlagos, természetes és mesterséges), fénysebesség, fénytörés, fényvisszaverődés, napfogyatkozás, holdfogyatkozás és ezek magyarázata, síktükör, gömbtükör, fókuszpont, fókusz távolság, optikai tengely, optikai középpont, gömbi középpont, beesési merőleges, beesési szög, visszaverődési szög; kicsinyített kép, nagyított kép; valódi kép, látszólagos kép, tárgytávolság, képtávolság; szórólencse, gyűjtőlencse; dioptria; rövidlátás, távollátás, dioptria, színkép, színkeverés, légköri optikai jelenségek

Hullámok

- Hullámok a természetben, hangkeltés
- Hallás, a fül
- A hang terjedése, magas és mély hangok
- A fény, fényhullámok

Fogalmak, törvények: Hullám, hullámhossz, hullámforrás; hangforrás; állóhullám; hangszer; amplitúdó, hangerősség; hangsebesség; hangfrekvencia, hangmagasság; infrahang, ultrahang; szivárvány és színei, kiegészítő színek.

Környezetünk globális problémái

- A Föld légköre, a levegő összetétele, légszennyezés
- Energiatakarékosság a háztartásokban
- Éghajlatváltozás
- Ökológiai lábnyom
- Fény-, és zajszennyezés

Fogalmak, törvények: Légszennyezés; ózonréteg; energiafogyasztás; energiahordozók (megújuló és nem megújuló); energiaforrások (elsődleges és másodlagos); üvegházhatás, környezetvédelem, energiatakarékosság; ökológiai lábnyom; fényszennyezés, zajszennyezés.

Égi jelenségek

- Nap és Hold
- Csillagok
- Bolygók
- Naprendszerünk és a világegyetem
- Űrkutatás jelene és távlatai

Fogalmak, törvények: Égtájak; fényforrás; napfogyatkozás; naptár; fényév; holdfázis, holdciklus; fényforrás, holdfogyatkozás, napfogyatkozás; árapály; csillag; Naprendszer, Tejútrendszer, galaxis, csillagkép; fekete lyuk.

MATEMATIKA

1-4. évfolyam

1 évfolyam:

A tanév fejlesztés feladatai

- Tárgyak, személyek, dolgok érzékelhető tulajdonságainak felismerése, válogatás közös és eltérő tulajdonság alapján.
- Számfogalom a 20-as számkörben; biztos számlálás, mérés.
- Számok írása, olvasása.
- A számok kéttagú összeg- és különbségalakjainak felsorolása.
- Páros és páratlan számok felismerése.
- A számszomszédok ismerete.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok képzése adott szabály alapján.
- Hozzátevés, elvétel tevékenységgel, megfogalmazása szóban.
- Valamennyi kéttagú összeg és különbség ismerete a húszas számkörben.
- Gyakorlottság az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában kirakás segítségével, lejegyzés számokkal.
- Egyszerű összefüggések megfogalmazása szóban és lejegyzése írásban.
- Egyszerű szöveges feladat értelmezése tevékenységgel; modell választása.
- Szövegösszefüggés lejegyzése számokkal, művelettel.
- Egyszerű sorozat képzése kirakással, rajzzal.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, képzése adott szabály alapján.
- Összetartozó elempárok keresése egyszerű esetekben.
- Térbeli és síkbeli alakzatok azonosítása és megkülönböztetése néhány megfigyelt geometriai tulajdonság alapján.
- Helymeghatározás a tanult kifejezések alkalmazásával (pl. alatt, fölött, mellett).
- Összehasonlítás, mérés gyakorlati tevékenységgel, az eredmény megfogalmazása a tanult kifejezésekkel.
- A m, kg, l egységek használata szám- és egyszerű szöveges feladatokban.
- A hét, nap, óra időtartamok helyes alkalmazása.

Tanulási eredmények a 2. évfolyam végén:

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- tud római számokat írni, olvasni (I, V, X,);
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- a matematikai jeleket +, −, •, :, =, <, >, () helyesen használja;
- képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;
- képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- figyelme tudatosan irányítható;
- ismerete az egyenes és görbe vonalakat; megnevezi a sík és görbült felületeket
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, dl, l, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;

- tud adatokról megállapításokat megfogalmazni;

Tanulási eredmények a 3. évfolyam végén

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri a képzett számokat
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, ml, cl, g, dkg
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között eszköz segítségével
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,

- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglateetet,
- képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására,
- tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezi a táblázat adatait,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
- valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat,
- együttműködik az interaktív tábla használatánál.
- barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

Tanulási eredmények a 4. évfolyam év végén:

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni (I, V, X, valamint az ezekből képezhető számokat);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
- alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
- tud fejben számolni száz-as számkörben,
- biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,

- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- képes négyjegyű számok összeadására, kivonására,
- szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
- tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
- képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
- ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó,
- maradék fogalmát,
- felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokot, tudja azokat folytatni,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek),
- ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,
- képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
- ismeri a kör fogalmát,
- megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismerés és létrehoz kockát és téglateetet, megnevezi jellemzőiket,
- felismerési a gömböt,
- hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
- tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
- értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat,
- együttműködik az interaktív tábla használatánál.

5-8. évfolyam

A sikeres vizsga feltétele, hogy a tanuló az alább felsorolt, az évfolyamának megfelelő témakörökben meghatározott fogalmakat, eljárásokat ismerje, azok segítségével számítási, szerkesztési feladatokat tudjon megoldani, el tudja dönteni állításokról, hogy igaz-e, vagy hamisak. Természetesen az adott évfolyamot megelőző évfolyamok tananyagát is tudnia kell a tanulónak.

5. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika

- A részhalmaz fogalma. Két véges halmaz közös része. Két véges halmaz egyesítése.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata (pl. egyenlő; kisebb; nem nagyobb, nem kisebb, nagyobb; több; kevesebb; nem; és; vagy; minden; van olyan, legalább; legfeljebb).

2. Számtan, algebra

- Természetes számok milliós számkörben, egészek, törtek, tizedes törtek. Alaki érték, helyi érték. Számlálás, számolás. Hallott számok leírása, látott számok kiolvasása. Számok ábrázolása számegyenesen, római számok.
- Negatív szám értelmezése: adósság, fagypon alatti hőmérséklet, földrajzi adatok (magasságok, mélységek)
- Összeadás, kivonás szóban, (fejben) és írásban, szemléltetés számegyenesen. Ellentett, abszolút érték.
- A közönséges tört fogalma, kétféle értelmezése, felismerése, alkalmazása szöveges feladatokban. Egyszerűsítés, bővítés.
- A tizedes tört fogalma. A tizedes törtek értelmezése. Tizedes törtek jelentése, kiolvasása, leírása. Helyiérték-táblázat használata. Mennyiségek kifejezése tizedes törtekkel: dm, cl, mm...Egyszerűsítés, bővítés.
- Egész számok, pozitív törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.
- Összeadás, kivonás az egészek és a pozitív törtek körében. Természetes számmal szorzás, osztás a törtek körében (0 szerepe a szorzásban, osztásban).
- Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados változásai. Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend. Műveletek eredményeinek előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.
- Szorzásra, osztásra vezető, az egységhez viszonyított egyszerű arányos következtetések. A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.
- Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.
- Osztó többszörös fogalma, meghatározása egyszerű esetekben.
- Betűs kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
- Számrendszerek.

3. Függvények, az analízis elemei

- Helymeghatározás gyakorlati szituációkban, konkrét esetekben. A Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszer.

- Sorozat megadása a képzés szabályával, illetve néhány elemével. Példák konkrét sorozatokra. Sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Egyszerű grafikonok értelmezése.

4. Geometria

- Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalma.
- A távolság szemléletes fogalma, adott tulajdonságú pontok keresése. Két pont, pont és egyenes távolsága. Két egyenes távolsága. Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok. Körző, vonalzók helyes használata, két vonalzóval párhuzamosok, merőlegesek rajzolása. Törekvés a szaknyelv helyes használatára (legalább, legfeljebb, nem nagyobb, nem kisebb...)
- A szög fogalma, mérése. Szögfajták. A szög jelölése. A szögmérő használata.
- Téglalap, négyzet kerülete, területe. Sokszögek kerülete.
- Kocka, téglatest tulajdonságai, hálóját. Téglatest (kocka) felszínének és térfogatának kiszámítása.

5. Statisztika, valószínűség Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése.

- Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése.
- Átlagszámítás néhány adat esetén (számtani közép).

6. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. A részhalmaz fogalom alkalmazása. Két véges halmaz közös részének, két véges halmaz egyesítésének alkalmazása.
- Példák a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására. A tanultakhoz kapcsolódó igaz és hamis állítások.

2. Számtan, algebra

- A negatív egész számok és a tizedes tört fogalmának mélyítése. Összevonás, szorzás, osztás az egész számok és a tizedes törtek körében.
- Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend. Műveletek eredményeinek előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.
- Közöséges tört fogalmának mélyítése. Negatív törtek, törtek a számegyenesen. Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek. A számok reciprokának fogalma. Osztás és szorzás törttel.
- A racionális számok halmaza. Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással. A megoldások ábrázolása számegyenesen, ellenőrzés behelyettesítéssel.
- Arányos következtetések. A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel. Egyenes arányosság. Arányos osztás.
- A százalék fogalmának megismerése gyakorlati példákon keresztül. Az alap, a százaléktérték és a százalékláb értelmezése, megkülönböztetése. Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel. Százaléktérték kiszámítása.
- Oszthatóság fogalma. Egyszerű oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal). Összetett szabályok (6-tal, 30-cal stb)
- Két szám közös osztói, közös többszörösei. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös.

- Betűs kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

3. Függvények, az analízis elemei

- A Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszer alkalmazása. Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján, ábrázolásuk grafikonon.
- Egyszerű grafikonok értelmezése. Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk derékszögű koordináta-rendszerben.
- Gyakorlati példák elsőfokú függvényekre. Az egyenes arányosság grafikonja.
- Sorozat megadása a képzés szabályával, illetve néhány elemével. Példák konkrét sorozatokra. Sorozatok folytatása adott szabály szerint.

4. Geometria

- Két ponttól egyenlő távolságra levő pontok. Szakaszfelező merőleges.
- Szögmásolás, szögfelezés. Nevezetes szögek szerkesztése: 30° , 60° , 90° , 120° .
- Adott egyenesre merőleges szerkesztése. Egyenessel párhuzamos szerkesztése. Téglalap, négyzet szerkesztése.
- Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint. A háromszög belső és külső szögeinek összege.
- Négyszögek, speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz) megismerése.
- Egyenlőszárú szárú háromszög és speciális négyszögek szerkesztése, egyszerűbb esetekben.
- A tengelyes tükrözés. Egyszerű alakzatok tengelyes tükrképének megszerkesztése. A tengelyes tükrözés tulajdonságai.
- Tengelyesen szimmetrikus alakzatok. Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek (deltoid, rombusz, húrtrapéz, téglalap, négyzet), sokszögek. A kör (körvonal, körlap, szelő, húr, sugar, átmérő, körív, körcikk).
- Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe. Terület meghatározása átdarabolással.

5. Statisztika, valószínűség

- Valószínűségi játékok és kísérletek dobókockák, pénzérmék segítségével (biztos, lehetetlen esemény).
- Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése.
- Átlagszámítás néhány adat esetén (számtani közép).

7. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával. Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. A részhalmaz.

A gyakorlati élethez és a társstudományokhoz kapcsolódó szöveges feladatok megoldása.

Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel (fadiagram, útdiagram, táblázatok készítése). Sorba rendezés. Néhány elem esetén az összes eset felsorolása.

2. Számelmélet, algebra

- Racionális számok (véges, végtelen tizedes törtek), példák nem racionális számra (végtelen, nem szakaszos tizedes törtek).
- A természetes, egész és racionális számok halmazának kapcsolata.
- Műveletek racionális számkörben írásban. Az eredmény helyes és értelmes kerekítése. Eredmények becslése, ellenőrzése.
- A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre.
- Műveletek hatványokkal: azonos alapú hatványok szorzása, osztása. Hatványozásnál az alap és a kitevő változásának hatása a hatványértékre.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványai.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.
- Oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 9-cel 25-tel, és az ezekből alkotható összetett szabályok, pl. 6-tal, 10-zel, 30-cal, stb.)
- Legnagyobb közös osztó, legkisebb pozitív közös többszörös.
- Arány, aránypár, arányos osztás. Egyenes arányosság.
- Mértékegységek átváltása racionális számkörben.
- Az alap, a százaléktér és a százalékláb fogalmának ismerete, értelmezése, kiszámításuk következtetéssel, a megfelelő összefüggések alkalmazásával.
- A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok. Gazdaságossági számítások.
- Az algebrai egész kifejezés fogalma. Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma. Helyettesítési érték kiszámítása.
- Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.
- Elsőfokú egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Mérlegelv. Alaphalmaz, megoldáshalmaz.
- A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés. Egyszerű matematikai problémát tartalmazó hosszabb szövegek feldolgozása. Feladatok például a környezetvédelem, az egészséges életmód, a vásárlások, a család jövedelmének egyszerű felhasználása köréből.

3. Függvények, az analízis elemei

- Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordináta-rendszerben.
- Lineáris függvények. Egyenes arányosság grafikus képe.
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenletek grafikus megoldása.
- Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével.
- Hozzárendelés, függvény, lineáris függvény, növekedés, csökkenés, értelmezési tartomány, értékkészlet.
- Számtani sorozat, számtani közép.

4. Geometria

- Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint.
- A háromszögek magassága, magasságvonala, magasságpontja. A háromszögek kerületének és területének kiszámítása. A háromszög és a négyszög belső és külső szögeinek összege
- A háromszög nevezetes vonalai és körei. A háromszög oldalfelező merőlegesei és köré írható köre. A háromszög szögfelezői és beírt köre. Súlyvonalak és súlypont. A háromszög középvonalai.
- Paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságai, kerülete, területe. Szabályos sokszögek.
- A tanult síkbeli alakzatok (háromszög, trapéz, paralelogramma, deltoid) szerkesztése. Nevezetes szögek szerkesztése: 15° , 45° , 75° , 105° , 135° .
- Középpontos tükrözés. A középpontos tükrözés tulajdonságai. A középpontos tükörkép szerkesztése.
- Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban. A tanult sokszögek osztályozása szimmetria szerint.
- Tengelyes és középpontos szimmetria alkalmazása szerkesztésekben.
- Párhuzamos szárú szögek.
- A kör nevezetes szakaszai egyenesei, részei. Kör és egyenes metszéspontjai.
- Az egybevágóság szemléletes fogalma, a háromszögek egybevágóságának esetei. Az egybevágóság jelölése. $\cong$
- Három- és négyszög alapú egyenes hasábok hálójá, tulajdonságai, felszíne, térfogata.
- Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

5. Statisztika, valószínűség

- Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok készítése.
- Adathalmazok elemzése (átlag, módusz, medián) és értelmezése, ábrázolásuk. Számítási közép kiszámítása.
- Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése. Valószínűségi kísérletek, eredmények lejegyzése. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalma.

6. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával. Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. A részhalmaz.
- Az „és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden”, „legalább”, „legfeljebb” kifejezések használata.
- Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel (fadiagram, útdiagram, táblázatok készítése). Sorba rendezés, kiválasztás. Néhány elem esetén az összes eset felsorolása.

2. Számelmélet, algebra

- A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre, egész számok körében. Hatványozás azonosságai. 10 egész kitevőjű hatványai. Számok normálalakja.
- A négyzetgyök fogalma. Számok négyzete, négyzetgyöke. Példa irracionális számra (π , $\sqrt{2}$).
- Arány, aránypár, arányos osztás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.

- Mértékegységek átváltása racionális számkörben.
- A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok. Gazdaságossági számítások.
- Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.
- Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Azonosság. Azonos egyenlőtlenség. Alaphalmaz, megoldáshalmaz.
- A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés. Egyszerű matematikai problémát tartalmazó hosszabb szövegek feldolgozása. Feladatok például a környezetvédelem, az egészséges életmód, a vásárlások, a család jövedelmének ésszerű felhasználása köréből.

3. Függvények, az analízis elemei

- Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordináta-rendszerben.
- Lineáris függvények, meredekség és tengelymetszeti pont meghatározása. (Példa nem lineáris függvényre: $f(x) = x^2$, $f(x) = |x|$). Függvények jellemzése növekedés csökkenés.
- Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével.
- Egyszerű sorozatok vizsgálata. Növekedés, csökkenés, értelmezési tartomány, érték-készlet. Számtani sorozat, számtani közép. Számtani sorozat elemeinek összegezése.
- Egyenletek grafikus megoldása.

4. Geometria

- Eltolás, a vektor fogalma.
- Három- és négyzög alapú egyenes hasábok hálójára, tulajdonságai, felszíne, térfogata. Ismerkedés a gúlával, gömbbel. A Föld; szélességi és hosszúsági körök, helymeghatározás.
- Mértékegységek átváltása racionális számkörben.
- Pitagorasz tétele. Pitagorasz számhármak. A Pitagorasz-tétel alkalmazása geometriai számításokban.
- Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről. Zsebszámológép célszerű használata a számítások egyszerűsítésére, gyorsítására
- Hasonlóság. A középpontos hasonlóság. Kicsinyítés és nagyítás.

5. Statisztika, valószínűség

- Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok készítése.
- Adathalmazok elemzése (átlag, módusz, medián) és értelmezése, ábrázolásuk. Számtani közép kiszámítása.
- Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése, szemléletes fogalma. Valószínűségi kísérletek, eredmények lejegyzése

A TANÉVNYITÓ NEVELŐTESTÜLETI ÉRTEKEZLET
JEGYZŐKÖNYVBŐL KIEMELT FEJEZET

2024.

AZ INTÉZMÉNY HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA MÓDOSÍTÁSÁNAK VÉLEMÉNYEZÉSE

Hely: A József Attila Művelődési Ház színházterme

Idő: 2024. 08. 29.

Jegyzőkönyvvezető: Saly Éva, Ács Sándor Péterné

Jelen vannak a nevelőtestület tagjai a mellékelt jelenléti ív szerint.

Tárgy: Az intézmény helyi pedagógiai programja 2024. évi módosításának véleményezése

Az igazgató tájékoztatja a nevelőtestületet, hogy a pedagógiai programot a nevelőtestület készíti el, a fenntartó hagyja jóvá.

A helyi pedagógiai programot, SZMSZ-t, házirendet módosítottuk 2024. július 30-áig. Köre-mailben minden kolléga megkapta a módosított dokumentumokat megismerésre, véleményezésre. Kértem, akinek változtatási javaslata van, küldje el címemre. Ezt néhányan megtették, javaslataikat megvitattuk, elfogadtuk.

A 2024. 08. 26-i nevelőtestületi értekezleten a helyi pedagógiai program módosításáról folyó megbeszélés félbemaradt, mert a vélemények nagyon eltérőek voltak az értékelés rendjéről.

Az értékelés rendjét a munkaközösségek felülvizsgálták, munkaközösségenként egységes véleményt alakítottak ki, melyet a mai értekezleten ismertettek: Az értékelési rend nem maradt egységes, a százalékok határai eltérnek munkaközösségenként, sokszor a mérés céljától függően is. A munkaközösségenként eltérő értékelési renddel a nevelőtestület egyetért.

Szavazatszámláló bizottság tagjai a felkérést és a többség általi elfogadást követően: Saly Éva, Ács Sándor Péterné, Nagy Leventéné.

Miután a pedagógiai program módosításával kapcsolatos utolsó kérdésről is megállapodott a nevelőtestület, az igazgató kéri, nyílt szavazással nyilvánítson mindenki véleményt a pedagógiai program 2024. évi módosításáról.

A jelenléti ív szerint jelen lévő 69 szavazásra jogosult közül

igennel szavazott: 68 fő

nemmel szavazott: 1 fő

tartózkodott: 0 fő

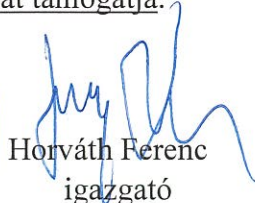
Nagy Leventéné, a szavazatszámláló bizottság elnöke megállapítja, hogy a nevelőtestület az iskola helyi pedagógiai programjának 2024. évi módosítását támogatja.

Göd, 2024. 08. 29.

Saly Éva

jegyzőkönyvvezető

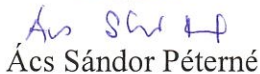
Horváth Ferenc
igazgató

A szavazatszámláló bizottság:

Saly Éva

tag

Ács Sándor Péterné

tag

Nagy Leventéné

elnök

	Név	Aláírás
1.	Ács Sándor Péterné	Ács Sándor Péterné
2.	Arany-Tóth Ágnes	Arany-Tóth Ágnes
3.	Bak Hanna	Bak Hanna
4.	Balázs Petra Blanka	Balázs Petra Blanka
5.	Bálint Krisztina	Bálint Krisztina
6.	Barcza Csillag	Barcza Csillag
7.	Barkóczy Zoltán	Barkóczy Zoltán
8.	Benczéné Gyalókai Erzsébet	Benczéné Gyalókai Erzsébet
9.	Bérczesné Leányvári Anikó	Bérczesné Leányvári Anikó
10.	Bíróné Csernus Bernadett	Bíróné Csernus Bernadett
11.	Bulyáki Éva	Bulyáki Éva
12.	Csaba Zoltán	Csaba Zoltán
13.	Csernus Marietta	Csernus Marietta
14.	Csitári Henrik	Csitári Henrik
15.	Deák Gyöngyike	Deák Gyöngyike
16.	Dudásné Bíró Tímea	Dudásné Bíró Tímea
17.	Fajka Ildikó	Fajka Ildikó
18.	Farkas Gabriella	Farkas Gabriella
19.	Fehérné Menyhért Edit	Fehérné Menyhért Edit
20.	Fodor József Miklós	Fodor József Miklós
21.	Fodor József Miklósné	Fodor József Miklósné
22.	Fodor Réka	Fodor Réka
23.	Gordos Mónika	Gordos Mónika
24.	Hanzó Emese Olga	Hanzó Emese Olga
25.	Honti Barnabás	Honti Barnabás
26.	Horkai Anett Petra	Horkai Anett Petra
27.	Horváth Ferenc	Horváth Ferenc
28.	Horváth Melinda	Horváth Melinda
29.	Izsó József	Izsó József
30.	Jánosiné Kovácsházy Beáta Tünde	Jánosiné Kovácsházy Beáta Tünde
31.	Józsa-Juhász Réka	Józsa-Juhász Réka
32.	Kirsch Daniella Erzsébet	Kirsch Daniella Erzsébet
33.	Kiss Andrea	Kiss Andrea
34.	Kovács Krisztina	Kovács Krisztina
35.	Mács Dániel	Mács Dániel
36.	Marjai Éva Erzsébet	Marjai Éva Erzsébet

37.	Miklósi László Tibor	M L
38.	Miklósiné Nagy Ágota	Miklósiné Nagy Ágota
39.	Molnár Mariann	Molnár Mariann
40.	Nagy Leventéné	Nagy Leventéné
41.	Nagyné Balázs Csilla	Nagyné Balázs Csilla
42.	Nagyné Hausz Veronika Antónia	Nagyné Hausz Veronika
43.	Nagyné Kőfalvy Éva Enikő	Kőfalvy Enikő
44.	Niedermüller Julianna	Nied.
45.	Oláhné Vizvári Zsuzsanna	Oláh
46.	Ősziné Dancz Éva Ilona	Ősziné Dancz
47.	Párkányi Judit	Párkányi Judit
48.	Péter Henriett	Péter Henriett
49.	Petrikné Fejes Viktória	Petrikné Fejes Viktória
50.	Pilisi Bogi	Pilisi Bogi
51.	Pitukné Makó Marianna	Pitukné Makó Marianna
52.	Polyák Zsuzsanna	Polyák Zsuzsanna
53.	Radics Ágnes	Radics Ágnes
54.	Rétváriné Mészáros Mária	Rétváriné Mészáros Mária
55.	Ring József	Ring József
56.	Sági Péter	Sági Péter
57.	Sellyei Noémi	Sellyei Noémi
58.	Sikes Bernadett	Sikes Bernadett
59.	Steidl Anna	Steidl Anna
60.	Szabó Gabriella	Szabó Gabriella
61.	Szabó Ildikó	Szabó Ildikó
62.	Szabó Katalin	Szabó Katalin
63.	Szendefy Ágnes	Szendefy Ágnes
64.	Szépné Jávorszky Dóra	Szépné Jávorszky Dóra
65.	Szigetiné Illényi Judit	Szigetiné Illényi Judit
66.	Tóth Gergely	Tóth Gergely
67.	Vargáné Dezső Ágnes Mária	Vargáné Dezső Ágnes
68.	Vastagné Csabai Katalin	Vastagné Csabai Katalin
69.	Vinczéné Serman Erika	Vinczéné Serman Erika
70.	Volenticsné Merényi Dóra Tünde	Volenticsné Merényi Dóra Tünde
71.	Vrskovetz Anita	Vrskovetz Anita